

prosvetni delavec

JANKO SVETINA

Vročica izpitnih dni

Vse je kazalo, da se bo letošnje šolsko leto lepo izteklo, z novostmi za novo šolsko leto kot že dolgo ne - svobodnejše ozračje za ustvarjalno delo, odprava enopartijskega sistema in upoštevanje človekove drugačnosti, vrnitev k poklicni šoli in gimnaziji, pravica do izrečene besede »vera« tudi v šolski učilnici, urejanje učiteljevega dopolnilnega izobraževanja in napredovanja, vračanje k učiteljski državi plači s plačilnimi razredi...

Pa je prišla vmes tatica (utemeljen sum je, da gre za tako dejanje). Ukradla je bila izvod izpitne matematične naloge za učence, ki so v Ljubljani delali sprejemni izpit za vpis v gimnazijo. Ukradena naloga se je razmnoževala, učenci so jo uporabljali - na vseh osmih ljubljanskih gimnazijah je bil matematični izpit razveljavljen in ponovljen. Nastalo je silovito razburjenje, ki je zasenčilo vse drugo dogajanje v iztekajočem se šolskem letu. Šolsko leto - eno najbolj zanimivih v naši šolski zgodovini (vsaj povojni) - se torej končuje v znamenju afere.

Za kaj gre?

Ljubljana je od nekdaj imela

srednje šolstvo na treh ravneh (lokalno, regijsko, republiško), učenci iz Ljubljane in drugih krajev so navadno v razmerju 60 : 40. Že mnogo let se to naše največje srednješolsko središče duši v prostorskih stiskah, ki jim v slovenskem prostoru ni para. Zadnja leta postajajo razmere čedalje bolj dramatične, letošnjih ni rešila niti lepa in velika nova gostinska šola. Težave so dvojne: z ene strani velik pritisk mladine na 4-letne splošne šole (od letos naprej: gimnazije) in na drugi še večji pritisk na poklicno šolstvo oz. na strokovno usposabljanje tam, kjer so učne zahtevnosti usmerjene k praktičnemu znanju, ne pa k splošnim predmetom. Tretje, nemara še težje vprašanje, so dekleta, ki si iščejo prostor v poklicnem šolstvu: njim je v Ljubljani najtežje zagotoviti šolski stol.

V Sloveniji sta letos vpeljana omejen vpis in izbirni postopek na 59 srednjih šolah, med njimi v Ljubljani na 16 šolah ali na 25 smereh štiriletnega in triletnega šolanja. Za 3270 razpisanih mest je kandidiralo 4076 osmošolcev, se pravi skoraj 25 odstotkov »preveč«. Polne pa so bolj ali

manj tudi druge srednje šole. Skupaj se na ljubljanskem območju vpiše okoli 8000 novincev na leto. Za zdaj se je povpraševanje nekako izravnilo s ponudbo ob preurejanju kleti in podstrešij in še kakšnih drugih sob v učilnice. Letos je pa povpraševanje preveliko, za nameček pa ima Železniško gospodarstvo drugačne načrte s svojo srednjo šolo, ob njej pa delno tudi Litostroj in mogoče še kdo. Če bi se ne mara - vsaj računsko - kako izšlo za učence, ki se potegujejo za gimnazije in druge štiriletno šole, pa je takega upanja precej manj za triletno šolanje in skrajšane programe. Kako in kaj naprej ukrepati, naj bi bilo bolj jasno po končanih sprejemnih izpitih.

Vmes je udarila izpitna afera, ki jo je povzročil ukraden list z izpitnimi nalogami. Razburjeni starši so sočasno z nekaterimi političnimi strankami zahtevali red, ukrepe, pravico: za učence pravico vpisa v gimnazijo vseh zanj prijavljenih in za odgovorne funkcionarje odstopa. Pri tem se je zgodilo, da so vsi po vrsti imeli na umu samo prizadetih 1900 učencev, ki so se potegovali za

Med drugim preberite

- KONEC ILUZIJ O ENOTNEM JUGOSLOVANSKEM ŠOLSKEM SINDIKATU, str. 2
- Z VARČEVANJEM V ŠOLSTVU NI MOGOČE REŠITI GOSPODARSTVA, str. 2
- STROKOVNI SVET SPREJEL ODLOČITVE O SREDNJEM ŠOLSTVU, str. 3
- POBUDA ZA RAZPRAVO O ODNOSU DO VERE V ŠOLI, str. 3
- POUČEVANJE NI LE OBRT, str. 5
- OBJAVE, str. 13 do 28
- RAZPISI, str. 10

vpis v gimnazije, ne pa vseh 8000 prijavljenih za vpis v srednje šole v Ljubljani ali vsaj vseh 4000 učencev, ki letos opravljajo sprejemne izpite na ljubljanskih srednjih šolah. Afera se je torej zgostila na gimnazijo, ki je tako posredno postala privilegirana šola, kandidati za vpis vanjo pa privilegirani učenci. Zanje se je javnost angažirala, vključile so se stranke, če povemo bolj naravnost in televizija. Pravico bodo izsilili, vpisne možnosti za gimnazijce se bodo povečale - in to je seveda edino prav.

Ni pa prav, da bodo v senci te afere ostale druge šole - strokovne. Vanje se ne vpišuje cvet mladih rodov, v te šole prihaja izbirek, če povemo bolj naravnost. Škoda je, da tudi javno mnenje take težnje zdaj ob izpitni aferi nehoti podpira. V Ljubljani, denimo, je bilo med kandidati za vpis na osem ljubljanskih gimnazij približno 15 odstotkov prijavljenih kandidatov »preveč«. Med prijavljenimi kandidati za vpis na druge srednje šole v Ljubljani pa je bilo teh »preveč« za okoli 32 odstotkov. Razlika vendarle je. Javno pa se zgražamo in iščemo potešitev samo za prve, za druge ne. Za te druge naj pač iščejo rešitve ljudje iz stroke, brez največje javne podpore.

Gre za ljudi, za mladi rod, ki ga nimamo pravice deliti na družbeno bolj zanimiv ali družbeno bolj koristen del in na drugi manj kakovostni del! To so hude krivice, s katerimi udarjamo po mladih rodovih in jih zaznamujemo za vse življenje. Prizadejale bodo celotne razmere v srednjem šolstvu in s posledicami tudi v družbi. Že zdaj letijo očitki, da so šolske reforme zadnjih let vendarle bolj skrbne za splošno šolstvo, denimo za gimnazijo, kot pa za drugi del srednjega šolstva, ki je večinski. V gimnazije se vpišuje okoli 20 odstotkov rodu, največ četrtina, v strokovno šolstvo pa vsi drugi. V univerzitetne študije odhaja kakšnih 80 odstotkov učencev izmed 12.000, ki končujejo 4-letno šolanje, se pravi precej več kot zgolj gimnazijci. Delat, sebe in druge preživljati, gredo večinoma vsi drugi iz štiriletnih, triletnih in dveletnih strokovnih šol. Ne bi mogli trditi, da se javnost in stroka tem razmerjem sorazmerno lotevata naših šolskih vprašanj. Strokovno šolstvo ima občutek, da je na repu dogajanj, najbrž nemalokdaj kar upravičeno.

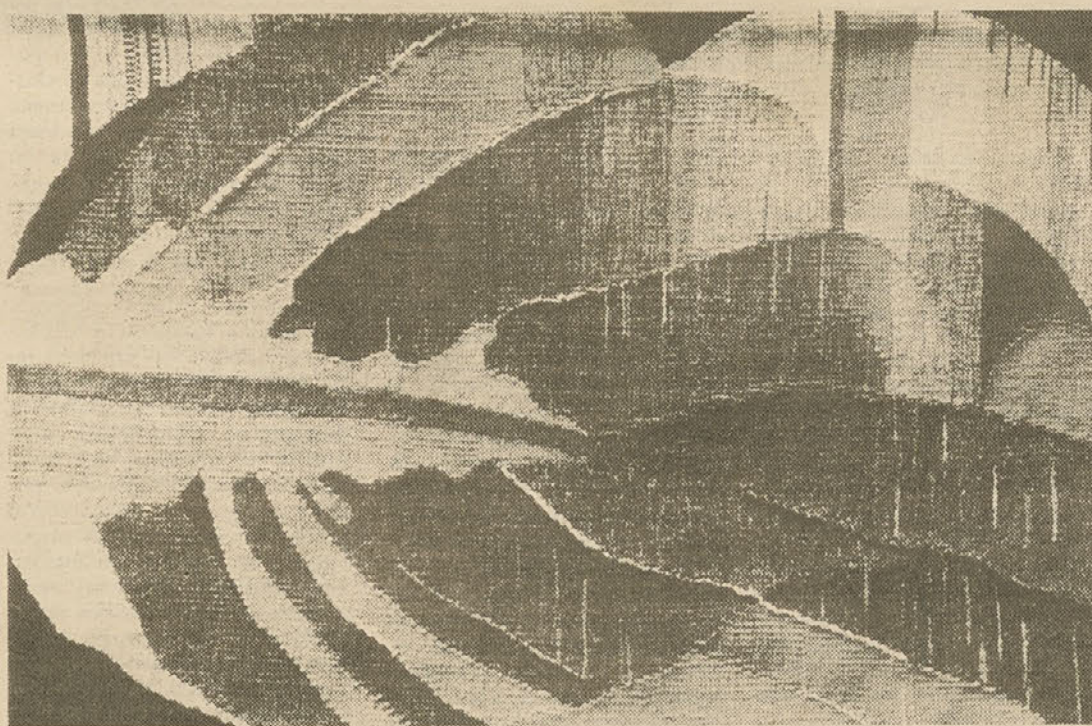
Izpitna afera z ukradenimi matematičnimi nalogami je na to razsežnost tragično opozorila. Opozorila je na način, ki se ga nemara ne zavedamo. Spomnimo se lahko, da je naše povojno šolstvo leta in leta dajalo velik poudarek nalo-

gam za delovno usposabljanje. Te težnje so se najbolj jasno pokazale ob političnih pritiskih za prehod na usmerjeno izobraževanje. To se je dogajalo v letih 1970 - 1980. V Sloveniji je bila akcija za usmerjeno izobraževanje končana 1980, usmerjeno izobraževanje pa je začelo prihajati v srednjo šolo z letom 1981. Doba usmerjenega izobraževanja je bila v marsičem tragična doba za naše ljudi in naše življenje, posledice bomo dolgo čutili, četudi jih zdaj odstranjujemo kar naglo.

Vendarle pa je ta doba prinesla tudi kaj dobrega, na to pa pogosto pozabljamo. Ta čas je spodbudil, da se mlad človek prezgodaj odloča za življenjsko poklicno usmeritev in da bi morali zato podaljšati čas splošnega izobraževanja, razširiti obdobje življenjske kulturne vzgoje z osnovne šole tudi še tja v začetek srednje šole. In to za vso mladino, ne le za en del. Poudarjana je bila potreba po duhovni, splošni vzgoji celotne mlade generacije, nikakor samo gimnazijске ali mogoče po učnih zmogljivostih elite mladine. V tem času usmerjenega izobraževanja je prišla v vse strokovne šole umetnostna vzgoja, ob njej tudi v triletno poklicno šolanje tuji jezik in zraven povsod temeljno znanje iz naravoslovja in družboslovja. To so bili takrat v 80-ih letih pomembni premiki, na katere ne bi kazalo pozabljati. Ta duhovna vzgoja pa se je izrodila, zašla je v učenje in ocenjevanje šolskih predmetov kot takih; zgubila je smisel - namesto radosti je med mladino doživljala odpor. Negodovanje je bilo podkrepljeno s kratkovidnimi gledanji gospodarstvenikov, ki so od šole zahtevali pridnega in izurjenega delavca, kaj več pa že ne.

In zdaj se spet vračamo k poklicni šoli in h gimnaziji, k delitvi šolanja mladega rodu za takojšnje delo in za nadaljevanje študija na univerzi. Odpravljamo usodno napako usmerjenega izobraževanja, ki je to naravno delitev poskušala zanemariti. Vendar pa s popravilanjem te napake ne bi kazalo odrinuti na stran tudi spremenjenega enakopravnega odnosa do šolanja mladine v poklicnih šolah, ki so ga osemdeseta leta vendarle skušala vpeljati v naš šolski sistem. Na tej ravni se lahko zastavlja politično in strokovno vprašanje ravno ob zdajšnji izpitni aferi. Kaj je poklicno učenje in kaj je vzgoja za poklicno delo - o teh vprašanjih so se prav letos začele razvijati prenekatere sila zanimive razprave, poročene predvsem v kratkih mesecih naše nove demokratične mladosti. Škoda bi bilo, če bi dopustili, da jih s seboj odnesejo vroče sape razgretih glav.

JANKO SVETINA

Silva Horvat: List, 1990

V zadnji številki našega časopisa v tem šolskem letu objavljamo fotografije tapiserij Silve Horvat, inž. oblikovanja tekstilij. Umetnica je na številnih dozdajšnjih razstavah prikazala svoje delo - avtorske tapiserije, ukvarja pa se tudi z drugim oblikovanjem v ročnem tkanju.

V likovni umetnosti je oblika, posredno pa seveda tudi vsebina načeloma zmeraj odvisna od tehničnega izražanja. Tapiserija kot tkalska zvrst, ki se je v zgodovino zapisala kot izrazito uporabna umetnost, ki se torej prilagaja prostoru predvsem kot stenska dekoracija, kot posebno nadomestilo za slikarski objekt, dobiva v sodobnem času še posebno vlogo: prerašča v samostojno stvaritev prav zaradi razširjene pomenske funkcije tehnične strukture same, kot posledice razširjenega tehnološkega prijema, prav v iskanju novih izraznih možnosti. Najradikalnejši prijem takšne vsebine je bil prav gotovo sestop tapiserije s stene v prostor, se pravi preraščanje v samostojen plastični objekt v povezavi z raznorodnimi materiali.

Vrnitev k vsaj navidezni klasični podobi tapiserije, se pravi vstopanje nazaj, neke vrste resumiranje v okviru prvobitne zasnove, je značilnost tapiserije osemdesetih let nasploh: v tem okviru je ostala Silva Horvat s svojim načinom razmišljanja od svojega začetka v drugi polovici sedemdesetih let; dejstvo, da stopnjuje predvsem intenziteto svojega izraznega načina od preproste tonske geometrijske strukture s prehodom v čisto barvno polje, sredi katerega ostaja kot nosilec organska struktura v figurativnih prispodobah, daje tej tapiseriji veliko prednost in sugestivno moč. Zlasti s poslednjimi tkaninami dobesedno »konkurira« slikarskemu dojemanju in opredeljevanju prostora odprte krajine, tako da jo je treba z vso upravičenostjo uvrstiti med posebne sodobne nadaljevalce krajinskega izročila slovenskega Barbizona - Škofje Loke.

Aleksander Bassin

**Bralcem
in
sodelavcem
želimo
prijetne
počitnice!**

dogodki
novostiKaj pa šole tehniških
usmeritev?

Na vseh področjih našega življenja se zgledujemo po razviti Evropi. Tudi šolsko oko se je zazrlo v to smer. In tako postajajo naše gimnazije resnično sodobne in za mladino atraktivne šole. Žal pa naša šolska politika ne omogoča podobnega razvoja tudi drugim šolam, čeprav izobražujejo dobre tri četrtine mladine.

Šole tehniških usmeritev še vedno izobražujejo učence po dveh ali treh zahtevnostnih stopnjah, čeprav bi ločitev po smerah omogočala bolj kakovosten razvoj vsake od njih. Od ene šole, enega pedagoškega kolektiva je gotovo nesmotna zahtevati, da vzgaja hkrati tri zelo različne populacije učencev, sodeluje pri prenovljanju treh vzgojnoizobraževalnih programov ter učnih načrtov na različnih ravneh itd.

Sistem usmerjenega izobraževanja je povzročila poklicnemu šolstvu veliko škodo. Marsikateremu učenču, usmerjenemu v poklic četrte zahtevnostne stopnje, smo preprečili, da bi dosegel svoj cilj z goro splošnoizobraževalnih vsebin, s katerimi je imel težave že v osnovni šoli. Nivojski pouk, vpeljan v šolskem letu 1987/88, je ob poučevanju po enakih predmetnikih in slabo prilagojenih učnih načrtih omogočil učencem lažje ravni bolj kozmetično kot ob vsebinsko razbremenitvi. V šolskem letu 1990/91 bomo učence po desetih letih končno le vpisali v smeri, in ne le v programe. Za večje, vendar nujno potrebne vsebinske spremembe pa se zdi, da ni bilo ne časa pa tudi volje in moči ne. Kako katastrofalno velik del učencev triletnih šol svojega cilja ne doseže, razberemo iz poročil, ki jih šole redno pošiljamo Republiški komisiji za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, Zavodu Republike Slovenije za šolstvo in Skupnosti za zaposlovanje. Če sodimo po naglici, ki jo šolske oblasti predpisujejo za prenavljanje triletnih šol, lahko ugotovimo, da še tako pretresljivi podatki ne gredo pristojnih ustanov. Ni čudno, da se najdejo zlobneži, ki pravijo, da so učenci teh šol otroci staršev, ki so premočno vplivni in glasni. Šole pa smo bile glasne, a kot kaže, ne dovolj vplivne, da bi proces pospešile. Tako bomo pač še eno šolsko leto izobraževali po vzgojnoizobraževalnih programih, slabo prilagojenih učencem, ki se vanje vpisujejo. Preživeti bomo morali še en rod otrok, od katerih bo marsikateri po nepotrebnem »zguljen«, in z zbeganimi učitelji, v katerih slabi učni uspehi učencev iz leta v leto povečujejo dvom o uspešnosti njihovega dela.

Korenito bi se morali spremeniti tudi vzgojnoizobraževalni programi tehniških usmeritev na peti zahtevnostni stopnji. Iz tovarn prihajajo glasovi, da njihovo strokovno znanje ne zadošča več za opravljanje del, pri katerih so bili tehniški v preteklosti uspešni. Na višjih in visokih

šolah imajo naši učenci prvo leto težave zaradi pomanjkanja splošnega znanja, v višjih letnikih pa morajo s svojim napredovanjem na področjih strokovnega znanja »počakati« sošolce iz splošnih srednjih šol.

Po novi šolski zakonodaji bodo morali opravljati enotno maturo učenci, ki bodo želeli nadaljevati izobraževanje na višjih in visokih šolah, vendar zdaj šole tehniških usmeritev niso prilagojene pripravi na maturo (30 – 40 % ožje stroke, več vzgojnoizobraževalnih programov in smeri pod isto streho, razdrobljena mreža šol). Šole tehniških usmeritev smo se torej znašle na razpotju. Ali povečati in posodobiti strokovne vsebine, da bodo naši učenci po opravljenem končnem izpitu usposobljeni predvsem za delo v prihodnje prestrukturirani industriji in za nadaljevanje izobraževanja na ustrezni višji šoli (ki pa je zdaj ni!), ali pa bistveno povečati delež splošnoizobraževalnih vsebin; to bi omogočalo opravljanje mature in nadaljevanje izobraževanja na univerzi. Za eno ali drugo pot razvoja prihodnjih tehniških šol bo vendar potrebna strokovna odločitev naših šolskih oblasti. To pa je nekaj popolnoma drugega, kot je bil letošnji primer, ko smo šole kar v Razpisu za vpis za šolsko leto 1990/91 dobile informacije, da lahko v 3. in 4. letnik vpeljemo izbirne vsebine, ki naj bi omogočile našim učencem uspešnejše vpeljevanje v študij. Seveda se šole sedaj pripravljamo na intenzivnejši pouk za maloštevilne ambiciozne učence, ki se v šole tehniških usmeritev še vpisujejo, pri tem pa se zavedamo, da je tudi to le kozmetična operacija v sicer zastareli šolski stavbi, katere spreminjanje ni v pristojnosti šol samih.

Ko pa bodo šolske oblasti le odločale o usodi starih, dobrih tehniških šol, naj le imajo pred očmi dejstvo, da se današnji otroci toliko razlikujejo kolikor so se razlikovali že mnogi rodovi pred njimi. Nekateri, učno najspodobnejši iz najbolj stimulativnega domačega okolja, se odločajo za gimnazije, drugi, učno bolj ali manj uspešni, ki se že zanimajo za svoj prihodnji poklic, pa za tehniške in podobne srednje šole. Če so torej otroci, ki končajo osnovno šolo, različni po svojih sposobnostih in interesih, zakaj potem po štirih letih nategujemo vse na isto kopito, zakaj postavljati pred vse, ki želijo kjerkoli na višji ali visoki šoli nadaljevati izobraževanje, enoten cilj – maturo? Ali ne bi bil smotrno še vzporeden, alternativni sistem izobraževanja, primerljiv tudi z razvito Evropo?

Prilagodimo torej še šole tehniških usmeritev zahtevam časa in ne dopustimo, da bi nam naše napake ponovno dokazovali naši fantje in dekleta s svojimi neuspeli.

VERONIKA ŠLANDER

Konec iluzij o enotnem jugoslovanskem šolskem sindikatu

V zadnjem tednu maja, nekaj dni pred kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije, so se v Beogradu sesti predstavniki bolj ali manj prenovljenih republiških sindikatov šolstva, znanosti in kulture. Pozornost je zbudila, to da se tega sestanka niso udeležili zastopniki kosovskega sindikata. Zaradi razmer v tej pokrajini je namreč večina učiteljev albanske narodnosti prestopila iz dozdajšnjega »uradnega« sindikata v novi alternativni sindikat.

V primerjavi z drugimi panožnimi sindikati, ki so v preteklem mesecu prirejali pravcarke skupščine ali »konstitutivne« seje s številnimi udeleženci, vendar s skromnejšo dekoracijo in ritualom kot nekoč, je potekal sestanek predstavnikov šolstva, znanosti in kulture v zdesetkani zasedbi in v skrajno prozaičnem ozračju. Večina je bila prepričana, da je minil čas govorniških nastopov in iluzij. Potreben je bil samo dogovor o najnujnejših medsebojnih stikih samostojnih sindikatov šolstva, znanosti in kulture na medrepubliški ravni, predvsem kot izmenjava izkušenj ali bolj rečeno kot nekakšno prostovoljno usklajevanje nekaterih dejavnosti. Prepolovljeno je bilo tudi število članov dozdajšnjega zveznega odbora, ki nima več poklicnih funkcionarjev in strokovnih sodelavcev. Za takšno medrepubliško sodelovanje so se zavzemali šolski sindikati štirih republik.

Bržkone je razumljivo, zakaj so najbolj odločno zahtevali preobrazbo sindikatov prav pedagoški, znanstveni in kulturni delavci. Ti so bili od vseh panožnih sindikatov že doslej najbolj kritični do razmer v Zvezi sindikatov. Zahtevali so, naj se sindikat postavi na svoje noge in otrese vseh političnih dušebrižnikov. Menili so, da je Zveza sindikatov kot krovna organizacija nad panožnimi sindikati in kot ena od »subjektivnih sil v fronti SZDL« tega in premalo odzivna.

Tudi dozdajšnji zvezni odbor sindikata šolstva, znanosti in kulture je večkrat zahteval, naj sindikati posameznih dejavnosti postanejo povsem samostojne interesne organizacije delavcev. Varovali naj bi predvsem pravice iz delovnega razmerja, se pogajali in sklepali kolektivne pogodbe z zastopniki delodajalcev ter opravljali druge naloge, značilne za zdajšnji sindikat v demokratičnih državah.

Ustava je vse do lani določala Zvezi sindikatov vlogo paradžavne organizacije. Ta je med

drugim skrbela tudi za volitve v zbore združenega dela. V tako zvezo sindikatov so se člani tako rekoč samodejno včlanili, hkrati z vstopom v službo. Razkroj dozdajšnjih družbeno-političnih organizacij je pospešil v vsej držvi tudi preobrazbo sindikatov. Stari sindikati se čedalje bolj spreminjajo v najrazličnejše samostojne, svobodne, neodvisne in v razne alternativne sindikate, v posameznih dejavnostih razčlenjene in osamosvojene po strokah in poklicih. Tudi v šolstvu se vse pogostje pedagoški in drugi delavci v posameznih delih ali na stopnjah šolskega sistema združujejo v samostojne sindikate. Menijo, da bodo tako lahko najustreznejše izražali in varovali svoje pravice in interese. Razčlenjevanje v več šolskih sindikatov je najizrazitejše na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini (npr. za predšolsko vzgojo, srednje in visoko šolstvo). Hkrati se posamezni strokovni sindikati v šolstvu prostovoljno povezujejo pri skupnih akcijah (npr. urejanje statusa in gmotnega položaja učiteljev v republiki). Zaradi skrbniške vloge zveze sindikatov kot krovne organizacije, panožni sindikati doslej pogosto niso mogli biti učinkoviti. Lep zgled sprenevanja je iz časa, ko so bile dovoljene »prekinitve dela« v posameznih šolah ali tovarnah. Povsem krivoversko pa je bilo predlagati splošno stavko v dejavnosti ali npr. vseh srednješolskih učiteljev v republiki, ko so bile pri pogajanjih izčrpane vse druge možnosti za rešitev spornih vprašanj.

Za obstoj sindikata pedagoških delavcev je bistveno, da se učitelji (in drugi delavci šol) po svoji presoji odločijo, čemu želijo biti v sindikatu. Vsekakor zaradi svojih interesov in zavarovanja svojih pravic, ne pa zaradi neke splošne in abstraktno »delavske solidarnosti ali razredne zavesti« vseh delavcev v Jugoslaviji.

S takšnimi ideološkimi vzorci pač ni bilo mogoče zabrisati veli-

kih kulturno-civilizacijskih in gospodarskih razlik med posameznimi republikami. Vendar se ponekod v Jugoslaviji, zlasti tam, kjer so za trdno federacijo, še zmeraj pojavljajo zahteve, naj bi tudi v šolstvu »enotni jugoslovanski sindikat« skrbel za enake plače učiteljev na enakih delovnih mestih.

Zagovorniki takšnega sidnikata pozabljajo, da tolikšne enakosti plač žal ni mogoče doseči tako preprosto. Če bi bilo to uresničljivo, bi tudi v Evropski skupnosti zagotovili, npr. portugalskim, španskim in grškim učiteljem, približno enake plače, kakršne imajo njihovi kolegi v Zvezni republiki Nemčiji ali na Danskem. O tem so v Evropski skupnosti že razpravljali. Ven-

dar pa ko se kljub sprejetemu dokumentu o svobodnem pretoku in zaposlovanju učiteljev znotraj Evropske skupnosti strinjali, da so izenačene gmotne razmere učiteljev v zvezni Evropi še zelo oddaljen cilj. Pač tako, da ustvarjeni narodni dohodek in produktivnost del v posamezni državi omejujejo določata izdatke za izobraževanje in splošno gmotno raven šolstva. Zato je bržkone konec iluzij, da je mogoče takšno enakost ustvariti s solidarnostnim prenavljanjem denarja v državi z »enotnim jugoslovanskim šolskim sindikatom«. Ključ za to namreč v rokah posameznih republik in pokrajin.

BORIS LIPUŽIČ

POSVET O POSODABLJANJU VZGOJNO-IZOBRABEVALNEGA DELA

V začetnih razredih drugače

Sejem Vse za otroke v Celju je bil do zdaj največini namenjen predšolskemu otroku in njegovim potrebam.

Zadnje čase pa je čedalje več prizadevanja po spreminjanju šole. Učitelji so sami spoznali, da v šoli ni mogoče več delati po starem, ker se ob uspehih pojavljajo tudi mnogi stranski učinki.

Učiteljice v prvih razredih so začele iskati nove prijeme, da bi bilo na poti iz vrta v šolo manj vzponov in padcev, manj ovir. Zato so vse pogostje iskale stike z vzgojiteljicami v vrtcih ter skupaj z njimi razmišljale in pripravljale otroke na vstop v šolo, od igre k pouku.

Posvet o posodabljanju vzgojnoizobraževalnega dela v začetnih razredih osnovne šole je organiziral Zavod Republike Slovenije za šolstvo, predvsem tamkajšnja organizacijska enota in Vida Bukovac. Pokrovitelji posveta so bili ŠRC Golovec, PTT Celje, Pionirski dom Cvetke Jerinove in Osnovna šola prve celjske čete v Celju. Šole so pokazale veliko zanimanja za posvet. Zbralo se je približno tristo udeležencev, večina učiteljev razrednega pouka. V uvodnem referatu je dr. Milica Bergant opozorila na preobremenjenost naših otrok zaradi prenatrpanih

učnih načrtov in neprimerni metod dela pri pouku. V primerjavi z mednarodnimi merili uvršča našo šolo med najzahtevnejše šole.

V koreferatih so avtorji predstavili dozdajšnje spremembe v šolski praksi in prizadevanja za posodabljanje dela v šolah. Predstavljeni so bili tudi posamezni dosežki, še zlasti zanimivi so bili prispevki učiteljev, ki so predstavile svoje delo, iskane sodobnejše oblike, prijemov, metod in didaktičnih sredstev (nekateri so tudi razstavile) drugačen pouk. Njihove po k prijaznejši šoli so sicer zelo raznolike, vse pa delajo z veseljem, prepričane, da je za otroka boljše tisto, kar v šoli rad počne dela z veseljem in je pri tem uspešen. Zadovoljstvo otrok njihova uspešnost je spodbuda za učitelja, da bodo svoje delo nadaljevali in spopolnjevali. Njihova dobra volja je zelo pomembna, ni pa dovolj. Nujno poskrbeti tudi za njihov gmotni položaj.

Vse, kar smo slišali na posvetu in videli na razstavi, bo zbrano v posebnem priročniku. Upamo pa tudi, da bodo razstavljena didaktična pomagala čimprej v voljo tudi šolam.

ANGELCA KUNSTELJ

Z varčevanjem v šolstvu ni mogoče rešiti gospodarstva

Pismo Zveznega odbora samostojnih sindikatov vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture, poslano Skupščini SFRJ ter republiškim in pokrajinskim skupščinam

Najnovejši ukrepi za razbremenitev gospodarstva, ki jih sprejemajo v republikah in pokrajinah, pa tudi napovedani normativni in drugi ukrepi Zveznega izvršnega sveta za ozdravitev gospodarstva bodo kljub dobrim nameram slabo vplivali na že tako kritični položaj družbenih dejavnosti in delavcev, ki so v njih zaposleni. Ugotavljamo na primer, da se bodo zaradi njih v večini okolij osebni dohodki delavcev v izobraževanju, zdravstvu in drugih družbenih dejavnostih zmanjšali za 20 do 30 odstotkov, to pa znaša skupaj z zaostanki iz preteklosti in v primerjavi z delavci na drugih področjih – z enako stopnjo strokovne usposobljenosti, ki opravljajo enako zahtevna dela – tudi do 40 odstotkov zaostanka.

Namesto da bi se gmotni položaj družbenih dejavnosti popravil – tako je bilo napovedano v začetku tega leta in tudi opre-

deljeno z ukrepi v večini okolij, bodo novi ukrepi zdaj nepričakovano prizadeli posebno delavce v izobraževanju, zdravstvu, socialnem varstvu in deloma v kulturi.

Blazilnih administrativnih ukrepov ni mogoče sprejeti, ne da bi poprej enotno razčlenili razmere delovne dozeške in družbene potrebe tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih. Le na podlagi takšne razčlenitve smo pripravljeni sprejeti ukrepe in dejavnosti, ki bodo zagotovili, da bodo delavci, zaposleni v družbenih dejavnostih, prevzeli enako breme kot tisti v gospodarstvu. Upoštevamo, da je naše gospodarstvo – sicer nerazvito, neproduktivno, in slabo organizirano ter z neprimerno starostno in kvalifikacijsko sestavo zaposlenih – izjemno obremenjeno in da torej ne zmore zadostiti družbenim potrebam, ugotavljamo pa tudi, da si s ponovnim odtegotovanjem denarja

prosvetnim in zdravstvenim delavcem ne bo moglo veliko pomagati. To je pokazala že dozdajšnja praksa, saj gospodarske reforme do zdaj tega vprašanja niso rešile. Bojimo se, da bo tako tudi z najnovejšo gospodarsko reformo, ki jo je začel Zvezni izvršni svet – kljub uspehom, doseženim v denarno-finančni politiki.

Posamezne družbene dejavnosti – njihove ustanove in združenja – so začele ob sodelovanju družbeno-političnih skupnosti in sindikatov racionalizirati delo in dosegajo na tem področju vidne uspehe. Pričakujejo, da bodo tako storili tudi drugi. Česa podobnega pa – ob nedotakljivih tržnih odnosih, ki naj bi pripomogli k povečani produktivnosti dela, zboljšani kakovosti blaga in storitev, še niso storili v večini podjetij pa tudi v drugih dejavnostih. Zato menimo, da brez dosežkov na tem področju tudi »naši« majhni denarni zneski ne bodo veliko pomagali gospodarstvu, da bi se rešilo iz krize, nas pa bo to privedlo v brezizhoden položaj. Ne odobravamo ukrepov, po katerih naj bi denar v te

namene izterjali od občanov z visokimi šolninami, s plačevanjem zdravil, zdravniških storitev ipd., saj bi to povzročilo neupravičene socialne razlike, to vrstne dejavnosti, ki so »posebna družbenega pomena«, pa bi izgubile svoje značilnosti, kar bi kršilo so humanost, solidarnost enakost in enakopravnost med ljudmi.

Zaradi vsega tega tokrat pravočasno opozarjamo, kakšne posledice bi lahko povzročili takšni načrtovani ukrepi za razbremenitev in ozdravitev gospodarstva ter poudarjamo, da se ne moremo strinjati z ukrepi, ki utesnijo ogrozijo delovanje družbenih dejavnosti, obenem pa napovedujemo morebitne stavitve v ustanovah posameznih družbenih dejavnosti po vsej Jugoslaviji.

Zahtevamo, da republiške pokrajinske vlade zavarujejo iste družbene dejavnosti, ki so za družbo življenjsko pomembne. Skupščina SFRJ pa naj sprejme zakon, ki jih bo zavaroval pred prenatrpanimi ukrepi ne samo v federaciji, temveč tudi v republikah in pokrajinah.

prosvetni
delavec

Ustanovitelj: Republiški odbor Sindikata delavcev vzgoje, izobraževanja in znanosti ter izobraževalna skupnost Slovenije – izhaja štirinajstredno med šolskim letom.

Časopisni svet: Vladimir Tkalec, predsednik, Milica Antič-Gaber, Just Kavsek, Zdenko Kodolja, Janez Sušnik, Slava Šarc, Marija Velikonja, Izток Vilič, Jože Zlatič.

Direktor: Stanko Šimenc.

Uredništvo: Stanko Šimenc, glavni urednik, Marjana Kunej, odgovorna urednica, Lučka Lešnik, novinarka – urednica, Tea Dominko, tehnična urednica. Naslov uredništva in uprave: Poljanski nasip 28, tel.: 315-585, poštni predal 21, Ljubljana 61104. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Akontacija naročnine za leto 1990 znaša 100 din za posameznike in 200 din za organizacije. Za upokojene prosvetne delavce in študente pedagoških smeri znaša naročnina 50 din na leto. Posamezna številka stane 10 din. Številka tekočega računa: 50101-603-46509.

Tiska ČTP Ljudska pravica, ISSN 0033-1643. Po mnenju Republiškega komisija za vzgojo in izobraževanje je časnik »Prosvetni delavec« prost temeljnega prometnega davka od prometa proizvodov (glej 7. točko 1. odstavka 3. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu).

Strokovni svet sprejel odločitve o srednjem šolstvu

Potem ko je bil Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje na majski seji sprejel navodila ali obvestilo osnovnim šolam za delo v novem šolskem letu, je na junjski seji - zadnji pred poletnimi počitnicami - sprejel še sklepe o ureditvi in delu v srednjem šolstvu. Uveljavljen je sklep za vsebinsko ločitev triletnega in štiriletnega strokovnega šolanja. vsebinsko so razbreme-

njene 3-letne smeri strokovnega šolstva, za štiriletno smeri strokovnega šolstva pa so prejeta izhodišča za različnost poučevanja v 3. in 4. razredu (ločeno priprava za delo, ločeno priprava za nadaljnji študij). Sprejet je bil gimnazijski program s predmetnikom in učnimi načrti za 1. letnik in z navodili za izvajanje izbirnih učnih vsebin. Sprejeti so bili predlagani učni načrti

za prenovljene družboslovne predmete. Odločitve o odpravi obramboslovja kot posebnega predmeta in drugačnem poučevanju te snovi je bil Strokovni svet odločil že na prejšnji seji. zdaj na junjski je te odločitve ponovil. Ob tem da so bili na zadnji seji Strokovnega sveta pripravljene in potrjene tudi nekatere novi učbeniki, bi mogli zapisati, da so izhodišča in izvedbena

naročila za osnovnošolski in srednješolski pouk v šolskem letu 1990/91 zdaj vedno bolj kompletirana; manjkajo le še družboslovne učne vsebine za 3-letno poklicno šolstvo in navodila za izvajanje vsebin iz obramboslovja, kar bo nared do začetka novega šolskega leta. O vseh sprejetih spremembah za novo šolsko leto so šole že obveščene. J. S.

aktualno

IZJAVA PREDSEDSTVA RK ZSMS - LIBERALNE STRANKE

Ob omejitvi vpisa na srednjih šolah

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je 31. maja dal soglasje k omejitvi vpisa na univerzo in 59 srednjih šol, katerih večina ima gimnazijski in ekonomski izobraževalni program. Ob tem Predsedstvo RK ZSMS-Liberalne stranke ugotavlja:

Zakon o usmerjenem izobraževanju predpisuje možnost omejitve vpisa, vendar kot izjemo ukrep, h kateremu mora dati soglasje Izvršni svet. Vendar primerjave iz preteklosti potrjujejo naše prepričanje, da zakonsko opredeljena izjema vse bolj postaja pravilo, saj je od leta 1981 vsako leto zaprosilo za omejitev vpisa med 8 do 20 šol v Sloveniji. Letos pa je to število naraslo kar na 59 šol. Podobno tudi univerza že nekaj let rešuje prostorsko stisko kar najbolj preprosto - z omejevanjem vpisa.

ZSMS-Liberalna stranka se načeloma zavzema za vpeljano kvalifikacijskega izpita med srednjo šolo in univerzo: to povzema tudi junija 1989 spremljeni Zakon o usmerjenem izobraževanju, ki predpisuje maturo kot nacionalni standard za vstop na univerzo (matura bo prvič izvedena leta 1995). Toda tovrstni izpit, nad katerim bdi država, ni v vpeljan zato, da bi zmanjševal priliv študentov na univerzo, ampak naj bi predvsem pripomogel k takšni ravni znanja, ki je potrebno za začetek akademskega študija.

V vseh dozdajšnjih primerih omejitev vpisa - to velja tako za vpis v srednjo šolo kot na univerzo - pa ni šlo za tovrstne želje. Izključni cilj sprejemnih izpitov je bil zmanjšati število vpisanih v okvir prostorskih zmogljivosti posameznih šol. Da šolskega prostora manjka, ni treba posebej utemeljevati, vendar šolskim oblastem doslej ni uspelo slovenske skupščine in vlade prepričati, da je treba tudi v šolske stavbe vložiti več kot zgolj sredstva za amortizacijo.

Problem letošnjih omejitev vpisa pa ni le v tem, da nimajo narave državnega izpita z eksternim ocenjevanjem, ki bi edini lahko preprečil na eni strani še večje socialno razslojevanje, na drugi pa omejeval težnje prebivalcev Slovenije po zvišanju povprečne izobrazbe. Letošnja omejitev je zaradi mnogih razlogov celo na meji legalnosti.

Prvič, zakon dopušča omejevanje vpisa le pri izredno povečanem vpisu, normativi zdaj že ukinjajo izobraževalne skupnosti Slovenije pa so mejo izjemnosti postavljali pri več kot 15 odstotnem povečanju vpisanih.

Drugič, številčnost oddelkov je za srednje šole omejena med

30 in 36 učenci, v 25 ljubljanskih šolah pa »so se dogovorili« za spodnjo mejo. Preprost izračun za 36 učencev na oddelku pokaže, da pri upoštevanju zgornje meje omejitve vpisa sploh ne bi bile potrebne. Izgovarjanje na nižjo kakovost pouka pri 36 učencih v oddelku je cinično, če upoštevamo, da bo približno 200 učencev ostalo »na cesti«. Zanimivo je, da je kar nekaj slovenskih srednjih šol zaprosilo za povečanje vpisa za en oddelk in soglasje tudi dobilo.

In tretjič, učenci, ki se v Ljubljani vpisujejo v gimnazijski program, morajo pri prijavi za sprejemni izpit navesti preferenčni vrstni red, v katero šolo se v resnici hočejo vpisati. Vendar bodo ocenjevalci pred preferencami upoštevali izide, dosežene na izpitu, tako da učenci sploh ne vedo, v katero šolo se vpisujejo. Problem pa je še tudi druge. Sicer je res, da po sklepu Strokovnega sveta Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje gimnazijski program ni enoten (v višjih letnikih je z izbirnimi predmeti diferenciran na naravoslovni, pedagoški, računalniški... program); to pa ne pomeni, tudi, da ti različni programi niso enakovredni. Sistem razmeščanja prihodnjih srednješolcev, ki ga vpljuje ljubljanska enota Zavoda za šolstvo, pa temelji ravno na takšnem umetnem kakovostnem razlikovanju gimnazij. Šola, ki naj bi bila po formalno neobstoječih merilih »boljša«, tako pobere najuspešnejše učence (spet ne glede na njihove želje). S potencialno najboljšimi učenci pa potem tudi ni posebno težko ustvariti podobno najboljšo šolo. Enakovredni tekmovalni pogoji šol so s tem vnaprej ukinjeni.

Zaradi vseh navedenih razlogov in naših dolgoletnih prizadevanj na področju šolstva odločno zavračamo tovrstne kvalitativne premike v slovenskem izobraževalnem sistemu. Spričo tega, da je izobrazbena struktura ne le pod evropskim, temveč tudi pod jugoslovanskim povprečjem, in da se vpis v srednješolske programe že od vpeljavne usmerjenega izobraževanja nenehno zmanjšuje, pozivamo Izvršni svet, da svojo odločitev ponovno pretehta. V tem trenutku Izvršnemu svetu seveda ne preostane nič drugega, kot da normativ števila učencev na oddelku ne zmanjša pod 36. Dolgoročno pa bo moral skrbno pretehtati tudi razmestitev mreže programov, ki je sporna že nekaj let in širitvi šolskega prostora nameniti več kot zgolj denar za amortizacijo ter s tem odpraviti vzroke za vpeljavanje tovrstnih omejitev.

Pobuda za razpravo o odnosu do vere v šoli

Na zadnji seji Strokovnega sveta za vzgojo in izobraževanje je predsednik Strokovnega sveta dr. Franc Lazarini naslovil na člane Strokovnega sveta odprto pismo s pobudo, da se jeseni s poglobljeno strokovno razpravo razrešijo vprašanja o odnosu do vere v šolskih programih in do verojočih v šoli. Člani Strokovnega sveta so to pobudo podprli. Pismo, ki je bilo poslano tudi predsedniku Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter delavcem Zavoda za šolstvo, objavljamo.

Minili sta dve leti, odkar si prizadevamo za izboljšanje in nadaljnji razvoj slovenskega šolstva. Menim, da je bilo naše delo uspešno. Skupaj z delavci zavoda Republike Slovenije za šolstvo smo popravili nekaj napak, narejenih v preteklosti, in izobraževalni sistem precej stabilizirali. Zdašnja programa podoba osnovnega in srednjega šolstva omogoča skladnejši in trdnje načrtovani razvoj v prihodnosti ter prehod k večji kakovosti v šoli. V odprtem pismu, v katerem se vam želim predvsem zahvaliti za sodelovanje v prvi polovici našega mandata, pa moram dati še eno pobudo, za katero je dozor čas prej kot sem pričakoval.

Če se ozrem na delo, ki sem ga opravljal v preteklih devetih letih z mnogimi sodelavci, ugotavljam, da je zanj najbolj značilen boj proti tabujem in vsiljenim aksiomom v šolstvu. Veliko jih je bilo treba odpraviti, da se je lahko začelo resno strokovno delo: odpor proti gimnaziji, priseganje na načelo o hkratnem izobraževanju za delo in nadaljnje šolanje, toga vertikalna povezava programov, ustvarjanje vzgojno-izobraževalnega sistema na tehničnih gimnazijah in humanističnih temeljih, enotna osemletna osnovna šola, v kateri vsi izdelajo, enaki programi za ves rod na

začetku srednje šole, pretkanost slehernega učnega načrta z marksistično ideologijo... Boj svobodnomislečnih slovenskih izobražencev proti tem motečim aksiomom je pomagal tudi čas, to je stopnja v razvoju slovenske družbe. Vstopili smo v čas pluralne družbe, pluralna naj bo tudi njena šola. Da pa bo ta res odprta, svobodna in demokratična, moramo premagati še en tabu: spremeniti moramo odnos do vere v šolskih programih in do verojočih v šoli. Dajem pobudo, da se do jeseni tako člani Strokovnega sveta kot delavci Zavoda RS za šolstvo pripravimo na poglobljeno razpravo o reševanju tega zapletenega problema. Izogniti se temu namreč ni mogoče.

Problem religije so dozdajšnji vzgojno-izobraževalni programi na vseh ravneh izobraževanja obravnavali le s stališča edino priznane marksistične ideologije, pri tem pa dali učencem premalo podatkov o verstvih, premalo faktografskega znanja, da bi učenci lahko oblikovali svoj odnos do te problematike. Krščanstvo in njegov vpliv na razvoj človeštva ter zlasti na bit slovenskega naroda predstavlja belo liso v znanju precejšnega dela učencev povojnih rodov. Precejšen delež Slovencev pa je veren, zato dobi del mladine znanje o veri (često enostransko), pa tudi versko vzgojo, zunaj šole. Kako naj bi ta del mladine sprejel s srcem šolo, ki načelno ne govori o bibliji, religiji in v kateri so verojoči učenci (da učitelje niti ne omenim) podvrženi prikriti prevzgoji.

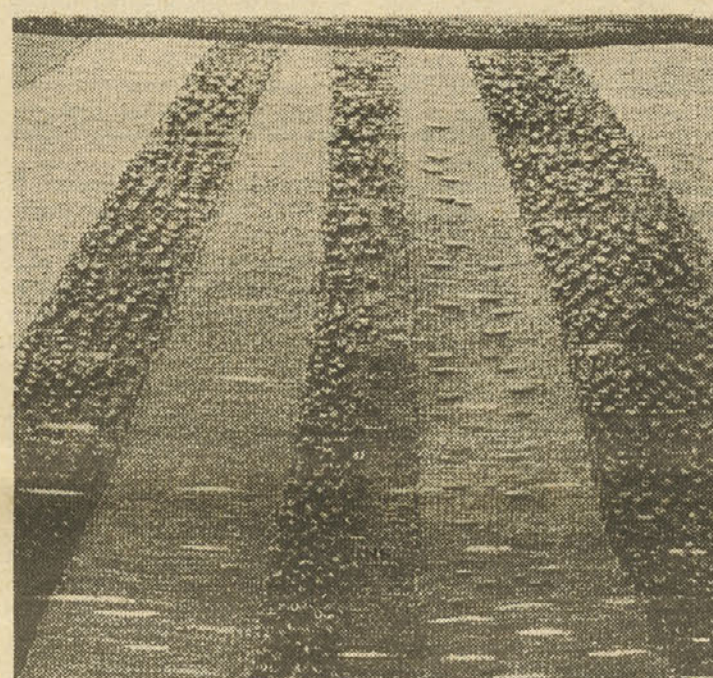
V pluralno usmerjeni šoli prihodnosti je mesto za spoznavanje z različnimi ideologijami, tudi s krščansko, pa seveda tudi z marksistično, ni pa mesta za vsiljevanje monističnih »resnic« ali celo za prežemanje vsega izobrazbenega dela z neko ideologijo. Učitelj, bodisi veren ali prepričan ko-

munist, naj seznanja učenca z ideologijami, s svojim odnosom do njih, ne sme pa jim vsiljevati svojega svetovnega nazora. To pravico imajo - seveda pogojno - le starši. Način, kako seznanjati učence z religijami, zlasti s krščanstvom (s katolicizmom na prvem mestu in s protestantizmom, saj sta imela največji vpliv na razvoj naroda), postane v pluralistično usmerjeni šoli strokovno, ne pa politično vprašanje. Po izkušnjah z dozdajšnjim delom pri programih menim, da vpeljevanje posebnega predmeta o religiji (ali celo verouka v klasičnem smislu) ni (tak predmet bi se hitro nazval slabih lastnosti predmetov STM in SLO). Tudi vpeljevanje fakultativnega predmeta ni učinkovita rešitev, saj bi ga vpisovali povečini

motivirani učenci, ki so doslej to znanje dobivali drugje, imeti pa ga morajo vsi člani pluralne družbe. Tako preostane le včlenjevanje vsebin v zdašnje predmete: zgodovino, filozofijo, sociologijo, materinščino, umetnostno vzgojo. Takšna rešitev pa pomeni trdo in skupno delo mnogih strokovnjakov veliko strpnosti.

Navedena zamisel o včlenjevanju tega znanja v šolske programe izvira iz mojih osebnih izkušenj in pogledov ter je seveda nikomur ne vsiljujem. Mogoče so tudi drugačne rešitve. S svojo pobudo želim le sprožiti široko razpravo najprej v strokovnih krogih, nato pa še v širši javnosti, izidi razprav pa bodo omogočili pravo na realizacijo.

FRANC LAZARINI

Njiva, 1988

ODPRTO PISMO novemu predsedniku Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo

Člani ZVEZE DIJAKOV SLOVENIJE, ustanovljene na 10. srečanju srednješolcev v Slovenj Gradcu 31. marca letos, pričakujemo, da bo imela na novo izvoljena vlada več poslušnosti za interese in zahteve srednješolcev. Menimo, da nekatere probleme najboljše izrazijo tisti, ki jih najbolj neposredno občutijo. Ker želimo, da bi se nove šolske oblasti seznanile z našimi pogledi, in jih upoštevale, vam že takoj na začetku vašega mandata pošiljamo bistvene točke našega programa.

- Prilaganje šolske zakonodaje novim zahtevam v šolstvu mora potekati dovolj hitro, da ne ovira razvoja izobraževalnega sistema, in hkrati dovolj počasi, da jih je mogoče pred uveljavitvijo poskusno preveriti. Zavzemamo se za spremembo Zakona o usmerjenem izobraževanju, ki se zmeraj zapoveduje vzgajanje za delo in samoupravljanje ter vsestransko razvite osebnosti, hkrati pa onemogoča ustanavljanje zasebnih šol. Državne šole naj bodo laične.
 - V šoli naj se uveljavijo mednarodna merila znanja. Potrebno je tudi ustrezno preverjanje dosežkov izobraževanja od zunaj. Zato naj RK VITK v skladu z določbami prenovljenega Zakona o usmerjenem izobraževanju takoj pripravi pravilnik o maturi in kataloge znanja.
 - Pravilnik o vzgojnih ukrepih naj končno začne spodbujati, in ne samo preprečevati.
 - Sistem šolanja mora vsebovati in omogočiti stalno izobraževanje učiteljev.
 - Zagotoviti je treba zanesljive vire sredstev, ki bodo omogočili učinkovito reševanje prostorske problematike in opremljenosti srednjih šol.
 - Potreben je drugačen način financiranja šol: t. i. glavarina je slaba rešitev, saj omogoča preveč manipuliranja.
 - RK VITK naj skupščini RS predlaga, naj sprejme Zakon o štipendiranju; ta naj določi vir sredstev za štipendije in organ, ki bo upravljal štipendijski sklad. Najvišja štipendija naj ne bo manjša od 60 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v Republiki Sloveniji.
 - Uresničiti naj se pobuda (ki je bila že večkrat podana, a žal tudi zavrnjena), da vsaka šola dobi sredstva v višini plače za tistega, ki bi delil tople obroke. Dolgoročni cilj ZDS pa je, da ima vsak dijak pravico do brezplačnega toplega obroka in brezplačne mesečne vožnjice do kraja šolanja.
 - Uredi naj se založniška dejavnost. Učencem naj bodo na voljo sodobni učbeniki po vsem dostopnih cenah, hkrati pa naj bi k boljši preskrbi učbenikov pripomogle tudi šole same z ustreznimi založenimi knjižnicami.
 - Navedeni problemi niso novi in neznani, zato jih nismo širše utemeljevali, smo pa seveda pripravljene - to od novih šolskih oblasti tudi pričakujemo - o njih spregovoriti v neposrednem srečanju. Pričakujemo ustvarjalno sodelovanje, pospravljamo vas in vam želimo veliko uspehov pri opravljanju odgovornih nalog.
- ZA ZVEZO DIJAKOV SLOVENIJE
predsednica ALENKA KUNAVR

Pripombe k programu gimnazije

Predstavniki učiteljev biologije slovenskih srednjih šol in oddelka za biologijo Biotehniške fakultete smo na sestanku dne 8. junija 1990 obravnavali predlagani predmetnik gimnazije in menimo, da število 210 ur, predvidenih za predmet biologija z ekologijo, ni sprejemljivo.

UGOTOVITVE

1. Velik problem gimnazije bo v izgubi kontinuitete, ker v predpisanem programu biologija ni predvidena v četrtem letniku. Tako se maturant splošne gimnazije, ki ne bo sam izbral biologije kot izbirnega predmeta, ali je celo ne bo mogel, ker je šola ne bo ponudila, ne bo mogel vpisati na vse slovenske fakultete (medicino, biotehniko idr.); to pa naj bi bil eden od ciljev gimnazije.
2. Opozarjamo, da je težko primerjati naše programe z mednarodnimi le po številu ur. Razlike so predvsem v metodah dela, številu učencev v razredu, slovnosti, ki je na voljo, opremljenosti učilnic, preverjanju znanja idr.
3. Biologija z ekologijo ima, poleg strokovnega, predvsem vzgojni namen, tako v zdravstvenem varstvu kot tudi pri vse bolj perečem družbenem problemu onesnaževanja našega okolja. Vsem gimnazijcem srednješolcem je treba omogočiti, da bodo lahko živeli skladno z naravo. Ne pozabimo, da je tudi naravoslovna kultura sestavni del splošne kulture.

4. Ob evalvaciji programov usmerjenega izobraževanja so se družboslovne šole same skušale približati naravoslovnim programom in povečale število ur biologije na 280.

SKLEPI

1. Učitelji biologije smo ogorčeni nad nedemokratičnim odločanjem in zaprtostjo informacij o spremembah programov v srednjih šolah. Ugotavljamo, da smo bili postavljeni pred dejstva.
 2. Menimo, da bi bilo treba za dokončno določitev števila ur izdelati vsebinski program, želene cilje in standarde. Čas nam tega sicer ne dopušča, zato menimo po mednarodnem programu, ki ga uresničujemo zdaj, da smo ga v temeljni različici sposobni izvajati z 280 urami. Če to ni sprejemljivo, moramo črtati nekatere poglavja, zato da ohranimo doseženo metodično, strokovno in pedagoško raven, ki smo jo spopolnjevali od leta 1974. Predstavniki učiteljev in univerze ne prevzemamo strokovne odgovornosti za krčenje programa biologije. Menimo, da bi s tem znižali raven naravoslovne izobrazbe prihodnjih slovenskih izobražencev; to bi se kmalu negativno pokazalo v zdravstvu, ekologiji in biotehnologiji.
 3. Predlagamo torej, da se število ur biologije z ekologijo v predpisanem programu gimnazije poveča na 280 ur.
- BIOLOŠKO DRUŠTVO SLOVENIJE
PEDAGOŠKA SEKCIJA

doma drugje

Šola odprtih vrat

V Švici iščejo nove oblike stalnega izobraževanja učiteljev

Učitelj v Švici se pri svojem delu v razredu srečuje z učenci iz drugih kulturnih in jezikovnih okolij. Velikokrat jih težko razume in se jim ne zna približati. To so učenci, otroci priseljencev iz jugovzhodne in južne Evrope, ki imajo posebne težave.

Tudi Evropa 1992 je za Švico velik izziv, saj je sama država v središču let, hkrati pa se zaveda, da bo preseljevanje v prihodnji Evropi na tem območju še močnejše.

Tako prva kot druga ugotovitev zahtevata od zdajšnjih in prihodnjih učiteljev, da se neprenehoma pripravljajo za medkulturno vzgojo mladega rodu.

Poleg teoretičnih vsebin s področja medkulturne vzgoje, ki se nanašajo na vzroke in ozadje preseljevanja, spoznavanja šolskih sistemov in jezikovnega položaja otrok migrantov, posebno glede na domači kanton, vpeljujejo v Švici tudi prvine »medkulturne pedagogike«. Spoznavajo kulturo in delo šolskega sistema in pedagoški proces v državah migracije. V ta sklop spada tudi študijsko bivanje v teh državah, med katerimi je tudi Slovenija, ki je bila letos že drugi gostiteljica. Zavod republike Slovenije za šolstvo pa organizator.

Švicarski učitelji v Mariboru in Novem mestu - gostje

V naši republiko so švicarski kolegi preživel tri tedne. V obeh enotah Zavoda Republike Slovenije za šolstvo - organizacijskih enot Maribor in Novo mesto so izrazili zanimanje in pripravljenost za sprejem in sodelovanje.

Lahko so neposredno sodelovali z našimi učitelji in z vodstvi šol. Z učiteljem gostiteljem so preželi delovni in prosti čas. Poleg hospitacije pri pouku so sodelovali pri tistih predmetih na razredni stopnji, kjer jezik ni bil nepremostljiva ovira (likovna, glasbena in telesna vzgoja). Spremljali so tudi druge dejavnosti na šoli in zunaj nje, vlogu učenca in učitelja pri pouku, vse pa primerjali z razmerami v švicarskih šolah, izmenjavali strokovne izkušnje itd.

Zastopnika mariborske in novomeške enote Zavoda RS za šolstvo, Alojz Širc in Jože Skufca, sta poskrbela, da je dr. R. Gerber, vodja omenjene zasnove stalnega izobraževanja učiteljev iz Luzerna, skupini ravnateljev in učiteljev vseh šol gostitelj, predstavil švicarski šolski sistem, dosežke (posebno na razredni stopnji, ki traja pri njih 6 let), težnje razvoja osnovne šole in dileme, ki se pojavljajo dandanes.

Poslušalce je posebno pritegnila tema o položaju učitelja in razmerah, v katerih dela. V šestih delovnih dneh, ob deljenem delovnem času (dopolodne in popoldne, razen sredo, ko je pouk le dopoldne), preživi švicarski učitelj 28 ur v razredu, v katerem je različno število učencev, od 15 do 25 ali tudi več. Med učenci je zelo veliko otrok tujih delavcev (do 70 odstotkov) in s temi je treba tudi drugače delati. Nekateri ne razumejo prav nič nemško.

Švicarska šola je šola odprtih vrat; to pomeni, da starši lahko vstopijo v razred, kadar hočejo, za to se jim ni treba niti najaviti. Nanjo imajo velik vpliv in od nje zahtevajo veliko, posebno zato, ker vedo, da je v razredu manj učencev. Učitelj je prisiljen učenec ponuditi veliko, in to ga tudi spodbuja k uporabi sodobnejših metod in oblik dela.

Praške gimnazije

Znamenito praško gimnazijo Jan Neruda obiskujejo učenci, ki se zanimajo predvsem za tuje jezike, estetiko in umetnost. Eden glavnih motivov za vpis je, da jih ta šola pripravlja na univerzitetni študij (šolanje jih nadaljuje približno sedemdeset odstotkov). Mladi, ki želijo po končani fakulteti delati v kateri od umetnostnih akademij ali pa bi se radi ukvarjali s filologijo, morajo - takšna je pač tradicija - obiskovati Nerudovo gimnazijo.

Na razredni stopnji, v 7., 8. in 9. razredu poučuje en učitelj dva, tri ali celo štiri predmete, npr. naravoslovno, družboslovno ali jezikovno skupino, za likovni in glasbeni pouk pa imajo drugega učitelja - strokovnjaka za to področje.

Zvedeli smo, da se v Švici pripravljajo na vpeljevanje celodnevne šole in da so v javnosti o tem različna mnenja. Zagovorniki celodnevne šole menijo, da je takšna šola zelo dobra za otroke in starše, še zlasti, če sta oba starša zaposlena, nasprotniki pa trdijo, da se s tem otrok odteguje družinski vzgoji.

Vrtec našega tipa ne poznajo. Njegov otrok vstopa v vrtec šele s petim letom starosti, v njem pa ostane le tri ali štiri ure na dan.

Slovenska šola je preveč storilnostna

Tretji teden študijskega bivanja so švicarski učitelji preželi v Ljubljani. Namenjen je bil predvsem »obdelavi« vtišev in doživetij ter individualnemu zanimanju, ogledu turističnih znamenitosti, obisku kulturnih prireditev idr.

V tem času so obiskali tudi Osnovno šolo Prežihov Voranc ter se seznanili z organizacijo in potekom pouka za otroke, katerih starši prihajajo iz drugih delov Jugoslavije in je njihov materni jezik srbski ali hrvaški.

Na Zavodu RS za šolstvo smo pripravili pogovor za okroglo mizo, na katerega so bili povabljeni in so se ga poleg petih švicarskih učiteljev udeležili še predstavniki enot Maribor in Novo mesto, tamkajšnji svetovalci za razredno stopnjo, ravnatelj in učitelj šol gostitelje in predstavnik Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Govorili so o vtiših in strokovnih ugotovitvah pri hospitacijah v mariborskih in novomeških šolah, o programih za razredno stopnjo, izbiri učbenikov in didaktičnega gradiva, uporabi sodobnih oblik in metod pri pouku ter o možnosti za strokovno sodelovanje in povezovanje.

Poslušalec je lahko natančno razbral, kako načrtno so švicarski učitelji sodelovali v pogovoru in kako so si razdelili področja opazovanja. Ničesar niso prepustili naključju. Tako so se pripravili že doma.

Slovenska šola je po njihovem mnenju usmerjena preveč storilnostno, učni načrti so preobsežni, učbeniki pretežki, učitelji se preostrogro oklepajo učnega načrta (vsi so bili s snovjo pri isti temi, seveda v istem razredu), pri pouku prevladuje frontalna oblika dela. Slednje se jim glede na številne razrede zdi tudi razumljivo. Takšne delovne razmere silijo učitelja, da mnogokrat ne prislunke čustvenemu razpoloženju učencev in zgolj sledi predpisnemu programu. Ugotavljali so, da so naše šole zelo dobro opremljene, nekatere celo boljše kot švicarske. Tudi delovno ozračje v naših zbornicah je prijetno.

Pogovor smo končali z ugotovitvijo, da je obisk švicarskih učiteljev prinesel veliko svežine in spodbudil našega učitelja k večji ustvarjalnosti. Poudarili so, da bi bilo treba s podobno obliko sodelovanja nadaljevati tudi v prihodnosti. Ustvariti bi morali možnosti, da bi se naši učitelji in svetovalci Zavoda RS za šolstvo lahko v prihodnje udeleževali podobnih oblik izobraževanja. V Švici so na to pripravljeni.

Ali bomo znali izrabiti ta izziv?

DRAGICA MOTIK

Čprav ta praška gimnazija pripravlja predvsem na nadaljnji študij, so v učnem načrtu tudi nekateri obvezni specialni predmeti (gradbeništvo, ekonomija, računalništvo, geologija), tistim, ki kasneje ne študirajo, prav ti predmeti olajšajo začetek dela.

V Pragi je še več drugih gimnazij, nekatere se usmerjajo še posebno na jezike, telesno vzgojo, matematiko in druge naravoslovne vede. Na vseh traja šolanje štiri leta.

Avstrija

Stvarno, brez improvizacij

Zavod za šolstvo Republike Slovenije, enota Maribor, sodeluje z avstrijskim združenjem učiteljev kemije za območje dežele Štajerske. Pred mesecem dni je uradna delegacija tega združenja obiskala Maribor in se seznanila z delom nekaterih naših srednjih šol. Vodja združenja, gospod mag. Viktor Obendrauf, je Zavodu RS za šolstvo poslal vabilo za udeležbo na njihovi ekskurziji z naslovom: Kemijska industrija na Koroškem. Ekskurzija je potekala tri dni, od 9. do 11. maja. Zbrali smo se v torek, 9. maja, ob 6.45 pred Pedagoškim institutom na Theodor Körner Strasse v Gradcu. Ekskurzije se je poleg mene udeležilo 18 kolegov in kolegic iz vseh gimnazij na področju dežele Štajerske.

Vožnja od Gradca do Brückla, majhnega kraja na avstrijskem Koroškem, je trajala tri ure. Vodja ekskurzije, gospod Obendrauf nam je razdelil program in seznam udeležencev. Izlet je bil načrtovan do minute natančno in tako je tudi potekal; nikjer čakanja, nobene improvizacije.

V treh dneh smo obiskali pet kemijskih tovarn na območju avstrijske Koroške in to v dopoldanskem in popoldanskem času. Program je bil naporen, toda izredno zanimiv in na visoki strokovni ravni. Presenetila me je izredno močna in ekološko problematična kemična industrija v sicer turističnem okolju. Tovarne, ki smo jih obiskali, so v idilični koroški pokrajini in obratujejo pod najstrožjimi ekološkimi merili. Povsod so podudarjali, da njihova proizvodnja ustreza vsem strogim predpisom Green Pieca, ki je v Avstriji izredno močna organizacija. Tovarno, ki ne upošteva njihovih zahtev, zaprejo. Nikjer nisem videla nobenih dimnih plinov, razen vodne pare. Odpadne vode so pod neprestano strogo kontrolo. V tovarni tekočega klora v Brücklu so se pošalili, da lahko odpadno vodo tudi pijemo.

V Arnolsteinu, majhnem kraju pod Dobračem, smo obiskali tovarno cinkovih in svinčevih stabilizatorjev. Njihova proizvodnja je podobna kot v Cinkarni Celje. Pred dvema letoma je Green Peace zagrozil z ustavitvijo proizvodnje, zato so namestili izredno drage, a učinkovite filtre za dimne pline. Tudi vsebnost težkih kovin v vodi (kadmij!) so zmanjšali na minimum. Odgovorne v tovarni sem vprašala, ali poznajo Cinkarno Celje. »Da«, so dejali, »bili smo pri vas, toda vaša tovarna obratuje proti vsem ekološkim zahtevam Green Peacea. Če želite vstopiti v Evropo, morate najprej spoštovati ekološke zakone, ki veljajo za zahodni svet.«

Komaj v njihovih tovarnah, z računalniško vodeno proizvodnjo, z razvitim raziskovalnim delom in izredno strokovno usposobljenim osebjem spoznaš, kje se je ustavil naš čas.

Naj bo še tako neprijetno spoznanje, toda naši sosede ne vidijo veliko razlik med nami in drugimi deli Jugoslavije, razen seveda Kosova, a to je že druga tema. Ko sem jim skušala to predočiti, so mi dobrohotno dejali: »Malo ste boljši, pa ne veliko.«

Ko so govorili o širjenju proizvodnje, so omenjali nove obrate na Madžarskem, Poljskem in predvsem v DDR. Jugoslavije ni omenil nihče. Tovarna v Arnolsteinu ima poslovne stike z Jugovinilom in Jugoplastiko. »Toda vaše tovarne so v neprestanih denarnih težavah,« so dejali. V tovarni vodikovega peroksida in belil v Weisensteinu sem opazila pošiljko namenjeno v Ohis Skopje.

Strokovnjaki in poslovneži v zahodnem svetu so predvsem trdi realisti, brez vsakega smisla za balkanske improvizacije. »Če želite vstopiti v Evropo, morate spremeniti vaš odnos do dela,« so mi dejali. Nikakor ne morejo razumeti, da so direktorje v tovarnah postavljali po političnih direktivah, ne pa po strokovnih sposobnostih.

Vse tovarne so že pred začetkom ekskurzije poslale bogato pismeno gradivo, za vsakega udeleženca posebej. Tako smo se na obisk tovarne lahko prej strokovno pripravili. Dve tovarni smo obiskali popoldan od 14. do 18. ure. Kljub temu da njihov delovni čas traja do 16. ure, so ostali z nami vsi vodilni strokovni delavci, brez nestrpnosti ali živčnega pogledovanja na uro. Nasprotno, izredno obširno in strokovno argumentirano so odgovarjali na številna vprašanja mojih kolegov. Meni so odgovarjali še posebej, in to v bre-

zhibni angleščini, ki jo obvladam bolje kot nemščino.

Obisk je potekal v vseh tovarnah enako. Sprejel nas je eden od vodilnih strokovnjakov v tovarni, obvezno doktor znanosti. Potem smo odšli v sejno sobo, kjer so nas seznanili z zgodovino tovarne in njihovo proizvodnjo. Pri razlagi so uporabljali najsoodobnejše avdiovizualne naprave. Očitno je, da njihove sejne sobe niso namenjene brezplodnemu sestankovanju, ampak predvsem strokovnim posvetom in neprestanemu izpolnjevanju. Najbolj me je navdušilo brezhibno obvladovanje njihove stroke. Vse razlage so bile jasne in podkrepjene s številnimi podatki. V vseh tovarnah je izredno čisto. Nikjer nisem opazila pretiranih razlik med upravnimi in proizvodnimi prostori. Upravne zgradbe so elegantne, ne pa razkošne kot v mnogih naših tovarnah.

Delavci v proizvodnji so dobro plačani, zaslužijo okoli 16 tisoč šilingov. Naj pripomnim, da je takšna tudi plača mojih kolegov učiteljev.

In še nekaj besed o avstrijskem šolstvu. Kolege je začudila velika zahtevnost naših učbeni-

kov. Tudi praktično delo učencev, govorim o pouku kemije, je pri nas organizirano veliko boljše. Toda nekako sem dobila občutek, da v naših šolah učence samo učimo, in ne vzgajamo, v avstrijskih šolah, pa je močno poudarjena vzgojna plat. Kolege sem povprašala tudi o izostajanju učencev, ki je v naših srednjih šolah množično. Najprej vprašanje niso razumeli, kajti pri njih ne manjka nihče, razen če je bolan. Tudi to kaže na njihov odnos do dela in obveznosti.

Zanimalo me je, ali profesorji odhajajo v razred natanko ob zvonjenju. Nasmehnil so se in mi pojasnili, da si tudi oni privoščijo akademskih pet minut, toda ničesar več. Kako izbirajo direktorje šol? Izbere jih država in učitelji nimajo pri tem nobenega vpliva. Ponavadi je direktor član stranke, ki je v tej deželi na oblasti. Učna obveznost učiteljev je 18 - 20 ur na teden. V avstrijskih šolah je tudi obvezna verska vzgoja.

V Gradecu smo prispeli natančno po programu. Slovo od mojih kolegov je bilo pristrčno, z obojestransko željo, da se še srečamo.

MAJDA NAJ

Utrinki in dejstva iz Dublina

IATEFL, mednarodno združenje učiteljev angleščine kot tujega jezika, je pripravilo letos v Dublinu že 24. letno konferenco, ki naj bi zbranim predstavila najnovejše metodnične rešitve za poučevanje angleščine vseh starostnih skupin, v raznih okoliščinah in možnostih idr.

Uvodna nagovora irskih gostiteljev sta bila značilna: najprej zato, ker je irski profesor lingvisti v angleščini orisal zgodovinski, antropološki in jezikovno-kulturni razvoj Irske, v katerem je bila nostalgčno, čeravno duhovno izražena izredna umetniška in literarna ustvarjalnost Ircev, ki pa se žal že stoletja izraža v jeziku tujih osvajačev, pa tudi zato, ker je bil nagovor ministrice za prosveto v irski narrečni angleščini. To se seveda sklada z načeli Evropskega sveta o dragocenosti posameznih jezikov in kultur in s prizadevanji, da se jih ohranja; nisem pa se mogla znebiti občutka, da ta narrečna angleščina v bistvu zastira zatoni nekega kulturnega in civilizacijskega bogastva, ki ni vzdržalo pritiska superstrata zaradi gospodarske in politične odvisnosti (samo 10 odstotkov Ircev govori irsko).

Angleščina v resnici postaja dogovorjeno splošno priznano in sprejeto sredstvo za sporazumevanje med narodi; to ji jemlje značilno anglo-ameriško kulturno in civilizacijsko identiteto in ji daje večkulturno in večnacionalno naravo.

Cilj konference, ki je trajala od 27. do 30. marca, je bil po besedah ministrice za prosveto izboljšati poučevanje angleščine; to je - prevedeno v številke, pomenilo 30 predavanj ali pedagoških delavnic na dan, številne dejavnosti za posebne interese, razstavo posterjev, razpravljanje na BBC, ponudbe in promocije učbeniškega gradiva in učnih pripomočkov najrazličnejših založb, družabna srečanja udeležencev idr.

O tematiki je na kratko težko reči kaj drugega kot to, da je večinoma izhajala iz že uveljavljenih in nekaterih novih metodničnih prijemov, ponujala že znane stvari v novih preoblikah, pomenila korenito nove rešitve, se ukvarjala zdaj z učencem zdaj z učiteljem, predstavljala sisteme in navodila za pripravo učnih načrtov, se spogledovala z vizijo izobraževanja do konca stoletja idr.

Ponudba je bila tolikšna, da je bilo treba kar precej kritičnosti in zahtev, če si hotel ločiti zrno od plev. Če bi hotela strniti vse,

kar sem slišala o učenju angleškega jezika, bi morda zapisala: splošno je prepričanje, da je za uspešnejši pouk tujih jezikov treba pri učenju ustvariti pozitivno čustveno usmerjenost, ki mu daje občutek uspešnosti, spodbuja njegovo željo po dejavnosti in ustvarja možnosti za pomnjenje. Represija in strah uničujeta motivacijo in bremenita sposobnost učenja. Drugi pomembni dejavnik uspešnega poučevanja je kombinacija različnih prijemov, tretji pa pouk, katerega središče je učenec s svojimi potrebami, in ne učitelj.

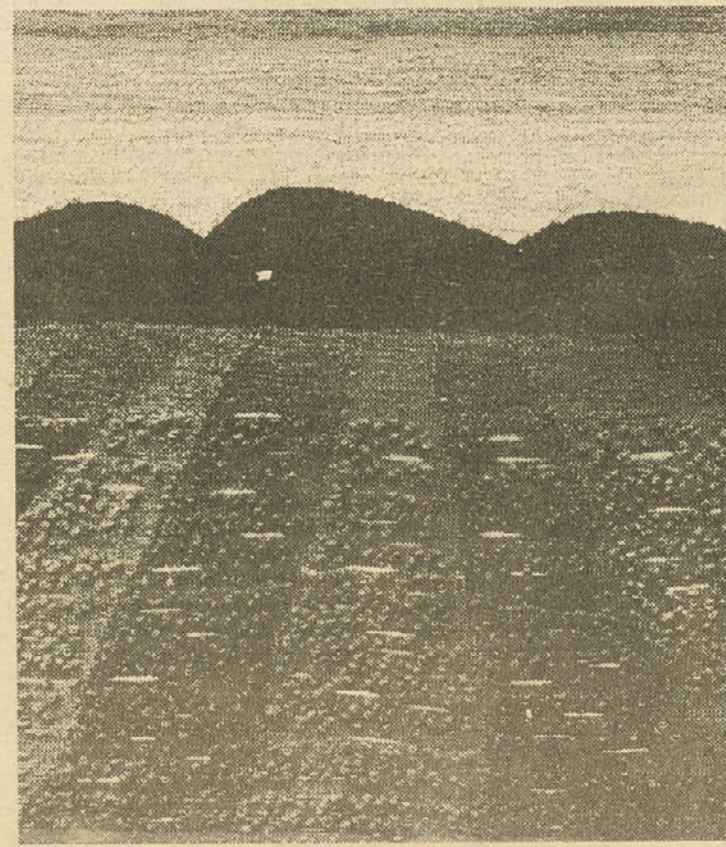
Izmed »modnih trendov« naj omenim sugestopedijo ali polni telesni odziv (TPR - total physical response), ki prikazuje učenje jezika kot umetniško tkivo neposrednih zaznav, čustvenega naboja in igre. V resnici je to z glasbo dosežena popolna telesna in duhovna sprostitve, ki omogoča hitrejšo pomnjenje. Da bi se učenec otresel vseh zavor, nastopa med celotnim tečajem kot neka nova oseba. Nj kakršnega strahu ni, da bi med tede, ki izvirajo iz tako nepojasnjenih procesov v možganih prevladale. Tudi lingvistična znanost se trdno oklepa tradicije, to je zdaj že desetletje starega komunikacijsko-funkcionalnega prijema, obarvanega z zelo modno socio- in psiholingvistikom.

Zanimiv je bil odgovor znane jezikoslovca, ki je na končni razpravi za BBC na izizvalno vprašanje, kaj storiti za boljši pouk tujega jezika, odgovoril: »Učimo se od osnovnošolskih učiteljev, kajti njihove ure morajo biti usmerjene na učenčovo osebnost. Učenca morajo spodbujati in opogumljati, zasnovane morajo biti na dejavnosti učencev, zadovoljevali morajo učenčovo potrebo po likovnem doživetju (glasbene in čustvene prvine), zlasti pa ustrezati njihovim potrebam.«

Učne oblike in sredstva seveda ne morejo mimo razvoja tehnologije. Videti je, da bo učbenik razpadel v več različnih vrst gradiva (dosjejev, map, didaktičnih iger...), ogromno bo videoinformacij, nekaj računalniško podprtih dejavnosti, predvsem pa veliko sproščenih oblik komunikacije (igre, dialogov, projektnega dela...).

Izrečeno je bilo torej dovolj in preveč, kajti kot pravi irski pregovor: There's no tax on talk (Čvekanje ni obdavčeno.)

JELKA VINTAR

Travnik, 1989

Poučevanje ni le obrt

Dr. Veljko Troha: »Potrebujemo visokošolske učitelje, ki znanje ne le prodajajo, temveč ga tudi sami odkrivajo in razvijajo.«

Pedagoška akademija v Ljubljani preživlja zadnja leta zelo živahno in dejavno: iskanje novih spoznanj in poti še nikdar in nikjer ni potekalo drugače. Tudi toliko nemira v učiteljskih zbornicah še ni bilo: in tudi starši doslej še niso tako zelo sodelovali pri oblikovanju šole in se povezovali zato, da bi svojim otrokom omogočili šolo, v katero bodo radi hodili in predvsem učitelje, ki jih bodo razumeli in bili z njimi prijatelji. Pedagoška akademija v Ljubljani, kjer se usposablja prihodnji učitelji, že nekaj časa ni več le višja šola, saj že četrtič vpisujejo v visokošolske programe. Bodo tako usposobljeni učitelji zadovoljili pričakovanja družbe?

Pred štirimi leti so imeli na Pedagoški akademiji le osem doktorjev znanosti, zdaj jih bo že kmalu trideset! In večja strokovnost bo gotovo dobrodošla pri delu s skoraj dva tisoč študenti.

Vsako leto je kaj novega tudi v študijskih programih in načinih dela, študentje postajajo vse bolj kritični, bolj zahtevni. Najbrž si ne želijo, da bi javnost čez nekaj let kritizirala njih in šolo, ki jo bodo takrat že soustvarjali.

O usposabljanju učiteljev smo se pogovarjali z dekanom Pedagoške akademije v Ljubljani dr. Veljkom Troho. Zanimalo nas je, kaj meni o praksi prihodnjih študentov, ki je je – tako pravijo mnogi – premalo, pa o študiju na Pedagoški akademiji nasploh; o metodah dela, o položaju slovenskega učitelja in še o čem.

»Z. reformo pedagoškega šolstva, zlasti še visokega, se po letu 1985 naši akademiji ni godilo najboljše,« je v začetku pogovora zatrjeval naš sogovornik in nadaljeval:

»Temeljna zahteva, naj stroke same skrbijo za usposabljanje delavcev, ki jih potrebujejo in dejstvo, da so tudi odgovorne za svoj kadrovske razvoj, sta okrnili naše delovanje. Prenovljeni niso upoštevali, da potrebuje vsak podsystem drugače oblikovanega učitelja in vzgojitelja.

Tako se je zgodilo, da so druge fakultete (npr. Filozofska fakulteta in Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo), ki so prevzele posamezne – dotlej naše – programe, začele same usposablja prihodnje učitelje za »svoje« predmete. Naši akademiji je tako ostal višješolski študij za vzgojitelje, razredni pouk, defektologijo (MVO), za telesno in duševno prizadete, vzgojitelje za domove (srednješolce), tehnično vzgojo, gospodinjstvo; usposabljanje učiteljev za matematiko je prevzela FNT, vendar le za kratek čas, ker se ni obneslo. Zdaj je ta študijski program ponovno na Pedagoški akademiji. Pri nas študirajo tudi likovni pedagogi in učitelji biologije; usposabljam pa še učitelje praktičnega pouka, vendar za zdaj ni posebnega zanimanja za ta študij.«

• Za usposabljanje učiteljev je potemtakem odgovorna predvsem vsaka stroka zase?

– Da, toda takšna zasnova mi ne ugaja. Stroka je stroka, pri usposabljanju učiteljev pa je pomembno še veliko drugega, tudi to, s kom bo ta učitelj delal. Tako je poučevanje osnovnošolskih otrok povsem drugačno od dela z adolescenti – srednješolci. Mlajši je otrok, več pozornosti potrebuje, drugače ga moramo obravnavati in tudi drugačne vsebine so primerne zanj.

S prehajanjem akademije z višješolske navisoškošolsko raven se marsikaj spreminja. Prevzemamo vzorce fakultetnega študija, med drugim tudi objektivna merila za kadrovske usposobljenosti, ki izvirajo predvsem iz znanstvenoraziskovalnega dela.

S tem ko skušamo razviti znanstvenoraziskovalno akademijo, pa skorajda pozabljamo na nekatera posebna značilnosti usposabljanja učiteljev na nižjih ravneh. Tudi to, da bi bilo zelo primerno povezati dvoje: ohranjati najboljše, kar je učencem dala srednja šola, to pa združiti z visokošolskimi merili.

• Veliko je slišati o tem, da mladim učiteljem primanjkuje prakse, ko končujejo študij pri vas...

– V višješolskem študiju je bilo nekoliko več prakse kot zdaj v visokošolskem. Vendar pa na tej ravni še ni odločeno razmerje med teorijo in prakso. Sicer pa: kako sploh pojmuje prakso?

Ali že sama po sebi zagotavlja dobrega učitelja? Visokošolski študij razrednega pouka predvideva za študenta osemnajst nastopov.

To je kar precej, saj moramo upoštevati vse hospitacije in priprave, ki jih mora študent opraviti, preden samostojno izpelje šolsko uro. Veliko je odvisno tudi od tega, kakšne tovrstne izkušnje imajo študentje iz srednje šole. Te pa so zelo raznolike. Že dolgo ugotavljamo, kakšna praksa je za srednješolce najprimernejša in koliko naj je bo.

O tem smo razpravljali že leta 1976 in še od takrat se spominjam predloga: v srednjih šolah naj bi prakso predstavljalo predvsem opazovanje pouka, da si bi mlad človek lažje predstavljaj, kaj naj bi počel; da si bi nabral prve vtise, ki bi ga spodbujali k študiju. In kako je zdaj? K nam prihaja veliko takšnih študentov, ki pravijo, da »že znajo učiti«.

Tako obrtniško pa poučevanja vendarle ne bi smeli pojmovati.

Ni vprašanje koliko prakse – veliko pomembnejša je vsebina.

• Študij za učiteljski poklic je lahko le delno praktičističen, zelo pomembna pa je tudi kakovostna teorija.

– Da teorijo marsikdo zanemarija, je najbrž povzročilo tudi prepričanje o predanosti učiteljskemu poklicu in o njegovem posebnem poslanstvu, velike besede o učitelju – človeku. Nekateri vse to poveljujejo, zanemarijo pa teoretično znanje, ki mora biti temelj vsega študija. Začetni moramo z didaktiko, da bomo lahko razvili strokovno raven, potem pa se moramo ukvarjati s specialno didaktiko posameznih predmetov. Prihodnji učitelj naj bi med študijem pridobil tudi veliko spremnosti, največ s tako imenovanimi mini učnimi nastopi pred sošolci, z opazovanjem prakse, nastopi v pravih razredih, strnjeno prakso pa naj bi opravljal kasneje, ko bo zanj že tudi teoretično podkovan. S spreminjanjem programov bodo prej ali slej okrnjeni tudi teoretični predmeti. Zato moramo čimprej

odkriti nove oblike dela s študenti, da ne bodo preveč prikrajšani.

• Včasih smo imeli tako imenovane vadbice, kjer so si študentje, prihodnji učitelji, nabirali svoje prve izkušnje.

– Ne morem se sprijazniti s tem, da študentje opravljajo prakso kjerkoli. Dogovarjamo se, da jo bi opravljali pri izbranih učiteljih na posameznih šolah, pri posebno prizadevanih, ki delajo več in drugače in sodelujejo pri različnih projektih. Vadbice so preživele, zlasti zato, ker ne moremo vplivati na to, kdo se v teh šolah zaposluje. Čimprej pa bomo morali urediti denarne zadeve. Mentorje nagradujemo tako skromno, da jih večina še tistega denarja raje ne sprejme.

• Pogosto vam očitajo, da usposabljanje prihodnjih učiteljev ne poteka po najsodobnejših poteh...

– Naši profesorji in drugi delavci se trudijo in iščejo najzanimivejše oblike dela. Čedalje več je seminarjev, projektov in podobnega. Projektno delo je zmeraj povezano z raziskovanjem nosilca predmeta in tako študente postopno vpeljujemo tudi v znanstvenoraziskovalno delo.

Drugačen pouk prvošolcev

Alenka Knez, učiteljica prvega razreda osnovne šole Mirna na Dolenjskem, je v preteklem letu dobila občinsko priznanje za vpeljevanje novosti v pouk, leta 1987 pa je za svoje delo prejela Golievo plaketo. Že več let vodi občinski aktiv učiteljev, imela je že veliko območnih nastopov, organiziranih v sklopu organizacijske enote Zavoda RS za šolstvo Novo mesto. Oktobra lani je v delavnici o opismenjevanju na posvetu v Mariboru predstavila svoje delo z razstavo, referatom in diapozitivi. Odziv je bil izjemen; zanimanje za njeno ustvarjalno delo potrjujejo obiski iz različnih krajev Slovenije.

Delo Alenke Knezove spremljam in spodbujam že več let.

Osvetlila bi rada nekatere pomembne pedagoško-psihološke vidike njenega dela.

Drugačen pouk prvošolcev, kakršnega uresničuje Alenka Knez, ne temelji le na že precej uveljavljenem osiškem projektu in waldorfski pedagogiki, temveč predvsem na bogatih pedagoških izkušnjah s sedemletnimi otroci.

Pri delu s prvošolci Knezova upošteva zlasti njihovo osebnost, različne umske zmožnosti, veselje do dela in učenja, ki ga imajo otroci pred vstopom v šolo in njihovo vedoželjnost, ki pa med šolanjem, žal, pogosto upade.

S takšnim načinom dela, ki ga je ubrala Alenka Knezova, je tudi dokazala, da ne potrebujemo elitnih osnovnih šol in tudi ne zunanje fleksibilne diferenciacije v prvem razredu. Pouk pri njej poteka tako, da hkrati ustreza nadarjenim, povprečnim in manj sposobnim učencem – ponavadi je to težko izpeljati, ker so učenci po sposobnostih zelo različni, zunanja diferenciacija med njimi pa je vpeljana šele na srednji šoli in univerzi.

V razredu pri učiteljici Knezovi je otrokom na voljo veliko različnih učnih pripomočkov; vsak lahko odkrije kaj novega, izvirnega in zanimivega. Otroci

Pri filozofiji, sociologiji in drugih podobnih predmetih se povežemo s predavatelji z drugih šol. To še zdaleč niso obrobni predmeti, kvečjemu nasprotno: spremeniti želimo mislenost, da naj se učitelj usposablja le praktično. Z različnimi oblikami dela mu moramo omogočiti, da se tudi sam osebnostno razvija. Ne le zato, ker bo učitelj in mora biti samostojen; višja raven znanja in način pridobivanja le-tega ga tudi intelektualno razvija, vpliva na njegovo samozavest.

Redno spremljamo novosti v vzgoji in izobraževanju, o njih pripravljamo posvete, simpozije, omizja, zbiramo pobude. Vendar vseh pobud in novosti ni tako preprosto zajeti v študijske programe, saj je spreminjanje le-teh precej zapleteno in dolgotrajno.

Zato je še toliko pomembnejše, da imamo dobre visokošolske učitelje z veliko znanja, samostojne, znanstvenike in raziskovalce, takšne, ki znanje ne le prodajajo, temveč ga tudi sami odkrivajo in razvijajo.

• Kakšen je torej slovenski učitelj dandanes?

– Čeprav nekateri menijo drugače, sem sam prepričan, da se slovenski učitelj vseeno razvija in postaja čedalje boljši. To je opaziti pri večjem dojemanju teoretičnih vsebin, večji kritičnosti. O družbenem položaju šole in učitelja pa raje ne bi razmišljaj.

se sami zaposlijo in si postavljajo zahteve tako, da težijo k zahtevnejšim nalogam in tekmujejo v svojem razvoju sami s seboj.

Ob reševanju križank, rebusov in uganke se igraje učijo slovenščine, berejo, pišejo in bogatijo svoj besedni zaklad; učijo se matematike in razvijajo svoje logično mišljenje in podobno.

Knezova s svojim drugačnim poukom potrjuje tudi to, da je na cilj mogoče priti po različnih poteh.

Znano je, da je učenec ustvarjaljen takrat, ko je takšen tudi njegov študij. Delo pa je lahko uspešno le ob demokratičnem poučevanju in prav takšnih medsebojnih odnosih – učitelj sicer vodi pouk, vseeno pa prizna, kadar na kakšno zapleteno vprašanje ne zna odgovoriti in otroku pomaga poiskati rešitev v enciklopediji ali slovarju.

Mirenski prvošolci ne poznajo strahu pred šolo niti ne kontrolnih nalog, ne zvezdic, čebelic in jelenčkov, ne bralno napisovalnih motenj. Otrokom med poukom ni treba ves čas samo sedeti, lahko se sprehodijo po razredu in tudi sicer se veliko gibajo.

Vsi otroci imajo možnost, da se uveljavijo in uspejo, s tem pa se tudi osebnostno potrjujejo – eni v gledališču, drugi pri likovnem ali tehničnem pouku, pri reševanju nalog iz logike ipd. Notranja motivacija otrok je tako močna, da velikokrat niti ne slišijo zvonca, pa tudi zunanji obiskovalci jih pri delu ne motijo. Menim, da imamo na naših šolah kar nekaj ustvarjalnih, inovativnih učiteljev, žal pa imamo do njih napačen odnos (pri upoštevanju njihovih strokovnih pozitivnih izkušenj, pri denarnem vrednotenju) in jih ne spodbujamo dovolj.

Sproščenost, ustvarjalnost, humor, igra, veselje do pedagoškega poklica so temelji vzgojno-izobraževalnih uspehov, ki jih dosega učiteljica Alenka Knezova.

ANA NAHTIGAL

naš pogovor

Šele takrat, ko bo učitelj za svoje delo, primerno nagradjen in ko ga ne bomo vrednotili le po nekdanjen ubogljivosti, lahko pričakujemo, da se bodo za ta poklic odločali zares najboljši. Če primerjam s prejšnjimi leti, so zdajšnji študentje veliko bolj sproščeni, radovedni in vedoželjni. Hočejo novosti, bolj kot prej segajo po tuji literaturi.

• Kakò pa na Pedagoški akademiji doživljate nemir v družbi in šolstvu?

– Zadovoljni smo s ponovno vpeljavo gimnazije, ki daje bolj kakovostno splošno izobrazbo. Zadnje tedne pa dobivamo tudi precej pobud za spremembe in pisanje prosvetnih delavcev, ki želijo več pozornosti nameniti veri in dokončno črtati iz programov vse, kar je v zvezi z Marxom in marksizmom – in s samoupravljanjem. Ob tem pa pozabljamo, da se samoupravljanje v vzgoji in izobraževanju ni začelo šele leta 1951, ampak že stoletje pred tem, ko so se »samoupravni odnosi« že uveljavili med učitelji in učenci. Ponekod je bilo te ideološke usmerjenosti res preveč, recimo pri opredeljevanju smotrov vzgoje in izobraževanja, vse pa tudi ni bilo tako ničvredno. Programe bi morali spreminjati po zgledu drugih evropskih dežel,

prej pa bi jih morali temeljito poznati. Spreminjanje naj bo znanstveno in strokovno podkovano, nikakor pa naj ne bo posledica trenutnih občutij.

Tudi objektivne spodbude od zunaj vplivajo na spreminjanje programov: način financiranja, sistematizacija učiteljevega dela, njegovo nagradjevanje in napredovanje... In zniževanje učiteljeve obveznosti bo pripomoglo h krčenju programov in združevanju nekaterih vsebin. Pri tem pa bomo zelo previdni.

• Na Slovenskem imamo dve podobni šoli: Pedagoško akademijo v Ljubljani in Pedagoško fakulteto v Mariboru. Nekateri pravijo, da ne potrebujemo obeh. Kaj meniti vi?

– Znanstvenih študij o potrebah nimamo ali pa jih ne upoštevamo. S tem se bi morali ukvarjati načrtovalci razvoja Slovenije. Če sodim po vpisu, sta obe šoli potrebni. Tudi zaradi konkurenčnosti: več je podobnih šol, bolj kakovostno je delo in vsaka skuša biti najboljša. Z mariborsko fakulteto sicer sodelujemo, vendar ne dovolj. Predvsem bi morali bolj povezano načrtovati raziskovalno delo.

LUČKA LEŠNIK

Dajte nam več prakse!

K pisanju tega članka me je pravzaprav spodbudilo pisanje Vide Trošt (članek z naslovom Kje so fantje-učitelji?, Prosvetni delavec št. 5, 19. 3. 1990).

O tej in podobni problematiki se študentje dostikrat pogovarjajo in tako sem se odločila, da tudi jaz povem, kar mi leži na duši.

Zdaj, ko je akademija prešla z dvestoletnega na štiriletni študij, smo vsaj študentje pričakovali, da bomo imeli več prakse. Pa ni tako. Prakse, nastopov in hospitacij je vedno manj. Vemo, da je za to krivo pomanjkanje denarja, vendar bi bilo vseeno treba najti način, da ne bi bili za to prikrajšani. Kajti mi smo tisti, ki bomo za vami vzgajali nove rodove in tega prav gotovo ne bi želeli opravljati zgolj na teoretski podlagi.

Naj za primer navedem, kako potekajo naši t.i. »mini nastopi«. Študent ima 15 do 20 minut časa, da se »gre učitelja« skratka, da poučuje. Poučevanje pa ne poteka v razredu, pred sedemdesetletnimi otroki, ampak kar pred sošolci. Torej, ko pridem na vrsto, imam 15 minut časa, da izpeljem šolsko uro, sicer dolgo 45 minut, poleg tega pa si moram še ves čas predstavljati, da pred mano ne sedijo študentje, stari dvajset let, ampak otroci sedmih do desetih let. Potem se mi seveda mimogrede, ko razmišljam, kako naj čim bolj izrabim tistih 15 minut zgodi, da naredim tako grobo napako, kot je ta, da »učence« pozabim, ampak res pozabim, motivirati.

Od teh naših mini nastopov, čeprav so na prvi pogled še kar sprejemljiva rešitev, ne bomo odnesli prav veliko, čeprav se trudimo, da bi ustvarili kar najbolj pristno ozračje.

Mislím, da bi bila ena od rešitev tudi ponovna vpeljava takimi imenovanih vadbic. Starejši učitelji ta izraz gotovo poznajo, saj so te vadbice tudi sami imeli, mlajšim pa ta izraz verjetno ni preveč znan.

V teh vadbicah so poučevali izbrani učitelji (ki so bili res-

nično najboljši in temu primerno tudi bolje plačani).

Imeli so razred učencev, k njim pa so vsak dan prihajali študentje na hospitacije in nastope. Učitelj iz take vadbice pa se je študentom v celoti posvetil.

Ena, mislim da tudi danes najbolj problematičnih stvari pa je bila veliko večja plača teh učiteljev. Ker so vadbice in delo v njih pomenile za učitelja veliko priznanje, si je vsak učitelj želel to doseči.

Ker danes teh vadbic ne bi mogli vpeljati v enaki obliki, kot jih poznamo iz preteklosti, pa se mi poraja misel, ki bi lahko bila sprejemljiva: prav gotovo je v vsaki občini v Sloveniji vsaj en učitelj, ki bi ga pred leti radi dali v vadnico. In ti učitelji bi danes prevzeli vlogo takratnih učiteljev iz vadbice. K njim bi prihajali študentje s tistega območja, kjer bi tak učitelj poučeval. Ti učitelji bi hkrati tudi sodelovali z našimi profesorji, zato le-tem ne bi bilo treba hoditi z nami na vse nastope. O našem delu bi jim poročali ti učitelji, prav tako pa bi tudi pomagali in svetovali študentom, ki bi mu bili zaupani. Seveda teh nastopov in hospitacij ne bi mogli imeti vsak dan, kajti akademija je v Ljubljani, ti učitelji pa po vsej Sloveniji. Vse bi bili, če bi imeli vsaj v tretjem letniku en teden v mesecu te nastope in hospitacije. Pri tem seveda ne bi mogli imeti nobenih obveznosti na akademiji, ker bi bil to čas, namenjen samo našemu praktičnemu delu. Torej bi morali spremeniti tudi naš predmetnik, a menim, da bi večina raje imela v četrtem letniku malo več ur na teden (in ne zdaj predvidenih 10 do 15, ker je osmi semester namenjen izdelavi diplomske naloge), zato pa tudi več prakse.

Poglavitno pri vsem tem pa je to, da bi morali takega učitelja tudi bolje plačati.

Mislím, da si, tako kot jaz, vsi študentje želijo odgovora na to vprašanje, kajti radi bi več prakse, te pa se nam v prihodnosti ne obeta prav veliko.

VESNA TURK

pobude odmevi

OB LJUBLJANSKI AFERI

Nevsakdanja šolska izkušnja

Ponovno uveljavitev gimnazije je javnost večinoma lepo sprejela, le z obveznimi sprejemnimi izpiti se niso še vsi sprijaznili. Najbrž bi tudi nanje kaj kmalu pozabili, če...

Kaj se je zgodilo, vemo, a najraje ne bi verjeli. Starši so svoje mnenje povedali, ZSMS liberalna stranka tudi, pa Zveza prijateljev mladine, slovenski srednješolci in drugi. Še najmanj besede in stransko vlogo v tej aferi imajo tisti otroci – čeprav so v resnici najpomembnejši – ki so se na izpite temeljito pripravili in teste pošteno reševali. Nekateri njihovi vrstniki pa so s pretnostmi sodelovali pri preskrbi s testnimi kopijami. Ne opravičujemo jih in ne zagovarjamo. Zaslutili so priložnost in poskusili... Če bi uspeli, bi bili »bogatejši« za izkušnjo. In najbrž bi podobne še nabirali, že med šolanjem. Smo tudi to predvideli v prizadevanjih za oblikovanje vsestranske razvite osebnosti?

Pravijo, da se mlajši zgledujejo po starejših. Tudi zdaj je bilo podobno. Žal je tokrat še posebej oznamovan Zavod RS za šolstvo. S krajo z velikimi razsežnostmi. Opravičila za službenko ni. Z odstopom direktorja Zavoda ne bi omilili boleče sramote. Ni mogoče popraviti, kar se je zgodilo, četudi bi jeseni vseh 1899 otrok sedelo v gimnazijskih klopih po Ljubljani – s sprejemnim izpitom ali brez njega.

Nekatere bi to sicer pomirilo in zadovoljilo. Toda zaupanja in morale ni mogoče ustvariti na hitro, le zapravi se ju lahko čez noč. Letošnji vpis bo ostal zaznamovan za zmeraj; le upamo lahko, da ga ne bo zasenčila še kakšna afera.

LUČKA LEŠNIK

Kritika sprejemnih izpitov na ljubljanskih gimnazijah

Sprejemni izpit za vpis na gimnazijo je namenjen rešitvi dveh problemov: kateri so tisti učenci, ki bodo sposobni obvladovati vzgojno-izobraževalni program gimnazije in koliko naj bo teh učencev glede na zmogljivosti gimnazije (prostor, oprema, osebje...). Problema sta neločljivo povezana.

Zakon o usmerjenem izobraževanju (Ur. list SRS, 11-716/80, 6-260/83 ter 25/89 z dne 12/6-1989) določa v 35. členu, da je organizacija sprejemnih izpitov prepuščena posameznim gimnazijam (»Vsebinsko in preizkus znanja iz 66., 67. in 68. člena tega zakona določa in preveri izobraževalna organizacija, v katero se kandidat namerava vključiti.«)

Glede na zdajšnje stanje mi ni jasno, zakaj so se ljubljanske gimnazije odločile za hkraten rok, enake testne naloge in prepuštile priprave testnih nalog ljubljanski enoti Zavoda RS za šolstvo. Po mojih izkušnjah se je podobna praksa že v preteklosti pokazala kot neuspešna. Prav tako trdim, da z dozdajšnjo prakso nista zadovoljivo rešena ključna problema sprejemnega izpita: kako sestaviti take testne naloge, s katerimi preverimo ne le učenčeve faktografsko znanje, ampak tudi sposobnost njegovega mišljenja in kako zagotoviti objektivnost pri pisanju testnih nalog.

Oba problema naj bi rešili profesorji gimnazij. Menim, da so strokovni aktivni profesorji na gimnazijah sposobni pripra-

viti kakovostne testne naloge v več različicah. Problem identifikacije učencev bi morali rešiti na temelju neklasičnih podatkov o učenca, ki bi jih na predlog gimnazije poslale osnovne šole. Šele potem naj bi učenci uporabljali šifre na testnih nalogah, da bi bila zagotovljena objektivnost pri ocenjevanju nalog.

Zakaj torej ljubljanske gimnazije, ki imajo sposobne profesorje in svoje posebnosti, niso šle po tej poti, je vprašanje, na katero bodo morali odgovoriti ravnatelj gimnazij.

S tem da je območna organizacijska enota Zavoda RS za šolstvo dobila pooblastilo za pripravo, izpeljavo in preverjanje celotnega postopka sprejemnih izpitov, so bile združene kar tri funkcije na enem mestu. Menim pa, da to ni dobro. Moj poskus, da bi preveril nekatere zadeve v zvezi s sprejemnim izpitom, je bil neuspešen, ker nisem mogel dobiti navodil za izvedbo izpita.

Znano je, kaj se je zgodilo ob letošnjih sprejemnih izpiti. Po pogovorih z učenci sem prepričan, da so se podobne nepravilnosti kot tokrat dogajale tudi že prejšnja leta. Sprašujem se, kdo bo poravnal stroške za neveljavne sprejemne izpite, pa tudi to, koliko so gimnazije plačale Zavodu RS za šolstvo za njihovo pripravo in izpeljavo. Naj za konec dodam svoje mnenje in mnenje nekaterih svojih sodelavcev, da pomeni tako ravnanje tudi metanje polen pod noge novi vladi.

JANEZ MLAKAR

Tožave s testi v italijanščini

Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, gibanje Znanost mladini, je tudi letos pripravila srečanje srednješolcev iz kemije, ki je bilo 8. junija 1990 na Pedagoški akademiji Ljubljana, Kardeljeva ploščad 7. Srečanja se je udeležila tudi Srednja naravoslovno-matematična šola z italijanskim učnim jezikom Piran.

Piran je na narodnostno mešanem slovenskoobalnem območju, pouk vseh predmetov in tudi kemije poteka v italijanskem jeziku. Zato je do letošnjega leta veljala praksa, da morajo biti testi preverjanja znanja prevedeni v italijanščino za udeležence, ki prihajajo iz šol z italijanskim učnim jezikom. Za prevod so vselej poskrbeli na Zavodu RS za šolstvo, enota Koper. Tako so bili vsi udeleženci na tekmovanju v enakem položaju.

Letos so se tekmovanja z naše šole udeležili trije dijaki. Preden se je tekmovanje začelo sem vprašal doc. dr. S. A. Glažarja po testih v italijanščini za naše dijake. Odgovor je bil kratek in jasan: »Testov v italijanščini ni.« Vprašal sem, zakaj ne? Dobil sem odgovore: Testov nimamo, ker nimamo nikogar, ki bi prevajal v italijanščino. Testi so bili pripravljeni šele včeraj (dan pred tekmovanjem!). Za to delo nisem plačan. Z dobro voljo se da vse narediti.

Ne najdem pravih besed, s katerimi bi izrazil vse, kar sem čutil v tistem trenutku. Želel bi samo povedati nekaj razmišljanj na »opravičila«, ki jih je dal omenjeni doc.

Tekmovanje poteka enkrat na leto in mi smo se prijavili v roku (aprila). Organizator tekmovanja bi torej lahko poskrbel za prevode pri Zavodu RS za šolstvo, enota Koper, kot doslej.

Kljub težavam so naši dijaki pristali na to, da rešujejo teste v slovenskem jeziku in tako pokazali veliko dobre volje. Upamo, da jo bodo v prihodnje pokazali tudi organizatorji Pedagoške akademije in gibanja Znanost mladini.

CLAUDIO BATTELLI

VIZIJA PRIHODNJEGA RAVNATELJEVANJA

Nekoč je bil kralj...

Pravzaprav na začetku ni bil en sam, bilo jih je več skupaj. Ampak, prosim, kakšni kralji pa naj bi bili, če bi živeli v eni hiši, nosili vodo in drva in delali na polju kot navadni ljudje? To jim ni dišalo, zato so se kmalu razšli. Vsak je šel v svojo kraljevino (ta je morala imeti tudi grad) in v njej kraljeval po svoje.

»No, zdaj sem pa zares kralj,« je dejal ta, o katerem govorimo. Kadar je bil dobre volje, je komu obesil kako medaljo okrog vratu, če je bil slabe, pa je podložniku (on ali njegov rabelj) oddrobil glavo.

Ta kralj je hotel vladati do konca življenja. Večkrat ga je bolela glava. Ali je končal v ječi ali pa kako drugače – tega ne vem.

Bil je pa še drugi kralj, bolj premeten, ki ni hotel imeti glavobolov, zato si je izmisлил ministre in jim dejal, da bodo oni vlada. In so vladali, dokler ni vlada padla. Ali se je pobrala, tega tudi ne vem. Kralj pa se je prestolu odpovedal – raje je obdržal glavo.

Ta pripoved se je porodila iz zdajšnjega razmerja med delavci šol, pomočnikom ravnatelja in ravnateljem. Bila naj bi poskus razčlenitve zdajšnjega stanja, obenem pa prispevek k svobodni izbiri delavcev šol glede sodobnega vodenja v osnovnem šolstvu. Čas prinaša spremembe, in tako kot na drugih področjih življenja si je treba še posebno v osnovni šoli prizadevati za lepše in bolj človeško, za napredek.

V Sloveniji je več kot štiristo velikih šol, ki imajo v vodstvu ravnatelja, pomočnika ravnatelja, računovodjo, tajnika in blagajnika. Oziroma se na delo in prepletenost dela teh delavcev. Namenoma ločujem delo drugih strokovnih delavcev šole. K temu razmišljanju me vodita dva vzgiba:

- predvidene novosti v celotni sestavi osnovnega šolstva (tudi bolj razumno gospodarjenje),

- nadaljnje osvobodjanje človeka z razvijanjem zavesti in na tem temelju tudi sistemskih sprememb za poglobljanje demokratičnih odnosov med ljudmi.

Oglejmo si razmerje med ravnateljem in pomočnikom ravnatelja. V mnogih primerih je to lahko pošteno in demokratično (ni prilastitve oblasti), lahko pa je tudi skrajno hierarhično.

Na podlagi katerih vrednot je temeljila dozdajšnja izbira vodilnih ljudi v preteklosti – vsaj povečini, pa tudi vemo. Prepletenost ravnateljevega in pomočnikovega dela je zapletena zadeva. V dozdajšnjih opisih del in nalog je sicer lepo zapisana in opredeljena, vendar velikokrat ostaja na papirju. Življenje in delo pa potekata po svoje. Idealnega vzorca seveda ne bo mogoče uresničiti,

lahko pa razmišljamo o tem po novem. Delo, ki ga opravlja v šolah povprečno pet ljudi, moramo gledati kot celoto, potem bomo razmišljanju tudi lažje sledili.

Tudi delo računovodje in blagajnika se prepleta. S preureditvijo dozdajšnjega gospodarstva šol se bo bistveno spremenilo tudi omenjeno delo na šolah. To je treba predvideti. Verjetno bo to omogočilo varčnejše zaposlovanje na šolah tudi v tej sestavini dela.

Zdaj pa k stvari.

Vodstveno osebje (ravnatelj, pomočnik ravnatelja) bodo tudi poslej izbirali samo med učitelji. Učitelj pa je učitelj, in to bi naj bil vso dobo svojega delovanja (35 ali jo! 40 let). Zdaj posamezni ravnatelji ostajajo v vodstvu šol tri mandate, štiri ali celo pet in več. To je zanje in za njihove delovne skupnosti velikokrat prav problematično. Če se jim zgodi, da morajo pred pokojem to delo zapustiti, je to v vsakem primeru boleče – če seveda ne gre za vodoravno ali navpično napredovanje. Oprekam govoricam, da bo DEMOS poskušal zamenjati več ravnateljev na šolah. To ni in ne bo rešitev. Ravnateljevo delo je postalo zelo obsežno in raznovrstno. En človek ne more spremljati vseh sestavin dela enakomerno; samo površno spremljanje pa povzroča ali pretirano poglobljanje v eno smer, ali volonterstvo delo, ali pa ob določenih zadevah novejso ravnanje (glavo v pesek).

Zamenjati vojaka revolucije z vojakom druge revolucije bi pomenilo, da nova metla sicer bolje pometa, toda sčasoma se krog spet sklene in vse ostaja na isti ravni.

Še o prijazni šoli in projektne delu

Prebiranje članka profesorice Danice Čedilnikove in Magde Juvanove o vpeljevanju integriranega pouka v osnovni šoli Primož Trubar v Laškem me je spodbudilo, da tudi sama napišem teh nekaj vrstic.

Kot pedagoginja, ki ob ravnateljici spremljam in usmerjam pedagoško delo na omenjeni šoli, moram napisati nekaj misli tudi o vpeljevanju in razvijanju projektnega učnega dela na naši šoli, saj prav projektno učno delo veliko pripomore k takemu pouku, pri katerem so učenci kar najbolj motivirani, aktivirani in se radi učijo. Zato pravimo, da je takšna šola drugačna, prijazna.

Z osebnim zanimanjem in s pripravljenostjo nekaterih učiteljev se s strokovnim sodelovanjem dr. Helene Novakove in pod neposrednim strokovnim sodelovanjem pedagoške svetovke Vere Žužjeve vpeljuje in razvija projektno delo v nekaterih šolah celjskega območja. Takšno delo pa se je že pred dobrim letom začelo prav na osnovni šoli Primož Trubar v Laškem. Prva ga je vpeljala prizadevna, inovativna učiteljica Anica Bregar. Svoje izkušnje zdaj že uspešno prenaša na svoje kolege na šoli, v občini, na območju in drugje. S strokovnim sodelovanjem pedagoške sveto-

valke Vere Žužje je svoje delo prikazala na mnogih hospitacijskih nastopih učiteljem iz različnih šol v Sloveniji. Menimo, da je z vpeljevanjem projektnega dela mogoče kar najbolj povezati predmete – to pa je za razredno stopnjo še posebno pomembno.

Včlenjevanje integriranega pouka pa je le ena od značilnosti projektnega dela. Vpeljevanje projektnega dela v pouk učence zares motivira, saj zelo spodbuja otrokovo dejavnost. Pri tem so enakovredno zajeta vsa področja učenceve dejavnosti – od delovno praktične, kognitivne, socialne idr. Učenci se tako radi učijo, šola pa je zato prijaznejša za učence in učitelje.

Kot pedagoginja menim, da bi prav zato, ker imamo že veliko pozitivnih izkušenj, morali nameniti projektne delu večjo pozornost. Na razredni stopnji je tako delo zlahka organizirati. Morda o samih dosežkih projektnega dela drugič kaj več, saj imamo že veliko dragocenih izkušenj.

Rada pa bi poudarila tudi tole: Lepo je delati na šoli, kjer imaš ob sebi inovativne, ustvarjalne, večno pedagoško nemirne (v pozitivnem pomenu) ljudi in strokovno pomoč. Lepo je v taki šoli nam, pedagoškim delavcem, še lepše pa je našim učencem.

JELKA DORNIK BINDER

Mislim, da se je treba tega problema lotiti drugače: z nadaljnjo delitvijo dela. Le čas in člani delovnih skupnosti naj bi sčasoma odpravili funkcijo ravnatelja in pomočnika ravnatelja – ne pa njunega dela. Vodstvo šole naj bi bilo sestavljeno iz treh učiteljev. Lahko bi jih imenovali delavce s posebnimi pooblastili: za organizacijsko-denarne zadeve, za pedagoške in za tehnične.

Med njimi ne bi bilo nikakršnih hierarhičnih razlik. Ob zapletenih problemih bi obveljalo kolektivno odločanje – z jasno razvidno osebno odgovornostjo. Temeljna metoda naj bi bilo iskanje soglasja, če tega ne bi bilo mogoče doseči, pa preglasovanje.

S predlogom se seveda ne dotikam odločanja o širših zadevah – sveta šole. Za posamezno področje bi bil vsak tak delavec odgovoren navznoter delovni skupnosti, navzven pa družbeno-politični.

Ker pa učitelj mora ostati učitelj, bi vsak od teh delavcev moral obvezno poučevati svoj predmet 2 uri na dan, torej 10 ur na teden. (Danes so mnogi vodilni ljudje povsem odtujeni temeljni dejavnosti!) Delovna obveznost takega delavca bi bila 10 ur pouka na teden po dogovorjenih normativih, drugi delovni čas do 2184 ur oziroma 2080 ur dela pa bi se dokazoval z mesečnim poročilom ali z zato ustreznimi pripomočki.

Poleg omenjenega vprašanja je treba razmišljati tudi o ravnateljevem imenovanju. V enostrankarskem sistemu je bilo to razmeroma lahko, v političnem pluralizmu pa bo to neprimerno težje. Ne moremo si več privoščiti podzavljanja teh občutljivih stvari. To smo preživeli, ko smo hodili tožiti na občino ravnatelje, ki jim je bilo vodenje kolektiva prezahtevno opravilo. Rane so bile hude. Prav tako kot so edino me-

rilo za zaupanje vodenja vsake republike ali države svobodni demokratične volitve, mora bi zaupanje vodenja šole izročeno tistim ljudem, ki dobijo zaupništvo na svobodnih volitvah samo delavci šole ali delovne skupnosti. Edini pogoj za prevzem delavca s posebnimi pooblastili naj bi bil, da je učitelj, šoli zaposlen za nedoločen čas. Volitve teh delavcev šole naj bi bile najpreprostejše volitve na svetu. Vsak član delovne skupnosti bi dobil listek, v katerega bi zapisal imena in priimke treh učiteljev, ki bi se mu za ta dela zdeli najprimernejši. Volilna komisija bi nato ugotovila, kateri trije delavci so dobili največ glasov in jim ponudila delo. Področja bi izvoljeni razdelili, skratka, sprva bi nastajala nepretrgana zveza Pooblastilo (mandat) bi veljala štiri leta, nato bi se krog ponavljal.

Delavci s ponovljeno zaupništvom bi ostali, tisti z neponovljeno bi pa bi več poučevali. Bilo bi lažje. Seveda bi bilo potrebno nekaj dogovarjanja, komur bi to prisedlo, bi lahko tudi sam odstopil.

Sistem bi uveljavljali na vsaki šoli posebej šele, ko bi za to nastali razlogi in bi razmere dozorele. Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo bi lahko za vsako šolo posredno ugotovil, kje se razpisov delovna mesta ravnateljev in kje ne. O merilih bi se bilo treba dogovoriti. Razmere bodo pokvale, ali bo v računovodstvu glede na splošne spremembe mogoče imeti zaposlenega le enega delavca – namesto dveh.

Vodenje šol bi bilo bolj smotno, boljše in manj drago. Vsak skupaj pa naj ne bi potekalo na silo, ne na podlagi uravnarjenosti, ne v več v imenu »enotne resnice«.

JOŽE ŠMID

Za ukinitev obrambne vzgoje?

Članek pod tem naslovom v 8. številki Prosvetnega delavca – napisal ga je prof. S. Kristan – se mi zdi, da je objektivne le v zadnjem odstavku, ko piše, da je srečen, da lahko danes javno pove svoje mnenje o obrambni vzgoji brez posledic. V tem se strinjam z njim, in prav je, da to pove in se osreči. To je tudi njegova pravica. Škoda je le, da tega ni napisal že pred desetimi leti.

V članku pa je veliko trditev, ki žalijo vse tiste, ki so strokovno poučevali predmet obramba in zaščita. Žali tudi starše dijakov in vse tiste Slovence, ki so obiskovali ali pa pošiljali otroke k takemu »nesmiselnemu« vzgojnemu predmetu, kot ga imenuje. In je po njegovem še »spateček«. Prof. Kristan piše tudi o odklonilnem stališču do predmeta večine pedagogov »vseh vrst«. Ali smo res tako pisana družina? Trditev bi veljala, če bi bila narejena vsaj anketa. Mislim, da za srednje šole večina ni mislila tako.

Dalje navaja, da so predmet »sovražili« vsi poveljni rodovi dijakov in študentov, da o tem sploh ni vredno razpravljati. Vem, da so mnogi dijaki kljub vsemu imeli radi ta predmet in da so pri njem ustvarjalno sodelovali. Pri »njegovem« predmetu – to je pri telesni vzgoji – pa vidim, da se skoraj zmeraj opravi nekaj učencev, zlasti dijakinj, čeprav prof. Kristan meni, da je njegov predmet tako pomemben. Je pač tako: nismo vsi enaki.

Tudi vpeljava pojma »imperializem« obrambe kot stroke zasluzi razmislek. Saj ni bil odvzet telesni vzgoji en športni dan; le dopolnjen je bil z obrambnimi in zaščitnimi dejavnostmi. Ta dan so bile telesnovzgojne dejavnosti kar dobro zastopane; na primer:

kros, hoja, tek in druge. Vm pa so bile dejavnosti, kot so orientacija, določanje razdalj, splošno navedeno zdravljenje, dejavnosti protipožarne zaščite, oporila in zaščita pred radiološko biološko in kemijsko nevarnostjo, o pridobivanju znanja prve pomoči idr. Ali je vse to tako nepotrebno? Ali niso te dejavnosti pomagale oblikovati zvest, kako lahko obvarujejo sebe in druge v takih kritičnih trenutkih. Beremo, da se veliki nesreči konča s smrtjo zaradi nepoučenosti. In kje naj se mladi ljudje nauče vseh teh varovalnih dejavnosti. Škoda, da prof. Kristan ni kdaj prišel na našo šolo se o tem prepričal.

Naše vzgojno-izobraževalno delo v šoli je odvisno od posameznika in od učiteljskega kolektiva, kako zna pouk narediti zanimiv, priljubljen in koristen za razvija posamezne človekove vrednote. Tudi pri obrambi zaščiti smo namenjali pozornost tem pripravam. V njegovem članku pa je polno svorštva podcenjevanja naše stroke. O tem se za žalost spominjam svo mladih in učnih ur telesne vzgoje. V spominu so mi ostale korakanje in »prestrojevanje« in celo telesna kazen.

Dokaj nenavadno je, da prof. Kristan določa, kako naj obramboslovci razumemo »partizanski smučanje«.

Naj povem še to, da bi bilo nepošteno imeti obrambo in zaščito na naših šolah zaradi ur profesorjev (to velja za vse predmete). Če se bomo odločili drugače, teh pač ne bo.

Gotovo pa je, da v življenju kar naprej potrebujemo znanje in navade, ki nam omogočajo, da si varujemo življenje zdravje in še kaj.

MILAN MAROŠEK

Kislica v starih mehovich

Sobotna priloga Dela je 9. t.m. v rubriki Prejeli smo (str. 30) objavila članek Dušana Merca, ki v imenu aktivna ravnateljev osnovnih šol občine Ljubljana Center posmehljivo in ihtavo napada prvi osnutek kolektivnih pogodb za delavce v šolstvu, češ da so »zvesto nadaljevanje vseh slabosti in nedoslednosti, ki so se nabrle v dogovorni ekonomiji« ter naj bi »baje nastale samo kot produkt nekega neznanega sindikata (pa naj se predstavlja kot »novi stari« ali »kot novi novi«).

Žal v prispevku ni navedeno nobeno dejstvo, ki bi zafkrilje trditve dokazovalo, ampak se tu razkriva tolikšna zmeda, da se človek sprašuje, kako lahko takšne stvari pišejo ravnatelji, ki naj bi vodili učno-vzgojni proces v osnovnih šolah občine Ljubljana Center, čeprav so verjetno domala vsi naplavine nekega obdobja, ko je vladala dogovorna ekonomija... Zanimivo je namreč, da ne poznajo sindikata, ki je povsem normalno registriran kot pravna oseba in stanovska organizacija s svojim statutom in vsemi drugimi akti, kajti res je, da Sindikat delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti Slovenije ni razpoznaven in v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije (ki jo vodi novo staro vodstvo iz časov, ko so se avtorji povzpeli na svoja zdajšnja mesta). Iz te zveze je namreč na zahtevo članstva izstopil. Morda se ljudje s staro optiko težko prilagajajo novim obzorjem. Prav od tod verjetno izvira večina nepravilnosti v članku (če seveda ne gre za uredniške prikriti interese).

Po mnenju avtorjev namreč ne bi smeli pripravljati kolektivnih pogodb neki »vsiljujoči se sindikati«, ampak »nosilci stroke«, ob tem pa ni jasno, katera »stroka« naj bi se bojevala za pravice delavca. Morda »stroka ravnateljev«?

Takšno zahtevo je mogoče napisati le, če ni jasno, kaj kolektivna pogodba sploh je, in če ne vemo, v kakšnem položaju smo se znašli delavci v šolstvu.

Očitno se ravnatelji ne zavedajo, pa naj bodo še tako užaljeni, da ni več nujno, da bi jih kdorkoli vprašal za njihovo mnenje. Samoupravno dogovarjanje je bilo z ustavnimi spremembami praktično odpravljeno z vsemi sili vred, in o vsem odločajo

upravni organi, ki se sicer lahko tudi s kom posvetujejo ni pa nujno. Kaj šele, da bi njegovo mnenje upoštevali! Ministrstvo lahko mimo vseh sprejme odloke, pravilnike,časne ukrepe in druge podzakonske akte, ne da bi upoštevalo interese enega ali drugega, še posebno ne, če gre za interese omejene skupine. Odgovarja le vladi, ta pa skupščini in koncu.

V takšnem položaju smo delavci v šolstvu (in drugje) izpostavljeni zlorabam in prisiljeni sprejemati nova in nova bremena, prenašati vse slabše nagrajevanje in. Edina možnost, da se učitelj v takšnem sistemu bojuje za svoje pravice, je boj po sindikatu – takšnem ali drugačem, trenutno pa edinem, ki nekako povezuje vse pedagoške delavce v republiki Sloveniji. Ena izmed temeljnih podlag boja za pravice pa je kolektivna pogodba, pravni akt, v katerem se delodajalec in zastopnik delavcev obvezeta za minimum pravic, ki jih jamčita pedagoškemu delavcu. Kolektivna pogodba torej ne zagotavlja in ne ureja »vzgojno-izobražbenega standarda«, ne ureja finančnega položaja šole in vsega tistega, kar smo navajeni v »dogovorni ekonomiji in samoupravnem pravu«, proti kateremu so (vsaj deklarativno) podpisani ravnatelji, čeprav iz članka sledi, da bi morala urejati kolektivna podoba tudi to. »Pri projekciji prihodnosti morajo biti udeleženi ne samo sindikati, ki s tako pogodbo razen pri učitelju ne dosega ničesar, marveč tudi strokovne institucije, ki vedo, kaj lahko zahtevajo za šolo in učitelja na pravni, organizacijski in delovni ravni.« Težko je najti v istih stvkih večjo kontradiktornost!

Ne smemo tudi spregledati, da kolektivna pogodba zagotavlja le minimum pravic in nikogar ne omejuje, da si ne bi izbojeval boljšega položaja, kot ga zagotavlja. Po tej logiki preverjenih oblik dela sindikatov v razvitem svetu torej nihče ne nasprotuje, da si ravnatelji ne bi izbojevali enake prednosti npr. pri plačah, kot jo imajo zdaj. Kolektivna pogodba jamči le to, da manj kot 30 odstotkov nad učiteljevo plačo ne smejo imeti. Predmet kolektivne pogodbe tudi ni to, ali bodo imeli enega pomočnika ali celo plejado, kot jo imajo ponekod in.

Vse tisto, kar bi ravnatelji hoteli urejati s kolektivno pogodbo,

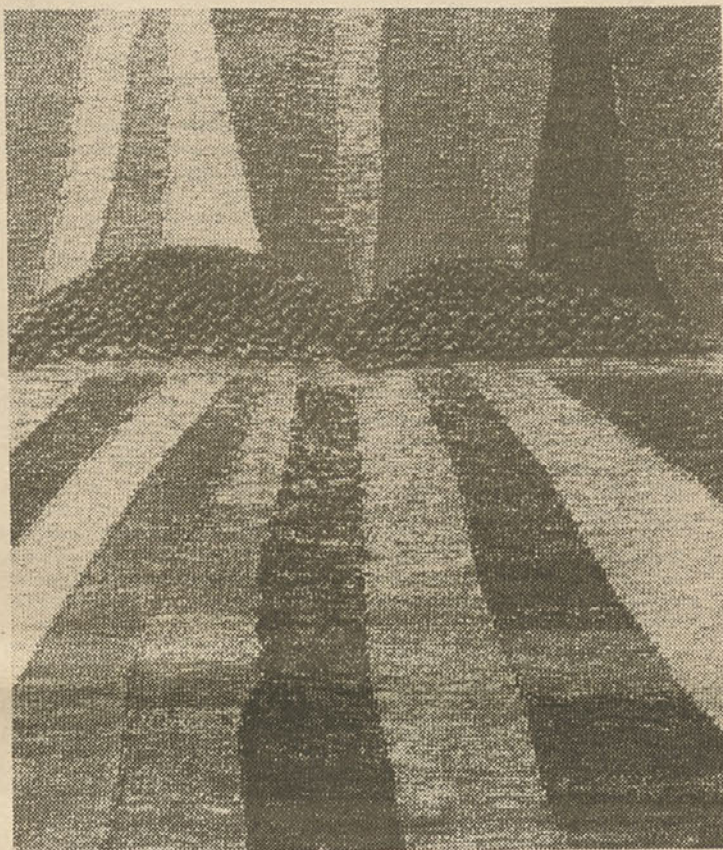
bodo torej morali urejati v skupščini ali z drugimi upravnimi organi, kajti žal še zdaleč ne drži trditev: »V sedanjem organizacijskem in pravnem položaju je šola še vedno delno vezana na ustanovitelja in financerja...« Danes je šola vezana na oblast bolj kot kdajkoli prej. Znižanje prispevnih stopenj za šolstvo ter preimenovanje komitejev v sekretariate (ki so neprimerno bolj samostojni in ne delujejo več kot kolektivni organi), pravilniki, ki so tik pred uveljavitvijo in, vse to samo potrjuje avtonomnost novih šolskih oblasti in seveda vodi v sklepanje, kakšno šolsko politiko namerava voditi nova vlada.

Če upoštevamo še, da nova, a že veljavna zakonodaja dopušča postopke celo-za ugotavljanje, ali

si strokovno usposobljen (kljub javni listini, ki ti jo je izdala država), da te lahko proglasijo za takšen ali drugačen presežek, da te lahko pošljejo v službo ne le s šole na šolo, ampak celo v druge kraje in, potem je smiselnost kolektivne pogodbe ter nujnost, da imamo močan sindikat, ki bo varoval učitelje, več kot očitna.

Ne pozabimo pa, da takšnega položaja pedagogov (in šolstva) ni oblikoval sindikat. Ta skuša le zavarovati pedagoške delavce pred deviacijami in zlorabami, ki jih omogoča zdajšnji sistem. Zaradi tega sem član Sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti Slovenije in se mi zdi priprava kolektivnih pogodb za delavce v šolstvu več kot potrebna.

ZOLTAN JAN

Drevesa, 1990

In vendar se premika

Navajeni smo, da se zadeve v zadnjih mesecih bliskovito spreminjajo. Tako je tudi v šolstvu; velikokrat se je kaj spremenilo kar čez noč – in ugotavljali smo, da vsaka, še tako dobro načrtovana, a premalo preskušena sprememba ne rodi uspehov. Tak izraziti primer je bil množičen srd proti gimnaziji, češ da je to elitna šola, zdaj pa si na vso moč prizadevamo, da bi staro, dobro gimnazijo spet uveljavili.

Čeprav zatrujemo, da šolstvo ne prenese nenadnih bistvenih posegov, so govorice o spremembah v zadnjem času kar do brohotne. Že dolgo časa je problematično ocenjevanje: psihologi govorijo o stresih, ki jih otroci doživljajo ob številnih kontrolnih nalogah: le-te ne ustrezajo ne nasvetom zdravega razuma ne pravilnikom o ocenjevanju. Zato podpiramo zamisel, naj bi se šolsko leto razdelilo na tri ocenjevalna obdobja: meja med njimi bi bile navedene in prvomajске počitnice. Tako bi ubili dve muhi na mah: kar polovico stresov ob ocenjevanju bi odpadlo, konec pa bi bilo tudi negodovanj ob polletnih počitnicah in nesmiselnega pouka pred navedenim vrvežem. Govorijo tudi o ukinitvi ocenjevanja na razredni stopnji; to ima svoje prednosti in tudi pomanjkljivosti.

Za mnoge učence in tudi starše je ocena še zmeraj glavno motivacijsko sredstvo; težje bo utemeljiti, zakaj posamezniki ne morejo napredovati. Še prej bi morali razčistiti, kaj je z opisnim ocenjevanjem, saj se pri predmetih, pri katerih je treba pokazati tudi prizadevnost in znanje, ne obnese.

Pesnica obiskala učence

V novi osnovni šoli Fužine 2 v Ljubljani so 23. aprila slovesno podelili bralne značke. Ob tej priložnosti so povabili medse profesorico in pesnico Milo Vlačič-Gvozdič. Mentorica učencev Janja Veldin je pripravila zelo lep spored, v katerem so učenci poleg svojih pesmi recitali tudi pesmi omenjene pesnice. Po podelitvi priznanj, ki jih je učencem izročila pesnica Gvozdičeva, se je med učenci in njo razvil dolg, živahen in prijeten pogovor.

MARIJA PRIMC

pobude
odmevi

Kje vas in nas šola žuli

Ureja Tereza Žerdin

SVETOVALNI
CENTER ZA
OTROKE,
MLADOSTNIKE IN
STARŠE

Pogled nazaj in pogled naprej

Šolsko leto se izteka, z njim pa tudi »poskusno obratovanje« rubrike Kje vas in nas šola žuli.

V tem času naša zamisel ni naletela na ravno velik odmev. Bil pa je vendarle tolikšen, da vemo, da so jo brali tako nekateri učitelji kot tudi ne-učitelji, torej starši, ki so v njej videli možnost, da dobijo nasvet, odgovor na svoje vprašanje in končno tudi možnost, da si olajšajo dušo in nekako sporočijo učiteljem, kaj jih v šoli ali pa v šolskem sistemu moti. Seveda bi jim lahko takoj očitali, češ da so druga mesta in druge priložnosti primernejši za oglašanje in odpravljanje težav, ki tarejo starše in njihove šolarje. Toda pisma staršev pa tudi telefonski klici nam povedo, da si starši o njih v šoli ne upajo javno govoriti, ker se žal bojijo posledic, ki bi jih občutil predvsem njihov otrok. Pisanje kazni je med temi posledicami še zelo mila.

Ob tem pa moram še enkrat poudariti, da namen naše rubrike ni bil in tudi vnaprej ne bo razvrednotiti učitelje ali posameznega učitelja, temveč zgolj kritična presoja ravnanja, neustreznih zahtev, napačnih prijemov, ki pa seveda ob kakem učitelju postanejo še mnogo bolj neprimerni. Torej ne nameravamo »stopati na žulje«, temveč jim dati le obliž, da bi manj boleli. Včasih potrebujejo tak obliž otroci, včasih starši, marsikdaj pa bi ga potreboval tudi učitelj, ki za svoja prizadevanja ne dobi niti priznanja niti spodbude. Pogosto je zadeva celo obrnjena. Učitelj, ki ne dela po ustaljenih kalupih, ki je drugačen od povprečja, ki išče nove rešitve, med zahteve do posameznih otrok »ne daje indigo papirja«, pa tudi svojega poučevanja iz leta v leto ne ponavlja; tak učitelj naleti na težave, ob katerih pa ne dobi moralne opore ne od svojih kolegov ne od vodstva šole.

Tako kot smo k sodelovanju vabili starše, tako vabimo tudi učitelje, da spregovorijo o svojih težavah. Seveda pa bomo še bolj zadovoljni, če bodo spregovorili o dobrih rešitvah. V tem letu sem spoznala učiteljico, ki uči dva razreda v Želimljah. Utemeljeno zna povedati, zakaj učencem ne popravlja vseh napak v zvezkih, in odločno pove, zakaj in kdaj se ji sploh ne zdi potrebno ravnati po učnem načrtu. Učiteljica, ki v svoj učni program včlenjuje temo, ki je ni v nobenem učnem načrtu, pa bi morali ravno tej temi nameniti vsaj desetino letnega dela. To je tema Kako se učimo. O izvirnih prijemih pri branju in pisanju, o domačih nalogah in še o marsičem, nam je pripovedovala neka mama z Bleda. Govorila je tovarišici Majdi S.

Vaša pisma in naši odgovori se na žalost niso izšli. Na zalogi so nam ostali predvsem razni primeri kontrolk, s kontrolkami prvošolcev vred. Glede na odziv staršev menimo, da je to zelo boleč žulj naše šole. Temo smo prihranili za začetek novega šolskega leta. Po vsej verjetnosti pa bo to rdeča nit, ki jo bomo počasi poskušali pretrgati.

Prijetne počitnice vsem skupaj želi Svetovalni center.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE
Ljubljana, Kidričeva 5

ZDRUŽENJE GLEDALIŠKIH IN LUTKOVNIH SKUPIN
SLOVENIJE

RAZPISI

1. POLETNI SEMINAR ZA GLEDALIŠČNIKE
a) OD TEKSTA DO UPRIZORITVE
b) POLETNA ŠOLA ZA DRAMATIKO IN SCENARISTIKO
Radenci, 2. do 9. julij 1990
2. POLETNI SEMINAR ZA LUTKARJE
TEMELJNE ZAKONITOSTI GLEDALIŠKE LUTKOVNE
INSCENACIJE in konkretna realizacija s poudarkom na
scenografiji
Radenci, 2. do 9. julij 1990
3. TEMATSKI SEMINAR
SREDNJEVEŠKO GLEDALIŠČE
Ptuj, 20. do 25. avgust 1990
4. LUTKOVNI IN GLEDALIŠKI TABOR
Debeli rtič, 27. do 30. september 1990

Zanimivo, poljudno in strokovno, za vse učitelje poučno
branje je pripravil prof. Milan Detela, v knjigi ŠTIRIDEST
LET UČITELJ.

Knjiga obsega 100 strani. Naročite jo z dopisnico na naslov
samozaložnika: Milan Detela, Ljubljana, Kneza Koclja 8. Če
boste knjigo naročili do 1. 8. 1990, jo boste sprejeli z odkup-
nino po pošti za 90 din.

OGOVOR NA: Iz prakse za prakso

Zelo prizadete mame, ki smo
brale odgovor izzavane tovarišice
D. Kos, smo se odločile, da po-
vemo še nekaj dejstev, saj imamo
otroke tudi že v višjih razredih.
Starši nismo več tako neumni, pa
tudi ne imuni glede ravnanja
šole. Poslušamo VAL 202 in pri-
spevke psihologov (tudi revije in
časopisi so dostopni vsem), ki
odklanjajo pisna preverjanja, ka-
tera tov. D. K. tako ponosno
omenja. Iz točkovanja njenih
kontrolk pa imajo učenci v 1.
razredu slabši uspeh kot v nasled-
njih, kar sicer ni v navadi.

Zdaj bomo bolj natančne! Citi-
ramo revijo Otrok in družina,
tov. Marjo Strojín: »Otrok dobi
že v prvem razredu pomembno
izkušnjo, da ni dobro misliti, da
se je treba UČITI, pravzaprav
pomniti. Slaboumni način v niž-
jih razredih to še potrjuje. (Naj
omenim še, da pisni preskus upo-
rabljajo v naši šoli kot stan-
dardno metodo, pri povsem nepi-
smenem otroku!).«

Januarja smo v Jani brale
o učiteljici iz Grosuplje, ki je
šolo razšolala, metodo presliko-
vanja skoraj opustila, ki podpira
mnenje učencev, bistri razum in
duha... (smo citirale). Me za
našo učiteljico tega ne moremo
trditi, saj naši otroci dan z dnem
pišejo vsi enako – vaja v šoli
doma PONOVI. Tovarišica D.

K. je še zelo daleč od učiteljice
z Mirne na Dolenjskem, ki smo
jo gledali v televizijskem Ted-
niku.

V šoli se res dobro počutijo
odlični otroci, a teh je le malo.
Drugi pa so kar dan za dnem
kaznovani s podpis, starši pa
smo nezadovoljni.

Proslavo, ki jo tovarišica ome-
nja in ki ji daje občutek »energije
in zagnanosti«, bodo letos pri-
pravili vsi učitelji ob koncu leta
– ne samo tov. D. K.

Tudi tisto o zadovoljnih starših
na roditeljskih sestankih je laž.
Večinoma smo tiho, se sploh ne
oglasimo, ker nas je strah!!!

Ob koncu le še to:
Prav tragično je, da učitelji, ki
so ob svojem slabem delu tako
samozavestni (povsod v pisarnah
in tovarnah moramo tudi me do-
bro delati), niso sposobni sprejeti
nobene kritične besede in da se
nekateri niti »šanka« ne sramu-
jejo.

S svojim pismom – odgovorom
je tov. D. K. sama dokazala, da
smo mački stopili na rep, saj je
sicer v Sloveniji še mnogo prvih
d. razredov in veliko krajev na L.
Ljubljana, Laško, Lenart... In
na žalost verjetno tudi še mnogo
prizadetih mamic in žalostnih
otrok.

Lep pozdrav od skupine mam
iz Litiije

iz prakse za prakso

PRVA SLIKARSKA RAZSTAVA UNIVERZE ZA TRETJE
ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Zapisano, kar je naslikano!

Iz likovnega dela je mogoče izluščiti ustvarjalčvo vitalnost, likovno znanje, čustveno in razumsko dojemanje. Drugo – starost, spol in poklicno izobrazbo morajo dodati biografski podatki. O tem bo lahko premišljal, kdor bo videl prvo slikarsko razstavo univerze za tretje življenjsko obdobje v Slovenskem šolskem muzeju, ki je njen gostitelj.

Muzej je letos v svoje anale zapisal tudi podatke o tem pojavu, ki poskuša in uspeva vpeljati drugačne poglede na izobraževanje, starost in staranje, ki osvetljuje pomen izobraževanja za »človekovo kulturno obdobje«, kot ga imenuje Jung; ki omogoča rast osebnosti, ko družba človeka že odpiše kot delavca; ki omogoča rasti osebnosti tudi v času, ko mu ponujajo le prosti, prosti, prosti čas, ko naj bi počel, kar ga veseli. Naj bi počel, kar je zapolnjevalo življenje v trenutkih oddiha, ki pa so bili tedaj, ko je bil zaposlen, vse prekratki, da bi omogočali zbratnost in izpoved.

Zbrali so se pred štirimi leti. Izobrazbena sestava: od osnovne do visoke izobrazbe. Večina jih je naredila v risanju dolgoletni odmor (30 do 40 let). Komaj so verjeli, da so čopiči več kot za pleskanje, da so pisala še za kaj

druga kot za zapisovanje poročil, števil, zapisnikov... in so vztrajno nadaljevali prav tam, kjer so končali v osnovni šoli.

Zdaj je skupina priredila avtorsko razstavo: od slikanja po predlogi do samostojnega izražanja. Tehnike: svinčnik, tuš, tempera, gvaš, akvarel, olje, akril – kar pač slušatelja najbolj »uboga«.

Deset razstavljalk in en razstavljalec je bilo rojenih med letoma 1912 in 1937. Tistih kar častitljivih, povprečnih 66 starostnih let, je zavržen predsodek, ki so nam ga vcepili... Daleč za njimi je že okornost začeti, ki so nam ga vcepili... Daleč za njimi je že okornost začeti, ki so nam ga vcepili...

Univerza za tretje življenjsko obdobje je z razstavo izkazala svoj namen dobesedno materializirano: izobraževanje, razvoj, radost skupnega življenja, človekove vrednote v vsakem – tudi starostnem obdobju.

Akademski slikarja, ki imata zasluge za rast in nesporne dosežke skupine, sta Izidor Urbančič in zlasti andragoško izobraženi Miran Erič, ki je to razstavo – nekaj čez 100 del – tudi postavil.

JOŽA ZAGORC

Kaj v smeti in kaj v muzej?

Tudi šolska oprema in učila so dokument časa

Če boste v počitniških mesecih uredili zbirko učil in pospravljali na podstrehi podružnične šole, ne zmečimo vsega stran. Kar ima kot pričevanje svojega časa lahko še svoj pomen, ponudimo Slovenskemu šolskemu muzeju. Ko je pred več kot 90 leti slovenska učiteljska organizacija ustanovila šolski muzej, so se učitelji zavedali pomena preteklosti in varovanja dokumentov svojega časa kot pričevanja o šolah, učiteljstvu in pedagoški dejavnosti.

Slovenski šolski muzej, ki nekaj let deluje v prostorih na Plečnikovem trgu 1 v Ljubljani, hrani v muzejski zbirki, arhivu in dokumentaciji ter knjižnici dragocena pričevanja o zgodovini šolstva na Slovenskem. Prav tako pa zbira tovrstno gradivo o večrajšnji in današnji šoli, zato se priporoča učiteljem in šolam za posamezne primerke stare šolske opreme, učil, fotografije in drugo dokumentacijo. Posebej

želimo v knjižnici dopolnjevati zbirko šolskih glasil, zato ob izidu nove številke vašega šolskega glasila ne pozabite poslati primerka muzeju.

Posebej omenimo gradivo uknjene Pionirske organizacije. Njeno arhivsko gradivo (zapisniki, drugo spisovno gradivo) spada v šolski arhiv, prav tako skrbno hranimo fotografije, diplome, plakete pionirskega odreda. Če imamo istovrstno gradivo (npr. fotografije, izkaznice ipd.), potem lahko ohranimo na šoli le nekaj vzorcev, drugo pa ponudimo muzejski ustanovi (npr. Slovenski šolski muzej, Plečnikov trg 1, Ljubljana, (061) 213 024). Podobno ravnamo s simboli pionirske organizacije, posebej s prapori. Če ga šola ne bo hranila, ali se za to odloči kasneje, naj ga – skupaj z drugimi pričevanji o pionirski organizaciji (značke, plakete, fotografije ipd.) – izroči muzeju.

bš

OBVESTILO

Slavistično društvo Slovenije obvešča svoje člane, da se bo tradicionalno tridnevno slavistično zborovanje začelo 27. 9. 1990 ob 9. uri v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Zborovanje jubilejne narave bo na temo SEDEMESET LET SLOVENSKE SLOVENISTIKE V SKUPNEM SLOVENSKEM JEZIKOVNEM PROSTORU (ob 100-letnici rojstva Frana Ramovša). Predavanja iz jezika, književnosti in didaktike pouka bodo osvetljevala podobo 70-letnega razvoja naše stroke. Tretji dan je predviden za strokovne ekskurzije (tri smeri).

Sporočamo, da smo se glede tehnične organizacije zborovanja v Ljubljani (27. – 29. 9. 1990) dogovorili s turističnim podjetjem Kompas (Ljubljana, Pražakova 4, kongresni oddel, tel. (061) 319-445), ki bo na podlagi prijav, poslanih najkasneje do 7. 9. 1990, z vplačilom prispevka in pologa za hotelske storitve, oskrbelo prenočišča in druge tehnične storitve (prispevek din 300, polog 200). Prijavnice je SDS že poslalo vsem predsednikom območnih društev SDS s prošnjo, da jih kandidatom dostavijo do konca junija 1990.

Udeleženci zborovanja SD Ljubljana, ki ne bodo potrebovali hotelskih storitev, pošljejo Kompas prijavnico s kotizacijo oziroma lahko kotizacijo poravnajo ob prihodu na zborovanje v Cankarjevem domu. Prijava vseh udeležencev na navedeni naslov je nujna iz organizacijskih razlogov.

Druga obvestila in program zborovanja vam bomo poslali v prvi polovici septembra 1990. Pričakujemo zgleden odziv.

SLAVISTIČNO DRUŠTVO
SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, AŠKERČEVA 12

Književna didaktika pod drobnogledom

Piše Boža Krakar-Vogel

O težavah v praksi

Mnogi odmevi kažejo, da s poukom književnosti (in slovenščine sploh) niso zadovoljni niti strokovnjaki, niti učitelji, niti učenci, ki jih branje čedalje manj zanima, literarno znanje (predvsem uporabno) pa je šibko. Pa bi najbrž težko rekli, da se eni ali drugi premalo trudijo, da stvari ne namenijo dovolj časa in moči. Najbrž bo prej res narobe. Vzrokov za nezadovoljivo stanje je neskončno veliko, a če hočemo stvari izboljšati, jih moramo poskusiti razčleniti in jih pokazati tistim, ki imajo možnost, da vsaj nekatere postopoma odpravljajo. Moje pedagoške izkušnje, prebiranje zapisnikov z različnih slavističnih srečanj, strokovnega slovstva in pogovori s kolegi kažejo, da gre za dva velika sklopa takih vzrokov: za objektivne (take, ki jih učitelj ne more odpravljati sam brez pomoči pedagoškega vodstva, kolektiva in ustrezne šolske zakonodaje) in subjektivne (take, ki jih učitelj, sprejemljiv za spremembe, lahko odpravlja tudi sam).

Največji objektivni vzrok, s katerim so povezani tudi vsi drugi, je desetletja dolga preobremenjenost slavistov s kvantiteto pedagoškega dela, na katero vsak šolskoreformni vihar neusmiljeno naloži še nova bremena (npr. vse nove oblike preverjanja ob koncu osemletke, srednje šole ali pri različnih možnostih prešolanja z ene stopnje ali vrste srednje šole na drugo zagotovo pomenijo novo delo za slavista itd.). Preobremenjenost z obsegom pa sčasoma povzroči, da se tako prizadevnemu učitelju mnogi vidiki pouka materinske uidejo izpred oči. Materinsčina je namreč po svoji vsebinski sestavi in spoznavni raznovrstnosti, ki jo ta omogoča, najobsežnejši in najbolj celosten šolski predmet. Jezikovna in književna vzgoja kar najbolj razvijata »domišljije, čustvene in ustvarjalne razsežnosti, ki pomagajo seči dlje od razumske ravni« (P. Vencelj, PD, št. 9, 28. 5. 1990), in to dosti bolj kot marsikateri enako vrednoteni šolski predmet, zasnovan povečini na eni glavni vrsti spoznavanja. To dejstvo pa za učitelja (in seveda tudi za učenca) pomeni, da mora pri pouku osebno zavzeto sodelovati, pa naj gre za pripravo ali pa za izpeljavo. Tudi tu namreč učitelj ne more biti le razumsko ustvarjalni vodja in usklajevalec, ampak ga umetniška vsebina pritegne tudi kot sprejemnika umetniškega dela, tako da kot bralec, razlagalec, poslušalec in usklajevalec drugih mnenj zares razgiba celotno duševnost. To pa je že pri eni sami uri, kaj šele pri petih ali šestih na dan, kljub veselju, ki ga ima s snovjo in ob uspehu z učenci utrudljivo (zanimivo bi bilo raziskati, ali hitre menjave umetniških in neumetniških vsebin, npr. prvo uro Prešeren, drugo Cankar, tretjo pridevnik in četrto Kocbek, res frustrirajo učitelja ali pa se to dozdeva le nekaterim). Vsem tem naporom se učitelj resda ne more in se tudi ne bi smel izogniti. Pa se jim mnogokdaj vseeno izogiba in si delo olajšuje, kakor ve in zna, ker bi sicer ne zdržal 20 in več ur na teden s po 30 in več učenci v razredu (šoli se »izplača«, če učitelji prevzamejo še kak razred več, in če zmorejo natrpati v učilnice še po nekaj učenecov). Ne zmoget bi tudi vseh dodatnih dejavnosti, od glasil do proslav, tekmoval in drugih (prihajajo maturitetne naloge), ki neprenehoma vdirajo skozi stranska vrata, ne da bi bila zanje prej postavljena materialna in strokovna cena. Ta pa ponavadi zajema ob teh pogojih zaostajanje za strokovnimi novostmi ter površno in rutinsko pripravo na pouk. Zato je edina rešitev, da bi učiteljem slavistom z zakonom zmanjšali pedagoško obveznost (sindikalni predlog je 18 ur, v posebnem primeru, npr. ob mentorstvu, bi moralo biti to število še manjše). To bi morali upoštevati tako pedagoški vodje kot učiteljski kolektivi, ko se deli dodatno delo.

Mimogrede naj omenimo še nekaj drugih objektivnih vzrokov; med njimi doživlja največ upravičene kritike neprestano škratiranje s številom tedenskih ur slovenščine za učence. Tudi tu bi morali kot narod doseči sporazum: na vseh stopnjah in v vseh smereh šolanja bi morali imeti najmanj 4 ure materinske. Razlog: obsežnost materialnih, funkcionalnih in vzgoj-

nih nalog, ki izvira iz raznovrstnih in sinhroniziranih diahroniziranih slovenskega jezika ter slovenske in neslovenske književnosti usmerjenih vsebin.

Ko naštevam objektivne razloge za nezadovoljivo stanje pri pouku materinske, seveda ne morem mimo škandalozno majhne skrbi za celostno dodiplomsko in nenehno izobraževanje učitelja slavista. Zaradi različno neusklajenih interesov so namreč celi rodovi slavistov pomanjkljivo specialnodidaktično in pedagoško-psihološko izobraženi. Vendar se glede tega stanja v zadnjem času na slavistiki vsaj nekoliko izboljšuje – na filozofski fakulteti teče pouk jezikovne in književne didaktike za študente upamo, da bomo lahko pripravili tudi učinkovit program za permanentno izobraževanje. Stanje se izboljšuje tudi glede učbenikov, vsaj kar zadeva njihovo didaktično primernost – zadnja leta zlasti načrtno izhajajo učbeniki za pouk književnosti v osnovni in srednji šoli. Potrebno pa bo še drugo gradivo, priročniki, mape, zemljevidi, kasete itn. Z vsem povedanim pa smo se približali že tudi drugemu sklopu razlogov, tistim, ki izvirajo iz učiteljevega obdobja in delovanja. Tu je predvsem opazna premajhna izrabljenost »notranjih rezerv« pri pouku. Mislim na to, da si učitelj premalo jasno zastavi svoje operativne smotre, da pouk premalo načrtuje glede na vprašanje, kaj naj bi učenec v določeni uri (tednu, letu) bistvenega spoznal in ohranil za naprej in kako se kaže teh problemov pri pouku tudi lotiti. Zato je pri pouku še zmeraj preveč izgubljanja v nebitnem (ali pa v tistem, kar je bistveno le za učitelja), preveč govorjenja in moraliziranja, ki z živahnim videzom nadomešča tehtno estetsko in etično ter spoznavno presjelo literarnega dela. Menim, da bi pri tem pomagala res vestna izdelava letnega delovnega načrta ter funkcionalna (neadministrativna) priprava na vsako šolsko uro. – Poznam dobre učitelje, ki si še po letih prakse zapisujejo operativne cilje, potek učne ure in npr. vprašanja za skupinsko razčlenbo besedila.

Poleg tega je med slavisti zelo razširjena tudi nekakšna bolj čustvena kot argumentirana kritičnost do stvari, ki vendarle nastajajo, kombinirana s površnim poznavanjem ali – to potrjujejo tudi izkušnje – celo z nepoznavanjem mnogih ne le najnovejših, ampak tudi starejših objav iz metodike pouka jezika in književnosti. Objave so namreč na Slovenskem stare že več kot sto let in nekateri pogledi so še zdaj aktualni. Če bi se jih učitelji slavisti bolj potrudili spoznati, bi odpadlo mnogo tarnanja o tem, da ni metodike in da se nimajo kje o čem poučiti. – Res pa manjka sodobno organiziranih seminarjev za učitelje z živim stikom med udeleženci; upajmo, da se bo ta vrzel sčasoma izpolnila.

Pogosto je na različnih slavističnih shodih mogoče slišati tudi želje po rešitvah in navodilih »od zgoraj«, ki naj vsebujejo tako cilje kot celo vprašanja in naslove šolskih nalog ter druge nadrobnosti. Vendar bi se morali učitelji in drugi, ki gojijo iluzije o tovrstnih kakovostnih izboljšavah, zavedati, da vsaj pri pouku književnosti številnih dejavnosti pač ni mogoče predpisati od zunaj. Pouk književnosti namreč poleg materialnega književnozgodovinskega in književnoteorētičnega znanja spodbuja še vrsto drugih etično-estetskih učinkov, zlasti ob stiku s posameznim književnim delom, ki naj bi bil v središču pozornosti. Teh učinkov pa ni mogoče konkretizirati s predpisi, ampak spodbujati in gojiti v neposrednem stiku med učencem, književnim delom in tovrstno usposobljenim učiteljem. Zato bi bilo želeli, da se pouk književnosti s »katalogi znanja« ali s kakšnimi drugimi predpisi ne bi od mukoma pridobljenih spoznanj o potrebi po neposredni čustveni in razumski komunikaciji z besedilom pri pouku spet vrnil k hlastanju po doseganju natančno predvidenih materialnih smotrov. V tem smislu lahko »katalogi znanja« le delno vodijo k izpolnjevanju književnozgodovinskih ciljev in zajamejo le del književni vzgoji namenjenega časa. Dobri del drugih, razvojno posameznika namenjenih književnozgodovinskih nalog, pa se ne uresničuje s predpisom, ampak v neposrednem stiku, z instrumentaliziranjem, ki ga učitelju po raziskovalni poti odkriva med drugimi strokami tudi književna didaktika.

Zahvala

Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič

Predsedstvo UP Slovenije Emil Adamič je pred nedavnim pregledom opravljeno delo in ugotovilo, da je bila minula sezona prabogata za zbor, ki je zaradi kadrovskih in denarnih težav skoraj prenehal delovati.

Zato se javno zahvaljujemo vsem šolam in vrtcem, ki pravilno razumevajo vlogo našega zbora in ga denarno podpirajo. Še posebno se zahvaljujemo Srednji šoli tehničnih in zdravstvenih usmeritev Novega mesta, Osnovni šoli Prežihov Voranc z Jesenic in Srednji elektrotehniški šoli Ljubljana, ki so omogočile, da je naš zbor redno vabil in opravil načrtovane koncerte in nastope.

Celovečerne koncerte smo imeli na Osnovni šoli Ledina ob nje stoletnici, za pedagoške delavce mozirske občine v Nazarjih, mariborske učitelje v Unionu, pedagoške delavce trboveljske občine v goste v Tuhejskih in Šmarjeških toplicah.

S pesmijo smo pozdravili slovaški zbor učiteljev, sodelovali smo v reviji pevskih zborov Ljubljana Center v Filharmoniji, nastopili v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani in sodelovali v odprtju šole v Šmarjeti.

Julija bomo vrtili obisk zboru na Slovaško in imeli koncert v Turčanskih toplicah.

In kako je z našim gmotnim stanjem?

Pisma z računi smo poslali vsem osnovnim in srednjim in vsi vzgojno-varstvenim organizacijam v Sloveniji. Podporno članarino nakazalo 243 šol in vzgojno-varstvenih organizacij. Od ZKO Ljubljana Center smo prejeli tisoč din dotacije in štirinajst tisoč din za nakup glasbila. V naši blagajni imamo sedemindvajset tisoč din Celodnevna vaja v Celju nas stane približno štiri tisoč din. Denar za koncerte in nastope pa prispevajo prireditelji.

Za naslednjo sezono načrtujemo jubilejni koncert v Filharmoniji koncert na Vačah – GEOS – rojstnem kraju skladatelja Antonia Lajevca, izdajo jubilejnega zbornika (65 let), celovečerni koncert v Trnovljah pri Celju in koncerte po šolah. Vsem še enkrat hvala za razumevanje in pomoč. Še posebno se zahvaljujemo uredništvu Prosvetnega delavca, ker z velikim razumevanjem sprejema in objavlja prispevke o našem zboru. Tudi to je velika pomoč.

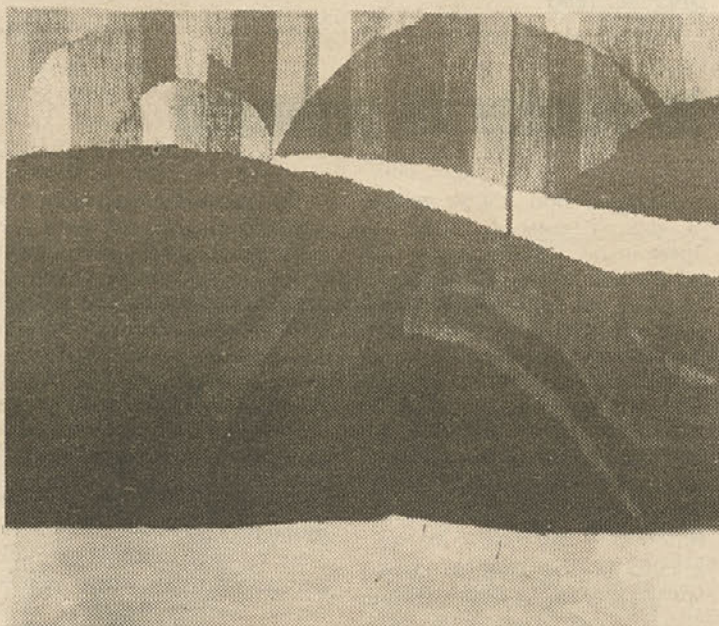
Za Predsedstvo Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič

NANDA GUČEK

KLUB STARŠEV ZA BOLJŠO ŠOLO
Obvestilo za javnost št. 7

V našem šolskem sistemu nihče učinkovito ne varuje otrokovih pravic. Zahtevamo, da se ustanovi nevtralnno telo za varstvo otrokovih pravic v šoli, ki bo pooblaščen ob pritožbi komisijsko preverjati zadeve in animirati ustrezne organe. Tako bi se lahko starši in otroci brez strahu zatekli po pomoč. Dozdajšnja praksa je pre pogosto pokazala, da so pritožbe staršev in otrok neučinkovite in otroka ogrožajo.

Klub staršev za boljšo šolo Ljubljana, Gotska 18

Njiva pred mestnim obzidjem, 1989

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

bo pripravilo
FILMSKOVZGOJNI SEMINAR, ki bo v Kopru od 20. do 24. avgusta 1990

Teme: SODOBNI FILMSKI TOKOVI – MELODRAMA predava dr. Darka Štrajn

FILM IN LITERATURA predava pisatelj in scenarist F. Rudolf

ELEMENTI FILMSKEGA JEZIKA predava režiser J. Jovanović

MOTIVIRANJE UČENCA IN FILM predava Nuša Dragan
NASTAJANJE ANIMIRANEGA FILMA vodi prof. B. Radešček

METODIKA FILMSKE VZGOJE predava M. Nakrstova
Spremljevalni programi:

projekcija filmov slovenske in jugoslovanske produkcije 90,
video demonstracije učne ure filmske vzgoje, kritični pogovori, video studio, snemanja, klubski program

ŠOLNINA: 500,00 din

PRIJAVE IN INFORMACIJE ZKOS, KIDRIČEVA 5, (061) 217-860 ali 211-828 int. 37

SEMINAR PRIPOROČA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO!

o Domiadi 90

Domiada 90, osemindvajseta po vrsti, v čudovitem okolju Kadet-
e šole za miličnike v Tacnu pod Šmarno goro, 11. in 12. maja.
ogodek, ki v tisku ni imel posebnega odmeva, pa bi ga moral imeti
čas, ko se več pogovarjamo o tem, kar nas ločuje, in veliko
emalo o tistem, kar nas povezuje.

Domiada – utrinek iz življenja
domovih učencev; tistega časa.
ostaja ob učenju in šoli in ga
oraj ni, pa vendar ga znajo
kateri tako bogato izrabit.
športu, likovnem in literarnem
tvarjanju, ročnem delu in še
m.

Domiada – da ali ne? Glede
gospodarske težave bi moral
i odgovor negativen. Tako je
o pred meseci. In vendar so se
prave začele – s sodelovanjem
edststva Skupnosti domov
publike Slovenije, društva
gojiteljev Ljubljane, Aktiva
gojiteljev ljubljanske regije.
edvsem pa ob brezhibnem
lu kadetske šole za miličnike.
je prevzela organizacijo Do-
lade 90 in jo ob prvovrstni teh-
ni opremljenosti, neprimer-
vi urejenosti prostorov (dvo-
ne, spalnice, telovadnica, je-
nica) in igrišč in parkov tudi
lično izpeljala, predvsem po
slugi številnih ljudi, ki so delali
redno odgovorno, pošteno,
natančno, z veliko gosto-
bnosti, ob kateri so se vsi ču-
vito počutili.

Domiada se je začela 11. maja
prihodom udeležencev, z na-
estitvijo, sestankom ravnate-
v domov, sestankom vodij
ip in z žrebanjem, kosilom,
ovesnim začetkom na atlet-
nem igrišču KŠM in s tekmoval-
i, ki so trajala tja do večera
ah, namizni tenis, košarka, no-
met, odbojka, streljanje),
pogovorom za okroglo mizo
ogovor o mamilih in alkoholu
mu med mladimi), z večerjo,
odprtjem razstave, s predstavi-
jo literarnega glasila Domiada
in s kratkim kulturnim spore-
m, končala pa z družabnim
ečanjem tako za učence (ples),

kot za vzgojitelje.
12. maja so sledila po zajtrku
končna tekmovanja, po pold-
nevu pa so podelili pokale in
priznanja.

O izidih tekmovanj so obveš-
čali sproti na velikih panojih
pred dijaškim domom, hkrati pa
je v tiskovnem središču posebna
ekipa oblikovala tudi bilten, ki je
v sliki in besedi zajel vse dogaja-
nje med domiadi. V njem so bili
potem zbrani športni izidi,
kratka poročila o posameznih
točkah programa, vsebina poz-
dravnih govorov in tisi udele-
žencev prireditve.

Odveč je govoriti, koliko dela
je bilo vložene v celotno orga-
nizacijo prireditve, težko bi na-
šteli tiste, ki so pripomogli več,
vsi, ki so kakorkoli sodelovali,
so napravili veliko.

Zbrani iz vseh koncev Slove-
nije in tudi triindvajset učencev
Slovenskega dijaškega doma iz
Celovca, skupaj več kot tristo
mladih, je preživelo dva čudo-
vita dneva skupaj, na igriščih, ob
šahovnici, ob kulturni prireditvi,
v čarobni igri luči na plesu, ob
srečanjih, kramljanjih, spreho-
dih v poletni noči, in začutili so,
da imajo toliko skupnega, da so
si tako blizu, kot so si blizu vsi
mladi na tem našem planetu, saj
jih vežejo, kot je dejal ravnatelj
Kadetske šole miličnikov tov.
Potočnik, sprostost, mladost,
znanje in svetla prihodnost.

Domiada bo ostala v spominu
kot nekaj lepega, želja, da bi se
moral večkrat srečati, da bi se
poznali, in izmenjali izkušnje, da
bi se česa naučili drug od dru-
gega, da bi bolj bogato živeli, da
bi ustvarjali boljši jutri. In zato
mora Domiada ostati.

PETJA FAJDIGA-SEVER

literarno-glasbeni teden
Predvoru

b literarnem večeru in koncertu pevskih zborov
snovne šole Preddvor

Sreda, 22. maj, in četrtek, 24.
maj, sta bila za učence, učitelje in
poslušalce Preddvora prava praz-
nika, saj sta se ubrano povezali
literatura in glasba.

Učenci novinarskega krožka
ob izidu Matijevega rodu, šol-
nega glasila, pripravili literarni
večer skupaj z učenci glasbene
šole.

Solsko glasilo Matijev rod
izazuje letos 25-letnico izhajanja.
Prva številka je izšla v šol-
nem letu 1961/62 pod mentor-
stvom profesorice Berte Golo-
bove; v desetih letih, ko je bila ta
profesorica mentor je izšlo 27 šte-
vilčk časopisa. V naslednjih letih
glasilo izhajalo z občasnimi
rekvizitami, in sicer je bila v le-
tu 1973/74 do 1980/81 mentorica
Milena Rozman, od leta 1981/82
do 1984/85 pa Marjan Peneš.
V šolskem letu 1985/86 je ureja-
nje glasila in skrb za novinarsko
dejavnost prevzela Francka Žu-
ler, zdajšnja mentorica.

Ob četrstoletnem jubileju je iz-
šlo literarno glasilo Klobasa Ho-
če, ki je bilo prvo, nagajivo, vi-
zualno, nežno, žalostno, veselo in
prezljivo. Ob prijatelju Mateju
Klobasu je nastala svet mladim. Kako
je nastalo glasilo? Po šolskem radiu
je bila objavljena uvodna zgodba
rojstvu Klobase Ho, K sodelo-
vanju so bili povabljeni ne le
učenci, temveč tudi učitelji in
rednejsolci. Ob časopisu so se
družili trije rodovi – učenci, učitelji
in srednješolci. Vsi naj začu-
tijo, da so dosežki šole nastali
skupnim trudom učencev in učitel-
jev, kajti le tako lahko pričaku-
jemo dobre uspehe na vseh po-
ročjih in vseh ravneh vzgojno-
obrazovalnega dela. V tre-
nutku, ko učenec spozna, da mu
re učitelj prijatelj, ki mu pomaga
pri osebnem in intelektualnem
torenju, se med njima sklene ne-
iden most prijateljstva, ki naredi

Duhovna prenova slovenske šole

Več kot 300 učiteljev, staršev in drugih se je v soboto, 9. junija, udeležilo predavanja psihologa Janeza Svetine na Teološki fakulteti v Ljubljani. Naslov teme je bil Vloga učitelja v novih časih. Kot koreferenti so sodelovali: pedagoški svetovalec Zavoda RS za šolstvo v Mariboru prof. Ivan Sernec, dekan Pedagoške akademije v Ljubljani dr. Veljko Troha in duhovnik dr. Ivan Štuhec. Okroglo mizo v drugem delu je vodil pater Silvo Šinkovec, v pogovoru pa je sodeloval tudi minister za šolstvo dr. Peter Vencelj.

Predavatelj Janez Svetina, avtor krajših sestavkov o vzgoji in šoli za mlade, starše, učitelje in šole, soavtor knjige **Nemirni učenec in Bister učenec**, pisec knjige **Slovenska šola za novo tisočletje**, je poudaril pomen učitelja za našo šolo. Od učitelja je odvisna kakovost šole, z njim šola vstane ali pade, od njega je odvisna kakovostna, kulturna in duhovna rast celotne družbe. Zato naj učitelj skuša s svojim zgledom vplivati na učenca, da se bo po njem zgledoval in se z njim poistil. Ponudi naj mu topel, človeški odnos, da bo to sprejel kot vrednoto.

Učencu prenašamo toliko fak-
tografskega znanja, da ga bo
sposoben sprejeti, ga dojeti in
z njim pridobivati nadaljnje znanje
in spretnosti. Tako se bo raz-
vil v zdravo, samostojno, samo-
zavestno osebo, ki bo podjetna
in bo zaupala sama vase. Svoje
mišljenje mu prenašamo tako,
da bo s svojim razmišljanjem
spoznal resnico.

Prof. Sernec je v svojem kore-
feratu razmišljal, kako prenoviti
učbenike. Zaveda se, da so po-
trebni temeljite preнове – vse-
binske in didaktične.

Dr. Troha je poudaril, kako
nujna je visoka izobrazba učitel-
jev na osnovni šoli in jih sezna-
nil s problemi akademije. Stro-
kovne učitelje na srednjih šolah

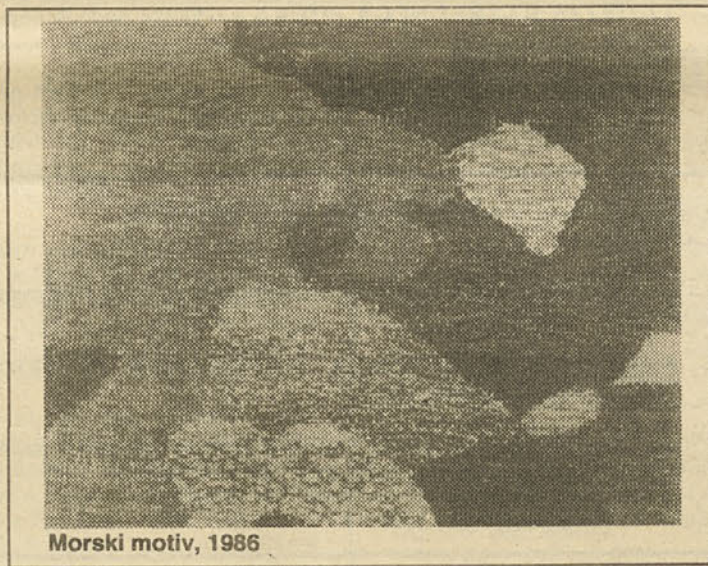
naj bi izobraževali na filozofski
fakulteti.

Dr. Štuhec je navzoče seznanil
s predlogom koroških Slove-
cev, o vsebini predmeta, ki naj bi
učil in vadil, kako shajati
z ljudmi različnih plasti in kultur.
Razmišljal je, kako pretrgati
trojno vzgojo naših otrok v šoli,
cerkvi in doma. Duhovniki in
učitelji naj se povežejo in pogo-
vorijo o tem, kaj je bilo narobe
in kako sodelovati v prihodnje.

Srečanja so se udeležili tudi
nadškof Alojzij Šuštar, župan
mesta Ljubljane inž. Strgar, ki
sta z nagovorom pozdravila vse
navzoče. Pavle Bratina nas je
pozdravil v imenu Alojza Peter-
leta.

Pogovor je pripravila sekcija
pedagoških delavcev pri Med-
škofijskem odboru za izobra-
ženje kot zadnje strokovno sre-
čanje v tem šolskem letu. Ped-
agoški delavci in drugi se že od
februarja lani srečujejo pri jezui-
tih v Dravljah v Ljubljani ob
predavanjih uglednih strokov-
njakov. Prvo srečanje na teolo-
ški fakulteti je sekcija pripravila
letos februarja z dr. Antonom
Stresom na temo Novi časi
– nova šola. Predavanje, ki je
doživelo velik odmev, je bilo na-
tisnjeno v posebni knjižici z istim
naslovom.

MARIJA ŽABJEK

Morski motiv, 1986

Simpozij v spomin dr. Oskarja Autorja

Na Pedagoški fakulteti v Mari-
boru je bil 22. maja 1990 filozof-
ski simpozij v spomin na prezo-
daj umrlega profesorja dr.
Oskarja Autorja (1943–1989).
Skupina študentov tretjega let-
nika likovne in glasbene pedago-
gike se je z mentorico dr. Marijo
Švajncer odločila za delovno po-
častitev spomina in se študijsko
lonila fenomenološke estetike
poljskega filozofa Romana In-
gardna (1893–1970). Dr. Autor
je v študentih zapustil globoko
sled – nenehno je spodbujal kri-
tični in samostojni premislek, od-
zivanje na pojave sodobnega
sveta in optimistični pogled v pri-
hodnost. Delovna skupina je naj-
prej izdala likovno opremljen
spominski zbornik, potem pa se
je odločila za delovno obliko,
v kateri bi se uveljavile Autorjeve
pedagoške vrednote. Na simpozij
o Ingardnovi estetiki so se pri-
pravljali več mesecev; delo je bilo
povsem prostovoljno, saj so študijske
obveznosti pri filozofiji
opravili v prejšnjem semestru. Že
tedaj so se poleg drugih tem lote-
vali tudi vprašanj estetike, vendar
so želeli svoje vedenje razširiti in
poglobiti.

Uvodni govor na simpoziju In-
gardnova estetika je imel dekan
Pedagoške fakultete Maribor dr.
Jože Vauhnik. Poudaril je pome-
ni študentskega izvirnega iska-

nja resnice in inovativnosti. Rek-
tor Univerze v Mariboru dr.
Alojz Križman je nato namenil
spodbudne besede študentskemu
znanstvenoraziskovalnemu delu.
Predstojnik katedre za likovno
pedagogiko spec. Ludvik Pandur
je odprl razstavo likovnih del
svojih študentov in spregovoril
o povezanosti likovnega izražanja
in miselne refleksije. Navzoči
so si lahko ogledali razstavo
knjig bogatega ustvarjalnega
opusa dr. Franeta Jermana, av-
torja uvodnega referata na sim-
poziju. Na ogled so bili Jerma-
nova izvirna filozofska dela, šte-
vilni prevodi in knjige, ki jih je
filozof uredil ali pa jim je napisal
spremne besede. Razstavo je pri-
pravila voditeljica knjižnice Vida
Jesenšek.

Vodilni referat je imel gost Pe-
dagoške fakultete dr. Frane Jer-
man, redni profesor za logiko in
zgodovino logike na Filozofski
fakulteti v Ljubljani. Predaval je
o fenomenologiji in Ingardnu.
Dela se je lotil celostno in siste-
matično; orisal je razvoj fenome-
nologije, predstavil poglobljene te-
oretične in temeljit razčlenil In-
gardnov prispel. Referat je
med številnim občinstvom naletel
na ugoden odmev. Izredno zani-
miv je bil tudi referat dr. Janeza
Vrečka, docenta za uvod v študij

Meddržavne ustvarjalne počitnice

Pod naslovom Mir in varstvo
okolja so potekale prve meddr-
žavne počitnice sosednjih držav
Avstrije in Jugoslavije. To so
bile prave ustvarjalne počitnice
(kreativcamp), saj smo na njih
razvijali sposobnosti odraslih in
otrok. Spoznali smo se veliko
drugega: kako lahko »pozabi-
mo« na državne meje, razmiš-
ljali smo o ekološki nesreči, ki
je doletela naše morje.

Počitnic v domu Zveze prijate-
ljev mladine Maribor v Materadi
pri Poreču se je udeležilo 27 go-
stov iz Avstrije in 22 iz Slovenije.
Po starosti je bila naša skupina
zelo raznolika: najmlajša udele-
ženka ni bila stara niti tri leta,
najstarejša pa jih je imela nekaj
manj kot sedemdeset. Največ je
bilo otrok starih od 10 do 17 let.

Ustvarjalne počitnice je vodila
sedemčlanska skupina (štiri iz
Avstrije, trije iz Slovenije). Pro-
gram je potekal v obeh jezikih,
dejavnosti pa so bile pristo-
vorne. Izbirali smo med jutranjo
meditacijo, ustvarjalno predsta-
vitevijo tem iz knjige Smrt
v morju (Kem A. Gourley: Mord
am Meer), ki nas je sezna-
nila z ekološko nesrečo morja,
učenjem jezika (slovenščine ali
nemščine) po sugestopedijski
metodi v alfa stanju (t. i. super-
learning), med kopanjem in son-
čenjem, slikanjem na svilo, petjem
ljudskih pesmi, športnimi
igrami, raznimi masažami
(watsu, polarity), izleti v bližnje
kraje (Poreč, Motovun, Rovinj),
folklornimi plesi ipd.

Del programa je bil skupen za
otroke in odrasle. Otroci so pre-
živeli več časa v vodi, ob risanju,
slikanju, igranju z žogo, zbiranju
školjk, vožnji z jadrnico. Starejši
otroci so pripravili gledališče
senc z igro Morjula (Snegulj-
čica prirejena za morsko okolje).

Ob večerih smo skupaj peli in
plesali ter pritegnili tudi druge
prebivalce doma. Na obali smo
ob svečah prepevali priljubljene
pesmi – slovenske, nemške in
angleške.

Med najlepšimi dožitvji na
lanskih ustvarjalnih počitnicah je
bil skupni nedeljski izlet v opu-
šeni rimski kamnolom v Rovi-

dopisniki
poročajo

nju. Z ritualom Zbor vseh vod-
nih bitij (– tako se je imenoval)
smo morju simbolično poklonili
gorske kristale, željo, da bi bilo
morje jasno in čisto kot kristal.

Med udeleženci ustvarjalnih
počitnic z obeh strani meje so se
stakala prijateljstva, zato sta bili
prijetni tudi kasnejši srečanja
v Mariboru (lanskega novem-
bra) in v Gradcu (letos pozimi).
Kaj nas je pravzaprav povežalo?
Predvsem življenje v naravi in
želja po zdravem in mirnem oko-
lju.

Večina udeležencev lanskih
počitnic namerava tudi letos sku-
paj preživeti dopust na Jadranu.
Programska skupina iz Avstrije
in Slovenije bo letos pritegnila še
Nemce iz dežele Hessen (z njimi
je Zveza delavskih univerz Slo-
venije uradno povezana) in tako
bo zamisel o varstvu okolja in
miru združila narode treh dežel.

Letošnje ustvarjalne počit-
nice, druge meddržavne po vrsti,
bodo med 11. in 26. avgustom
v Gradcu (pri Kardeljevem).
Prebivali bomo v zasebnih hišah
blizu obale, poslušali bomo je-
sosedov in se tako čutili govoriti.
Po svojih močeh bomo pripomo-
gli k miru in sožitju med ljudmi
in pomagali rušiti narodnostne in
jezikovne pregrade.

S temo mir in okolje se bomo
ukvarjali ob igranju, spoznavali
atomske energije, genetsko teh-
niko, mikrovalove, ozonsko
dramo, umiranje gozdov, aler-
gije, nesmisel oboroževanja in
iskali mogoče rešitve. Skupaj
bomo obiskali Dubrovnik, Medu-
gorje, spoznavali bomo deželo in
ljudi.

Poleg dejavnosti, ki so bile na
izbiro lani, bo tokrat še nekaj
novosti: filozofija za otroke in
odrasle, oblikovanje gline, tečaj
za vodenje čolnov in še kaj.

Druge ustvarjalne počitnice
bomo pripravili hessenska zveza
ljudskih visokih šol iz Frank-
furta, ljudska visoka šola iz
Gradca, avstrijski zvezni urad za
izobraževanje odraslih za Štajer-
sko iz Gradca in delavska uni-
verza iz Maribora.

ANA MARIJA PUŠNIK

garnovega pojmovanja slikar-
stva in poudaril uporabnost te-
oretikovih besedil. Alen Krajnc
je razčlenil pomen simbola in tr-
dil, da je le-ta še vedno aktualni
in avtonomni nosilec časa in kul-
ture. Jure Bricman se je teore-
tično in kritično poglobil v In-
gardnovo razlago abstraktnega
slikarstva in oblikoval izviren
evolucijski model. Rasta Vrečko
je primerjala Ingardnovo razlago
arhitekture in stališča sodobnih
slovenskih arhitektov, slikarjev
in umetnostnih zgodovinarjev,
med njimi na primer stališča
Brede Ilich-Klančnik in Slavka
Koresa. Boris Špoljar je razčlenil
Ingardnovo študijo o glasbeni
umetnosti in avtorju kljub splošni
sprejemljivosti očital nekatere vr-
zeli.

V sklepni razpravi je dr. Frane
Jerman izrazil zadovoljstvo nad
visoko teoretično ravni in filo-
zofsko domiselnostjo študentov
in menil, da njegovo prevajalsko
delo tako ni bilo zamen (študenti
so se opirali predvsem na njegove
prevode). Dr. Janez Strehovec se
je spraševal o razmerju med li-
kovno ustvarjalnostjo in sočas-
nim filozofskim osmišljanjem.
Spec. Bojan Golija je opozoril na
to, da mora imeti prihodnji peda-
gog obširno teoretično znanje.

A. R.

RAZPISI

del in nalog vzgojiteljev, učiteljev in drugih strokovnih delavcev v vzgojno-varstvenih in vzgojno-izobraževalnih organizacijah 1989/90

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
OSNOVNE ŠOLE JANKO KERSNIK BRDO 5,
61225 LUKOVICA

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, P ali PRU**, s polnim delovnim časom, nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom;
 - **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA, P ali PRU**, s polnim delovnim časom, nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom;
 - **UČITELJA KEMIJE, P ali PRU**, s polnim delovnim časom, nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom;
- Začetek dela 1. 9. 1990.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa. Izbrani kandidati bodo pisno obveščeni v 15 dneh po končanem razpisu.

SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM NOVO MESTO

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA MATEMATIKE**, profesor ali druga ustrezna izobrazba, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
 - **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE**, profesor ali druga ustrezna izobrazba, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
 - **PSIHOLOGA**, diplomirani psiholog, za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom.
- Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Srednja šola za gostinstvo in turizem, Novo mesto, Ulica talcev 3.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po objavi razpisa.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD TOZD OSNOVNA ŠOLA KARAVANŠKIH KURIRJEV NOB JESENICE, 64270 JESENICE, Cesta talcev 2

razpisuje po sklepu Komisije za delovna razmerja in samoupravno delitev OD dela in naloge

- **KNJIŽNICARJA**, za določen čas od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991, s polnim delovnim časom
 - **UČITELJA TELESNE VZGOJE** (ženska), za določen čas, od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991, s polnim delovnim časom
 - **UČITELJA GLASBENE VZGOJE**, za določen čas, od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991, s polnim delovnim časom
- POGOJ: višja ali visoka pedagoška izobrazba.

Rok prijave 8 dni.

Začetek dela za vsa razpisana dela in naloge je 1. 9. 1990.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov Komisija za delovna razmerja in samoupravno delitev OD TOZD OŠ Karavanskih kurirjev NOB, 64270 Jesenice, Cesta talcev 2.
O izbiri vas bomo obvestili v 15 dneh po končanem razpisu.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD ŠENTJUR PRI CELJU

razpisuje prosta dela in naloge za
TOZD OSNOVNA ŠOLA MILOŠ ZIDANŠEK DRAMLJE

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE**, za nedoločen čas
Kandidat mora izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o OŠ
 - **UČITELJA ZGODOVINE IN ZEMLJEPISA**, ki bo dopolnjeval delovno obveznost z drugimi predmeti, za določen čas za šolsko leto 1990/91
Kandidat mora izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o OŠ
 - **UČITELJA ANGLEŠKEGA IN SLOVENSKEGA JEZIKA**, za določen čas, za nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom
Kandidat mora izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o OŠ
- Na voljo je opremljena soba.

Začetek vseh razpisanih del je 1. 9. 1990

Vloge sprejema TOZD OŠ Miloš Zidanšek Dramlje 15 dni po objavi razpisa.

TOZD OSNOVNA ŠOLA BLAŽA KOCENA PONIKVA

- **UČITELJA MATEMATIKE**, za določen čas, s polnim delovnim časom, za nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom.

Začetek del je 1. 9. 1990

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, predpisane z Zakonom o OŠ
Vloge sprejema TOZD OŠ Blaža Kocena Ponikva 15 dni po objavi razpisa.

TOZD GLASBENA ŠOLA SKLADATELJEV IPAVCEV ŠENTJUR PRI CELJU

razpisuje prosta dela in naloge 2 **UČITELJEV HARMONIKE**, ki je bil objavljen v 8. številki Prosvetnega delavca, 14. 5. 1990

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD PIRAN TOZD VZGOJNI ZAVOD ELVIRA VATOVEC STRUNJAN

Komisija za delovna razmerja

razpisuje prosta dela in naloge

- **PSIHOLOGA**, za nedoločen čas, visoka izobrazba
- **5 SPECIALNIH PEDAGOGOVI** za delo v vzgoji, za določen čas, višja izobrazba

Začetek dela: 1. 9. 1990.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o strokovnosti v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: VIZ DSSS Rozmanova 7, 66330 Piran.
O izidu razpisa bodo obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Delegati delavcev v svetu
OSNOVNE ŠOLE »8 TALCEV« LOGATEC

razpisuje prosta dela in naloge

- **POMOČNIKA RAVNATELJA**
Kandidati morajo izpolnjevati splošne, z zakonom določene pogoje in imeti
- višjo ali visoko izobrazbo pedagoške smeri
- 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu in
- sposobnost vodenja in koordiniranja.

Prijave z dokazili o izobrazbi naj pošljejo v zaprti ovojnici na naslov: Razpisna komisija OŠ »8 talcev« Logatec, Notranjska 3, v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijavi.

Komisija za delovna razmerja pri
OSNOVNI ŠOLI »8 TALCEV« LOGATEC

razpisuje prosta dela in naloge za poučevanje v
ODDELKU GLASBENE ŠOLE LOGATEC

- **UČITELJA TROBIL**, za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom
- **UČITELJA VIOLINE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA KITARE IN NAUKA O GLASBI**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Začetek dela za vsa objavljena dela in naloge je 1. 9. 1990.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Komisija za delovna razmerja pri OŠ »8 talcev« Logatec, Notranjska 3. O izbiri jih bomo obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijavi.

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD PIRAN o. sol. o. TOZD OSNOVNA ŠOLA SEČOVLJE o. sol. o.

Svet šole razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA ITALIJANSKEGA JEZIKA, PRU**, za določen čas, 12 ur na teden
- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU**, za določen čas
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** v oddelku podaljšanega bivanja, za nedoločen čas

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o strokovnosti v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: TOZD Osnovna šola Sečovelje, 66333 Sečovelje. O izidu razpisa jih bomo obvestili v 15 dneh po izbiri.

OSNOVNA ŠOLA HINKO SMREKAR LJUBLJANA, Gorazdova 16

razpisuje prosta dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom

- **PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE IN TEHNIČNE VZGOJE, PRU ali P**

Prijave z dokazili o izobrazbi in s kratkim življenjepisom sprejema notranja delegacija sveta šole 8 dni po objavi razpisa.
Vlog brez dokazil o izobrazbi ne bomo obravnavali.
Začetek dela 1. septembra 1990.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE NARODNEGA HEROJA RAJKA HRASTNIK, Log 19

razpisuje prosta dela in naloge:

- **DVEH UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** (vzgojno-izobraževalno delo od 1.–5. razreda oziroma v OPB), za določen čas, s polnim delovnim časom, do zaključka šolskega leta 1990/91;
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** (vzgojno-izobraževalno delo v OPB na Enoti Dol pri Hrastniku), za določen čas, s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu do konca šol. leta 1990/91).

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi na gornji naslov v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo obveščeni v zakonskem roku.
Začetek dela: 1. 9. 1990.

Svet **SREDNJE ŠOLE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM V LJUBLJANI**

razpisuje prosta dela in naloge:

- **TREH UČITELJEV MATEMATIKE – DVA UČITELJA**, s polnim delovnim časom, za določen čas od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991.
 - **ENEGA UČITELJA**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas. Eden od učiteljev bo poučeval tudi računalništvo.
 - **DVEH UČITELJEV SLOVENSKEGA JEZIKA**, s polnim delovnim časom, za določen čas od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991
 - **UČITELJA GEOGRAFIJE IN ZGODOVINE**, s polnim delovnim časom, za določen čas od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991
 - **UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA**, s polnim delovnim časom, za določen čas od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991.
 - **UČITELJA EKONOMSKIH PREDMETOV**, s polnim delovnim časom, za določen čas od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991.
- Pogoji: Visoka izobrazba ustrezne smeri.

Prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in s kratkim življenjepisom sprejema šola 8 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izidu razpisa najkasneje 30 dni po izbiri.
Prijave pošljite na naslov: Srednja šola za gostinstvo in turizem v Ljubljani, Leninov trg 12.

»Svet
VZGOJNO-VARSTVENE ORGANIZACIJE ŠKOFJA LOKA

ponovno razpisuje prosta dela in naloge

- **VODJE ENOTE**
za 4-letno mandatno obdobje.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje za vzgojitelja ali strokovnega delavca, določene z Zakonom o vzgoji in varstvu predšolskih otrok učitelja po Zakonu o osnovni šoli in imeti najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 2 leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok.
Začetek dela je 1. 8. 1990.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: VVO ŠKOFJA LOKA, Podlubič 1 d. 64220 ŠKOFJA LOKA s pripisom: za svet VVO.
O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po sprejemu sklepa o imenovanju.

OSNOVNA ŠOLA ZBORA ODPOSILANCEV KOČEVJE, Trg zbora odposilancev 28, 61330 KOČEVJE

razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE**, za nedoločen čas
- **UČITELJA BIOLOGIJE IN KEMIJE**, za nedoločen čas
- **UČITELJA GOSPODINJSTVA IN PRVE POMOČI**, za nedoločen čas
- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE**, za določen čas
- **KNJIŽNICARJA**
- **PSIHOLOGA**
- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE** na podružnični šoli Sta cerkev, za nedoločen čas
- **UČITELJA KEMIJE IN BIOLOGIJE** na podružnični šoli Sta cerkev, za nedoločen čas
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** na podružnični šoli Željne
- **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA** na podružnični šoli Kočevska reka

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po Zakonu o osnovni šoli. Prijave naj pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. O izbiri jih bomo obvestili v 15 dneh po preteku roka za prijavo.

SREDNJA PEDAGOŠKA ŠOLA LJUBLJANA, Resljeva 12

razpisuje za šolsko leto 1990/91 prosta dela in naloge

- **UČITELJA GEOGRAFIJE**, za določen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN FIZIKE**, za določen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA RAČUNALNIŠTVA**, za določen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA NEMŠKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA ali ANGLEŠKEGA IN NEMŠKEGA JEZIKA**, za določen čas, s polnim delovnim časom

Začetek dela 1. 9. 1990.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po Zakonu o usmerjenem izobraževanju.
Prijave z dokazili o strokovni in pedagoški usposobljenosti naj pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov šole. O izbiri bodo pisno obveščeni v 15 dneh po objavi razpisa.

OSNOVNA ŠOLA ANA GALE SEVNICA

razpisuje dela in naloge

- **RAVNATELJA**
za 4 leta z deseturno učno obveznostjo

Pogoji: Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še pogoje iz drugega odstavka 32. člena Zakona o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Začetek dela 1. 9. 1990.
Prijave pošljite v 10 dneh po objavi razpisa na Osnovno šolo Ana Gale Sevnica, Cesta na Dobravo 28, Sevnica. Prijavi priložite dokazila o izobrazbi, strokovnem izpitu in življenjepis z opisom dozdajšnjega dela. Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijavi.

OSNOVNA ŠOLA DR. IVANA KOROŠČA BOROVNICA

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GOSPODINJSTVA IN VODJE ŠOLSKE PREHRANE, PRU**, ki bo dopolnjeval delovno obveznost v OPB, za določen čas (do 31. 1. 1991)
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU**, s polovičnim delovnim obveznostjo, za nedoločen čas
- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU**, s polovičnim delovnim obveznostjo, za nedoločen čas

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola dr. Ivana Korošča Borovnica, Paplerjeva 15, 61353 Borovnica z oznako »za razpisno komisijo«
O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

POPRAVEK:

Komisija za delovna razmerja **OSNOVNE ŠOLE VENCLJA PERKA DOMŽALE**, Ljubljanska 58a popravlja razpis, ki je bil objavljen 28. maja 1990 za učitelja telesne vzgoje. Pravilno se glasi: »za določen čas.«

TV SLOVENIJA

EMONICA

STOP

ČE STE ZAMUDILI, IMATE ZDAJ PRILOŽNOST!

Ljudje, za katere ste glasovali
pogovori, ki ste jih radi gledali v TV Križkražu
in brali v Stopu

ZDAJ TUDI V KNJIGI

na očeh

- milan kučan, politik
- janez m. hollenstein, pleterski prior
- janez menart, pesnik
- marjana lipovšek, mezzosopranistka
- rifle, igralec in humorist
- polona vetrih, igralka
- prof. dr. anton trstenjak, psiholog
- oliver mlakar, tv voditelj
- vice vukov, pevec
- stane a. oblak, bionergetik

KNJIGA »NA OČEH« V KORIST SKLADA ZA OTROKE
Z RAKOM NAPRODAJ V VSEH KNJIGARNAH
IN KIOSKIH »DELA«

Pri knjigi so v humanitarni namen
sodelovali: Revija Stop, TV Slovenija, Založba
Emonica, Tiskarna Tone Tomšič, Prodaja
CGF Delo, vsi intervjujanci in avtorici

Podpisani(a) nepreklicno naročam ... izvodov knjige

NA OČEH M. Molkove in B. Pretnarjeve po ceni 95 din.

od česar bo četrtina neposredno nakazana Skladu za pomoč otroku
z rakom.

Moj naslov

Kraj in poštna številka

Knjigo mi pošljite po povzetju.
(Naročilnico pošljite na naslov Stop-Posebni programi, 61000 Ljubljana,
Titova 35)

MARKETING KOOPERACIJA
Sevnica, d.o.o.

NOV UČNI PRIPOMOČEK ZA UČENJE PLAVANJA IN PROSTO POTAPLJANJE

Predstavljamo vam novi učni pripomoček za
učenje plavanja, ki je hkrati tudi signalna boja za
prosto potapljanje SWIM SINK BALL (plavalno-
potapljaška žoga). Učni pripomoček je novost
med didaktičnimi pripomočki doma in v svetu.

Bistvene prednosti novega učnega pripo-
močka pred dozdajšnjimi so v tem, da neplavalca
(vseh starostnih kategorij) postopno navajamo
na normalne razmere plavanja, in sicer tako, da
pripomoček pripenja na različna mesta (to urav-
navamo z varnostnim pasom) in z nadziranjem
volumna zraka v osnovnem delu žoge, torej plo-
vnost in položaj telesa prilagajamo stopnji pridob-
ljenega znanja. Tisti, ki vadi, ima pri učenju roke
in noge ves čas proste; to zagotavlja, da pridobi-
vamo znanje plavanja bolj s svojimi spoznanji.

K izdelku spada tudi strokovna knjižica, ki daje
v prvem delu napotke uporabniku (učitelju), kako
se pridobi znanje plavanja po novi SSB metodi
skupaj z uporabo učnega pripomočka. V drugem
delu knjižice pa se z abecedo potapljanja in do-
bimo napotila, kako se naučimo varno potapljati.

V podjetju MARCO iz Sevnice, kjer so pripo-
moček razvili in praktično preskusili, so si zadali
nalogo izdelati in ponuditi učni pripomoček, ki bo
varen (varnostni del žoge), učinkovit in univerza-
len (plavanje, potapljanje, družabne igre
z žogo...).

NAROČILNICA

Primek in ime

Ulica in hišna št.

Poštna št. in kraj

- Nepreklicno naročam učnih pripomočkov za učenje plavanja in signalne boje
potapljanja SWIM SINK BALL po ceni 25,60 DEM oziroma dinarska protivrednost.

- Naročeno bom plačal po povzetju ob prevzemu pošiljke.

Naročilnica zavezuje podjetje in naročnika.

Morebitne spore rešuje pristojno sodišče v Novem mestu.

Datum

Podpis

Naročilnico pošljite na naslov: MARCO Sevnica, d. o. o. 68290 Sevnica, pp 59. Informacije
dobite po telefonu 0608/81-306.

VIO TREBNJE, TOZD OSNOVNA ŠOLA JOŽE SLAK-SILVO TREBNJE

Svet šole

razpisuje za določen čas prosta dela in naloge

— UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA, PRU

Delovno razmerje bo sklenjeno za polni delovni čas, od tega pol
delovnega časa z učno obveznostjo po predmetniku in pol delovnega
časa s fakultativnim poukom. Začetek dela 1. 9. 1990.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi in življenjepis pošljite v 8 dneh
po objavi razpisa na naslov: VIO, TOZD OŠ Trebnje, Kidričeva 11,
68210 Trebnje.

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh.

SREDNJA LESARSKA ŠOLA LJUBLJANA, Aškerčeva 7

razpisuje prosta dela in naloge

— UČITELJA TELESNE VZGOJE, P, s polnim delovnim časom,
za določen čas (od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991).

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.
Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh.

Komisija za delovna razmerja
VZGOJNO-VARSTVENE ORGANIZACIJE TONČKE
ČEČEVE CELJE

razpisuje prosta dela in naloge

— 2 VZGOJITELJIC, za določen čas (od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991),
s polnim delovnim časom; pogoj: končana srednja vzgojiteljska
šola

— 8 VARUHINJ, za določen čas (od 1. 9. 1990 do 31. 8. 1991),
s polnim delovnim časom; pogoj: končana šola za varuhinje,
starost najmanj 18 let; poskusno delo traja 4 mesece

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili na naslov: VVO Tončke
Čečeve, Mariborska 43, Celje, v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri
bodo obveščeni v 30 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

OSNOVNA ŠOLA 15. DIVIZIJE GRM, NOVO MESTO,
Trdinova 7

razpisuje prosta dela in naloge

— UČITELJA GLASBENE VZGOJE, za nedoločen čas, s polnim
delovnim časom

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene z Zakonom o osnovni
šoli. Prijave z dokazili naj pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri
jih bomo pisno obvestili.

Iz starih listov

Učitelj in živinozdravnik

V neki občini na Tirolskem sta
bili razpisani ob istem času
služba učitelja in služba živinoz-
dravnika. Učitelju, kateremu ob-
čani izročajo svojo deco
v vzgojo, odmerjena je plača 400
gld., živinozdravniku pa, ki mu
je zdraviti njihovo živino, s 500
gld. Učiteljsko službo je dobil
družinski oče z 20 službenimi leti,
živinozdravniško pa mladenič
z malo več nego 20 leti in ta ima
poleg stalne plače še najmanj
1000 gld letnih dohodkov!

Učiteljski tovariš 1890, str. 175

Odločne višje učenke

Učenke višje dekliske šole
v Meadow - Laknu v amerikan-
ski državi Kentucky so vložile
pritožbo na višje šolsko oblastvo,
v kateri tožijo svojega učitelja
Norrisa: 1. da prihaja v šolo
v srghanih hlačah; 2. da časi nima
ne suknje, ne nogavic; 3. da ima
samo jeden hlačnik; da je nje-
gova srajca zanemarjena. Norris
opravičeval se s tem, da ima pre-
majhno plačo in šolska oblast mu
je pritrdila.

Učiteljski tovariš 1892, str. 192

sporočila

Delovna skupnost GLASBENE ŠOLE FRANA GERBIČA
CERKNICA

razpisuje prosta dela in naloge:

- UČITELJA PIHAL, za določen čas, s polnim delovnim časom
- UČITELJA KLAVIRJA, za nedoločen čas, s polovičnim delov-
nim časom
- UČITELJA VIOLINE, za nedoločen čas, s polovičnim delovnim
časom
- UČITELJA TROBIL, za določen čas, s polovičnim delovnim
časom

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje Zakon
o glasbenih šolah. Prijave z dokazili o strokovnosti in s kratkim
življenjepisom sprejemamo 15 dni po objavi razpisa na naslov
Delovna skupnost Glasbene šole Frana Gerbiča Cerknica, Parti-
zanska 9. Začetek del je 1. 9. 1990. Kandidate bomo obvestili
o izbiri v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE LJUBO ŠERCER IG

razpisuje prosta dela in naloge

- 2 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA, s polnim delovnim
časom, za določen čas (nadomeščanje delavk med porodniškim
dopustom)
- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA za četrti razred in pouče-
vanje slovenščine v petem razredu, s polnim delovnim časom, za
določen čas (eno šolsko leto)
- 3 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA v oddelkih podaljša-
nega bivanja, s polnim delovnim časom, za določen čas (eno šolsko
leto)
- PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE, s polnim de-
lovnim časom, za nedoločen čas
- PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE,
s polnim delovnim časom, za določen čas (do 1. 3. 1991)
- PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE IN RAČU-
NALNIŠTVA, s polovičnim delovnim časom, za določen čas (eno
šolsko leto)
- PREDMETNEGA UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE, s polnim
delovnim časom, za nedoločen čas
- PREDMETNEGA UČITELJA GLASBENE VZGOJE, s pol-
nim delovnim časom, za nedoločen čas

Prijave z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pošljite v 10
dneh po objavi razpisa Komisiji za delovna razmerja Osnovne šole
Ljubo Šercer Ig.

O izbiri vas bomo obvestili v 15 dneh.

OSNOVNA ŠOLA ŠLANDROVE BRIGADE LJUBNO OB
SAVINJI

razpisuje prosta dela in naloge

- UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE, PRU, za nedo-
ločen čas, začetek dela 1. 9. 1990
- UČITELJA BIOLOGIJE IN KEMIJE, PRU, za določen čas, od
1. 9. 1990 do 31. 8. 1991
- UČITELJA TELESNE VZGOJE, PRU, za določen čas, od 17. 9.
1990 do 17. 4. 1991.

NAROČILNICA

PROSVETNI DELAVEC
61104 LJUBLJANA
Poljanski nasip 28

Naročam se na prosvetnega delavca in prosim, da mi ga
pošljete na naslov:

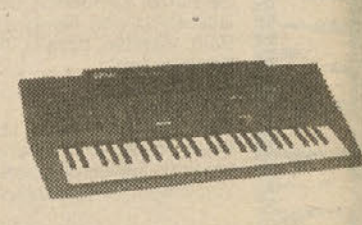
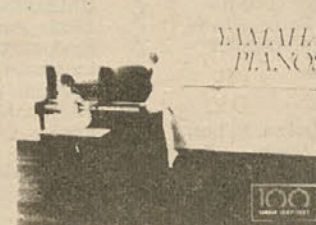
Priimek in ime:

Ulica in hišna številka

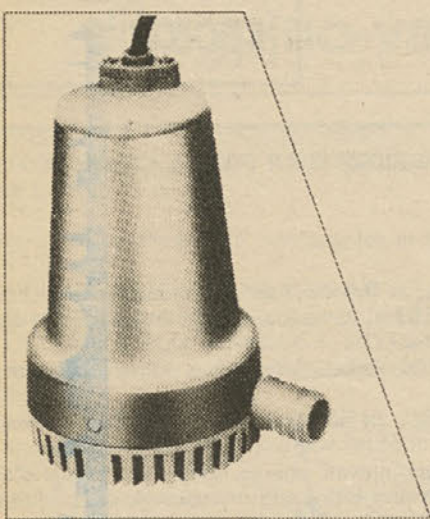
Poštna številka in kraj

Datum: Podpis:

GLASBILA SVETOVNO ZNANIH IZDELOVALCEV:

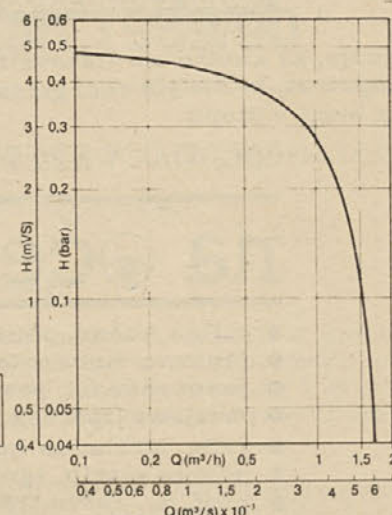

ZASTOPA IN PRODAJA: 61000 Ljubljana, Titova 36, telefon: (061) 317-044,
avtotehna telex: 31223 yu avtena, telefax: (061) 320-589, poštni
predal: 593/XI

ČRPALKE p.o.
**Novo
Novo na trgu
Novo**

Potopna črpalka – PALČEK

POTOPNA ČRPALKA
ALČEK
LUMULATORSKA PRIKLJUČITEV
ČEHKA IZVEDBA
EK
KONOMIČNA
KORISTNA NA KOPNEM IN NA MORJU

Področje uporabe

Potopna črpalka PALČEK je namenjena za prečrpavanje tekočin, kot so morska voda, umazana voda, pomešana z oljnimi primesmi in peskom, ter za prečrpavanje prehranskih tekočin, kot so vina, sokovi ipd.

Izvedba

Potopna črpalka PALČEK je vertikalne izvedbe, enostopenjska z radialnim tlačnim priključkom Ø ¾ in tekačem odprte izvedbe. Sestavljena je iz kolektorskega motorja K-12, ki je vdelan v hidravlično ohišje s sesalnim košem. Vsi deli so izdelani iz ABS-pla-

stike in med seboj ločljivi. Potopno črpalko PALČEK lahko prosto namestimo v tekočino, ki jo želimo črpati, ali pa s tremi vijaki pritrdimo na podlago ali na zaželeno mesto. Zato so na sesalnem košu narejene tri izvrtine Ø 4,5 mm.

Potopno črpalko PALČEK

priklopimo na enosmerno napetost 12 W s sponkami na avtomobilski akumulator ali pa prek usmernika. Paziti moramo na pravilno priključitev pozitivnega pola, ki je označen z oznako +.

Dodatna oprema

Za priključitev črpalke lahko kupite priključitveni set, ki vsebuje 5 m priključnega kabla, 5 m

tlačne cevi, vrstno sponko ter 2 krokodilski sponki.

Tehnični podatki

- Smer vrtenja v desno
- Gred motorja iz nerjavečega jekla
- Število vrtljajev 10.500 min⁻¹
- Nazivna obremenitev: tok 4,2 A
- napetost 12 V...
- Vrsta obratovanja
- trajna
- Pretok Q max. 18 l/h

- Max. tlačna višina je 4,8 mVS
- Priključek cevi ¾"
- Stopnja zaščite črpalke IP 68
- Najvišja dovoljena temperatura pretočnega medija pri popolnoma potopljeni črpalki je 40°C
- Po 200 urah nepretrganega obratovanja ni bilo vidnih sprememb ne na črpalki in ne na motorju

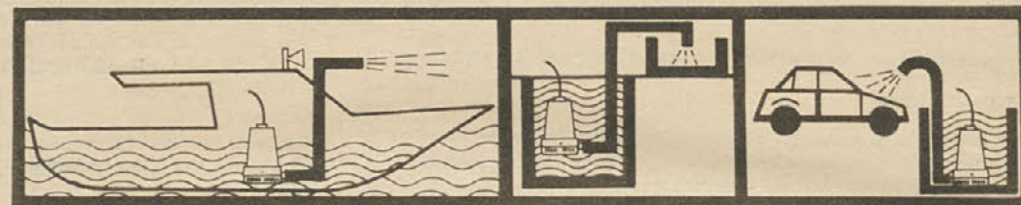
OPOZORILO! PRI OBRATOVANJU MORA BITI ČRPALKA POTOPLJENA V MEDIJ! PRIKLJUČENI KABEL JE LAHKO DOLG NAJVEČ 10 m!

Podjetje prodaja ta izdelek po zelo ugodni ceni – samo po 250,00 din.

IMP ČRPALKE, p.o., proizvodnja črpalk in agregatov

Ulica Jožeta Jame 12, 61210 Ljubljana Šentvid, telefon: 061/573-241, telex: 31220

yu, telefax: 061/555-798

SPREMLJAMO VAS NA POČITNICE

iz Delove hiše

časopisi

Delo
Delo plus
Naši razgledi

revije

Jana
Stop
Kih, SKK
Dr. roman
Radar in Radar special

Tudi letošnje poletje bomo skrbeli za vaše razvedrilo in sprotno obveščenost. Potrudili se bomo vaše počitniške dneve popestriti. Najdete nas pri najbližjem prodajalcu časopisov v vašem počitniškem kraju.

ISTRA

Savudrija, Zambtrija, Umag, Grožnjan, Istarske toplice, Novigrad, Poreč, Rovinj, Bale, Vodnjan, Fažana, Pula, Medulin, Banjole, Labin

KVARNER Z OTOKI

Porozina, Cres, Valun, M. Lošinj, V. Lošinj, Martinšćica, AC – Slatina, Nerezine, Zaglav, Lovran, Crikvenica, Jadranovo, Novi Vinodolski, Selce, Baška/Krk, Krk, Malinska/

Krk, Omišalj/Krk, Njivice/Krk, Punat/Krk, Šilo/Krk, Vrbnik/Krk, Ježevac/Krk, Pila-Punat/Krk, Kamik/Njivice, Novalja/Pag, Pag, Straško-Novalja, Rijeka, Rab, Stinica/Senj, Bunculuka/Krk

DALMACIJA IN ČRNOGORSKO PRIMORJE

Zadar, Preko, Stari grad/Paklenica, Tkon, Kukljica, Ugljan, Pašman, Sukošan, Vir/Dalmacija, Filip Jakov, Pakoštane, Biograd na moru, Šibenik, Tjesečno, Rogoznica, Pirovac, Nin, Primošten, Murter, Betina, Vodice, Trogir, Split, Komiža, Omiš, Vis, Makarska, Bol, Sutivan, Supetar, Dubrovnik, Blato, Vela Luka, Orebič, Hvar, Korčula, Bar, Hercegnovi, Kotor, Pirovac

Morje, sonce in mi
– vaš zaokrožen dopust!

MLAKAR & CO

AVSTRIJA
 NOVE, NIŽJE CENE

OHIŠJA Z NAPAVALNIKI	DEM
AT baby	180
mini tower	280
tower	370

OSNOVNE PLOŠČE	
XT 4,77/10 MHz	125
AT 286-12 MHz	315
NEAT 286-16 MHz	487
386-SX-16	699
386-20MHz	1.550
386-25MHz	1.893
386-25MHz, 32 K CACHE	2.271
386-25MHz, 64 K CACHE	2.450
386-25 MHz, 64 K CACHE	2.450
386-33, 64 K CACHE, 1 Mb RAM	6.216
486-25 MHz	7.643

DISPLAY KARTICE	
Printer/Hercules	52
EGA 800x600	189
VGA 800x600	248
Super VGA 1024x768	420

KRMILNIKI	
HDD XT MFM	100
HDD XT RLL	139
FDD/HDD AT MFM	140
FDD/HDD AT MFM 1:1 Longshine	160
DTC-7280 AT MFM 1:1	307
DTC-7287 AT RLL 1:1	369

DODATNE KARTICE	
MULTI I/O XT	72
I/O AT (SER. PORT)	47
I/O AT (PAR/SER. PORT)	66

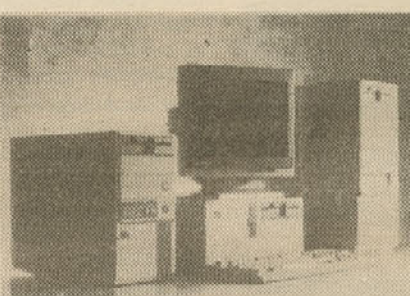
TIPKOVNICE	
102 tipki	81
102 tipki, click chicony	130
101 tipka z miško chicony	186
101 tipka cherry	155

GIBKI DISKI	
5:25" 360 Kb	160
5:25" 1.2 Mb	170
3:5" 720 Kb	189
3:5" 1.44 Mb	190

TRDI DISKI	
Seagate 20 Mb/65 ms	449
Seagate 30 Mb/65 ms	499
Seagate 40 Mb/28 ms	676
Seagate 60 Mb/28 ms	914
Seagate 80 Mb/28 ms	1.286
Seagate 120 Mb/28 ms	1.674
NEC 3142, 3.5", 40 MB/28 ms	699

Računalnike prodajamo v KIT izvedbi (po delih). Za vse naprave ponujamo jamstvo, montažo in servis v Jugoslaviji. Za naslov pri izbiri nas pokličite po telefonu 9943/4227-2333. Naša trgovina je v Avstriji, v Podgori (Unterbergen), ob glavni cesti proti Celovcu, 60 km od Ljubljane in 12 km od Ljubelja. Trgovina je odprta od 8. do 17. ure, v soboto od 8. do 13. ure.

FAKS: 9943/4227-2091, TELEKS: 422749 MLCO A

IBM KOMPATIBILNI RAČUNALNIKI

AT 286-12-41	22.534
AT 286-12 MHz, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk, 14" monokr. monitor	

AT 286-NEAT-16-41	28.707
NEAT 286-16 MHz, 1Mb RAM, 40 Mb trdi disk, 14" monokr. monitor	

AT 386 SX-41	30.479
AT 386 SX, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk, 14" monokr. monitor	

AT 386-25-81	49.890
AT 386-25 MHz, 1 Mb RAM, 80 Mb trdi disk, 14" monokr. monitor	

AT 486-25-81	99.999
AT 486-25 MHz, 4 Mb RAM, 80 Mb trdi disk, 14" monokr. monitor	

AT 286-LAPTOP	75.900
AT 286-20 MHz NEAT, prenosni laptop chicony, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk, LCD VGA display, baterijsko napajanje	

Jamstvo 24 mesecev

mlacom

MLACOM d.o.o.
 Celovška 185
 61000 Ljubljana

Tel. 061/556-484
 Fax: 061/556-485

MONITORJI	DEM
14" monokromatski	224
Multisync 720x480	1.086
VGA 800x600	757
15" A4 full size VGA	1.599

TISKALNIKI	
Star LC-10	450
Star LC-15	986
Star LC-24-10	710
Laser HP JET II. P	2.900

MODEMI	
2400 int.	282
2400 ext.	371

UPS	
UPS 300 VA	600
UPS 1000 VA	1.284

PRENOSNI RAČUNALNIK	
Laptop LCD NEAT 20 MHz Chicony	6.571

KOMPLETNE KIT KONFIGURACIJE	
– cene v DEM	

AT 286-12-41	2.052
AT 286-12 MHz, 640 K RAM, 40 Mb trdi disk	

AT 286-NEAT-16-41	2.454
NEAT 286-16 MHz, 1Mb RAM, 40 Mb trdi disk	

AT 386 SX-41	2.666
AT 386 SX, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk	

AT 386-25-41	3.950
AT 386-25 MHz, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk	

AT 486-25-41	9.699
AT 486-25 MHz, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk	

AT 486-25 MHz, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk	
14" monokr. monitor	

AT 486-25 MHz, 1 Mb RAM, 40 Mb trdi disk	
14" monokr. monitor	

V zalci tudi druga oprema.

OBJAVE

Permanentno izobraževanje učiteljev po programih Razpis za šolsko leto 1990/91

VSEBINA:

- A
 - Filozofska fakulteta
 - Pedagoška fakulteta Maribor
 - Pedagoška akademija v Ljubljani
 - Fakulteta za telesno kulturo Ljubljana
 - Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
 - VTOZD kemijsko izobraževanje in informatika
 - VTOZD fizika
 - VTOZD matematika in mehanika
 - Biotehniška fakulteta
 - VTOZD biologija
 - Akademija za glasbo
 - Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo
- B
 - Višja upravna šola Ljubljana
 - Ekonomska fakulteta Boris Kidrič
 - Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor
 - Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo
 - VTOZD montanistika
 - Višja šola za socialne delavce
 - Veterinarska fakulteta
 - Biotehniška fakulteta
 - VTOZD za živilnoredjo
- C
 - Srednja pedagoška šola Ljubljana
 - Srednja vzgojiteljska šola Ljubljana
- D
 - Zavod Republike Slovenije za šolstvo
 - Inštitut Jožef Stefan v Ljubljani
 - Skupnost osnovnih šol Ljubljana
- E
 - Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše
 - Center za permanentno izobraževanje Cene Štupar
 - Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo Ljubljana

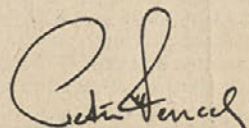
PEDAGOŠKIM DELAVCEM V REPUBLIKI SLOVENIJI

Pred Vami je drugi razpis za permanentno izobraževanje slovenskih pedagoških delavcev, s katerim nadaljujemo lani začeto akcijo. Razpis, pripravljen in ponujen za šolsko leto 1990/91, je bogatejši od lanskega, pa tudi zahtevnejši. Objavljen je prav v času, ko poteka razprava o osnutku Pravilnika o strokovnem izpopolnjevanju in usposabljanju ter napredovanju pedagoških delavcev v srednjem izobraževanju. Vsebuje ponudbo visokih šol, fakultet, Zavoda Republike Slovenije za šolstvo, Inštituta Jožef Stefan in drugih kot programe, po katerih se posamezniki in šole lahko dopolnilno izobražujejo. Ob koncu razpisa je tudi prijavnica, s katero se lahko prijavijo vsi, ki se želijo spopolnjevati. Ob letošnjem razpisu naj Vas opozorimo zlasti na tole:

- Cikli izobraževanja so daljši in strnjeni.
- Več fakultet je uvrstilo v programe didaktično-metodično znanje.
- Izobraževalne organizacije bodo izdale kandidatoma potrdila o opravljenih seminarjih in drugih izobraževalnih oblikah.
- Ponudba je obsežna in kakovostna.
- Izobraževalne oblike so časovno določene.
- Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo bo poravnal stroške za izpeljavo programov šolam, ki so navedene pod črkami A, B, C in D.

Šolske kolektive in vzgojitelje, še posebno pa ravnatelje, opozarjamo, naj razpis natančno pregledajo in usmerijo učitelje v programe, ki so zanje strokovno primerni.

Vsem udeležencem in izvajalcem želimo uspešno sodelovanje.

dr. PETER VENCELJ
PREDSEDNIK

A. I FILOZOFSKA FAKULTETA

61001 LJUBLJANA, Aškerčeva 12

CENTER FF ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE

Telefon: (61) 332

1. ODDELEK ZA PEDAGOGIKO

Skupina predavanj dr. Leopoldine Plut o alternativnih šolah in modelih izobraževanja v ZDA.

TEMA: Pregled alternativnih šol in modelov izobraževanja v ZDA

Izvajalka: dr. Leopoldina Plut.

Rok in trajanje: 12.-15. december 1990, cikel 3 predavanj po 4 ure.

Kraj: Filozofska fakulteta, Ljubljana.

Za koga: za diplomirane pedagoge, šolske svetovalne delavce, pedagoške svetovalce, ravnatelje in druge, ki jih ta tema zanima.

Opomba: Tema je zelo aktualna, ker se je v zadnjem času tudi pri nas povečalo zanimanje za preučevanje in poskusno vpeljevanje alternativnih prijemov v izobraževanje. Predavateljica ima, glede na to da že več let živi v ZDA (doktorirala pa je pri nas), zelo dober pregled nad razvojem in zdajšnjim dogajanjem na tem področju v ZDA.

Kandidati pošljejo prijavnice na naslov oddelka.

2. CENTER FF ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE NA FILOZOFSKI FAKULTETI

2.1. Uspešnejša komunikacija pri pouku v srednjih šolah.

Za srednješolske učitelje, ki so si že pridobili pedagoško-andragoško izobrazbo.

Čas, kraj in trajanje: 14. in 15. september 1990, FF, 1,5 dni

Izvajalki: prof. dr. B. Marentič-Požarnik in doc. dr. Ana Tomič.

Sodelavci: učitelji specialnih didaktik na FF.

TEMA: Uvajanje študentov v ocenjevanje

2.2. Pedagoška delavnica Izkusveno učenje v izobraževanju učiteljev

Za pedagoge, psihologe in specialne didaktike.

Čas, kraj in trajanje: od 25. do 28. septembra 1990, Golnik, 28 ur

Izvajalka: prof. dr. B. Marentič-Požarnik.

2.3. Učni stili in izobraževanje učiteljev

Za šolske svetovalne delavce

Čas, kraj in trajanje: 15.-17. 11. 1990, Poljče, 2,5 dni, 24 ur

Izvajalki: prof. dr. B. Marentič-Požarnik in asistentka Cirila Peklaj.

2.4. Vrednotenje in ocenjevanje v srednjem šolstvu

Za učitelje strokovnoteoretičnih predmetov v srednji šoli.

Čas in kraj: 11. in 12. januar 1991, 12 ur.

Izvajalka: doc. dr. Ana Tomič.

2.5. Uspešnejša komunikacija na predavanjih in seminarjih

Za visokošolske asistente in učitelje.

Čas, kraj in trajanje: 11. in 13. 2. 1991, Ljubljana, 2,5 dni, 20 ur.

Izvajalka: prof. dr. B. Marentič-Požarnik.

2.6. Vrednotenje in ocenjevanje v visokošolskem študiju

Za visokošolske asistente in učitelje.

Čas, kraj in trajanje: 13. do 15. 6. 1991, Portorož, 2,5 dni, 20 ur.

Izvajalki: prof. dr. B. Marentič-Požarnik in asistentka Cirila Peklaj.

3. ODDELEK ZA PSIHOLOGIJO

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

- 1 Vrsta programa: IZP.
- 2 Naziv programa: Program IZP za diplomirane psihologe in druge svetovalne delavce, učitelje in vzgojitelje v srednjih in osnovnih šolah.
- 3 Naziv usmeritve: pedagoška.
- 4 Naziv programa, ki je podlaga za oblikovanje: IZP; VIP psihologija.
- 5 Trajanje izobraževanja po programu: 50 ur.
- 6 Pogoji za vključitev in dokončanje programa: VIP psihologija in drugi programi, ki usposabljaajo za delo v vzgoji in izobraževanju.

VSEBINA PROGRAMA:

Zap. št.	Teme	Štev. ur
01	Oblikovanje vrednot in vrednostnega sistema pri učenju	4
02	Osebnost in izobraževanje	3
03	Uporaba psihodiagnostičnih sredstev v vzgoji in izobraževanju	2
04	Ustvarjalnost in razvijanje ustvarjalnosti otrok in mladine	4
05	Odkrivanje nadarjenih učencev in pedagoško delo z njimi	4
06	Diferenciacija in individualizacija pouka	3
07	Komunikacijski procesi v malih skupinah (formalnih in neformalnih)	2
08	Komunikacija kot kazalnik kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela	2
09	Delo z malimi skupinami učencev, učiteljev in staršev	3

10	Mišljenje in govor predšolskega in mlajšega šolskega otroka (razvoj in odnos)	3
11	Igra kot vzgojna dejavnost – otrokovo doživljanje in izražanje v igri	2
12	Delo z agresivnimi otroki	2
13	Spodbujanje storilnostne motivacije	2
14	Izboljšanje bralne učinkovitosti pri učencih OŠ	2
15	Psihološki vidiki prometne vzgoje	2
16	Ocenjevanje in preverjanje znanja	4
17	Šolska svetovalna služba kot aktivna manjšina	3
18	Nekatera novejša psihološka spoznanja pri obravnavi učen- cev OŠPP	3
SKUPAJ UR:		50

2. Opombe in pojasnila za izvajanje programa:

a) Temeljni del programa: namenjen je vsem udeležencem in obsega teme pod številkami: 01, 02, 04, 05, 06, 07, 08, 10, 12, 13, 14, 15, 16.

b) Fleksibilni del programa: namenjen je vsem svetovalnim delavcem – pod številkami: 03, 09, 17, 18.

OBVEZNOSTI UDELEŽENCEV:

Določene so z Zakonom o usmerjenem izobraževanju.

4. ODDELEK ZA SOCIOLOGIJO

IZBRANA POGlavJA IZ SOCIOLOGIJE IN KULTURE

Oddelek za sociologijo FF bo v šolskem letu 1990/91 pripravil seminar permanentnega izobraževanja za učitelje (sociologije in DMV) srednjih in osnovnih šol.

Seminar bo izveden februarja 1991, trajal pa bo predvidoma 1 dan in pol.

Teme, predavatelji in čas trajanja:

1. Vizija socializma, stvarnost ali utopija? (2 uri) red. prof. dr. Ludvik Čarni

2. Sekularizacija in revitalizacija religije v 80-tih letih (3 ure). Šola in religija (2 uri) – red. prof. dr. Marko Kerševan

3. Sociologija človekovih pravic (3 ure): – izr. prof. dr. Rudi Rizman

4. Aktualni tokovi soc. kulture (4 ure): – doc. dr. Rastko Močnik

5. Teme iz uvoda v sociologijo zgodovine (6 ur): – mag. Rastko Močnik

6. Sociologija branja in pisanja (3 ure) mag. Bojan Baskar

7. Možnosti sociologije televizije (2 uri): – asist. Jože Vogrinc

5. ODDELEK ZA GEOGRAFIJO

Oddelek za geografijo FF bo v šolskem letu 1990/91 pripravil tele seminarje permanentnega izobraževanja:

1. Dvodnevni seminar za osnovnošolske učitelje geografije na temo Geografske vsebine naravoslovnih dni in terensko delo

– Murska Sobota, 22. in 23. marec 1991 (v sodelovanju s PF Maribor)

– Ljubljana, 5. in 6. april 1991

– Ravne – Slovenj Gradec, 19. in 20. april 1991 (s PF Maribor)

VSEBINA:

Novosti iz geografije regije.

Geografske vsebine v naravoslovnih dejavnostih in dnevih. Priprava na terensko delo in izvedba geografskih dejavnosti na terenu s poudarkom na temi Spreminjanje življenjskega okolja.

2. Dvodnevni seminar za učitelje srednjih šol s temo Novosti iz geomorfologije in geologije (v sodelovanju s PF Maribor). Seminar bo v Mariboru, 16. in 17. novembra 1990.

3. V sodelovanju z Zvezo geografskih društev Slovenije bo oddelek za geografijo pripravil 5. Iliščeve dneve kot vsakoletno obliko permanentnega izobraževanja za osnovnošolske in srednješolske učitelje geografije, ki bodo v Ljubljani 22. in 23. februarja 1991.

6. ODDELEK ZA SLOVANSKE JEZIKE IN KNJIŽEVNOSTI

1. Temeljni program permanentnega izobraževanja

Ime programa: Redno letno izpopolnjevanje učiteljev slovenskega jezika in književnosti (v sodelovanju s Slavističnim društvom Slovenije in z Oddelkom za primerjalno književnost in literarno teorijo)

VSEBINA:

Predavanja iz slovenskega jezika in književnosti ter seminarske oblike dela pri specialno didaktičnih vprašanjih po skupinah (6 skupin); poučna ekskurzija s predavanji po skupinah (6 skupin).

Čas trajanja: 100 ur (v oktobru 1990).

Teme in predavatelji (okvirno): slovenski jezik in drugi slovanski jeziki (učitelji Oddelka za slovanske jezike in književnosti), slovenska književnost in primerjalne teme (učitelji Oddelka za slovanske jezike in književnosti ter Oddelka za primerjalno književnost in literarno teorijo), specialna didaktika slovenskega jezika in književnosti (učitelji Oddelka za slovanske jezike in književnost in Pedagoškega inštituta ter drugi zunanji sodelavci).

Literatura: Zborniki obdobja 1 – 10; Slavistična revija, Jezik in slovstvo. Primerjalna književnost, Prosvetni delavec, Vzgoja in izobraževanje (zadnji trije letniki).

Kraj: Ljubljana.

Tisti, ki jih program zanima, naj pošljejo prijave izvajalcu.

2. FLEKSIBILNA PROGRAMA

a) Ime programa: Strokovno in didaktično izpopolnjevanje za učitelje in mentorje in pedagoške svetovalce

VSEBINA:

Književna, jezikovna in specialno-didaktična vprašanja pri praktičnem izobraževanju študentov in učiteljskih pripravnikov (predavanja in vaje po skupinah).

Čas trajanja: 32 ur (večkrat na leto v različnih krajih po potrebi in glede na število prijavljenih).

Teme (okvirno): jezikovna in književna problematika v sodobni šoli in seznanjanje začetnikov s pedagoškim delom.

Literatura: kot v 1. in literatura o izobraževanju učiteljev.

Kraj: Ljubljana, Maribor, Koper, Nova Gorica.

Tisti, ki jih program zanima, naj pošljejo prijave izvajalcu.

b) Ime programa: Jezikovno izpopolnjevanje učiteljev in lektorjev slovenskega jezika

VSEBINA:

Praktična jezikovna vprašanja pri oblikovanju pisnega in ustnega besedila (seminarji in razprave).

Čas: 30 ur (vsakih 14 dni).

Teme: Jezikovna norma in razumevanje ter tvorjenje umetnostnih in ne-umetnostnih besedil

Literatura: obstoječi normativni jezikovni priročniki.

Kraj: Ljubljana.

Cena:

Tisti, ki jih program zanima, naj pošljejo prijave izvajalcu.

7 ODDELEK ZA PRIMERJALNO KNJIŽEVNOST IN LITERARNO TEORIJU

Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo bo v sodelovanju z oddelkom za slovanske jezike in književnost v študijskem letu 1990/91 pripravil predavanja za strokovno izpopolnjevanje srednješolskih učiteljev slovenskega jezika s književnostjo iz predmetov svetovna književnost in literarna teorija.

VSEBINA:

1. Svetovna književnost – skupaj 12 ur

a) Literarne smeri 20. stoletja (red. prof. dr. Janko Kos)

b) Novejši pogledi na literaturo naturalizma (izr. prof. dr. Evald Koren)

c) Evropski literarni avantgardizem (doc. dr. Lado Kralj)

2. Literarna teorija – skupaj 12 ur

a) Teorija romana (red. prof. dr. Janko Kos)

b) Literarna retorika (izr. prof. dr. Evald Koren)

c) Teorija drame (doc. dr. Lado Kralj)

Predavanja bodo na Filozofski fakulteti med zimskimi počitnicami 1990/91.

8 ODDELEK ZA GERMANSKE JEZIKE IN KNJIŽEVNOST

Oddelek za germanske jezike in književnost razpisuje program permanentnega izobraževanja za šolsko leto 1990/91.

Udeleženci: srednješolski in osnovnošolski učitelji angleščine in nemščine.

A METODIKA POUKA ZA ANGLISTE:

1. Angleško-slovenski kontrastivni prikaz problematike besednih zvez; mag. Dušan Gabrovšek

2. Sodobni pogledi na pouk angleščine kot tujega jezika (učencev »vmesni« jezik, problemi spoznavanja izraznih sredstev); mag. Stanko Klinar

3. Angleško-slovenski kontrastivni prikaz problematike slovenskih lastnih imen v angleščini; mag. Stanko Klinar

4. A contrastive approach to English adverbial placement (prikaz vpliva različnih tipov besednega reda v angleščini in slovenščini na položaj prislovov; dr. Margaret Davis

5. Branje pri pouku tujega jezika. Praktični primeri za naše učbenike; Marina Štos-Bracko

6. Pouk tujega jezika, ki se osredinja na učenca (learner-centered approach), za naše šole; dr. Meta Grosman

B METODIKA POUKA ZA NEMCISTE:

1. Imena slovenskih zgradb in ustanov v nemških besedilih; Nina Grah

2. Jezik in komunikacija (vidiki stalitike in besediloslovja; dr. Harry Urlich

3. Osnovne znanstvene postavke besediloslovja; mag. Jasna Makovec-Černe

4. Komunikativna tipologija; Marjana Kordaš

5. Analiza napak in njihovo odstranjevanje v govornem in pisnem znanju tujega jezika; Erna Kožar

6. Knjižne novitete leta 1989/90; mag. Neva Šlibar

C PREDAVANJA O METODIKI POUKA ZA NEMCISTE

Trajanje: 8 pedagoških ur.

VSEBINA:

Poučevanje nemščine kot drugega jezika; dr. Robert Saer (Univerza v Celovcu) in mag. Marjeta Senč

Predavanja bodo v petek in soboto, 21. in 22. septembra 1990, na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V kateri predavalnici bodo potekala, vam bomo sporočili dodatno.

Vse teme bodo prikazane v predavanju, ki mu bo sledila praktična delavnica, skupaj dve uri.

Program za angliste in nemciste obsega za vsake po 12 ur. Programa bosta potekala v petek in soboto, 16. in 17. novembra 1990, na Filozofski fakulteti v Ljubljani, dodatno pa vam bomo sporočili, v kateri predavalnici.

9 ODDELEK ZA GERMANSKE JEZIKE IN KNJIŽEVNOST

Program permanentnega izobraževanja za strokovno izpopolnjevanje naših diplomantov v študijskem letu 1990/91

KATEDRA ZA FRANCOSKI JEZIK

TEME:

1. Civilizacija pri pouku jezika (kino, strip, šanson) francoske pokrajine, vsakdanje življenje, ekologija)

2. Uporaba videa

3. Predstavitev učbenika za francoski jezik za slovenske srednje šole

4. Tehnika pisnega in ustnega izražanja

5. Praktične pobude za vpeljevanje nekaterih najpogostejših in najbolj tipičnih nenormiranih povedi v pouk francoščine za 3. in 4. letnik gimnazije (skladno z veljavnim učbenikom).

Izvajalci: viš. pred. mag. Elza Jereb, doc. dr. Vladimir Pogačnik, lekt. Jasna Baebler in Maja Ficko, fr. lekt. Andre Koeniguer, Marie-Christine St. Denny;

Kraj in čas: Filozofska fakulteta v Ljubljani, predavalnica 526; štiri sobote med 10. in 14. uro.

Literatura: Udeleženci prejema fotokopije člankov in drugo literaturo, vezano na obravnavano tematiko.

KATEDRA ZA ŠPANSKI JEZIK IN KATEDRA ZA ŠPANSKO KNJIŽEVNOST A JEZIKOSLOVJE

VSEBINA:

1. Špansko-slovenske kulturne vezi

2. Prevajalska delavnica: prijemi, tehnike, kontrastivna analiza španskega in slovenskega jezika

Izvajalci: red. prof. dr. Mitja Skubic, asist. mag. Jasmina Markič, lekt. Nubia Zrimec.

B METODIKA

Novejše oblike poučevanja španskega jezika kot tujega jezika.

Izvajalci: lekt. Nubia Zrimec.

C KNJIŽEVNOST

Sodobna španska in hispanoameriška književnost

Izvajalci: asist. mag. Branka Kalenič-Ramšak

Čas in kraj: Filozofska fakulteta; 1 dan (4 x 2 uri); natančen datum bomo sporočili kandidatom kasneje.

Kandidati naj pošljejo prijavnice na naslov izvajalca.

10 ODDELEK ZA KLASIČNO FILOLOGIJO

Program permanentnega izobraževanja v študijskem letu 1990/91

V študijskem letu 1990/91 bo Oddelek za klasično filologijo Filozofske fakultete v sodelovanju z Društvom za antične in humanistične študije Slovenije pripravil dva enodnevna seminarja za profesorje latinščine na osnovnih in srednjih šolah.

1. Prvi seminar bo potekal predvidoma 17. novembra 1990 pod vodstvom rednega prof. Kajetana Gantarja, predavali pa bodo učitelji in sodelavci Oddelka za klasično filologijo ter profesorji latinščine iz slovenskih osnovnih in srednjih šol. Predvidene teme seminarja so iz:

– metodike: Vpeljevanje novih metod in novih učbenikov v pouk latinščine

– jezikoslovje: Vzporedna poglavja iz pouka latinščine in slovenske slovnice

– književnosti: Vpliv in odmevi antike v slovenski književnosti.

Kraj seminarja: predavalnica Oddelka za klasično filologijo na Filozofski fakulteti.

Čas seminarja: deset ur.

Udeleženci seminarja: predvidoma okoli 30 osnovnošolskih in srednješolskih profesorjev latinščine.

2. Drugi seminar bo potekal predvidoma 23. marca 1991 pod vodstvom ref. prof. dr. Primoža Simonitija, predavali pa bodo učitelji in sodelavci Oddelka za klasično filologijo ter profesorji latinščine iz slovenskih osnovnih in srednjih šol. Predvidene teme seminarja so iz:

– metodike: Interdisciplinarno povezovanje pouka latinščine s poukom modernih jezikov, zgodovine, filozofije,

– jezikoslovja: Posebnosti srednjeveške in humanistične latinščine

– književnosti: besedilo srednjeveške, humanistične in poznejše latinščine na Slovenskem.

Kraj seminarja: predavalnica Oddelka za klasično filologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Trajanje seminarja: deset ur.

Seminarja se udeležijo osnovnošolski in srednješolski profesorji latinščine.

11 ODDELEK ZA FILOZOFIJO

Program za permanentno izobraževanje srednješolskih učiteljev filozofije

1. Cikli predavanj bodo potekali v šolskem letu 1990/91.

VSEBINA:

a) Cikel predavanj:

– Preučevanje argumentov v naravnem jeziku

– Filozofija psihologije.

Predavatelj: izredni profesor dr. Matjaž Potrč.

b) Cikel predavanj:

– Nekatere poteze antološke sheme antične (grške) filozofije

– Filozofija in znanost – znanost in spekulacija v antiki.

Predavatelj: izredni profesor dr. Valentin Kalan.

- c) **Cikel predavanj:**
- Vidiki sodobne estetike
 - Vpogled v nekatere probleme sodobne logike (predikatni račun, bekla-sične logike)
 - Vebrova filozofija
- Predavatelj: redni profesor dr. Franc Jerman.

- č) **Cikel predavanj:**
- Teorija o bivajočem – kot ontologija in metafizika
 - Sistem v filozofiji – sistem in sistematski vidik razmišljanja v sodobni filozofiji
 - Nemožnost konca filozofije – s poudarkom na sodobni filozofiji.
- Predavateljica: docent dr. Cvetka Toth.
O izvedbi, času in trajanju bodo prijavljeni obveščeni kasneje.

A II PEDAGOŠKA FAKULTETA MARIBOR

62000 MARIBOR, Koroška cesta 160

CENTER ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE IN STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

Telefon: (062) 27-961, 212-171

1 VZGOJITELJ PREDŠOLSKIH OTROK

- Sploši podatki o programu
- Programi za strokovno izpopolnjevanje vzgojiteljev v VVO
- Dokončana srednja ali višja šola (VPO)
- PROGRAM ZA VZGOJITELJE V VVO

1.1 TEMA: Načrtovanje aktivnosti govorne vzgoje

Število ur: 8 (P, V).
Smoter: Pomoč vzgojiteljev pri načrtovanju najrazličnejših aktivnosti, s katerimi pospešujemo pridobivanje kompetence za komunikacijo pri otrocih.
Izvajalec: Marjana Erženčnik-Pačnik
Opomba: V skupini ne more biti več kot 20 udeležencev. Udeleženci morajo imeti s seboj vzgojni program ter mesečne načrte dela.

1.2 TEMA: Razvijanje spretnosti in ustvarjalnih tehničnih sposobnosti v VVO

Število ur: 8 (P, V).
Smotri:

- opredelitev razvojne stopnje
- spoznavanje psihofizičnih in kognitivnih zmožnosti predšolskega otroka
- delovno-tehnična vzgoja na tej stopnji
- osnovna pohištvena oprema, orodja, naprave in pripomočki za kotichek tehnične kulture v VVO
- pridobivanje spretnosti in ustvarjalnih sposobnosti (teoretično in praktično delo)
- značilne oblike, metode in vrste dela pri delovno-tehnični vzgoji v VVO;
- prikaz video-posnetka s cilji: Kako razvijati ustvarjalne dejavnosti.

Literatura:

- Amand Papotnik: Tehnika za najmlajše, Pedagoška obzorja Novo mesto, 1989

- Norbert Jaušovec: Problemski pouk in razvijanje ustvarjalnosti, Pedagoška akademija Maribor, 1985
- Vid Pečjak: Poti od idej, Samozaložba, Ljubljana 1989
- Žan Pijaž, Berbel Inhelder: Intelektualni razvoj deteta, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd 1986
- Od igre k tehniki (skupina avtorjev), Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1986
- Revija: Otrok in družina.

Izvajalec: mag. Amand Papotnik s sodelavci.

Opomba: Program bomo izvajali na Pedagoški fakulteti, kjer bo potekalo tudi delo udeležencev v obliki pedagoške delavnice.

1.3 TEMA: Nebesedno sporočanje

Število ur: 6 (P, S)
Smoter: povečanje občutljivosti za nebesedna sporočila.
Izvajalec: mag. France Prosnik.

1.4 TEMA: Ustvarjalno in poustvarjalno petje otrok od 1. do 7. leta. Glasbeno didaktične igre kot sredstvo za razvijanje glasbenih sposobnosti predšolskega otroka

Število ur: 16 (za vsako temo 8 ur).
Smotri:

- zagotoviti enakopravnost med ustvarjalnim in poustvarjalnim petjem
- sprejeti igro kot najpomembnejšo otrokovno dejavnost v predšolskem obdobju in s tem v konceptu predšolske glasbene vzgoje zagotoviti pravo mesto glasbeno-didaktičnim igram.

Literatura:

- Mira Voglar: otrok in glasba
- Višja Manasteriotti: Prva srečanja z glasbo, Muzički odgoj na početnom stupnju
- Voglar, Nograšek: Majhna sem bila.

Izvajalka: Olga Denac.

1.5 TEMA: Pospešen psihomotorični razvoj predšolskih otrok

Število ur: 8 (P, V).
Smotri:

- psihomotorično učenje
 - analiza vadbene ure z žogami
 - struktura koordinacije in možnosti pospešenega razvijanja sestavljenih oblik gibanja
 - testi in norme za otroke od 3.5 do 6.5 leta
 - struktura motoričnih sposobnosti 5-letnih otrok.
 - povezanost testov z žogami z nekaterimi strukturami psihomotorične koordinacije
 - načrtovanje športne vzgoje predšolskih otrok.
 - snovno enovita vadbena ura z žogami (praktično).
 - igralne oblike dela z žogami (praktično).
- Razvijanje sestavljenih oblik gibanja z uporabo žoge.

Literatura:

- D. Rajtmajer: 1. in 2. knjiga METODIKA TELESNE VZGOJE – predšolske
- Izvajalec: dr. Dolfe Rajtmajer.
Opomba: Tema je delno praktična, zato je potrebno, da imajo udeleženci telovadno opremo.

1.6 TEMA: Uporaba izobraževalnih medijev in ustrezne aparatne opreme v vzgojno-izobraževalnem procesu pri predšolski vzgoji.

Število ur: 12.
Smoter: seznaniti vzgojiteljice v VVO z uporabo sodobnih izobraževalnih medijev in primernih naprav.
Izvajalec: mag. Štefan Požle.

2 UČITELJ RAZREDNEGA POUKA

PROGRAM ZA UČITELJE 2. RAZREDOV OŠ

Program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev na razredni stopnji OŠ
Dokončana višja ali visoka šola

2.1 TEMA: Slovenski jezik – opismenjevanje

SND – sodobni vidiki pouka
Matematika – posodobitev pouka
Število ur: 18.

Smotri:

- Seznaniti učitelje z nekaterimi didaktično zahtevnejšimi učnovzgojnimi vsebinami in jih opozoriti na vloge sodobne informacije, ki jih ponujata o obravnavani problematiki medioteka in knjižnica Pedagoške fakultete.

Izvajalci:
prof. Marjana Erženčnik-Pačnik, mag. Tone Velikonja, mag. Ljudmila Rotar.

2.2 PROGRAM ZA UČITELJE 1. IN 2. RAZREDOV OŠ

TEMA: Igralne dejavnosti z žogo; Sodobne oblike dela na področju telesne vzgoje na razredni stopnji; Razvijanje koordinacije in spretnosti s sredstvi gimnastike.

Število ur: 8.
– predstaviti nekatere bistvene prvne sodobno zasnovane in programirane telesne vzgoje, ki vodijo k večji individualizaciji, motivaciji in učinkovitosti pri pouku telesne vzgoje na razredni stopnji

Smotri:

- praktično prikazati razvoj koordinacije s sredstvi gimnastike
- s praktično predelavo predstaviti različne igralne oblike z žogo, primerne za 1. in 2. razred osnovne šole.

Izvajalci: dr. Jože Vauhnik, dr. Stane Proje, mag. Alojz Fridl.
Opomba: 2. in 3. tema sta praktični, zato morajo biti udeleženci v športni opremi.

2.3 PROGRAM ZA UČITELJE 3. IN 4. RAZREDOV OŠ

TEMA: Sodobne oblike dela pri telesni vzgoji na razredni stopnji, mini košarka kot metoda dela v osnovni šoli, teki, meti in skoki

Število ur: 8.
Smotri:

- predstaviti nekatere bistvene prvne sodobno zasnovane in programirane telesne vzgoje, ki vodijo k večji individualizaciji, motivaciji in učinkovitosti pri pouku telesne vzgoje na razredni stopnji
- predstaviti mini košarko kot metodo dela v osnovni šoli
- praktično prikazati uporabo teka, metov in skokov pri urah telesne vzgoje na razredni stopnji.

Izvajalci: dr. Jože Vauhanik, dr. Dolfe Rajtmajer, prof. Ljubo Novak.
Opomba: 2. in 3. tema sta praktični, zato morajo biti udeleženci v športni opremi.

2.4 PROGRAM ZA UČITELJE RAZREDNEGA POUKA

TEMA: Poučevanje, usmerjeno k strategijam reševanja problemov

Število ur: 12 (P, S).

Smotri:

Učitelje seznani z:

- novejši spoznanji o kognitivnih procesih, vpletenih v reševanje problemov in prenosov ter spoznanj v izobraževanje
- elementarnimi heuristikami (strategije iskanja rešitve) kot so: naključno iskanje, postopno reševanje, reševanje sredstvo – cilj, sklepanje, analogno sklepanje, preverjanje hipotez, uporaba modelov
- zgradbo kurikulumov, ki omogoča instrukcijo, usmerjeno k strategijam reševanja problemov.

Izvajalec: dr. Norbert Jaušovec.

2.5 PROGRAM ZA UČITELJE RAZREDNEGA POUKA

TEMA: Preventivna gimnastika

Število ur: 12.

Smoter:

- seznani učitelje z značilnimi okvarami lokomotoričnega aparata, zakaj nastanejo ter kako jih preprečiti.
- Izvajalec: prof. Boris Ošlak.

3 UČITELJ PREDMETNEGA POUKA

Podatki o programu

Program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev predmetnega pouka

Dokončana višja ali visoka šola

3.1 TEMA: – Modeli pouka v sodobni šoli

- Odnosi med učitelji in učenci v vzgojno-izobraževalnem procesu glede na razvojne težnje v vzgoji in izobraževanju,

- Didaktični vidiki preverjanja in ocenjevanja znanja učencev

Število ur: 14.

Smotri: kako zasnovati pouk, da bo učencem omogočal sodelovanje in spodbujal razvoj miselnih sposobnosti. Posodabljanje pouka z uporabo sodobnih sredstev izobraževalne tehnologije, s poudarkom na razvijanju dejavne vloge učencev. Spremembe v komunikacijski verigi pri pouku.

Učenci v vzgojno-izobraževalnem procesu. V razvoj učencev usmerjeni pouk. Sodelovanje učencev v posameznih fazah vzgojno-izobraževalnega procesa – kako razvijati dejavnosti učencev v celotnem vzgojno-izobraževalnem procesu.

Spraševanje, preverjanje in ocenjevanje znanja učencev kot sestavine vzgojno-izobraževalnega procesa. Funkcija – položaj učencev pri preverjanju in ocenjevanju. Priprava učiteljev – učencev na preverjanje in ocenjevanje znanja.

Izvajalec: dr. Martin Kramar.

Opomba: Posamezne teme je mogoče izpeljati zunaj sklopa po dogovoru.

3.2 NARAVOSLOVJE IN DRUŽBOSLOVJE

TEMA: Poučevanje, usmerjeno k strategijam reševanja problemov

Število ur: 12 (P, S).

Smotri:

Učitelja seznani z:

- novejši spoznanji o kognitivnih procesih, vpletenih v reševanje problemov in s prenosom teh spoznanj v izobraževanje
- elementarnimi heuristikami (strategije iskanja rešitve) kot so: naključno iskanje, postopno reševanje, reševanje sredstvo – cilj, sklepanje, analogno sklepanje, preverjanje hipotez, uporaba modelov
- zgradbo kurikulumov, ki omogoča instrukcijo, usmerjeno k strategijam reševanja problemov.

Izvajalec: dr. Norbert Jaušovec.

3.3 PROGRAM ZA UČITELJE ZGODOVINE

TEMA: Novejša spoznanja iz zgodovine izseljevanja Slovencev in drugih jugoslovanskih narodov. Novejša dognanja iz zgodovine antičnega obdobja, zgodovina starega Vzhoda – kratak pregled novjših dognanj, problematika aktualizacije pri pouku zgodovine

Število ur: 15 (P, S).

Smotri:

- seznani učitelje s spoznanji zgodovine in drugih strok o zgodovini slovenskega izseljenstva v vseh obdobjih od sred. 19. stoletja do povojnega obdobja
- seznani učitelje z izsledki novjših raziskav za antično obdobje ter Stari Vzhod.

Literatura:

dr. Matjaža Klemenčič: Ameriški Slovenci in NOB v Jugoslaviji, Založba Obzorja, Maribor 1997

– Arheološka najdišča Slovenije, Ljubljana, SAZU 1975

– R. Bratož: Krščanstvo v Ogleju in na vzhodnem vplivnem območju oglejske cerkve od začetkov do nastopa verske svobode, Acta Ecclesiastica Sloveniae 8, Ljubljana 1986

– S. Ciglenečki: Višinske utrdbe iz časa 3. do 6. stoletja v vzodnoalpskem prostoru, Ljubljana, SAZU, 1987

– I. Curk: Rimljani na Slovenskem, Ljubljana, Državna založba Slovenije, 1976

– P. Diakon (Paulus Diaconus): Zgodovina Langobardov (Historia Langobardorum), Založba Obzorja, Maribor 1988 (spremna študija B. Grafenauer)

– B. Jevremov: Vodnik po Lapidariju, I. Varaždin: Pokrajinski muzej Ptuj, 1988

– P. Kos: Denarni obtok na prostoru jugovzhodnih Alp 330 pr. n. št. – 1000. – Situla 24, 1984-85, Ljubljana 1986

– M. Šašell-Kos: Zgodovinska podoba prostora med Akvilejo, Jadranom in Sirmijem pri Kasiju Dionu in Herodijanu, SAZU Ljubljana, 1986

– S. Šarlotič: Aktualizacija kao vid marksističkog odgoja i obrazovanja u nastavi povijesti, Školska knjiga Zagreb 1987.

Izvajalci: dr. Matjaž Klemenčič, prof. Janez Marolt in dr. Ljubica Šuligoj.

3.4 PROGRAM ZA UČITELJE GEOGRAFIJE

TEMA: Izbrana poglavja iz geografije Slovenije, aktualni problemi iz regionalne geografije jugovzhodne Azije, korelacija drugih predmetov z geografijo v OS

Število ur: 8.

Smoter: seznani učitelje z novostmi iz geografije.

Izvajalci: dr. Božidar Kert, dr. Borut Belec in prof. Ludvik Olas.

3.5 PROGRAM ZA UČITELJE FIZIKE

TEMA: Mehanika v vsakdanjem življenju, teme iz biofizike, čutilniki pri meritvah z računalnikom, eksperimentalni pouk fizike in sodobna izobraževalna tehnologija.

Število ur: 8

Smoter: Predstavitev novosti iz fizike in uporaba pri pouku v OS.

Izvajalci: dr. Drago Bajc, dr. Milan Brumen, mag. Zlatko Bradač in mag. Ivan Gerlič.

3.6 PROGRAM ZA UČITELJE TEHNIČNE VZGOJE

TEMA: Projektna naloga pri tehnični vzgoji v funkciji razvijanje ustvarjalnih sposobnosti

Število ur: 12.

Smotri:

- spoznati bistvo projektne naloge z vsemi sestavinami;
- opredelitev pogojev za izvajanje projektne naloge kot zvrsti vzgojno-izobraževalnega dela pri pouku in interesnih dejavnostih (znanstvene in tehnične)
- zasnovanje projektne naloge (cilji, naloge, učne enote, izvedba, evalvacija, spoznavanje in registriranje učinkov – ustvarjalne sposobnosti)
- praktična izvedba (zasnovanje naloge in izvedba)
- uprizoritev (simuliranje) poteka v obliki pedagoške delavnice
- teoretični in praktični napotki za izvedbo v konkretnih – šolskih razmerah.

Literatura:

– Amand Papotnik: Specialna didaktika in metodologija tehnične vzgoje, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Ljubljana 1989

– Amand Papotnik: Od ideje do proizvodnje, DDU Univerzum, Ljubljana 1985

– Vid Pečjak: Poti do idej, Samozaložba, Ljubljana 1989

– France Strmcnik: Sodobna šola v luči diferenciacije in individualizacije, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Ljubljana 1988

– J. P. Guilford: The nature of Human Intelligence, Mc Graw Hill, 1971;

– Revije: Otrok in družina, TIM ABC-tehnika, Tehničke novine.

Izvajalec: mag. Amand Papotnik.

3.7 PROGRAM ZA UČITELJE PRAKTIČNEGA POUKA – STROJNISTVO

TEMA: Poučevanje praktičnega pouka s poudarjeno izobraževalno in vzgojno vrednostjo

Število ur: 12

Smotri:

- cilji in naloge praktičnega pouka (splošno in specifično);
- izobraževalne, vzgojne in psihomotorične vrednosti praktičnega pouka
- pripravljanje in izvedba
- zvrsti vzgojno-izobraževalnega dela s poudarkom na projektni zasnovi izvedbe vaj, postopkov, meritev, preskusov itd;
- pomen in uporaba videoposnetkov
- prikaz in analiza videoposnetka: Tehnološki procesi z uporabo sistemov praktičnega dela
- nadrobna razčlenitev vzgojno-izobraževalnega procesa (simulacija – video posnetek – stvarni položaj;
- v hospitacijski (snemalni) učilnici na Pedagoški fakulteti in posplošitev spoznanj za konkretno prakso.

Literatura:

– Amand Papotnik: Specialna didaktika in metodologija tehnične vzgoje, Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Ljubljana 1989

– Ivan Kejžar: Učimo za delo, Zavod za tehnično izobraževanje Slovenije, Ljubljana 1968

– Anton Grebenšek: Instrumentarij za ekstenzivno in intenzivno spremljavo praktičnega dela, Zavod za šolstvo SRS, Ljubljana 1989

– revije: Vzgoja in izobraževanje, Sodobna pedagogika, Življenje in tehnika idr.

– predmetniki in učni načrti za srednje izobraževanje.

Izvajalec: mag. Amand Papotnik, Anton Grebenšek – pedagoški svetovalec, Peter Pezdikec – tehnični sodelavec (snemalec).

3.8 PROGRAM ZA UČITELJE BIOLOGIJE IN KEMIJE

TEMA: Rastlinska barvila in nova odkritja na področju fiziologije rastlinskih barvil,

nova odkritja na področju citologije,

nova odkritja na področju proučevanja fotosinteze

Število ur: 15 (P, V).

Smoter: seznani učitelje z novostmi v biologiji in kemiji.

Izvajalec: dr. Božidar Kranjčič.

3. 9 PROGRAM ZA UČITELJE TELESNE VZGOJE – MENTORJE NA RAZREDNI STOPNJI

TEMA: Vloga učitelja telesne vzgoje pri izboljšanju športne vzgoje otrok na razredni stopnji

Število ur: 8.

Smotri:

- seznaniti učitelje telesne vzgoje, ki so mentorji razrednim učiteljem, z razvijanjem manipulativnih sposobnosti otrok z uporabo žoge
- s strukturo psihomotorične koordinacije in možnosti za hitrejšo razvijanje sestavljenih oblik gibanja
- z mini košarko kot metodo dela v OŠ
- s povezanostjo nekaterih testov z žogo z nekaterimi strukturami psihomotorične koordinacije.

Izvajalec: dr. Dolfe Rajtmajer.

4 ZA PROFESORJE V SREDNJIH ŠOLAH

Programi za strokovno izpopolnjevanje profesorjev
Dokončana višja stopnja izobrazbe.

4. 1 MODELI POUKA V SODOBNI ŠOLI

TEMA: Odnosi med učitelji in učenci v vzgojno-izobraževalnem procesu glede na sodobne razvojne težnje v vzgoji in izobraževanju. Didaktični vidiki preverjanja in ocenjevanja znanja učencev.

Število ur: 14

Smotri:

- kako zasnovati pouk, da bo učencem omogočal participacijsko učenje in spodbujal razvoj miselnih sposobnosti, posodabljanje pouka z uporabo sodob-

nih sredstev izobraževalne tehnologije, s poudarkom na razvijanju aktivne vloge učencev, spremembe v komunikacijski verigi pri pouku

– učenci v vzgojno-izobraževalnem procesu, v razvoj učencev usmerjeni pouk, sodelovanje učencev v posameznih fazah vzgojno-izobraževalnega procesa – kako razvijati dejavnosti učencev v celotnem vzgojno-izobraževalnem procesu

– spraševanje, preverjanje in ocenjevanje znanja učencev kot sestavine vzgojno-izobraževalnega procesa, vloga – položaj učencev pri preverjanju in ocenjevanju, priprava učiteljev – učencev na preverjanje in ocenjevanje znanja.

Izvajalec: dr. Martin Kramar.

Opomba: Posamezne teme se lahko izvedejo zunaj sklopa, po dogovoru.

4. 2 PROGRAM ZA PROFESORJE BIOLOGIJE

TEMA: Osnovne metode dela v mikrobiologiji

Število ur: 15

Smotri:

– sterilizacija steklovine in pribora, priprava gojišč (trdnih – na ploščah in posušnih, tekočih – hranilnih in selektivnih). Pasteurjev poskus, aseptična tehnika z mikrobiološko zanko

– kvantifikacija mikroorganizmov s hemocitometrom, kvantifikacija bakterij v vodi in nekaterih delih telesa s posrednimi metodami, antibiogram, barvanje po Gramu

– pregled in ovrednotenje rezultatov. Vzdrževanje čistih kultur na posebnih gojiščih. Pospravljanje mikrobiološkega laboratorija.

Izvajalec: dr. Leon Senčič.

Opomba: Delo je v celoti praktično

A III PEDAGOŠKA AKADEMIJA V LJUBLJANI

LJUBLJANA, Kardeljeva ploščad 16
telefon (061) 340-561

CENTER ZA STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

1 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE VZGOJITELJEV PREDŠOLSKIH OTROK

1 A RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

VSEBINA: Razvojne potrebe otroka za smiselni jutri

Seminar je namenjen diplomantom srednje vzgojiteljske šole.

Trajanje: 6 ur (en dan) – 3 ure predavanj, 3 ure seminarja.

Izvajanje programa:

Program bo izveden 12. oktobra 1990 na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj predšolskih otrok

2. Izvajalka: prof. Slavica Poličič.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

1 B SLOVENSKI JEZIK

VSEBINA: Besednofonetična in stavčnofonetična problematika interpretacije besedil

Trajanje: 8 ur (en dan) – 4 ure predavanj, 4 ure seminarja.

Izvajanje programa:

Program bo izveden 4. septembra 1990 na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj predšolskih otrok.

2. Izvajalec: Viktor Majdič.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

1 C METODIKA PLESNE VZGOJE

VSEBINA: Pedagoška delavnica ustvarjalnega dela in plesne vzgoje

Seminar je namenjen vzgojiteljem, učiteljem razrednega pouka in defektologom, vzgojiteljem in učiteljem iz zamejstva – Goriška in Beneška Slovenija in šolskim svetovalnim delavcem.

Trajanje: Enodnevna pedagoška delavnica – 5 ur.

Izvajanje programa:

Program bo izveden 14. 9. 1990, od 10. do 14. ure (ali po dogovoru) na eni izmed osnovnih šol v Novi Gorici, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj predšolskih otrok.

2. Izvajalka: mag. Breda Kroflič.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena telovadnica, telovadna oprema (trenirka, copati).

1 Č MOTORIKA PREDŠOLSKEGA OTROKA

VSEBINA:

1. Vidiki človekovega gibanja, poudarek na senzomotoriki, pridobivanju gibalnih izkušenj, utrjevanju gibalnih vzorcev, posploševanje, motorično učenje, čustveno gibalni razvoj

2. Gibalne spretnosti, preverjanje, upravljanje gibalnih dejavnosti in senzorična integracija

3. Osnovne gibalne funkcije, prostorska orientacija, ravnotežje in drugo
Seminar je namenjen vzgojiteljem predšolskih otrok po pridobljeni višješolski izobrazbi.

Trajanje: 12 ur (2 dni) – 4 ure predavanj, 8 ur praktičnega dela v telovadnici

Izvajanje programa:

Program bo izveden 28. in 29. avgusta 1990 na Pedagoški akademiji v Ljubljani.

Velikost skupine: 30 udeležencev, ki se pri praktičnem delu v telovadnici razdelijo v dve skupini po 15 udeležencev.

Glede na zanimanje in večje število prijav bomo program ponovili.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj predšolskih otrok.

2. Izvajalki: dr. Božidara Kremžar in asistentka Alenka Cemič.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena predavalnica z AV in video pripomočki in mala telovadnica.

Posebni napotki: Udeleženci seminarja prinesejo s seboj telovadno obleko (trenirko, copate).

1 D METODIKA GLASBENE VZGOJE

VSEBINA: Komorno muziciranje – dejavnost vzgojiteljice in dejavnost otrok

Seminar je namenjen vzgojiteljicam s končano srednjo stopnjo.

Trajanje: 9 ur (tri dni) – 3 ure vaj na dan.

Izvajanje programa:

Program bo izveden 17., 18. in 19. septembra 1990 na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če se bo prijavilo vsaj 15 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj predšolskih otrok.

2. Izvajalka: mag. Mira Voglar.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena glasbena učilnica in pripomočki (blokflavta in zvončki).

Študijsko gradivo:

Skladbe za male in velike instrumente; Mira Voglar.

Mali instrumenti; Mira Voglar.

2 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA

2 A DRUŽBOSLOVJE

VSEBINA: Obseg geografskih pojmov pri spoznavanju družbe – 2 uri predavanj, 3 ure seminarja preučevanje domačega kraja – 2 uri predavanj,

3 ure seminarja problematika krajevnih zgodovine – 2 uri predavanj, 3 ure seminarja

Trajanje: 15 ur (dva dni) – 6 ur predavanj, 9 ur seminarja.

Izvajanje programa:

Program bo izveden junija 1991 na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za razredni pouk.

2. Izvajalci: mag. Marija Košak, dr. Metod Vojvoda, dr. Iga Janša-Zorn.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki za terensko delo.

Priporočena literatura:

učbeniki in priročniki za SND in SN.

2 B DIDAKTIKA MATEMATIKE IN...

VSEBINA: O pouku geometrije na razredni stopnji osnovne šole

Trajanje: 8 ur (en dan) – 4 ure predavanj, 4 ure seminarja.

Izvajanje programa:

Program bo izveden v skupnem tednu zimskih počitnic šolskega leta 1990/91 (četrtak) na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za matematiko, fiziko in proizvodnotehnično vzgojo.

2. Izvajalci: Terezija Uran, mag. Jože Malešič.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

Priporočena literatura:

učbeniki in metodični napotki na pouk matematike na razredni stopnji.

2 C PREDGOŠKA DELAVNICA USTVARJALNEGA GIBA IN PLESNE VZGOJE

VSEBINA: Ustvarjalni gib v učno-vzgojnem procesu na razredni stopnji, prikaz dela, izmenjava izkušenj učiteljev udeležencev in pridobivanje novega znanja, hospitacija po dogovoru

Seminar je namenjen učiteljem razrednega pouka in šolskim svetovalnim delavcem.

Trajanje: 3 enodnevne pedagoške delavnice – 3 krat po 6 ur.

Izvajanje programa:

Program bo izveden 12. 10. 1990, 19. 4. 1991, od 9. do 14. ure na Pedagoški akademiji v Ljubljani, po dogovoru pa tudi na osnovnih šolah, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek predšolskih otrok.

2. Izvajalci: mag. Breda Kroflič in sodelavci – učitelji razrednega pouka, plesalka Jasna Knez in pantomimičarka Jana Kovač.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena telovadnica, telovadna oprema (trenirka, copati).

3 VIP ZA STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA

VSEBINA: Preverjanje in ocenjevanje znanja učencev prvega in drugega razreda osnovne šole

Trajanje izobraževanja: 2 uri seminarja z razpravo

Program je namenjen: učiteljicam prvega in drugega razreda.

Izvajanje programa:

Program bo potekal 24. septembra 1990, ob 16. uri na Pedagoški akademiji v Ljubljani, po dogovoru pa tudi na posameznih osnovnih šolah.

V skupini bo največ 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za skupne predmete.

2. Izvajalci: mag. Cveta Razdevšek-Pučko.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV pripomočki.

4 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV OTROK Z MOTNJIAMI V TELESNEM IN DUŠEVNEM RAZVOJU

4 A PROGRAMI ZA IZPOPOLNJEVANJE SPECIALNIH PEDAGOGOV

Splošni podatki

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.

2. Naziv programa: IZP za učitelje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

3. Naziv usmeritve: pedagoška.

4. Trajanje: 8 ur (en dan) – 3 ure predavanj, 4 ure vaj.

5. Program je namenjen defektologinjam, ki poučujejo v prvih razredih osnovnih šol s prilagojenim predmetnikom in programom.

VSEBINA: Ugotavljanje pripravljenosti učencev v prvih razredih OŠPP za branje, pisanje, računanje in drugo delo v šoli

1. Identifikacija razvojnih težav in motenj na področju gibanja, vida, sluha, koordinacije oko-roka, nevrološkega razvoja, senzomotorične integracije, zaznavanja, samopodobe, čustvovanja in vedenja.

2. Ugotavljanje otrokove pripravljenosti za branje, pisanje, računanje in drugo šolsko delo:

– telesna in senzorična pripravljenost

– perceptualna pripravljenost

– fonična pripravljenost

– jezikovna pripravljenost

– bralna pripravljenost

– pripravljenost za pisanje

– čustvena in socialna pripravljenost.

Program je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela.

Izvajanje programa:

Program bo izveden 28. 8. 1990 (torek) na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za defektologijo s smermi.

2. Izvajalec: Mirko Galeša.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

4 B PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE SPECIALNIH PEDAGOGOV, SKUPINA UČITELJEV, KI DELAJO Z DUŠEVNO PRIZADETIMI

Splošni podatki

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.

2. Naziv programa: IZP za učitelje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

3. Naziv usmeritve: pedagoška.

4. Trajanje: 16 ur (2 dni) – 6 ur predavanj, 10 ur vaj.

5. Program je namenjen specialnim pedagogom, ki delajo na nižji stopnji OŠPP.

VSEBINA: Razvedrilne igre za razvoj funkcij

1. Fiziološke osnove gibanja – senzorična integracija.

2. Razvoj in razdelitev posameznih funkcij glede na učenčovo motenost: pridobivanje gibalnih izkušenj, utrjevanje gibalnih vzorcev, občutenje, prostorska ter vizuelna in akustična orientacija, odzivanje, funkcija ravnotežja.

3. Praktične igre na motoričnem, senzoričnem in emocionalnem področju.

4. Povratne informacije z analizo dela.

Na seminarju se bodo udeleženci seznanili z raziskovanjem gibalnih sposobnosti lažje duševno prizadetih učencev.

Program je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela v telovadnici.

Izvajanje programa:

Program bo potekal 23. in 24. avgusta 1990 (četrtak in petek) na Pedagoški akademiji v Ljubljani.

Velikost skupine: 30 udeležencev, ki se pri praktičnem delu v telovadnici razdelijo v dve skupini po 15 udeležencev.

Glede na zanimanje in če bo več prijav, bomo program ponovili.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za defektologijo s smermi.

2. Izvajalci: dr. Božidara Kremžar in asistentka Alenka Cemič.

Materialne možnosti:

predavalnica – video in filmi, mala telovadnica.

Posebni napotki: udeleženci seminarja naj prinesejo s seboj telovadno obleko (trenirko, copate).

4 C PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV IN VZGOJITELJEV, KI DELAJO Z ZMerno, TEŽJE IN TEŽKO PRIZADETIMI OTROKI

Splošni podatki

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.

2. Naziv programa: IZP za učitelje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

3. Naziv usmeritve: pedagoška.

4. Trajanje: 6 ur (en dan) – 4 ure predavanj, 2 uri strokovne razprave.

5. Program je namenjen vzgojiteljem in učiteljem, ki delajo z zmerno, težje in težko duševno prizadetimi otroki – diplomantom višješolskega študija, ki so končali študij pred letom 1987. Namenjen je tudi diplomantom visokošolskega študija, ki delajo v ustanovah z zmerno, težje in težko duševno prizadetimi otroki in mladostniki.

VSEBINA: Samopodoba otroka in mladostnika

INDIVIDUALNO DELO Z ZMerno, TEŽJE IN TEŽKO DUŠEVNO PRIZADETIMI OTROKI ZA PODROČJE SPOZNAVANJA OKOLJA, UČENJA PISANJA IN BRANJA

S programom želimo usposobiti vzgojitelje in učitelje za boljše delo in večje razumevanje razvojno motenih in prizadetih gojencev. Z dodatnim znanjem želimo humanizirati delo s prizadetimi osebami.

Program je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela.

Izvajanje programa:

Program bo izveden 5. oktobra 1990 ob 14. uri na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za defektologijo s smermi.

2. Izvajalci: dr. Miran Čuk, dr. Anton Kotar.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

4 Č STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE SPECIALNIH PEDAGOGOV, UČITELJEV OSNOVNIH ŠOL IN SVETOVALNIH DELAVCEV V OŠ

Splošni podatki

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.

2. Naziv usmeritve: pedagoška.

3. Trajanje izobraževanja: 5 ur (en dan) – 3 ure predavanj, 2 uri strokovne razprave.

4. Program je namenjen specialnim pedagogom vseh smeri, učiteljem osnovnih šol in svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

1. Integracijski procesi v svetu in pri nas

2. Mentalno-higienski vidiki integracije

3. Vpliv mentalnih in emocionalnih dejavnikov na uspešnost integracije v socialno okolje

4. Razvitost diferenciacije in individualizacije je pogoj za razvoj integracije in normalizacije

5. Motorično manj uspešni otroci

6. Metodično didaktični aspekti integracije

7. Okrogla miza – razprava o integraciji, možnosti in omejitvi.

Na seminarju se bodo udeleženci seznanili z možnostmi in omejitvami integracije otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Izvajanje programa:

Program bo potekal vse leto na PA v Ljubljani in zunaj Ljubljane (po dogovoru). V skupini, za katero bo seminar, bo največ 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za defektologijo s smerni.
2. Izvajalci: dr. Egidija Novljan, dr. Miran Čuk, Mirko Galeša, dr. Božidara Kremžar, dr. Anton Kotar in zunanji sodelavci.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV pripomočki

5 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE VZGOJITELJEV DEFEKTOLOGOV ZA OTROKE Z MOTNJAMI VEDENJA IN OSEBNOSTI

5 A PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV V DOMOVNIH UČENCEV, VZGOJNIH ZAVODIH, ZAPORIH IN KAZENSKO POBOLJŠEVALNIH DOMOVH

VSEBINA: Lik pedagoga – vzgojitelja

Ob lastnostih, za katere navadno poudarjamo, da bi jih moral imeti pedagog vzgojitelj, pozabljamo na podzavestne osebnostne razsežnosti, ki pa imajo v vzgojnem procesu daljnosežnejše in globlje vplive, kot je naše zavestno in hoteno delovanje. Za pedagoški poklic je pomembno še posebej razčleniti narcisoidne in transferne fiksacije. Pri razčlenjevanju osebnosti pedagoga tudi preveč razmišljamo, kaj prinaša pedagog s seboj, ko vstopa v pedagoški proces, premalo pa o tem, katere lastnosti pedagoški poklic poraja in utrjuje. Navadno so to prav tiste lastnosti, ki jih štejemo za najbolj nezaželene in škodljive. Seminar je zamišljen kot kombinacija predavanja, vaj in organizirane razprave v malih skupinah.

Namenjen je pedagoškim delavcem v domovih učencev, vzgojnih zavodih, zaporih in v kazensko poboljševalnih domovih.

Trajanje: 7 ur (en dan).

Izvajanje programa:

Program bo izveden v skupnem tednu zimskih počitnic 1990/91 (četrtek) in avgusta 1991 na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajanje programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj defektolog za MVO.

2. Izvajalec: dr. Vinko Skalar.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena predavalnica z AV in drugimi pripomočki.

Priporočena literatura:

dr. Pavao Brajša: Psihodinamika partnerskih odnosov, Socialna zaštita, USJZ socialne zaštite grada, Zagreb, 11/79, stran 4-5

Fast J.: Govorica telesa, Lipa Koper, 1973

Pease A.: Govorica telesa, MK Ljubljana 1986.

5 B PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE VZGOJITELJEV VZGOJNIH ZAVODOV

VSEBINA: Vedenjske motnje zavodske populacije (fenomenološki vidiki) in smotnost prevzgojnih prizadevanj (funkcije in stvarnost)

Ekspozicija in kritična interpretacija izsledkov raziskave: Evalvacija procesov in učinkov zavodske vzgoje s poudarkom na:

- stvarnem pojavljanju motenj vedenja
- formalnem načrtovanju prevzgojnih dejavnosti, s katerimi predvidevamo izboljšanje vedenja
- identifikaciji lastnega dogajanja (faktorska analiza nekaterih sprememb v vzgojnem delu)

Seminar je namenjen predvsem vzgojiteljem vzgojnih zavodov.

Trajanje: 5 ur (dve uri predavanj oziroma teoretičnega uvoda in 3 ure praktičnih vaj)

Izvajanje programa:

Program bo izveden 21. septembra in 5. oktobra 1990 (če bi bila potrebna dva roka)

Izvajanje programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj defektolog za MVO

2. Izvajalec: dr. Ivan Škoflek.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena predavalnica z AV in drugimi pripomočki.

5 C PROGRAM ZA VZGOJITELJE VZGOJNIH ZAVODOV IN VZGOJITELJE DOMOV ZA UČENCE

VSEBINA: Kritični pogledi na vzgojno skupino

Ekspozicija in interpretacija izsledkov raziskovalne naloge: Evalvacija procesov in učinkov zavodske vzgoje, posebna pozornost pa bo namenjena:

- kritičnemu vidiku meril za včlanjevanje otrok in mladostnikov v vzgojne skupine
 - materialnemu in prostorskemu standardu kot dinamičnemu dejavniku (kako se otroci v prostoru počutijo)
 - prevzgojnim učinkom »prostega življenjskega teka« skupine (skupinske navade, režim, običaji idr.)
 - identifikaciji pričakovanih in resničnih učinkov skupinskega dogajanja.
- Seminar je namenjen predvsem vzgojiteljem vzgojnih zavodov, pa tudi vzgojiteljem domov za učence.

Trajanje: 5 ur (začetek ob 10. uri, konec ob 15. uri).

Izvajanje programa:

Program bo izveden v dveh ciklih jeseni 1990.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj defektolog za MVO.

2. Izvajalec: dr. Ivan Škoflek, deloma pa vsi udeleženci s pomočjo vnaprej pripravljenih seminarjskih nalog.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena predavalnica z AV in drugi pripomočki.

Priporočena literatura:

Maurice Capul: Odgojne grupe, SDDJ, Beograd 1973.

Nenad Havelka: Psihološke osnovne grupnog rada, Naučna knjiga, Beograd 1988.

Dr. Pavao Brajša: Vodenje kot medosebni proces, Kadrološka knjižnica, DDU Univerzum, Ljubljana 1983.

Dr. Vid Pečjak: Poti do idej, samozaložba, Ljubljana 1989.

5 Č PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV V OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOLAH, PEDAGOŠKIH DELAVCEV V DOMOVNIH UČENCEV IN VZGOJNIH ZAVODOV

VSEBINA: Kazen in mehanizmi nadzorovanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah

Kazen je klasičen vzgojni ukrep z večdimenzionalno funkcijo. Je sredstvo, ki ga ima avtoriteta za obvladovanje posameznikov ali skupin, za vzdrževanje reda in discipline, moralnega ravnesja, sporočanja ipd. Sestavina kakršnih koli uravnavalcev vedenja, kakršni so hišni red in različni pravilniki, je tudi kazen kot sredstvo nadzorovanja.

V pedagoškem procesu pa ima kazen tudi vzgojno funkcijo. Deluje kot kemično sredstvo: v ustreznih količinah zdravi, v neustreznih pa nima učinka ali lahko celo škoduje. Tema je zmeraj aktualna, in vsakršna družbena ureditev daje v vzgojno-izobraževalnem procesu kazni in mehanizmom nadziranja drugačen pomen, in drugačne konotacije. V novejšem času upoštevamo nova spoznanja in dajemo kazni nove poudarke. O tem bi kazalo razmišljati tudi v pedagoških kolektivih.

Seminar je namenjen pedagoškim delavcem v srednjih šolah, domovih za učence in vzgojnim zavodom.

Trajanje:

Seminar je mogoče podati v treh urah kot predavanje z razpravo, ali kot celodnevni seminar. Na njem bodo nadrobneje obravnavane posamezne pod teme z načrtovanimi vajami in razpravo v podskupinah. Celodnevna izvedba predvideva različne oblike dejavne sodelležbe. Tema pa je pripravljena tudi kot dvodnevni seminar s podobno metodologijo kot za enodnevni seminar, pri tem bodo obravnavana posamezna področja bolj nadrobno.

Izvajanje programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj defektolog za MVO.

2. Dr. Vinko Skalar.

Pri enodnevem ali dvodnevem seminarju so predvideni sodelavci – moderatorji, katerih število je odvisno od števila udeležencev; za skupino 20 udeležencev en sodelavec in za vsakehi nadaljnjih 15 udeležencev še en sodelavec.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena predavalnica z AV in drugimi pripomočki.

Priporočena literatura:

Izvajalec bo pripravil v zvezi s predlagano temo obsežnejše teze.

5 D PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV OSNOVNIH ŠOL, SVETOVALNIH DELAVCEV NA ŠOLAH IN UČITELJEV V PODALJŠANEM BIVANJU, VZGOJITELJEV V MLADINSKIH DOMOVH IN ZAVODIH

VSEBINA: Kako doživljajo samega sebe učno manj uspešni učenci

Predstavitev izsledkov raziskovalne naloge na osnovnih šolah, v katero so bili zajeti manj uspešni učenci: njihovo samovrednotenje, nekatere vedenjske strategije, ki jih uporabljajo za kompenzacijo, in kaj lahko učitelj, vzgojitelj ali svetovni delavec pripomore, da bi se mehanizmi vezani na samovrednotenje in identiteto pri učno manj uspešnih učencih vsaj delno preusmerili.

Seminar je namenjen učiteljem osnovnih šol, svetovalnim delavcem na šolah in učiteljem v podaljšanem bivanju, vzgojiteljem v mladinskih domovih in zavodih.

Trajanje: 7 ur (3 ure predavanj in 4 ure dela v malih skupinah)

Izvajanje programa:

Program bo izveden 30. avgusta 1990 in v zimskih počitnicah (torek) 1991.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj defektolog za MVO.

2. Alenka Kobolt.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena predavalnica z AV in drugimi pripomočki.

Priporočljiva poprejšnja priprava:

kratki zapiski o svojem opazovanju in doživljanju ob različnih vedenjskih stilih učno manj uspešnih in učencev, ki imajo med odraščanjem težave.

5 E PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE STROKOVNIH DELAVCEV V DIJAŠKIH DOMOVH, VZGOJNIH ZAVODIH IN DOMOVH ORGANIZACIJ ZA USPOSABLJANJE – NADALJEVALNI PROGRAM

VSEBINA: Izpopolnjevanje za delo v alternativnih oblikah domske in zavodske vzgoje

Seminar je namenjen vsem strokovnim delavcem v dijaških domovih, vzgojnih zavodih in domovih drugih ustanov, kjer bivajo učenci med usposabljanjem.

Trajanje: 132 ur.

Izvajanje programa:

Program bo izveden od avgusta 1990 do januarja 1991.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj defektolog za MVO.

2. dr. Vinko Skalar, dr. M. Ule, doc., B. Stritih, viš. pred., dr. G. Čačinovič-Vogrincič, doc., dr. B. Dekleva, asist., mag. J. Bečaj, asist. dr. J. Musek, red. prof., dr. P. Umek doc., dr. M. Tomori, doc., dr. A. Šelih, red. prof., dr. F. Brinc, doc., dr. I. Škoflek, viš. pred., dr. Ulf Lukan., M. Vončina., L. Hočevnar.

6 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV MATEMATIKE V OSNOVNI ŠOLI

6 A DIDAKTIKA MATEMATIKE IN PEDAGOŠKA PSIHOLOGIJA

VSEBINA: Postavljanje vprašanj pri pouku matematike – pedagoška delavnica

Teoretični del: pomen in vloga vprašanj pri pouku; klasifikacija, vrste vprašanj; vprašanja kot oblika individualizacije; taktika postavljanja vprašanj pri pouku; napake pri postavljanju vprašanj.

Praktični del: sestavljanje vprašanj različne ravni in z različnimi cilji (iz matematike); vaje v postavljanju (taktika) vprašanj, igra vlog.

Pedagoška delavnica je namenjena učiteljem matematike, ki poučujejo na predmetni stopnji osnovne šole.

Trajanje: enodnevna pedagoška delavnica, 8 ur (2 skupini po 8 ur).

Izvajanje programa

Program bo izveden 14. septembra, 16. novembra 1990 in v skupnem tednu zimskih počitnic (torek) na Pedagoški akademiji v Ljubljani.

Velikost skupine: 25 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za matematiko, fiziko in proizvodnotehnično vzgojo in Oddelek za skupne predmete.

2. Izvajalci: Terezija Uran, mag. Cveta Razdevšek-Pučko.

Materialne možnosti:

seminarska učilnica z AV pripomočki in učilnica z videorekorderjem.

6 B ALGEBRA

VSEBINA: Algebra in teorija grafov

Trajanje: 6 ur – 3 ure predavanj, 3 ure seminarja.

Izvajanje programa:

Program bo izveden v marcu 1991 na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za matematiko, fiziko in proizvodnotehnično vzgojo.

2. Izvajalec: dr. Dragan Marušič.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

7 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV TEHNIČNE VZGOJE V OSNOVNI ŠOLI

VSEBINA: Elektrotehnika z vidika didaktike tehnične vzgoje

1. Prikaz učnih tem s področja elektrotehnike v osmem razredu osnovne šole.

2. Praktično delo – izvajanje vaj po programu za osnovno šolo.

3. Izdelava ustreznega učila.

Program je namenjen učiteljem tehnične vzgoje, ki so diplomirali pred letom 1987.

Trajanje: 8 ur (en dan) – 2 uri predavanj, 6 ur vaj.

Izvajanje programa:

Program bo izveden v skupnem tednu zimskih počitnic 1990/91 (ponedeljek) na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo prijavljenih vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za matematiko, fiziko in proizvodnotehnično vzgojo.

2. Izvajalci: mag. Breda Mejak-Vrišer, mag. Aleksander Kregar, Matjaž Jaklin, Roman Vidmar.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljeni učilnica in tehnična delavnica.

8 PROGRAMI ZA ZAMEJSKE IN ZDOMSKE UČITELJE

8 A STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV ITALIJANKEGA JEZIKA NA RAZREDNI STOPNJI OSNOVNE ŠOLE PO PROJEKTU ELLE

Splošni podatki:

1. Vrsta programa: izpopolnjevanje

2. Naziv usmeritve: pedagoška

3. Naziv programa: Didaktična delavnica ELLE, nadaljevalni program, izpopolnjevanje iz specialne didaktike.

4. Trajanje izobraževanja: 36 ur (6 dni) – 2 x 3 dni v letu 1990 (2 x 18 ur = 36 ur).

5. Smotri programa: Izobraževanje je namenjeno profesorjem, ki poučujejo na razredni stopnji in potrebujejo dopolnilno znanje in usposobljenost iz specialne didaktike, učiteljem razrednega pouka, ki poučujejo v italijanščini in so diplomirani po VŠ programu učitelj razrednega pouka.

Didaktična delavnica želi usposobiti razredne učitelje, ki poučujejo v italijanščini v svojih razredih in učitelje italijaniste, ki poučujejo na razredni stopnji. Projekt ELLE (Educazione Logico Linguistica Elementare) so spoznali na osnovni stopnji. Nadaljevalni program bo predstavil vsebine, metode, sredstva od 3. do 5. razreda in jih usposobil za delo na tem projektu.

VSEBINA: Jezikovne vloge in položaj, razvoj jezikovnih spretnosti, meta-jezikovna kompetenca – teoretični vidiki in aplikacija v obliki jezikovnih iger, operativnih shem za učitelje in izdelava učnih enot za delo v razredu.

Izvajanje programa:

Vsako srečanje je razčlenjeno na 4 ure teoretičnih osnov, 4 ure predstavitve gradiva, 8 ur dela v didaktični delavnici.

Srečanja bosta: 3 dni v maju in 3 dni v novembru 1990.

Delo poteka v skupinah po 15 učiteljev. Ekipe izvajalcev lahko dela z dvema skupinama. Učitelji prejmejo gradivo, s katerim bodo pripravili nove enote po vzorcu. Obveznost udeležencev: Poročilo o delu med delavnicama.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, enota v Kopru, katedra za italijanski jezik.

2. Izvajalci: strokovnjaki IARD Milano (na stroške Ministrstva za zunanje zadeve republike Italije), mag. Irena Lipovec-Torkar, svetovalka Zavoda SR Slovenije za šolstvo, OE Koper.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, didaktično gradivo in pripomočki.

8 B STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE VZGOJITELJEV PREDŠOLSKIH OTROK V ZAMEJSTVU

Splošni podatki:

1. Vrsta programa: Program izpopolnjevanja vzgojiteljic predšolskih otrok v zamejstvu.

2. Naziv usmeritve: pedagoška.

3. Naziv programa: Razvijanje jezikovne in sporazumevalne zmožnosti otrok starostno mešanih skupinah.

4. Trajanje izobraževanja: 30 ur (6 dni) – 2 x 3 dni v letu 1990 (2 x 15 ur = 30 ur).

5. Smotri programa: Izobraževanje je namenjeno vzgojiteljicam zamejkam, ki potrebujejo dopolnilno znanje in usposobljenost iz didaktike slovenskega jezika, materinščine v dvojezičnem okolju. Jezikovna vzgoja v starostno mešanih skupinah pa terja diferenciacijo vsebin, individualizirano delo in poseben metodični prijem.

VSEBINA: Psihojezikovne možnosti otrok od 3 do 6 let. Otrokov govorni razvoj, otrok in igra, otrok v skupini, dinamika dela in interakcije, sporočanje in jezikovno vzgajanje, oblikovanje in izvajanje didaktičnih iger s posebnim poudarkom na medsebojnem vplivanju jezikov v stiku.

Gradivo

Učbeniki in priročniki za pouk slovenskega jezika, didaktične enote projekta ELLE, strokovna literatura iz didaktike slovenskega jezika.

Izvajanje programa

Srečanja bomo razčlenili na predavanja dveh predavateljev in izmenično delo v skupinah pri vajah. Skupaj bomo opravili 12 ur predavanj in 18 ur vaj. Usposabljanje bo v oktobru, novembru in decembru 1990.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Enota Koper.

2. Izvajalke: mag. Lucija Čok, Olga Bertok, Jelka Morato-Vatovec, Vida Medved-Udovič.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

8 C STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE VZGOJITELJEV ZDOMSKIH OTROK

VSEBINA: Pedagoška delavnica »medkulturna vzgoja«

Ustvarjalni gib v učnovzgojnem procesu: Rajalne igre in plesi; Etnološki utrinki; Družabne plesne igre; Pantomima; Gledališka vzgoja; Lutkovna vzgoja; Likovna vzgoja; Glasbena vzgoja; medkulturna vzgoja.

Pedagoška delavnica je namenjena vzgojiteljem in učiteljem zdomskih otrok.

Trajanje: celodnevna ali dvodnevna delavnica v več vzporednih skupinah, glede na število udeležencev.

Izvajanje programa:

Program bo izveden v aprilu 1991 na Pedagoški akademiji v Ljubljani po dogovoru in v sodelovanju z Republiškimi komiteji za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo v Ljubljani.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek vzgojitelj predšolskih otrok.

2. Izvajalci: mag. Breda Kroflič, Mirko Ramovš, Igor Cvetko, mag. Meta Zagorc, Jana Kovač, Mira Mijačević, Breda Varl, Dragica Čadež, Jakob Jez, Mira Voglar, Dora Gobec.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

9 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV, VZGOJITELJEV IN DRUGIH STROKOVNIH DELAVCEV, KI SE UKVARJAJO Z OTROKI IN MLADINO

Splošni podatki:

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.

2. Naziv usmeritve: pedagoška.

3. Trajanje izobraževanja: 18 ur (tri dni) – 3-krat po 6 ur

4. Program je namenjen vsem strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju (učiteljem, vzgojiteljem, svetovalnim delavcem idr.).

VSEBINA: Navezovanje stika in metoda porajajoče se govornice telesa.

1. Kaj je govornica telesa?

2. Seznanjanje z metodo porajajoče se govornice telesa (EBL).

3. Spoznavanje posameznih elementov EBL.

4. Govornica telesa pri dojenčku, malčku, v skupini...

5. Stopnje navezovanja stika.

6. Navezovanje stika po metodi EBL.

V seminarju se prepleta podajanje temeljnih teoretičnih vidikov z izkusnejšim delom in obravnavo video posnetkov. Udeleženci prejmejo tudi navodila za izvajanje določenih vaj doma.

Izvajanje programa:

Program bo potekal v skupnem tednu zimskih počitnic 1990/91 (ponedeljek, torek, sredo) na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če bo potrebno, pa

tudi med šolskim letom 1990/91. V skupini, za katero bo seminar, bo največ 15 udeležencev.

Izvajanje programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za skupne predmete.
2. Izvajalka: mag. Sonja Žorga.

Materialne možnosti:
učilnica s stoli, ki niso pritrjeni; videorekorder z daljinskim upravljalcem in TV sprejemnik.

10 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV V OSNOVNIH ŠOLAH, VZGOJITELJEV V DOMOVH ZA UČENCE IN VZGOJITELJE V RAZLIČNIH ORGANIZACIJAH ZA USPOSABLJANJE (ZA DOMOVE IN ZAVODE)

Splošni podatki:

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.
2. Naziv usmeritve: pedagoška.
3. Trajanje izobraževanja: 16 ur (dva dni) – 6 ur predavanj, 10 ur vaj
4. Program je namenjen učiteljem v osnovni šoli, vzgojiteljem v domovih za učence in vzgojitelje v različnih organizacijah za usposabljanje, ki jih zanima, kako obogatiti svoje vzgojno delo z novimi, tudi za otroke in mladostnike zelo zanimivimi metodami dela.

VSEBINA: Oblikovanje identitete in vrednotenje samega sebe pri otrocih in mladostnikih

Predavanja bodo predstavila oblikovanje identitete in razvoj pojmovanja sebe in s tem povezanega samovrednotenja pri otrocih in mladostnikih. Poudarek bo na vsebinah, ki so pomembne za učitelje in vzgojitelje.

Vaje bodo potekale v malih skupinah v pedagoški delavnici. Pedagoška delavnica bo usmerjena na izkušensko delo, kjer bodo udeleženci spoznali vaje, namenjene podpori oblikovanja odnosa do sebe in svojih vrstnikov. Z vajami bomo lahko udeleženci kasneje pri svojem skupinskem delu usmerjali pozornost otrok na sebe in njihove odnose v skupini, v družini.

Udeleženci bodo dobili pisno gradivo z navodili za izvedbo različnih vaj, ki ga bodo lahko uporabljali tudi kasneje.

Izvajanje programa:

Program bo potekal 28. in 29. avgusta 1990 in v skupnem tednu zimskih počitnic 1990/91 (četrtek, petek) na Pedagoški akademiji v Ljubljani, če se bo prijavilo vsaj 30 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za skupne predmete in oddelek vzgojitelj defektolog za MVO.
2. Izvajalki: dr. Marija Skalar in Alenka Kobolt.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV in drugi pripomočki.

Priporočena literatura:

1. Thomas Gordon: Trening večje učiteljeve učinkovitosti.
2. Marija Skalar: Samovrednotenje kot znotraj osebni proces. Sodobna pedagogika, 1986. Vol. 37, št. 5/6, 212–219.

3. Cirila Peklar: Kreativnost, sposobnost in vrednotenje samega sebe. Usposabljanje razrednih učiteljev pri nas. Dodatek k zborniku prispevkov. Pedagoška akademija Ljubljana 1988, str. 25–37.

11 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV IN VZGOJITELJEV MENTORJEV – PEDAGOŠKE DELAVNICE

Splošni podatki:

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.
2. Naziv usmeritve: pedagoška.
3. Trajanje izobraževanja: 2x7 ur (dva dni) – 3 ure predavanj, 4 ure vaj.
4. Program je namenjen vzgojiteljem in učiteljem mentorjem.

VSEBINA: Novosti v vzgoji in izobraževanju ter vpeljava v razvojno-raziskovalno delo.

Izvajanje programa:

Program bo potekal: v študijskem letu 1989/90 in 1990/91 na Pedagoški akademiji v Ljubljani;

Program bo izveden kot skupni in posebni del.

Velikost skupine: do 25 udeležencev.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani: matični oddelki in katedre.
2. Izvajalci: visokošolski učitelji in sodelavci različnih strok.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica z AV pripomočki in videorekorderjem.

12 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE VODSTVENIH DELAVCEV OSNOVNIH ŠOL

Splošni podatki:

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.
2. Naziv usmeritve: pedagoška.
3. Trajanje izobraževanja: 10 ur predavanj (dva dni).
4. Program je namenjen vodstvenim delavcem osnovnih šol.

VSEBINA: Vloga osnovne šole pri povezovanju z okoljem

Pojmovanja o povezovanju šole in okolja v svetu in pri nas. Sodobne značilnosti osnovne šole, njena programska sestava in povezovanje z okoljem.

Vsebine, načini in dejavniki povezovanja v sedanjih razmerah v Sloveniji.

Izvajanje programa:

Program bo potekal v skupnem tednu zimskih počitnic 1990/91 (ponedeljek, torek) na Pedagoški akademiji v Ljubljani.

Izvajalci programa:

1. Pedagoška akademija v Ljubljani, Oddelek za skupne predmete.
2. Izvajalec: dr. Veljko Troha.

Materialne možnosti:

ustrezno opremljena učilnica, AV pripomočki. Študijsko gradivo: 20 strani.

A IV FAKULTETA ZA TELESNO KULTURO V LJUBLJANI

Gortanova 22
ODDELEK ZA PERMANENTNO
IZOBRAŽEVANJE
Telefon: (061) 441-577

1 PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV IN PROFESORJEV TELESNE VZGOJE

1.1 Osnovni seminarji (36 ur)

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: 3. do 6. julija 1990.

VSEBINA: Košarka v šoli – vodilna tema, Motorično učenje, Učenje, novosti iz raziskovalne dejavnosti na Fakulteti za telesno kulturo, Informacije.

Predavatelji: dr. Brane Dežman, dr. Simona Tancig, dr. Franc Agrež, dr. Janko Strel, mag. Aco Cankar.

Prijave: Udeleženci seminarja, se morajo prijaviti najkasneje do konca junija 1990 na naslov organizatorja seminarja.

Prispevek: Prispevek v višini 100,00 din je treba nakazati na žiro račun organizatorja seminarja (prispevek je za pisno gradivo). Prijava za seminar je veljavna, če je vplačan prispevek.

Opomba: Seminar bo organiziran, če bo prijavljenih najmanj 30 kandidatov.

1.2 Osnovni seminar (36 ur)

Kraj: Banjole pri Pulju.

Datum: 22. do 27. avgusta 1990.

VSEBINA: Novosti v tehnikah plavanja in metodiki učenja – vodilna tema. Motorično učenje. Novosti iz raziskovalne dejavnosti na FTK. Informacije.

Predavatelji: dr. Venceslav Kapus, dr. Simona Tancig, dr. Franc Agrež, dr. Janko Strel, mag. Aco Cankar.

Prijave: Udeleženci seminarja se morajo prijaviti najkasneje do 15. julija 1990 na naslov organizatorja seminarja.

Prispevek: Prispevek v višini 100,00 din. je treba vplačati na račun organizatorja posveta. Prijava za seminar je veljavna, če je vplačan prispevek.

Opomba: Seminar bo organiziran, če bo prijavljenih najmanj 30 kandidatov.

2 POSEBNI SEMINARJI

2.1 Tesna vzgoja za motorično motene učence v osnovni šoli

Seminar je namenjen profesorjem telesne vzgoje, šolskim zdravnikom in šolskim psihologom.

Kraj: Ljubljana v prostorih FTK in Pedagoške akademije rok izvedbe v letu 1990. To so trije dvodnevni seminarji.

VSEBINA: Zdravstveno stanje učencev v SRS in potrebe po telesnovzgojni dejavnosti. Struktura in razvoj motoričnih sposobnosti. Groba diagnostika motorično motenih in prizadetih. Pomen telesne vzgoje za zdravstveno in motorično motene učence. Preventiva slabih drž. Patologija hrbtenice. Uporaba standardiziranih merskih postopkov za odkrivanje bivalne nenavadnosti (gibalne motnje). Analiza osnovnih postavitev in strojno gibalnih vzorcev. Organizacija in metode vadbe za motorično motene. Pridobivanje gibalnih izkušenj.

Predavatelji: dr. Boža Kramžar-Petelin, dr. Miran Čuk, Dr. Ljubica Vučetič-Zavrnik, Simona Tancig, dr. Urška Arko, dr. Marija Vodnjov, dr. Marjana Čuček, prof. Ivan Križnar.

Prijave: Prijave pošljite na naslov organizatorja posveta do septembra 1990. Seminar bo organiziran za največ 40 udeležencev (prvih 40 prispelih prijav). Če bo več prijav, bo organizator ponovil seminar aprila 1991.

Prispevek: Prispevek v višini 100,00 din za pisno gradivo, je treba vplačati na žiro račun organizatorja seminarja. Prijava za seminar je veljavna, če je vplačan prispevek (kotizacija).

Opomba: Seminar bo organiziran, če se bo prijavilo najmanj 30 kandidatov.

2.2 Tenis v šoli – dvodnevni seminar

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: april 1991

VSEBINA: Tenis v osnovni in srednji šoli.

Predavatelj: dr. Oto Kugonič in sodelavci.

Prijave: Prijave pošljite na naslov organizatorja seminarja, najkasneje do 20. marca 1990.

Prispevek: Prispevek v višini 120,00 din nakažite na žiro račun organizatorja seminarja. Prijava za seminar je veljavna, če je vplačan prispevek.

Opomba: Seminar bo organiziran, če bo prijavljenih najmanj 300 kandidatov.

2.3 Uporaba računalnika za potrebe telesne vzgoje v šoli

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: Dvodnevni seminar v mesecu maju 1991 (petek, sobota).

VSEBINA: Programi za obdelavo podatkov.

Predavatelj: mag. Franci Ambrožič.

Prijave: Prijave pošljite najkasneje do 20. aprila 1991, na naslov organizatorja seminarja.

Prispevek: Prispevek za pisno gradivo v višini 120,00 din, pošljite na žiro račun organizatorja seminarja. Prijava je veljavna, če je vplačan prispevek.

Pripomba: Seminar bo organiziran, če bo prijavljenih najmanj 30 kandidatov.

2.4 Športna gimnastika v osnovni šoli

Kraj: Ljubljana, v prostorih republiškega gimnastičnega centra.

Datum: od 2. do 6. julija 1990.

VSEBINA: Športna gimnastika za dečke in deklice v nižjih in višjih razredih osnovne šole.

Predavatelj: dr. Doljana Novak, mag. Toni Bolkovič, mag. Ivan Čuk.

Prijave: Prijave pošljite najkasneje do konca junija 1990 na naslov organizatorja seminarja.

Prispevek: Prispevek v višini 120,00 din za pisno gradivo, nakažite na žiro račun organizatorja seminarja. Prijava je veljavna, če je vplačan prispevek.

Opomba: Seminar bo organiziran, če bo prijavljenih najmanj 30 kandidatov.

2.5 Atletika v osnovni šoli

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: od 2. do 6. julija 1990.

VSEBINA: Tehnika in metodika atletike v osnovni in srednji šoli. Storitveni elementi atletike. Programiranje vadbe.

Predavatelj: dr. Jože Šturm, dr. Milan Čoh, dr. Janez Tome in drugi sodelavci.

Prijave: Prijave za seminar pošljite na naslov organizatorja najkasneje do konca junija 1990.

Prispevek: Prispevek za pisno gradivo v višini 140,00 din nakažite na žiro račun organizatorja seminarja. Prijava je veljavna, če je vplačan prispevek.

Pripomba: Seminar bo organiziran, če bo prijavljenih najmanj 30 kandidatov.

2.6 Enodnevni regijski seminarji za učitelje in profesorje telesne vzgoje, ki imajo naziv vaditelj ali učitelj plavanja

Zaradi sprejetega Zakona o varnosti na organiziranih kopališčih, se je

odgovornost vaditeljev in učiteljev plavanja za proces plavanja povečala.

Kraj: Seminarji bodo organizirani po območjih, kot so organizirane enote Zavoda RS za šolstvo.

Datum: Seminarji bodo organizirani v drugi polovici šolskega leta 1990/91.

VSEBINA: Novosti v metodiki učenja plavanja, Ukrepi varnosti pri učenju plavanja.

Predavatelj: dr. Venceslav Kapus, mag. Jaka Bednarik, prof. Ivko Šink.

Prijave: Nadrobni razpis bodo kandidatom poslali kasneje enote Zavoda RS za šolstvo.

2.7 Dvodnevni seminar za predavatelje telesne vzgoje, ki učijo na kadrovske šolah, in za inštruktorje, ki bodo vodili praktični del učnega procesa na seminarjih za vaditelje plavanja.

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: Seminar bo predvidoma 9. in 10. marca 1991.

VSEBINA: Osnove plavanja. Osnove plavalnih tehnik. Predelava programa za pridobitev naziva vaditelj plavanja. Merila za ocenjevanje. Organizacija in ukrepi varnosti pri učenju plavanja.

Prijave: Prijave pošljite na naslov organizatorja seminarja.

Prispevek: Prispevek v višini 100,00 za literaturo, nakažite na žiro račun organizatorja seminarja. Prijava za seminar je veljavna, če je vplačan prispevek.

Opomba: Seminar bo organiziran, če se bo prijavilo najmanj 30 kandidatov.

2.8 Seminar za delo z motorično nadarjenimi učenci v osnovni šoli

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: Datum bo določen kasneje v nadrobem razpisu.

VSEBINA: Nekateri fiziološki vidiki treniranja mladih. Osnove treniranja mladih v nekaterih individualnih športih. Osnove treniranja mladih v kolektivnih športih. Dejavniki, ki vplivajo na obseg in kakovost treniranja.

Predavatelj: dr. Jože Šturm, mag. Anton Ušaj, dr. Venceslava Kapus – dr. Brane Dežman s sodelavci.

Prijave: Udeleženci seminarja se morajo prijaviti organizatorju. Rok prijav bo določen kasneje v nadrobem razpisu.

Prispevek: Višina prispevka bo določena v nadrobem razpisu.

2.9 Dvodnevni seminar s temo: Oblike in vsebina organizacije športne vadbe pri športnih ali drugih pouka prostih dnevi v šoli.

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: 3. in 14. april 1991.

VSEBINA: Izbira smotrov in ciljev. Nekateri modeli individualne in kolektivne vadbe. Izbira kraja, prostora, orodja in rekvizitov za vadbo. Elementi, ki vplivajo na obseg in kakovost vadbe. Nekatera načela smotrne organizacije množične oblike vadbe.

Predavatelj: dr. Janko Strel, dr. Herman Berčič, dr. Boris Sila in drugi sodelavci.

Prijave: Prijave za udeležbo pošljite na naslov organizatorja seminarja. Prijava je veljavna, če je plačan prispevek.

Prispevek: Prispevek v višini 100,00 pošljite na žiro račun organizatorja seminarja.

Opomba: Seminar bo organiziran, če bo prijavljenih 30 kandidatov.

Organizator seminarjev je:

FAKULTETA ZA TELESNO KULTURO – ODDELEK ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE,

Gortanova 22, 61000 LJUBLJANA
telefon (061) 441-577
Žiro račun: 50103-603-45543 LB

3 SEMINARJI ZA UČITELJE RAZREDNEGA POUKA, ZA PODROČJE TELESNE VZGOJE

3.1 Za mentorje, za pouk telesne vzgoje na razredni stopnji.

Kraj: Ljubljana, v prostorih FTK.

Datum: od 2. do 6. julija 1990.

VSEBINA: Program telesne vzgoje od 1. do 4. razreda. Planiranje in programiranje TV. Organizacija ure TV. Vloga učitelja pri urah TV. Prilaganje TV glede na možnosti za TV. TV karton, namen in uporabnost izidov.

Predavatelj: dr. Janko Strel, dr. Miran Pirč in drugi sodelavci.

Prijave: Prijave pošljite najkasneje do konca junija 1990 na naslov organizatorja seminarja.

Prispevek: Prispevek v višini 150,00 din za pisno gradivo nakažite na žiro račun organizatorja seminarja. Prijava je veljavna, ko je vplačan prispevek.

3.2 Seminar za učenje plavanja

S sprejetim Zakonom o varnosti na organiziranih kopališčih v Sloveniji, smejo plavanje učiti samo za to usposobljeni vaditelji in učitelji plavanja. Ker večina učiteljev razrednega pouka za to ni usposobljena, se zanje organizirajo območni seminarji, da si pridobijo to znanje in pravico.

Kraj: Seminarji bodo organizirani po območjih, kot so organizirane enote

Zavoda RS za šolstvo.

Datum: Čas seminarjev bo določen kasneje. Če bo več zanimanja, bomo seminarje organizirali tudi kasneje.

VSEBINA: Osnove plavanja. Prilaganje na vodo. Osnove tehnik plavanja. Učenje plavanja neplavalca. Nadaljevalna šola plavanja. Osnove reševanja iz vode. Metode učenja plavanja in vloga učitelja pri učenju.

Predavatelj: dr. Venceslav Kapus, mag. Jaka Bednarik, prof. Ivko Šink in drugi sodelavci.

Prijave: Prijave zbirajo svetovalci za telesno vzgojo na enotah Zavoda RS za šolstvo. Nadrobni razpis za posamezno področje (kraj, datum, rok prijave) boste prejeli kasneje.

Prispevek: Višina prispevka bo določena kasneje v nadrobem razpisu.

3.3 Območni seminarji za učitelje razrednega pouka za telesno vzgojo

Kraj: Seminarji bodo organizirani po območjih, kot so organizirane enote Zavoda RS za šolstvo.

Datum: Seminarji bodo med zimskimi šolskimi počitnicami v šolskem letu 1990/91.

VSEBINA: Vsebina seminarjev bo določena kasneje in objavljena v nadrobem razpisu, ki ga bodo šole prejele v začetku šolskega leta 1990/91.

4 SEMINARJI ZA VZGOJITELJICE PREDŠOLSKIH OTROK

4.1 Seminar za učenje plavanja neplavalcev

(Na temelju uspešno opravljenega seminarja, ki si ga tečajniki pridobijo – naziv vaditelj plavanja.) Po Zakonu o varnosti na organiziranih kopališčih v Republiki Sloveniji smejo učiti plavanje samo strokovno usposobljeni pedagogi z nazivom vaditelj ali učitelj plavanja.

Kraj: Seminarji bodo organizirani po območjih, kot so organizirane enote Zavoda RS za šolstvo.

Datum: Čas seminarjev bo določen kasneje. Če bo zanimanje večje, bomo seminarje organizirali še jeseni.

VSEBINA: Osnove plavanja. Prilagajanja na vodo. Tehnika plavanja. Učenje plavanja neplavalcev. Osnove reševanja iz vode. Metodika učenja plavanja in vloga učitelja v procesu učenja. Organizacija, varnost in higienske zahteve pri učenju plavanja.

Predavatelji: dr. Venceslav Kapus, mag. Jaka Bednarik, prof. Ivko Sink in sodelavci.

Prijave: Prijave zbirajo svetovalci za predšolsko vzgojo na enotah Zavoda RS za šolstvo. Nadrobni razpis za posamezno področje (kraj, datum in rok prijave) boste prejeli kasneje.

Prispevek: Višina prispevka (namenjena za literaturo) bo kasneje določena v nadrobni razpisu.

4.2 Seminar za mentorje telesne vzgoje predšolskih otrok. Petdnevni seminar.

Kraj: Ljubljana (mogoče tudi kakšen drug kraj).

Datum:

VSEBINA: Biološki razvoj motoričnih sposobnosti. Motorično učenje. Zahteve motoričnega učenja v obdobjih predšolskih starosti. Smotrna izbira vaj, iger in drugih nalog v procesu motoričnega učenja. Obdobje predšolske starosti je obdobje v katerem se odkrivajo motorične motnje. Osnove odkrivanja motoričnih motenj in nadaljnji postopki. Povezovanje telesne vzgoje z drugimi vzgojnimi področji.

Predavatelji: dr. Simona Tancig, dr. Janko Strel, dr. Boža Kremžar, Irena Levičnik in drugi sodelavci.

Prijave: Prijave bomo zbirali kasneje, ko bo objavljen nadrobni razpis seminarja.

Prispevek: bo določen z nadrobnim razpisom.

4.3 Območni seminarji za telesno vzgojo, namenjeni vzgojiteljcem predšolskih otrok

Seminarji bodo predvidoma zunaj delovnega časa v obsegu 12 ur.

Kraj: Seminarji bodo organizirani po območjih, kot so organizirane enote Zavoda RS za šolstvo.

Datum: Datumi seminarjev bodo določeni kasneje.

VSEBINA: Ustvarjanje z gibom. Nekatere naloge v procesu motoričnega učenja. Naloge primerne za razvijanje osnovnih funkcionalnih sposobnosti otrok.

Predavatelji: Strokovnjaki s Fakultete za telesno kulturo. Pedagoške akademije iz Ljubljane in Fakultete iz Maribora.

Prijave: Prijave zbirajo svetovalci Zavoda RS za šolstvo – za predšolsko vzgojo. Nadrobni razpis boste prejeli kasneje.

Prispevek: Višina prispevka bo kasneje določena v nadrobni razpisu. Prispevek je namenjen za literaturo.

4.4 Dvodnevni seminar za vzgojiteljice s področja smučanja in iger na snegu.

Kraj: Seminarji bodo organizirani po regijah, kot so organizirane enote Zavoda RS za šolstvo.

Datum: Seminarji bodo v decembru 1990.

VSEBINA: Igre na snegu. Hoja na smučeh. Učenje smučanja.

Predavatelji: mag. Cveto Pavčič, dr. Adolf Rajtmajer s sodelavci.

Prijave: Prijave zbirajo svetovalci za predšolsko vzgojo na enotah Zavoda RS za šolstvo. Nadrobni razpis za posamezno področje (kraj, datum, rok prijave) boste prejeli kasneje.

Kotizacija: Višina prispevka (za literaturo) bo dodatno določena v nadrobni razpisu.

A V UNIVERZA EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO

**VTOZD KEMIJSKO IZOBRAŽEVANJE IN
INFORMATIKA**
Vegova 4, 61001 LJUBLJANA
Telefon: (061) 214-326

1 PROGRAM STROKOVNEGA IZOBRAŽEVANJA OSNOVNOŠOLSKIH UČITELJEV KEMIJE

Splošni podatki o programu:

1 Vrsta programa: Program za izpopolnjevanje.

2 Naziv programa: Program za strokovno izpopolnjevanje osnovnošolskih učiteljev kemije.

3 Naziv usmeritve: pedagoška.

4 Naziv programa, ki je podlaga za oblikovanje programa za strokovno izpopolnjevanje: kemijsko izobraževanje – dvopredmetno; predmetne veze: kemija (biologija ali fizika ali tehnična vzgoja).

5 Trajanje programa: 32 ur.

6 Pogoji za vpis v program:

- diploma pedagoške akademije ali pedagoške fakultete ustrezne predmetne veze: kemija (biologija, fizika, tehnična vzgoja, gospodinjstvo);
- diploma fakultete za naravoslovje in tehnologijo ali diploma biotehniške fakultete – dvopredmetne pedagoške usmeritve kemija in (biologija ali fizika ali tehnična vzgoja);
- zaposlitev v pedagoškem poklicu.

VSEBINA

Zap. št.	Teme	P(ur)	V(ur)
1.	Novi dosežki na področju naravoslovnega raziskovanja s posebnim poudarkom na kemiji	8	
2.	Informacijske metode in tehnike ter evalvacija dosežkov izobraževanja	4	4 (računalniška učilnica, skupine po 24)
3.	Pomen eksperimentalnega dela za pouk naravoslovja	4	4 (laboratorij, skupnine po 30)
Skupaj ur:		16	8

Seminar za mentorje mladih raziskovalcev: 8 ur.

SKUPAJ: 32 UR PROGRAMA

POJASNILA ZA IZVAJANJE PROGRAMA

Program izvajajo visokošolski učitelji Fakultete za naravoslovje in tehnologijo. Pedagoška akademija v Ljubljani in vabljeni zunanji predavatelji iz Jugoslavije in tujine. Za uspešno izvajanje programa, so na voljo ustrezni prostori: predavalnica, seminarski kabineti, računalniška učilnica, laboratorij in specializirana računalniško vodena knjižnica z videoteko. Za vpeljevanje novih prijemov v kemijskem in širšem naravoslovnem izobraževanju so zagotovljeni poleg običajnih avdiovizualnih sredstev tudi interna televizija in mikroročalniki s programsko opremo za ustvarjanje bibliografskih, faktografskih in relacijskih baz podatkov ter ekspertnih sistemov.

TEME IN VSEBINA PROGRAMA Z OPREDELJENIMI SMOTRI:

1 Novi dosežki na področju naravoslovnega raziskovanja s poudarkom na kemiji: Izbrane teme iz temeljnih vej kemije. Interdisciplinarne teme (tehnologija, varstvo okolja).

2 Vpeljevanje informacijskih metod in tehnik v pouk naravoslovja, zlasti kemije:

INFORMACIJSKE METODE IN TEHNIKE:

- viri informacij (pisne informacije in računalniško dostopne informacije);
- zajemanje informacij in ustvarjanje bibliografskih in faktografskih baz podatkov za potrebe izobraževanja;
- strukturiranje informacije, opredeljevanje relacij med podatki in gradnja relacijskih baz podatkov;
- tehnike predstavitve znanja, pravila, semantične mreže, spoznavanje šolskih ekspertnih sistemov.

UPORABA INFORMACIJSKIH METOD IN TEHNIK:

- gradnja map znanja,
- snovanje problemsko usmerjenih učnih enot,
- evalvacija dosežkov izobraževanja.

3 POMEN EKSPERIMENTALNEGA DELA ZA POUK NARAVOSLOVJA

- razvijanje novih eksperimentov in eksperimentalnih sklopov;
- povezovanje eksperimentalnega dela z računalniško obdelavo podatkov;
- usmerjanje in vodenje mladih v raziskovalno delo.

Za mentorje mladih »raziskovalcev« bo ta program poglobljen in dopolnjen.

A VI UNIVERZA EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI VDO FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO VTOZD FIZIKA

61111 LJUBLJANA, Jadranska 19
Telefon: (061) 265-061

Namen in potek študija: učitelj mora biti razgledan po fiziki. Zato mora slediti hitremu napredku, brati in študirati fizikalno časopisje, utrjevati novo znanje, da ga lahko prenaša in razlaga drugim, si pridobivati nove spretnosti stroke in se navajati na nove didaktične možnosti.

Tem namenom je prirejen naš načrt izpopolnjevanja znanja. Program obsega 6-urna študijska srečanja na oddelku, v presledkih po tri tedne in s študijsko pripravo doma. Na srečanjih so predavanja z vajami in razpravo o novih problemskih področjih. Seminar z obravnavo referatov udeležencev o izbranih problemih in aktualnostih iz časopisja za fiziko in fizikalno didaktiko ter učno in raziskovalno delo v laboratoriju in ob računalniku. Med posameznimi srečanji udeleženci doma študirajo predavano snov ob reševanju nalog in problemskih vprašanj, berejo fizikalno časopisje in pripravljajo lastne referate o izbranih problemih in ocene referatov drugih.

V šolskem letu 1990/91 bo 12 študijskih srečanj po 6 ur, na katerih bodo tale predavanja:

- Fizika neurejenih sistemov
- Gravitacijski valovi
- Fizika delcev
- Osnovne sile in gradniki

- prof. B. Blinc
- prof. A. Čadež
- prof. M. Rosina
- prof. N. Mankoč

- Kvantna optika
- Narava v luči kvantne mehanike
- Termodinamika transportnih pojavov
- Novi eksperimenti v fiziki delcev
- Razvoj modeliranja fizikalnih pojavov
- Nove uporabe ultrazvoka in magnetne resonance
- Razvoj in novi dosežki NMR
- Fizika novih senzorjev in napredek merstva
- Novosti elektronike v fizikalni instrumentaciji
- Nova problemska področja v biofiziki
- Novi dosežki fizikalne didaktike

- prof. M. Čopić
- prof. P. Gosar
- prof. I. Kuščer
- prof. D. Jamnik
- prof. A. Likar
- prof. J. Stepišnik
- prof. J. Seliger
- prof. A. Moljk
- prof. J. Pahor
- prof. M. Hribar

Dejavni udeleženci bodo dobili ob koncu šolskega leta certifikat o študijskem sodelovanju na tečaju permanentnega izobraževanja z navedbo samostojnih del in referatov. Ker se ugled šole čedalje bolj ceni po dobrih profesorjih, bo dejavna udeležba gotovo upoštevana pri zaposlovanju in poklicnem napredovanju. Udeležbo priporočamo tudi vsem, ki se zanimajo za podiplomski študij. Lani v prvem letu permanentnega izobraževanja je bilo že 20 udeležencev.

Prvo študijsko srečanje v novem šolskem letu bo 8. septembra 1990. Za dodatna pojasnila kličite fizikalni oddelek (tel. (061) 265-061).

A VII FNT-VTOZD MATEMATIKA IN MEHANIKA

LJUBLJANA, Jadranska 19

DRUŠTVO MATEMATIKOV, FIZIKOV IN ASTRONOMOV R SLOVENIJE

LJUBLJANA, Jadranska 19
Telefon: 061/265-01

FNT-VTOZD Matematika in mehanika je v sodelovanju s pedagoško sekcijo Društva matematikov, fizikov in astronomov RS pripravila tale program permanentnega izobraževanja za učitelje matematike, ki se bo izvajal v šolskem letu 1990/91:

VSEBINA:

1. prof. dr. I. Vidav: Kompleksna števila v algebri, analizi in geometriji (trikrat 3 ure).
 2. prof. dr. M. Hladnik: Uvod v harmonično analizo (trikrat po 2 uri).
 3. prof. dr. P. Legiša: Izometrija ravnine (4 ure).
 4. prof. dr. N. Prijatelj (naslov bo objavljen kasneje) Idrija, oktober 1990. Kraj izvajanja:
- Ciklusi predavanj pod točkami: 1., 2. in 3. bodo izvedeni v Ljubljani, Jadranska 19.
- Čas izvedbe: Fakulteta bo pošljala vabila učiteljem na srednje šole.

A VIII BIOTEHNIŠKA FAKULTETA

VTOZD ZA BIOLOGIJO
Naslov: Aškerčeva 12 61000 LJUBLJANA
Telefon: (061) 332-611

PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE OSNOVNOŠOLSKIH UČITE- LJEV BIOLOGIJE

Splošni podatki

Vrsta programa: Program za izpopolnjevanje učiteljev.
Naziv programa: Program za izpopolnjevanje učiteljev predmeta biologija in bioloških vsebin.
Naziv usmeritve: pedagoška.
Naziv programa oziroma smeri: Metodika biološke vzgoje in izobraževanja.
Trajanje programa: 1 dan = 10 ur.
Program je namenjen učiteljem, ki poučujejo biologijo ali predmet spoznavanje narave v osnovni šoli.

1 METODIKA DELA Z NARAVNIMI OBJEKTI I VSEBINA:

1. Izbor organizmov (merilo pedagoške vrednosti, kriterij atraktivnosti, ogroženosti in ogrožanja).

2. Priprava organizma za predstavitev (gojenje, spodbujanje življenjskih manifestacij, delo z organizmom v naravnem in umetnem okolju).

3. Predstavitev organizma: vključevanje čutil, stopnjevanje motivacije).
Izvajanje programa: Program vsebuje 2 uri teoretičnega dela (predavanje, povzetki) in 8 ur praktičnega laboratorijskega dela. Program bo potekal po območjih. Datume bomo določili v dogovoru s svetovalci posameznih organizacijskih enot Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. V program lahko sprejmemo v eni skupini 15 udeležencev.

Smotri programa: Usposobitev učiteljev biologije v osnovnih šolah za delo in pouk z živimi organizmi.

Literatura: Seznam literature bodo udeleženci dobili, ko bo določen datum izvedbe programa, separate pa ob vpisu v program.

Obveznosti udeležencev: Seznanitev z literaturo ob vpisu v program.

Izvajalci programa: VTOZD za biologijo, Aškerčeva 12, Ljubljana. Program bodo izvajali univerzitetni učitelji in asistenti: prof. dr. Tatjana Verčkovnik, Dušan Vrščaj, asistent; mag. Jelka Strgar, asistentka in višji teh. sod. Rudi Očepek.

Materialne možnosti: vivarij in botanični vrt VTOZD za biologijo, ustrezno opremljeno področje osnovne šole.

2 METODIKA DELA Z NARAVNIMI OBJEKTI II VSEBINA:

1. Izbor rastlin je povzet po prilogah k učbenikom biologije za osnovno šolo (pedagoška vrednost, organizma, atraktivnost, ogrožanje in ogroženost, uporabnost).

2. Priprava rastline za predstavitev (delo v umetnem okolju, delo v naravnem okolju, herbariziranje).

3. Predstavitve rastline (vključevanje različnih čutil pri spoznavanju rastline, stopnjevanje motivacije).

Izvajanje programa: Program vsebuje 2 uri teoretičnega dela, 1 uro laboratorijskega dela in 7 ur terenskega dela. Program bo potekal po območjih po dogovoru s svetovalci posameznih organizacijskih enot – v pomladanskem, poletnem in delno tudi v jesenskem času. V program lahko sprejmemo v eni skupini le 15 udeležencev.

Smotri programa: usposobitev učiteljev biologije in spoznavanje narave v osnovnih šolah za delo na terenu oziroma za delo z rastlinami, ki bi jih morali učenci spoznati v osnovni šoli.

Literatura: Seznam literature bodo dobili udeleženci ob dogovoru za datum izvajanja programa, separate pa na samem seminarju.

Obveznosti udeležencev: seznanitev z literaturo ob vpisu v program.

Izvajalec programa: VTOZD za Biologijo, Aškerčeva 12, Ljubljana. Program bodo izvajali univerzitetni učitelji in asistenti: prof. dr. Tatjana Verčkovnik, mag. Jelka Strgar, asistentka; Dušan Vrščaj, asistent in višji teh. sod. Rudi Ocepek.

Materialne možnosti: ustrezno opremljena področna osnovna šola.

Opomba: Kandidati lahko dobijo vsa dodatna pojasnila o programu na VTOZD-u za biologijo na katedri za metodiko biološkega izobraževanja ali na območni organizacijski enoti Zavoda Republike Slovenije za šolstvo pri svetovalcu za področje biologije.

3 ZGRADBA IN DELOVANJE VODNIH EKOSISTEMOV (TEKOČIH ALI STOJEČIH VODA)

VSEBINA:

1. Vrstni sestav organizmov.

2. Bioindikatorske vrste.

3. Procentni odnosi med vrstami, biomasa.

Izvajanje programa: Program obsega 2 dni, in sicer 8 ur terenskega dela in 8 ur laboratorijskega dela. Potekal bo po območjih v dogovoru s svetovalci posameznih organizacijskih enot. V eni skupini bo lahko največ 15 udeležencev.

Smoter programa: usposobitev učiteljev biologije za spoznavanje vodnih ekosistemov na terenu in v laboratoriju.

Literatura: Seznam literature bodo dobili udeleženci ob dogovoru za datum izvajanja programa.

Obveznosti udeležencev: seznanitev z literaturo pred začetkom programa.

Izvajalci programa: univerzitetni učitelji prof. dr. Danijel Vrhovšek, doc. dr. Mihael Toman.

Materialne možnosti: naprave VTOZD za biologijo, ustrezno opremljena področna osnovna šola.

PROGRAM ZA IZPOLNJEVANJE SREDNJEŠOLSKIH UČITELJEV BIOLOGIJE

4 EKOLOGIJA

VSEBINA: – Uvodno predavanje o ekologiji

1. Radiofizika.

2. Težke kovine in radioaktivnosti v ekosistemu.

3. Biološki učinki ionizirajočega sevanja.

Izvajanje programa: Program obsega 8 ur predavanj. Seminar bo potekal v Ljubljani. Udeležence prosimo, da na prijavo za program tudi napišejo kdaj približno bi želeli obiskovati seminar. Seminar lahko organiziramo tudi po območjih v dogovoru z območnimi enotami Zavoda RS za šolstvo.

Smotri programa: seznanitev učiteljev s širšo problematiko onesnaževanja okolja.

Izvajalci programa: dr. Kazimir Tarman, dr. Primož Cevc, dr. Peter Stegnar, dr. Franc Batič, dr. Janez Škrk.

5 RAST IN RAZVOJ RASTLIN

VSEBINA:

1. Dormanca in kalitev semen.

2. Rastni hormoni – regulatorji razvoja.

3. Staranje in odpadanje listov in plodov.

4. Rastlinski tumorji.

5. Tropizmi (fototropizem, gravitropizem).

Izvajanje programa: Program obsega 8 ur predavanj in demonstracij; lahko bo potekal v Ljubljani ali pa bo organiziran tudi po območjih.

Smotri programa: Seznanitev učiteljev z novimi spoznanji iz fiziologije rastlin v določenih raziskovalnih smereh in možnost prenašanja znanja v šolski sistem. Seminar je vsebinsko nadaljevanje seminarja, izvedenega v letu 1989.

6 OSNOVE ČEBELARSTVA

VSEBINA:

Osnove čebelarstva – teoretični del.

Delo v čebelnjaku.

Izvajanje programa: program naj bi obsegal 2 x 10 ur in po krajšem presledku ponovno 10 ur programa, skupaj 30 ur. Izpeljan bo v maju ali juniju (ob sobotah). Metode dela: predavanja, seminarsko delo, laboratorijsko delo in terensko delo. V program se v eno skupino lahko včlani 15 udeležencev.

Smotri programa: usposobitev osnovnošolskih učiteljev za delo s šolskimi čebelnjaki.

Literatura: Seznam literature bodo udeleženci dobili pred začetkom programa.

Obveznosti udeležencev: seznanitev z literaturo pred vpisom v program.

Izvajalci programa: univ. asist. Janko Božič, dipl. biol.

Materialne možnosti: naprave in laboratoriji VTOZD za biologijo, poskusni čebelnjak v Botaničnem vrtu VTOZD za biologijo.

Prijave sprejema: VTOZD za biologijo, Aškerčeva 12, Ljubljana.

A IX AKADEMIJA ZA GLASBO

61001 LJUBLJANA, Stari trg 34
Telefon: (061) 221-842

Program za permanentno izobraževanje v študijskem letu 1990/91
Glasbena pedagogika. Solopetje. Pihala (klarinet).

VSEBINA:

1. Celostna zasnova glasbene vzgoje v osnovni šoli.

2. Vokalna tehnika v elementarnem pevske pouku.

3. Priprava in analiza tekmovalnih mlad glasbenikov.

Izvajanje: Borec (Kulturni dom in ATC Borec)

Datum: april, maj 1991 (natančen datum bomo sporočili udeležencem)

Trajanje: tridnevni seminar ob koncu tedna, dvajset ur v posamezni skupini.

Seminar je namenjen učiteljem glasbe v osnovnih in glasbenih šolah po nakazanih usmeritvah. Delo bo potekalo predvsem v glasbenih delavnicah v treh temeljnih skupinah, če bo več udeležencev, pa v ustreznih podskupinah. Program seminarja bodo uresničevali učitelji in zunanji sodelavci Akademije za glasbo, pri realizaciji bo sodeloval tudi Zavod RS za šolstvo.

Rok za prijavo je do konca februarja 1991.

A X FAKULTETA ZA SOCIOLOGIJO, POLITIČNE VEDE IN NOVINARSTVO

LJUBLJANA, Kardeljeva ploščad 8

PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV V ŠOLSKEM LETU 1990/91

I Za profesorje družboslovja v srednjih šolah:

1. Procesi transformacije v socialističnih državah, vzroki, opcije, razvojne tendence, posledice.

2. Volilni procesi in volilni sistemi, volilno obnašanje, volilni rezultati, pluralistične skupščine.

3. Ustavna reforma, parlamentarni sistem, ločitev zakonodajne, izvršne in sodne oblasti.

4. Ali je socializem mogoč? Sodobne razprave v svetu in pri nas o socializmu, kontroverze in opcije.

5. Civilna družba, država, kontroverze in aktualne diskusije v svetu in pri nas.
6. Etične in vrednotne razsežnosti znanosti.
7. Etične in vrednotne razsežnosti znanosti.
8. Ekološki vidiki družbenega razvoja.
9. Spontanost in načrtovanje: problemi družbene rekonstrukcije (sociološki vidiki razprave o trgu in načrtovanju).
10. Sociološki teoretični tokovi v sedemdesetih in osemdesetih letih: produkcija o samoumevnosti) patriarhalne tradicije kot zgodovinski proces v slovenski družbi.

II Za profesorje predmeta obramba in zaščita v srednjih šolah:

1. Politične in gospodarske reforme ter njihovi učinki na obrambni sistem Jugoslavije.

2. Metode poučevanja obrambno-varnostnih vsebin v srednjih šolah.

3. Sodobni vojaško-politični procesi v svetu.

OPOMBA:

Za seminarje bo fakulteta sama obveščala šole o natančnem datumu izpeljave in višini prispevka; kajti za vsak seminar bo pripravljeno posebno pisno gradivo.

Za vse druge informacije se obrnite na naslov fakultete.

B I UNIVERZA EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI VIŠJA UPRAVNA ŠOLA LJUBLJANA

LJUBLJANA, Kardeljeva ploščad 5
Telefon: (065) 341-763, 341-972

Za leto 1990/91 smo pripravili dvodnevni seminar za učitelje v srednjih upravno-administrativnih šolah.

VSEBINA: PISARNIŠKO POSLOVANJE

1. dan – Metodološka in didaktična vprašanja učnega načrta in novega učbenika za pisarniško poslovanje (2 uri).

2. dan – Integrirani pisarniški sistem VDOK (8 ur). – Prikaz nove verzije (EVDOK 0.2/90).

Seminar bo v prostorih Višje upravne šole 13. in 14. septembra 1990.

Prijavnice pošljite na naslov šole.

B II EKONOMSKA FAKULTETA BORISA KIDRIČA

IZOBRAŽEVALNI CENTER
61109 LJUBLJANA, Kardeljeva ploščad 17
Telefon: (061) 342-662

Seminar za učitelje ekonomskih predmetov na srednjih šolah

1 Program seminarja:

SPLOŠNI PODATKI O SEMINARJU

1. Program je namenjen strokovnemu izpopolnjevanju učiteljev ekonomskih predmetov na srednjih šolah v Sloveniji.

2. Naziv programa:

Program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev ekonomskih predmetov na srednjih šolah.

3. Udeleženci: Učitelji splošno ekonomskih in metodoloških predmetov na srednjih šolah: Gospodarsko poslovanje, Trženje, Politična ekonomija in ekonomika SFRJ, Poslovna matematika, Statistika, Knjigovodstvo, Poznavanje blaga in Gospodarsko pravo.

Smotrno je, da imajo udeleženci ekonomsko, poslovno ali drugo družbo-slovno visokošolsko izobrazbo, vendar ta ni pogoj.

4. Vodja seminarja: prof. dr. Miroslav Glas, prodekan za študijske in pedagoške zadeve.

5. Seminar bo potekal na Ekonomski fakulteti Borisa Kidriča v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 17. Prostor bo določen glede na število udeležencev.

2 VSEBINA SEMINARJA:

Prvi dan: petek

9.00–9.15

Začetek seminarja

9.15–10.45

prof. dr. Maks Tajnikar; Gospodarska reforma v Jugoslaviji: cilji, dosežki in problemi

10.45–11.15

Odmor

11.15–13.00

prof. dr. Ivan Ribnikar; Preobrazba družbene lastnine – vprašanja subjekta lastnine in poti preobrazbe

13.00–14.30

Odmor

14.30–15.45

prof. dr. Tea Petrin; Institucija za prestrukturiranja gospodarstva

15.45–16.00

Odmor

16.00–17.30

prof. dr. Danijel Pučko; Dozdajšnje izkušnje s preobrazbo podjetij

Drugi dan: sobota

8.00–9.45

prof. dr. Miroslav Glas; Usmeritev v preobrazbi fakultetnih študijskih programov za ekonomski in poslovni študij ter usposabljanje za podjetništvo

9.45–10.00

Odmor

10.00–11.00

prof. dr. Aleš Vahčič; Podjetništvo in njegovo uveljavljanje v naših razmerah

11.00–11.15

Odmor

11.15–12.45

mag. Dušan Mramor; Poslovne finance v novih gospodarskih razmerah

12.45–13.00

Konec seminarja.

3 Smotri seminarja in literatura

Na seminarju se bodo učitelji ekonomskih predmetov seznanili s temeljnimi razvojnimi procesi v slovenski in jugoslovanski družbi, s pripravljenostjo za razvoj v svetu, z razpravo o dilemah ter

– z gospodarsko reformo in z njenim protiinflacijskim programom

– s preobrazbo (privatizacijo družbene lastnine),

– s spodbujanjem podjetništva in prestrukturiranjem podjetij.

S temi temami imajo opravka učitelji pri svojem delu z učenci, pa tudi pri širšem družbenem delu v svojem okolju.

Za učitelje smo uvrstili tudi temo, v kateri bodo opisane temeljne usmeritve pri vsebinskem spreminjanju ekonomsko-poslovnega študija, seveda s poudarkom na novem študijskem programu Ekonomske fakultete Borisa Kidriča. Tako bodo dobili učitelji vpogled v to, kaj meni fakulteta o usmeritvah pri vsebinski prenovi in posodabljanju ekonomsko-poslovnega študija – to je pomembno tudi za delo na srednjih šolah zlasti pa bodo spoznali program, ki ga bo imel velik del njihovih učencev pri nadaljevanju študija na višji ali visokošolski stopnji.

Pri izpeljavi seminarja bodo sodelovali ekonomski strokovnjaki, ki s svojim raziskovalnim in svetovalnim delom dajejo bistven poudarek delovanju Ekonomske fakultete Borisa Kidriča, s svojim delom pri jugoslovanskem projektu prestrukturiranja gospodarstva pa pomembno vplivajo na procese gospodarske preobrazbe v Sloveniji in Jugoslaviji.

Predavatelji bodo pripravili za udeležence seminarja teze ter jim priporočili domače in tuje slovstvo za poglobljanje znanja ter za preučevanje in spoznavanje razvojnih procesov v slovenski družbi.

Metode dela na seminarju

Predavatelji bodo predstavili bistvo posamezne problematike. Ta predstavitev bo izhodišče za sproščeno razpravo z udeleženci, v kateri pričakujemo izmenjavo stališč, presojo in pogledov. Za udeležence ne predvidevamo posebnih dodatnih obveznosti.

5 Financiranje

Izpeljavo seminarja financira Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Udeleženci plačajo zgolj gradivo za seminar, sicer prispevek za udeležence seminarja ni predviden.

Kandidati za seminar, srednješolski učitelji, se posamično ali po svojih srednjih šolah prijavijo na naslov:

Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča 61109 LJUBLJANA, Kardeljeva ploščad 17 – Izobraževalni center.

Vse dodatne informacije o seminarju dobite na naslovu fakultete in v izobraževalnem centru.

Seminar bo predvidoma v prvi polovici septembra 1990.

6. Pogoji za izpeljavo

1. Seminar bo, če se bo prijavilo najmanj 50 udeležencev. Če bo prijav veliko bomo seminar organizirali v dveh skupinah.

2. Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča bo pripravila tovrsten seminar vsaj enkrat na leto. Program seminarja bo zajemal vselej aktualno problematiko, zato se vsebinsko ne bo ponavljal.

3. Kraj izvajanja: Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča.
Izvajalec seminarja ne predvideva, da bi seminar ponovili v dislociranih središčih.

4. Kadrovske pogoji: izvajalci programa so univerzitetni učitelji, priznani raziskovalni delavci na področjih, ki jih bodo obravnavali na seminarju.

5. Za seminar bodo pripravljene teze.
Za dopolnjevanje znanja bomo udeležencem priporočili dodatno domačo in tujo literaturo.

Program seminarja je pripravil: prof. dr. Miroslav Glas.

B III UNIVERZA V MARIBORU EKONOMSKO-POSLOVNA FAKULTETA

MARIBOR, Razlagova ulica 14
Telefon: (062) 28-281

Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor razpisuje 8 programov za permanentno izobraževanje srednješolskih učiteljev, ki učijo na srednjih šolah ekonomske usmeritve.

Splošni podatki o programih:

1.1 Vrsta programa: programi za izpopolnjevanje.

1.3 Naziv usmeritve: pedagoška.

1 KATEDRA ZA POLITIČNO EKONOMIJO

AKTUALNE TEME IZ POLITIČNE EKONOMIJE

VSEBINA: Družbeno-ekonomske posledice prehajanja monistične družbe v pluralistično in dogovorne ekonomije v tržno gospodarstvo s poudarkom na vprašanih lastnine, trga kapitala, dela in podjetništva.

Trajanje: 6 ur (1 dan).

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalec: dr. Ervin Maurič.

Obveznost udeležencev: preverjanje znanja s pogovorom.

Kraj izpeljave: EPF Maribor.

2 KATEDRA ZA TEHNOLOGIJO

2.1 KAKOVOST IN STANDARDIZACIJA

VSEBINA: Značilnosti in raven kakovosti, merila za ocenjevanje ravni kakovosti, usklajeno zagotavljanje, postopki preverjanja in ekonomika kakovosti.

Predmeti, vidiki in ravni standardizacije, standardizacija in standardi v Jugoslaviji, temeljna zakonska določila, standardi v nekateri drugih državah, mednarodni standardi.

Trajanje: 6 ur – predavanja 3, vaje 3.

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalci: dr. B. Pregrad, dr. V. Musil, mag. B. Žerjal.

Obveznost udeležencev: preverjanje znanja s pogovorom.

Kraj izpeljave: EPF Maribor.

2.2 EMBALAŽA IN PAKIRANJE

VSEBINA: Opredelitev pojmov, razvoj in sistematizacija embalaže, funkcija embalaže, faktorji poškodb vpakiranih izdelkov, vrste embalažnih materialov in oblik, odnos med varovalno funkcijo in stroški vpakiranja, ekonomika materiala in energije ter varovanje naravnega okolja, preskušanje kakovosti embalaže, sistemska tehnika pri izbiri embalaže in vpakiranja.

Trajanje: 8 ur – predavanja 4, vaje 4.

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalci: dr. B. Pregrad, dr. V. Musil, mag. B. Žerjal.

Obveznost udeležencev: preverjanje znanja s pogovorom.

Kraj izpeljave: EPF Maribor.

2.3 ENERGETIKA

VSEBINA: Konvencionalni in nekonvencionalni viri primarne energije, vrste in sestava goriv, proizvodnja in prenos toplote, toplotno energetske naprave, proizvodnja in prenos električne energije, značilnosti uporabe energije v industriji, ukrepi gospodarne rabe energije, energija in okolje, energetske in ekološke bilance, računalniške banke podatkov o vrstah goriva in onesnaževalcev.

Trajanje: 8 ur – predavanja 4, vaje 4.

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalci: dr. B. Pregrad, dr. V. Musil, mag. B. Žerjal.

Obveznost udeležencev: preverjanje znanja s pogovorom.

Kraj izpeljave: EPF Maribor.

2.4 IZDELKI IZ POLIMERNIH MATERIALOV

VSEBINA: Struktura lastnosti polimerov, odzivi pri nastanku polimernih materialov, pomembnejše vrste polimernih materialov, razpoznavanje in preskušanje kakovosti, recikliranje odpadkov polimernih materialov, razvojne in strukturne spremembe v industriji polimernih materialov, računalniške banke podatkov o polimernih materialih in njihovih lastnostih.

Trajanje: 8 ur – predavanja 4, vaje 4.

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalci: dr. B. Pregrad, dr. V. Musil, mag. B. Žerjal.

Obveznost udeležencev: preverjanje znanja s pogovorom.

Kraj izpeljave: EPM Maribor.

2.5 IZDELKI METALURŠKE INDUSTRIJE

VSEBINA: Temeljna načela metalurških procesov, zgradba in lastnosti kovin, vrste in lastnosti litin in jekel, računalniško podprta proizvodnja jekla, označevanje jekel.

Tehnološki proces proizvodnje aluminija, vrste ter označevanje aluminija in aluminijevih zlitin, preskušanje kakovosti kovin, odpadki kot sekundarna surovina in varstvo okolja v metalurški industriji, materialne in energetske bilance, računalniška banka podatkov o jeklih.

Trajanje: 8 ur – predavanja 4, vaje 4.

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalci: dr. B. Pregrad, dr. V. Musil, mag. B. Žerjal.

Obveznost udeležencev: preverjanje znanja s pogovorom.

Kraj izpeljave: EPF Maribor.

3 KATEDRA ZA GOSPODARSKO PRAVO

AKTUALNE TEME IZ GOSPODARSKEGA PRAVA

VSEBINA: Statusno pravo s poudarkom na podjetniškem organiziranju. Obligacijsko pravo (posebno pogodbeno pravo in pravo vrednostnih papirjev).

Trajanje: 8 ur (1 dan).

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalec: Borut Bratina, mag. prava.

Obveznost udeležencev: preverjanje znanja s pogovorom.

Kraj izpeljave: EPF Maribor.

4 KATEDRA ZA KVANTITATIVNE-EKONOMSKE ANALIZE

STATISTIČNI PROGRAMSKI PAKET SPSSX

VSEBINA: Splošno o rabi statističnih metod na posameznih strokovnih področjih. Način dela s programskim paketom. Testni zgledi.

Trajanje: 8 ur.

Čas izpeljave: september 1990.

Izvajalec: Anka Kristan, mag. op. raz., Sonja Orthaber.

Kraj izpeljave: EPF Maribor.

B IV FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO

VTOZD MONTANISTIKA
61000 Ljubljana, Aškerčeva 20
Telefon: (061) 212-121, 212-027

Program je namenjen profesorjem geografije na srednjih šolah, ki so imeli v svojem visokošolskem programu tudi predmet geologija, tako da bi večina njih lahko prevzela vsebine in poglavja geologije v zdajšnjih naravoslovnih šolah.

PROGRAM GEOLOGIJE ZA UČITELJE GEOGRAFIJE

1. Izvajalci: Pedagoški delavci oddelka za geologijo VTOZD Montanistika FNT.

2. Program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev predmeta geologija oz.

geografija z geologijo ali tudi učiteljev razrednega pouka in geografija v osnovni šoli.

3. Čas seminarja: dva enodnevna, v septembru 1990 in februarju 1991.

4. Trajanje: 8 ur + 8 ur.

5. Kraj izpeljave: VTOZD Montanistika, Ljubljana, Aškerčeva 20.

6. VSEBINA:

September 1990

1. Minerali in kamnine Zemljine skorje s praktičnim spoznavanjem, 5 ur,

učiteljica viš. strokovna sodelavka Dragica Strmole,

2. Geologija danes in potrebe izobraževanja geologije v svetu, 3 ure, učitelj: prof. dr. Simon Pirc.

Februar 1991

1. Kovinske in nekovinske surovine ter fosilna goriva v Jugoslaviji s praktičnim delom, 4 ure, učitelj: prof. dr. Matija Drovenik.

2. Hidrogeologija (pitna, industrijska, mineralna, termalna in rudniška voda), 4 ure, učitelj: prof. dr. Miran Veselič.

B V VIŠJA ŠOLA ZA SOCIALNE DELAVCE

61000 LJUBLJANA, Šaranovičeva 5
Telefon (061) 311-250, 313-257

SEMINAR ZA UČITELJE IN PROFESORJE OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOL

a) VSEBINA: Socialno delo v šoli; predstavitev stroke in doktrinskih vprašanj sodelovanja učiteljev in učencev pri reševanju socialnih problemov skupnosti. Posebna podtema: prostovoljno socialno delo (priprava na mednarodno maturo).

Predavatelj: profesorji šole pod vodstvom vodje dopolnilnega strokovnega izobraževanja dr. Marije Ovsenik.

Čas: celodnevni seminar, ki ponuja predavanje in delo v delavnicah. Semestralne počitnice 1991.

b) VSEBINA: Družina in človek kot »družinski človek«. Predstavitev družinske stvarnosti, ki jo slabo poznamo, o njej pa potrebujemo več znanja vsi – učitelji in učenci.

Predavateljica doc. dr. Gabi Čačinovič-Vogrincič.

Čas: 29. 8. 1991.

Kraj: Višja šola za socialne delavce, Šaranovičeva 5, Ljubljana.

SPLOSNA OPOMBA: Rok za prijavo udeležencev je 20. december 1990. Prijave pošljite na naslov šole, dr. Mariji Ovsenik.

B VI VETERINARSKA FAKULTETA

61115 LJUBLJANA, Gerbičeva 60
Telefon: (061) 332-642, 332-644, 218-143, 218-613

PROGRAM ZA IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV IZ VETERINARSTVA V ŠOLSKEM LETU 1990/91

SESTAVINE PROGRAMOV

Splošni podatki o programu:

1 Vrsta programa: program za izpopolnjevanje (IZP).

2 Naziv programa: program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev s področja veterinarstva.

3 Naziv usmeritve: pedagoška.

4 Naziv programa oziroma smeri, ki je podlaga za oblikovanje programa za strokovno izpopolnjevanje: VIP veterinarstvo.

5 Trajanje izobraževanja po programu: 40 ur.

6 Pogoji za vključitev v program in za dokončanje programa:

– diploma Veterinarske fakultete oziroma VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete,
– zaposlitev v pedagoškem poklicu.

VSEBINA:

1. Predmetnik

01 Seminar iz anatomije in fiziologije

02 Citološka tema

10 ur

2 uri

03 Fiziološka tema

2 uri

04 Patofiziološka tema

2 uri

05 Imunološka tema

2 uri

06 Rane (kirurgija)

6 ur

07 Klinična diagnostika in zdravljenje

6 ur

Opombe in pojasnila za izvajanje programa:

1. Temeljni del programa: namenjen je predvsem udeležencem in obsega teme z zaporednimi številkami od 01 do 07 – skupaj 30 ur.

2. Fleksibilni del programa: izberejo udeleženci po svoji presoji in potrebi, do skupnega obsega 40 ur.

Obveznosti udeležencev: obiskovanje predavanj in vaj in skupinsko preverjanje znanja.

Izvajanje programa:

1. Veterinarska fakulteta, Ljubljana, Gerbičeva 60.

2. Kadrovske možnosti: 8 učiteljev, 8 asistentov in 8 tehničnih sodelavcev.

3. Materialne možnosti: laboratoriji, klinike in ustrezno opremljena predavalnica.

4. Študij bo organiziran v 2 letnih izmenah, v skupinah po 5 do 10 udeležencev.

Kandidati lahko dobijo dodatna pojasnila o organizaciji in vsebinah na Veterinarski fakulteti v Ljubljani.

B VII UNIVERZA EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI BIOTEHNIŠKA FAKULTETA

VTOZD ZA ŽIVINOREJE
61230 DOMŽALE, Groblje 3
Telefon: (061) 721-703, 721-710

PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE ZA UČITELJE ŽIVINOREJE NA KMETIJSKIH ŠOLAH V SLOVENIJI

SPLOŠNI PODATKI

1 Program za izpopolnjevanje.

2 Program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev živinoreje.

3 Kmetijska usmeritev.

VSEBINA:

Zap. št.

Tema

Število ur pred. vaje (seminar)

01

Ekologija

2

–

02

Kontrola proizvodnosti (postopki)

2

2

03

Etologija

1

–

04

Računalništvo kot učni pripomoček

2

2

05	Genetika (manipulacija, inženiring)	2	1
06	Prehrana – ocene krmil (analitika)	1	2
07	Prehrana – nove tehnologije	2	–
08	Specialna zootehnika	6	3
09	Informacijski sistemi	2	2
10	Predelave (mleko, meso)	2	–

IZVAJALEC PROGRAMA

1. Biotehniška fakulteta, oddelek kmetijstvo – živiloreja.
2. Kadri fakultete.
3. Seminarji in vaje v laboratorijskih in specialnih učilnicah.

OPOMBA:

Kandidati naj pošljejo prijavnice na naslov fakultete.

C I SREDNJA PEDAGOŠKA ŠOLA

LJUBLJANA, Resljeva 12
Telefon: (061) 320-975

RAZPIS ZA SEMINAR ZA PRIDOBITEV PEDAGOŠKO-ANDRAGOŠKE IZOBRAZBE ZA UČITELJE PRAKTIČNEGA POUKA, INŠTRUKTORJE IN LABORANTE

Predmetnik: obseg 200 ur programa:

- pedagogike in andragogike
- didaktika
- psihologija
- metodike praktičnega pouka.

Program bomo izvajali, če bo prijavljenih vsaj 15 kandidatov. Prijave pošljite do konca septembra 1990 na naslov izvajalca.

Cas izpeljave, v šolskem letu 1990/91.
Predavatelji so:

- za psihologijo: Breda Jelenc, prof., Kristina Štrovs, prof.
- za pedagogiko: Janez Rupnik, prof.
- za didaktiko: Jure Gartner, prof.
- za metodiko: Zvone Perat, prof.

Zunanja sodelavca sta še:

- pedagoški svetovalec Zavoda RS za šolstvo Zvone Perat in mag. Jože Trček, prof. na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani.

C II SREDNJA VZGOJITELJSKA ŠOLA

LJUBLJANA, Kardeljeva ploščad 16

V sklopu permanentnega izobraževanja bo Srednja vzgojiteljska šola Ljubljana v šolskem letu 1990/91 pripravila seminarje za spopolnjevanje in bogatitev znanja vzgojiteljev predšolskih otrok.

VSEBINA:

Otrok, star od 1 let do 3 let (značilnosti otrokovega razvoja, glasba, gib, likovna ustvarjalnost, nega z vzgojo v tej starosti).

S področja naravoslovja pripravljamo temi:

1. Vzgon in plovila.
2. Vivarij in vivaristika.

Seminarji bodo enodnevni in bodo potekali kot pedagoška delavnica (8 ur). Kandidati naj se prijavijo osebno ali po VVO na naslov šole do 10. 9. 1990. Delo bo potekalo v več skupinah po 30 udeležencev.

D I ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO

LJUBLJANA, Poljanska cesta 28
Telefon 061/319-066

1 PROGRAM SEMINARJEV ZA ŠOLSKO LETO 1990/91

USPOSABLJANJE VODSTVENIH DELAVCEV

Večdnevni temeljni program je namenjen vodstvenim delavcem, ki prvič prevzemajo vodstveno funkcijo, posamezna področja vodstvene dejavnosti pa obravnavamo v posebnih programih.

Temeljni program

je namenjen vodstvenim delavcem – začetnikom.

Poglavitni namen seminarja je seznaniti jih z različnimi funkcijami, ki jih prevzemajo kot ravnatelji, ter jih za temeljne naloge ravnatelja tudi usposobiti.

VSEBINA:

Sistem vzgoje in izobraževanja v Sloveniji, stanje; zasnova strategije in razvoja do leta 2000. Uresničevanje programov osnovne šole in srednjih šol. Spremljanje, evalvacija. Načrtovanje dela (osnovne, srednje) šole in spremljanje uresničevanja letnega delovnega načrta. Uspešno gospodarjenje v šoli. Kadrovanje, izobraževanje in strokovno spopolnjevanje vzgojiteljev in učiteljev. Nekatere skupinsko-dinamične zakonitosti vodenja. Uporaba računalnika pri poslovanju šole in pri pouku.

Predavatelji:

dr. Srečo Zakrajšek, mag. Ferdo Rečnik, Katja Hvala, Milena Malovrh, Breda Konjar, Jure Gartner, dr. Ana Tomič, Jože Dolenc, mag. Marija Velikonja, mag. Janez Bečaj, Tomaž Skulj in drugi.

Način izpeljave:

predavanja, praktične vaje, delo v skupinah, igre vlog z uporabo videa, televizije, snemanja, računalnika itn.

Priporočena literatura:

Vodenje šole, gradivo s seminarjev za vodstvene delavce v osnovnih šolah, ZŠ, Ljubljana 1988.

Seminar bo v Poljčah, septembra in oktobra, 40 ur.

Posebni programi

Operativno načrtovanje in priprava pouka

VSEBINA:

Načrtovanje in priprava pouka z vidika novejših teorij in sodobne izobraževalne prakse. Učnolična usmerjenost učiteljevega načrtovanja in priprava učencev za produktivno sodelovanje v celotnem vzgojnoizobraževalnem procesu. Načrtovanje in priprava didaktičnih sklopov.

Predavatelj: dr. Martin Kramar, Pedagoška fakulteta Maribor.

Način izpeljave:

predavanje z razpravo, praktično delo – izdelava didaktičnega sklopa.

Seminar bo v različnih krajih v Sloveniji, 5 skupin po 8 ur.

Spremljanje pouka in vodenje pogovora

VSEBINA:

Težave, ki jih ima ravnatelj pri spremljanju pouka. Spremljanje pouka. Merila za opazovanje pouka in spremljanje po teh merilih. Pogovor po hospitaciji (s posameznikom in učiteljskim zborom). Evalvacija.

Predavateljica: dr. Ana Tomič, Filozofska fakulteta v Ljubljani.

Način izpeljave:

pedagoška delavnica, igra vlog, snemanje, ogled video posnetka. Priporočena literatura: skripta o spremljanju pouka.

Seminar bo v Mariboru in Poljčah, 2 dni (16 ur) za 5 skupin.

Vodenje in organiziranje dela**VSEBINA:**

Politika in vodenje organizacije šole. Urejanje problemov in odločanje. Motivacijsko vodenje. Komuniciranje. Urejanje nasprotij in pogajanja. Organiziranje dela vodilnega delavca. Orgnaiziranje dela v teamu. Organiziranost lastnega dela.

Predavatelj:

dr. Stane Možina, Ekonomska fakulteta, dr. Mitja I. Tavčar, Iskra Commerce.

Način izpeljave:

predavanja s pogovorom, delo v skupinah, razprava.

Priporočena literatura: interno gradivo.

Seminar bo v Ljubljani in Poljčah (oktober, november, februar, marec) – 2 dni (16 ur) za 4 skupine.

Motivacija za delo**VSEBINA:**

Motivacija in motiviranje. Kako motivirati za delo ob razvijanju določenega projekta, naloge.

Predavatelj:

dr. Bogdan Lipičnik, Ekonomska fakulteta v Ljubljani.

Način izpeljave:

predavanje z razpravo, delo v skupinah, študij primerov, razprava.

Priporočena literatura: interno gradivo.

Seminarja bosta jeseni 4. in 5. oktobra ter 22. in 23. novembra 1990, dve skupini pa v februarju in marcu 1991; 2 dni (16 ur) za skupaj 4 skupine.

Reševanje konfliktnih situacij**VSEBINA:**

Kaj je konflikt. Vrste konfliktov. Načini reševanja konfliktov, kako jih prepoznamo. Kako ustvarimo položaj, v katerem je omogočeno reševanje konfliktov.

Predavateljica: prof. Žora Burnik, Svetovalni center Ljubljana.

Način izpeljave:

predavanje, igra vlog, snemanje in ogled video posnetka.

Priporočena literatura:

Reševanje konfliktnih situacij, interno gradivo – avtorica Z. Burnik.

Seminarji bodo po enotah zavoda glede na dogovor in zanimanje; skupina ima 10 do 15 udeležencev; 1 dan (8 ur) za 6 skupin.

Priprava in vodenje sestankov**VSEBINA:**

Sestanki kot oblika demokratične komunikacije in načela demokratičnega vodenja. Priprava sestanka. Vodenje sestanka v ozadju skupinske dinamike. Posebnosti študijskega sestanka, sestanka s starši itn.

Predavatelj:

mag. Jože Valentinčič, Ljubljana.

Način izpeljave:

predavanje, vaje, delo v skupinah, poročanje in razprava.

Priporočena literatura:

Jože Valentinčič: Demokratično vodenje skupine.

Seminar bo v različnih krajih Slovenije vse šolsko leto, 1 dan (8 ur) za 6 skupin.

Andragoško vodenje in prenova programov**VSEBINA:**

Evalvacija prenovljenih programov srednjega izobraževanja. Podatki in ugotovitve iz evalvacije prenovljenih programov in njihovega uresničevanja pri izobraževanju odraslih. Nove pobude in inovacije, koristne za to izobraževanje – študij primerov.

Predavatelj:

Milena Malovrh, mag. Jože Valentinčič, mag. Marija Velikonja, Irena Komac in drugi zunanji sodelavci.

Način izpeljave:

predavanje in razprava, delo v skupini, predstavitev študija primerov.

Priporočena literatura:

Izobraževanje odraslih in Evropa 92 ADS; Evalvacija prenovljenih programov, interno gradivo.

Seminar bo v oktobru v Poljčah, 2 dni (16 ur), 2 skupini.

Vse dodatne informacije o programih in organizaciji seminarjev za vodstvene delavce dobite pri mag. Marija Velikonja, tel. 319-066, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Ljubljana, Poljanska cesta 28.

2 USPOSABLJANJE VZGOJITELJEV IN UČITELJEV PRIPRAVNIKOV IN NJIHOVIH MENTORJEV**Vzgojitelji in učitelji pripravniki****VSEBINA:**

Planiranje in programiranje vzgojno-izobraževalnega dela. Vzgojno delo. Osnove evalvacije in pedagoške dokumentacije. Osnove metodologije raziskovalnega dela. Učni jezik. Šolska zakonodaja.

Način izpeljave:

seminar bo izpeljan v dveh delih; predavanja in vaje, ogledi in analize učnih ur, delo z dokumentacijo, igre vlog, delo v skupinah.

Priporočena literatura:

pripravljeno bo interno gradivo.

Seminar bo v različnih krajih Slovenije vse šolsko leto, 4 dni (32 ur).

Seminar za vzgojitelje in učitelje pripravnike bo izvajala organizacijska enota Ljubljana (tel. 061/322-776, 315-145, Stane Jeraj, Irma Veljič).

Mentorji pripravnikom**VSEBINA:**

Pravni temelji usposabljanja pripravnikov, program usposabljanja, psihološki vidiki dela s pripravniki, izhodišča za izdelavo individualnega programa

usposabljanja, programiranje in načrtovanje dela pripravnikov, metodika individualnega usposabljanja, spremljanje in vrednotenje pripravnikovega dela, strokovni izpit.

Predavatelj: pedagoški svetovalci in zunanji sodelavci Zavoda.

Način izpeljave:

predavanja, vaje, delo v skupinah.

Priporočena literatura: pripravljeno bo interno gradivo.

Seminar bo v različnih krajih Slovenije vse šolsko leto, 2 dni (16 ur).

3 VZGOJNO-VARSTVENE ORGANIZACIJE**1. Za pedagoške vodje in vodje enot****Program:**

Spremljanje vzgojnega dela v predšolski vzgoji. Evalviranje vzgojnega dela. Spremljanje vzgojnega dela.

Seminar bo vodila svetovalka Irena Levičnik, sodelovali bodo strokovnjaki s predšolskega področja.

Delo bo potekalo teoretično in praktično (predavanja, razprave, praksa).

Organiziran bo v prvi polovici januarja 1991, kraj bo določen kasneje; 4 skupine po 24 ur.

Za vzgojitelje otrok od prvega do tretjega leta**Program:**

Izkušensko učenje malih otrok. Vzgojno delo z otroki do tretjega leta s posebnim poudarkom na razvijanju govora. Praktično delo (preskušanje, vpeljevanje).

Seminar bo vodila svetovalka Irena Levičnik, sodelovali bodo strokovnjaki za predšolsko vzgojo.

Seminar bo potekal v dveh delih; prvi bo izpeljan v prvi polovici oktobra 1990, drugi pa v prvi polovici marca 1991, kraj bo določen kasneje; 4 skupine po 32 ur.

Za vzgojitelje predšolskih otrok**Program:**

Igra z vlogami (simbolna igra). Delo v življenju predšolskega otroka (delovna vzgoja predšolskega otroka). Plastično oblikovanje v predšolski vzgoji.

Seminar bo vodila Irena Levičnik, sodelovali bodo strokovnjaki za predšolsko vzgojo.

Seminar bo potekal v dveh delih; prvi bo izpeljan v drugi polovici oktobra 1990, drugi pa v drugi polovici marca 1991, kraj bo določen kasneje; 4 skupine po 32 ur.

4 OSNOVNE ŠOLE**Za šolske svetovalne delavce****a) Fleksibilna organizacija življenja in dela osnovne šole**

Seminar bo operativiziral projekt OSNOVNA ŠOLA 2000.

Program:

Integrirani pouk v prvih treh razredih. Načini in oblike dela v prvem razredu. Spremljanje napredka učencev. Fleksibilna diferenciacija na predmetni stopnji.

Seminar bo vodila pedagoška svetovalka Urška Margan, sodelovali bodo tudi zunanji sodelavci.

Delo bo potekalo plenarno in po skupinah.

Seminar bo v Ljubljani, novembra 1990; 1 skupina 8 ur.

b) Računalniška obdelava podatkov pri šolskem svetovalnem delu

Svetovalni delavci se bodo usposobili za računalniško obdelavo podatkov analitično poučevalnega dela.

Teme:

Program SPSS, uporaba tipov datoteke za SPSS. Priprava podatkov za statistično analizo. Grafična predstavitev podatkov in rezultatov, preskušanje statističnih hipotez.

Praktično delo bo potekalo na računalnikih tipa IBM-PC.

Seminar bodo izvajali sodelavci instituta Jožef Štefan.

Organiziran bo v novembru 1990 ter v marcu 1991 v Ljubljani; 2 skupini po 32 ur.

c) Integracija otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju

Na seminarju bomo opredelili možnosti za integracijo različnih populacij ter se seznanili s psihološko problematiko integracije. Delo bo potekalo plenarno ter po skupinah.

Pri izpeljavi seminarja bodo poleg pedagoške svetovalke Urške Margan sodelovali tudi zunanji sodelavci.

Osemurni seminar bo januarja 1991 v Ljubljani.

č) Pomoč učencem s specifičnimi učnimi težavami

Seminar bo organiziran z namenom, da bi se pedagogi, socialni delavci in razredni učitelji seznanili s problematiko otrok s specifičnimi učnimi težavami.

Poglavni temi:

Značilnosti otrok s specifičnimi učnimi težavami. Triaža, diagnostika, obravnava.

Vodila ga bo pedagoška svetovalka Urška Margan, sodelovali bodo tudi člani skupine za šolsko svetovalno delo ter zunanji sodelavci. Delo bo potekalo plenarno in po skupinah.

Osemurni seminar bo organiziran januarja 1991 v Ljubljani, 2 skupini.

Za učitelje na razredni stopnji**SLOVENSKE JEZIK****Učni jezik**

Program bo obsegal tele teme:

Stanje v osnovni šoli. Jezikovni primanjkljaj učiteljev. Zvrstnost sporočil.

Seminar je namenjen učiteljem na razredni stopnji.
Izvajali ga bodo vodja predmetne skupine za slovenski jezik Alenka Kozinc in člani predmetne komisije slovenskega jezika ter Viktor Majdič in dr. Janez Dular.

Delo bo potekalo plenarno in skupinsko.

Seminar bo organiziran po organizacijskih enotah Zavoda oktobra in novembra 1990; 16 skupin po 8 ur.

MATEMATIKA

a) Geometrija

Program:

Struktura geometrijskih pojmov na razredni in predmetni stopnji. Metodice poti za pridobivanje osnovnih geometrijskih pojmov.

Seminar bosta izvajala pedagoška svetovalca za matematiko Nada Razpet in Zvone Perat ter pedagoški svetovalci za razredni pouk.

Potekal bo frontalno in v skupinah ter bo organiziran po organizacijskih enotah jeseni 1990; 10 skupin po 8 ur.

b) Logika na razredni in predmetni stopnji

Program:

Integriranost logike v vsebine pouka matematike.

Seminar bodo izvajali člani predmetne skupine za matematiko in svetovalci Zavoda RS za šolstvo.

Potekal bo frontalno in v skupinah.

Organiziran bo v septembru 1991; 5 skupin po 8 ur.

Za učitelje na razredni in predmetni stopnji

Vrsta in modeli učne diferenciacije v osnovni šoli.

Namen seminarja je seznaniti učitelje z vrstami in modeli učne diferenciacije ter jih usposobiti za pripravo in izvajanje le-te.

Program:

Vloga in cilji učne diferenciacije. Vrste in modeli. Tuje in naše izkušnje.

Priprava in izvajanje učne diferenciacije.

Pri izpeljavi seminarja bo sodeloval dr. France Strmčnik, pedagoški svetovalac mag. Milan Adamič ter ravnatelj šol in šolski svetovalni delavci.

Delo bo potekalo plenarno (predavanje, pogovor) in po skupinah.

Seminar bo trajal 8 ur in bo izpeljan po posameznih organizacijskih enotah v aprilu in maju 1991, 10 skupin.

Za učitelje na predmetni stopnji

a) **BERILO 6** in izhodišča za kompenzacijski program za razvijanje bralnih spretnosti

Program:

Predstavitev učbenika. Seznanjanje s smotri in vsebino knjižne vzgoje – prvine prenove. Seznanjanje s psihološkimi značilnostmi in z bralnimi sposobnostmi učencev ter motivacija za branje.

Delo bo potekalo frontalno, izpeljan pa bo tudi hospitacijski nastop.

Izvajalci bodo: vodja predmetne skupine za slovenski jezik Alenka Kozinc, avtor učbenika in delavci Filozofske fakultete (mag. Sonja Pečjak) in Svetovalnega centra (Gradišar).

b) Ustvarjalnost s posebnim poudarkom na književni in jezikovni vzgoji

Opredelitev ustvarjalnosti ter posebni programi za razvijanje ustvarjalnosti. Merila ocenjevanja.

Izvajalci bodo dr. Drago Žagar in Boža Krakar-Vogel (FF) in svetovalna skupina za slovenski jezik.

Delo bo potekalo frontalno in v pedagoških delavnicah.

Seminarji bodo potekali po organizacijskih skupinah, v 16 skupinah po 8 ur, jeseni 1990.

KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

Seminar bo organiziran zato, da bi se vsi osnovnošolski knjižničarji seznanili z organizacijo, mestom in vlogo šolske knjižnice v sodobnem vzgojno-izobraževalnem procesu.

Seminar bo vodila pedagoška svetovalka Ema Stružnik s člani skupine za knjižnično dejavnost in zunanjimi sodelavci.

Delo bo potekalo plenarno, v pedagoški delavnici in v skupinah.

Dvodnevni seminar (16 ur) bo predvidoma jeseni 1990 in spomladi 1991 (24 skupin) in bo potekal po organizacijskih enotah.

ANGLEŠKI JEZIK

a) Letna jezikovna šola

Ta šola pogloblja jezikovno in strokovno znanje učiteljev v osnovni šoli. Pomembna je zato, ker ponuja možnosti za poglobljanje živega jezika.

Seminar bo organiziran plenarno in v pedagoških delavnicah.

Poleg Zavoda RS za šolstvo (pedagoška svetovalka Nevenka Seliškar) bodo sodelovali tudi sodelavci BRITISH COUNCIL ter AMERICAN EMBASSY ter Društvo za tuje jezike iz Celja.

35-urno usposabljanje bo organizirano v avgustu 1991; 1 skupina, 4 podskupine.

b) Mali seminar (za učitelje angleškega jezika v osnovnih in srednjih šolah)

Seminar je postal tradicionalna oblika izobraževanja učiteljev na osnovnih in srednjih šolah ter je namenjen povezavi med obema vrstama šol na temelju skupnih strokovnih in didaktično-metodičnih vsebin.

Izvajali ga bodo pedagoški svetovalci za tuje jezike ter predavatelji American Embassy.

Delo bo potekalo plenarno in skupinsko.

Seminar bo marca 1991; 8 skupin, po 8 ur.

NEMŠKI JEZIK

a) Vrednotenje znanja, standardi

Učitelji bodo spoznali teorijo in prakso pri vrednotenju znanja.

Program:

Tehnike in oblike vrednotenja. Praktični prikazi, Oblikovanje meril.

Pri izpeljavi seminarja bodo sodelovali: Kulturni in informativni center ZRN, tuji lektorji in pedagoška svetovalka Herta Orešič.

Delo bo plenarno in skupinsko.

16-urni seminar bo v Mariboru in Ljubljani, spomladi 1991, 2 skupini.

b) Predstavitev učbenikov nemškega jezika za 7. in 8. razred.

Program:

Predstavitev zasnove. Nadrobna utemeljitev. Praktične demonstracije.

Izvajali ga bodo avtorji učbenikov.

Po predavanju in pogovoru se bo delo nadaljevalo v skupinah.

Seminar bo v Celju, Ljubljani, Mariboru in Murski Soboti v avgustu 1991; 4 skupine po 8 ur.

DRUŽBENO-MORALNA VZGOJA

Uvajalni seminar

Namen seminarja je seznaniti učitelje z učnoljnim načrtom, ki bo sestavni del družboslovja v osnovni šoli.

V prvem delu seminarja bo obravnavan učni načrt, drugi del pa bo namenjen uresničevanju učnega načrta in strokovnemu spopolnjevanju.

Izvajalci bodo strokovnjaki s fakultet ter pedagoški svetovalci zavoda.

Delo v skupinah, pogovor, analiza – sinteza.

Seminar bo trajal 8 ur in bo organiziran po organizacijskih enotah jeseni 1990, 8 skupin.

ZGODOVINA

(za učitelje osnovne in srednje šole)

Novosti v zgodovinski stroki.

Poglaviti temi bosta:

Dognanja iz novejših zgodovine. Didaktične novosti pri pouku zgodovine.

Predavali bodo visokošolski učitelji.

Seminar bo septembra 1990 v Ljubljani, 6 skupin.

GEOGRAFIJA

Program:

Video pri pouku geografije; oblikovanje pojmov; terensko delo.

Učitelji se bodo usposobili za delo na terenu z novimi učnimi pripomočki.

Izvajalci seminarja:

mag. Slavko Brinovec, mag. Marija Košak, dr. Aco Lovrenčak, Rok Hlebs, Janez Godnov, pedagoški svetovalac.

Delo bo potekalo v pedagoških delavnicah, vsebine so usklajene z željami in potrebami učiteljev.

16-urni seminar bo organiziran po organizacijskih enotah; v šolskem letu 1990/91 bodo 3 pedagoške delavnice (v vsaki po 6 skupin).

BIOLOGIJA

Biolška delavnica – usposabljanje učiteljev za preučevalno delo

Program:

Informacijski sistem v pouku naravoslovja. Priprava in oblikovanje delovnega gradiva za pouk. Teorija in vaje iz rastlinske fiziologije.

Učitelji bodo vodili pedagoški svetovalci Zavoda.

Pri obravnavanju nekaterih vprašanj bo prejem problemski, poleg predavanj pa bodo pripravljene tudi vaje.

Seminar bo po organizacijskih enotah spomladi 1991, 30 skupin po 16 ur.

KEMIJA

Učiteljem kemije bodo predstavljeni prenovljeni učbenik za 7. razred ter delovni zvezek in metodični priročnik. Za 8. razred bodo predstavljene nove učne enote iz organske kemije.

Seminar bodo izvajali visokošolski učitelji kemije, avtorji učbenikov in pedagoški svetovalci Zavoda.

Poleg predavanj bo tudi veliko poskusov.

Seminar bo januarja in februarja 1991; 8 skupin po 8 ur.

MATEMATIKA

a) Opredelitev in diferenciacija izobrazbenih ciljev ter dosegljivost temeljnih izobrazbenih ciljev pouka matematike v 8. razredu OŠ.

Program:

Seznami klasificiranih in kategoriziranih učnih ciljev matematike v 8. razredu. Predstavitev rezultatov merjenja dosegljivosti temeljnih učnih ciljev v 8. razredu. Predstavitev rezultatov merjenja dosegljivosti temeljnih učnih ciljev na predmetni stopnji OŠ (5. – 8. razred).

Seminar bodo izvajali člani predmetne skupine za matematiko in svetovalci Zavoda.

Delo bo potekalo frontalno in skupinsko.

Seminar bo v novembru 1990 po organizacijskih enotah Zavoda; 10 skupin po 8 ur.

b) Geometrija

Seminar bo organiziran za učitelje matematike na predmetni stopnji.

Program:

Razvijanje pojmov ter oblikovanje novih pojmov. Povezave in pripomočki.

Izvajali ga bodo pedagoški svetovalci Zavoda RS za šolstvo.

Delo bo potekalo frontalno.

Organiziran bo po organizacijskih enotah v jeseni 1990, 4 skupine po 8 ur.

FIZIKA

a) Avdiovizualna sredstva pri pouku fizike

Program:

Videokasete – ogled. Uporaba videa pri pouku fizike.

Seminar bodo izvajali člani predmetne skupine za fiziko in zunanji sodelavci.

Delo bo potekalo skupinsko.

8-urni seminar bo predvidoma v septembru 1990; potekal pa bo po organizacijskih enotah Zavoda; 14 skupin po 8 ur.

b) Obvezni šolski množični poskusi v 7. razredu

Namen seminarja je usposobiti učitelje za postavljanje vaj z različnimi učili.

Program:

Postavitev šolskih množičnih poskusov za 7. razred. Različica za postavitev vaj. Pogovor o organizaciji vaj. Šolski množični poskusi pri pouku fizike. Izvajalci bodo pedagoški svetovalci za fiziko, učitelji praktiki ter delavci Pedagoške fakultete v Mariboru in Pedagoške akademije v Ljubljani. Seminar bo organiziran skupinsko, delo bo potekalo tudi eksperimentalno. Izveden bo jeseni 1990 po organizacijskih enotah v 20 skupinah po 8 ur.

LIKOVNA VZGOJA

(za vodje občinskih in medobčinskih aktivov)

Na seminarju bo usklajeno delo občinskih aktivov, predstavljene bodo tudi novosti v stroki in specialni didaktiki.

Program:

Specifične metode likovnovzgojnega dela. Izsledki znanstvenih raziskav, video posnetki učnih nastopov - pregled.

Sodelovanje v društvu likovnih pedagozov.

Vodja seminarja bo Helena Berce-Golob, sodelovali bodo metodiki s PA Ljubljana in PF Maribor ter učitelji praktiki.

Delo bo potekalo frontalno in skupinsko, veliko bo demonstracij.

Dvodnevni seminar (16 ur) bo na Pedagoški fakulteti v Mariboru oktobra 1990, 2 skupini.

GOSPODINSTVO

a) Projektno delo pri gospodinskem pouku

Program:

Vpeljevanje projektnega dela. Predstavitev zgledov iz prakse. Predstavitev učbeniškega gradiva, za 8. razred.

Izvajalci bodo delavci Pedagoškega inštituta ter Zavoda RS za šolstvo. Seminar bo vodila pedagoška svetovalka Marta Hrovatin.

Delo bo potekalo frontalno in v pedagoških delavnicah.

Seminar bo trajal 16 ur in bo organiziran med zimskimi in poletnimi počitnicami 1991 po organizacijskih enotah, 9 skupin.

b) Bioritem in šolska prehrana za vodje šolske prehrane v osnovni in srednji šoli ter domovih učencev

Program:

Alternativne oblike prehrane. Soja v prehrani. Bioritem in režim prehrane. Hitro pripravljivi obroki v celodnevni prehrani otroka in mladostnika.

Izvajalci:

Pedagoška akademija v Ljubljani, Zavod RS za šolstvo (vodja Marta Hrovatin).

Delo bo potekalo frontalno in skupinsko, poleg tega bo več demonstracij, razstava in pokašnja živilskih izdelkov.

Seminar bo med zimskimi in poletnimi počitnicami 1991 v Ljubljani in Mariboru, 2 skupini po 8 ur.

PRVA POMOČ

Obnovitveni seminar za učitelje prve pomoči.

Seminar bo organiziran zato da bi učitelji obnovili temeljno znanje iz doktrine prve pomoči ter se seznanili s strokovnimi novostmi, ki so bile sprejete v WHO.

Program:

Preprečevanje nesreč. Novosti iz doktrine prve pomoči (poškodbe glave, hrbtenice, odtrganine). Novosti pri reanimaciji.

Umetno dihanje in AIDS. Žepna dihalna maska.

Seminar bo vodil Janko Hamler (Zavod RS za šolstvo) ter strokovni delavci Centra za edukacijo iz prve pomoči.

Delo bo potekalo skupinsko.

Seminar bo februarja in marca 1991 v Ljubljani; 4 skupine po 16 ur.

5 USPOSABLJANJE UČITELJEV OTROK IN MLADOSTNIKOV Z MOTNJAMI V TELESNEM IN DUŠEVNEM RAZVOJU

a) Vpeljevanje učnih načrtov v 7. razred osnovnih šol s prilagojenim programom (za ravnatelje in strokovne delavce)

Program:

Analiza družbene skrbi za celostno usposabljanje lažje duševno prizadetih otrok (LDPO). Vpeljevanje učnega načrta in spremljanje. Individualni načrti usposabljanja. Aktualna strokovna problematika. Spremljanje pouka in celotnega usposabljanja. Pošolsko usposabljanje mladostnikov.

Vodja seminarja bo pedagoška svetovalka Majda Končar, sodelovali bodo svetovalci posameznih predmetnih skupin. Delo bo potekalo plenarno in skupinsko.

4-dnevni (32 ur) seminar bo organiziran v 2 skupinah bo - izpeljan v oktobru 1990 v Medijskih toplicah, Radencih in Rogaški Slatini.

b) Vpeljevanje učnih načrtov v 7. razred osnovne šole s prilagojenim programom (za učitelje vseh predmetov).

Program:

Uresničevanje učnih načrtov. Predstavitev učbeniškega gradiva. Praktično delo. Oblikovanje individualnih načrtov usposabljanja.

Seminar bodo izvajali pedagoška svetovalka Majda Končar in svetovalci posameznih predmetnih skupin.

Delo bo potekalo plenarno in skupinsko.

Seminar bo aprila in maja 1991 v Mariboru in Ljubljani, za vsak predmet po 16 ur.

c) Za delo z zmerno, težje in težko duševno prizadetimi (za vodstvene in strokovne delavce) v posebnih šolah in zavodih.

Program:

Razčlenitev družbene skrbi za zmerno, težje in težko duševno prizadete. Osnutek programa osnovnega usposabljanja zatežje in težko duševno prizadete. Športnorekreativne dejavnosti otrok. Spremljanje razvoja otrok - dokumentacija.

Seminar bo izvajala podkomisija pri Zavodu RS za šolstvo v povezavi s Pedagoško akademijo.

Plenarna in skupinska oblika dela.

Seminar bo trajal 3 dni februarja 1991 v Medijskih toplicah, 4 skupine.

6 ŠOLSTVO NARODNOSTI

Narodnostno mešano slovensko-italijansko območje obale

a) Seminar ELLE (za učitelje italijanskega jezika kot drugega jezika na narodnostno mešanem območju, osnovne šole)

Program:

Seznanjanje učiteljev z novimi prijemi v zgodnjem poučevanju jezika. Pouk italijanskega jezika z novimi prijemi. Izdelava projektov.

Izvajalci seminarja bodo Lucija Čok (Pedagoška akademija Koper), Irena Lipovec-Torkar (Zavod RS za šolstvo) ter IARD Milano.

Poleg plenarnega dela (predavanje) bo seminar tudi v pedagoških delavnicah.

Seminar bo januarja, februarja in oktobra 1991 v Kopru; 2 skupini po 11 ur.

b) Predstavitev učbenika za 2. razred OŠ

Na seminarju se bodo učitelji na razredni stopnji seznanili z novim učbenikom ter metodičnimi navodili.

Seminar bosta izpeljali Irena Lipovec-Torkar (Zavod RS za šolstvo) in Lucija Čok (PA Koper).

Plenarnemu predavanju bo sledilo delo v pedagoških delavnicah.

Enodnevni seminar (8 ur) bo avgusta 1991 v Kopru, 2 skupini.

c) Trideseti seminar italijanskega jezika in kulture (za učitelje šol z italijanskim učnim jezikom Koper, Izola, Piran, Buje)

Učitelji bodo spoznali najnovejše dosežke italijanske kulture in jezika.

Nadrobnejši program bo izdelan v prvi polovici septembra z ravnatelji teh šol, pedagoškim svetovalcem iz Italije ob sodelovanju Zavoda. Predavatelji bodo strokovnjaki iz Italije. Pri tem seminarju sodeluje italijansko zunanje ministrstvo.

Delo bo potekalo kot predavanja in razprave.

Seminar bo v zimskih počitnicah 1991 v Kopru in bo trajal 40 ur.

č) Četrty seminar didaktike italijanskega jezika (za učitelje šol z italijanskim učnim jezikom) Istre in Reke

Program:

Didaktična navodila za uporabo učbenikov. Metodična navodila za branje. Predavala bo prof. Luciana Brasca (avtorica učbenika).

Seminar bo organiziran ob sodelovanju Zavoda RS za šolstvo, Zavoda z Reke, Unije za Istro in Reko in Ljudske univerze iz Trsta.

Izpeljan bo v jeseni 1990 v Istri, 3 skupine po 16 ur

Narodnostno mešano slovensko-madžarsko območje Pomurja

a) Seminar iz madžarskega jezika (za vzgojiteljice v dvojezičnih VVO)

Usposabljanje bo obsegalo spopolnjevanje v madžarskem jeziku ter strokovnem pedagoškem izrazu v madžarskem jeziku.

Seminar bosta vodila Jana Kolarič (Zavod RS za šolstvo) in lektor madžarskega jezika na Pedagoški fakulteti Maribor. Delo bo potekalo plenarno (predavanja) in skupinsko.

Seminar bo v Murski Soboti, jeseni 1990, 1 skupina, 16 ur.

b) Za učitelje madžarskega jezika v osnovnih šolah

Učitelji se bodo usposabljali v madžarskem jeziku.

Program:

Kultura govora. Domače branje na vseh stopnjah.

Seminar bo izpeljala Pedagoška fakulteta Maribor in bo organiziran v 3 skupinah po 16 ur v Lendavi med zimskimi počitnicami, 1991.

c) Za učitelje madžarskega jezika dvojezične srednje šole v Lendavi

Program:

Poglavja iz spoznavanja madžarskega jezika in jezikovno sporočanje: besedotvorje, posebej v zvezi s strokovnim jezikom. Uporaba jezikovnih priročnikov.

Izvajalci bodo učitelji Pedagoške fakultete v Mariboru.

Delo bo frontalno in skupinsko ter v obliki vaj.

Seminar bo organiziran med zimskimi počitnicami 1991 v Lendavi, 2 skupini po 8 ur.

7 GLASBENO ŠOLSTVO

Seminar za učitelje harmonike.

Program:

Priказ sodobnega pouka harmonike. Poglavje iz učnega načrta.

Seminar bo izvajal prof. Lorbek.

Teoretičnemu delu seminarja bo sledil praktičen prikaz pouka.

Seminar bo trajal 16 ur in bo organiziran po organizacijskih enotah jeseni 1990, 20 skupin.

8 IZOBRAŽEVANJE OTROK DRŽAVLJANOV SFRJ, KI SO NA ZAČASNEM DELU V TUJINI

a) Priprave za odhod učiteljev na delo v tujini

Program: Delovnopравни status. Družbene teme. Delo v klubih in društvih. Sodelovanje s šolskimi oblastmi (za učitelje, ki so bili izbrani za delo v oddelkih dopolnilnega pouka v slovenskem jeziku v tujini).

Seminar bo vodila Dragica Motik. Sodelovali bodo tudi drugi delavci zavoda, učitelji Filozofske fakultete, Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, Republiški komite za informiranje, ZKOS.

Seminar bo potekal ob predavanjih in pogovoru, organiziran bo spomladi 1991 in bo trajal do 40 ur.

b) Didaktično-metodična navodila za delo z novim gradivom in spoznavanje novih oblik dela (za vzgojitelje v predšolski vzgoji in učitelje dopolnilnega pouka)

Program:

Družbene razmere v tujini in domovini – vpliv na dopolnilni pouk. Vloga učiteljev v klubih in društvih naših državljanov na tujem. Vloga staršev pri vzgoji otrok.

Seminar bo vodila Dragica Motik, sodelovali bodo tudi drugi delavci zavoda, Filozofske fakultete, Pedagoškega inštituta ter učitelji praktiki.

Organiziran bo med pomladanskimi počitnicami v zahodni Evropi, 1 skupina, 32 ur

9 RAČUNALNIŠTVO

a) 150-urni začetni tečaj za učitelje osnovne šole.

Program:

Osnovni tečaj DOS. Osnove dela na računalniku. Osnove programiranja. Spoznavanje programskih paketov in delo z njimi.

Izvajalci bodo s Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, sodeloval bo zavod.

Delo bo potekalo teoretično in praktično.

Seminar bo organiziran jeseni 1990 v Ljubljani in Mariboru, 6 skupin.

b) Enak tečaj bo ob istem času tudi za učitelje srednjih šol, 6 skupin.

c) 30-urni nadaljevalni tečaj za učitelje računalništva v osnovnih in srednjih šolah.

Program:

Operacijski sistem. Programski jezik. Uvod v programske strukture in algoritme. Računalniška orodja. Demonstracije programov.

Izvajalci:

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo, sodeloval bo Zavod.

Tridnevni seminar (24 ur) bo organiziran v Ljubljani, jeseni 1990, 18 skupin.

č) LOGO-S (za učitelje osnovnih šol)

Program seminarja:

Uvodni: Predstavitveni paketa in možnosti za uporabo.

Začetni: Temeljni ukazi.

Nadaljevalni: Programiranje zahtevnejših likov.

Metodični: Pedagoška osnova za programiranje.

Izvajalci bodo učitelji mentorji, avtorji programskega jezika, svetovalci zavoda.

Seminar bo organiziran v 10 skupinah po 8 ur v Ljubljani in Mariboru jeseni 1990.

d) TURBO PASCAL (za učitelje računalništva v osnovnih in srednjih šolah)

Učitelji se bodo usposobili za uporabo programskega paketa TURBO PASCAL pri pouku. Seminar bo sestavljen iz uvodnega, začetnega, nadaljevalnega in metodičnega dela.

Izvajalci bodo učitelji mentorji, visokošolski učitelji FNT in svetovalci zavoda.

Seminar bo organiziran v 10 skupinah po 8 ur v Ljubljani in Mariboru v jeseni 1990.

e) d Base IV (sampler) za učitelje SŠ

Namen seminarja je usposobiti učitelje za uporabo programskega paketa za delo z bazami podatkov. Sestavljen je iz uvodnega, začetnega, nadaljevalnega in metodičnega dela.

Izvajali ga bodo učitelji mentorji, visokošolski učitelji FNT in Pedagoške fakultete v Mariboru ter svetovalci zavoda.

Organiziran bo jeseni 1990 v Mariboru in Ljubljani, 10 skupin po 8 ur.

f) Urnik (za učitelje mentorje ter učitelje v OŠ in SŠ)

Program:

Vpis podatkov za posamezno šolo: prostori, učitelji, učenci.

Izvajalci bodo: Fakulteta za elektrotehniko, avtor programa, učitelji mentorji, svetovalci zavoda.

Seminar bo organiziran po organizacijskih enotah, decembra 1990; 5 skupin po 8 ur

g) Virusi (za učitelje v OŠ in SŠ)

Program:

Odkrivanje virusov. Zdravljenje in varstvo pred virusi.

Seminar bodo izvajali učitelji mentorji, ZŠ, FNT Ljubljana, PF Maribor. Organiziran bo jeseni 1990 v Ljubljani, Celju in Mariboru, 10 skupin po 8 ur.

h) Funkcije (za učitelje matematike in računalništva v SŠ)

Program:

Uporaba programskega paketa v matematiki. Preučevanje in risanje funkcij v matematiki.

Izvajali ga bodo učitelji mentorji in svetovalci zavoda.

Seminar bo jeseni 1990 v Ljubljani in Mariboru, 9 skupin po 8 ur

i) Mreže (za učitelje računalništva v SŠ)

Program:

Možnost iz povezav matičnih računalnikov v mreže. Povezava računalnikov v mrežo in delo v njej.

Seminar bodo izvajali učitelji mentorji, FNT Ljubljana, PF Maribor in svetovalci zavoda.

Seminar bo oktobra in novembra 1990 v Mariboru, Ljubljani in Celju, 10 skupin po 8 ur.

10 SREDNJE ŠOLE

1. Šolski svetovalni delavci

Trening ustvarjalnega dela (razvijanje ustvarjalnega mišljenja in sposobnosti za raziskovalno delo pri mladih)

Program:

Ustvarjalnost: ustvarjalno mišljenje pri naravoslovju, ustvarjalni učitelj – ustvarjalni učenec. Teoretične podlage za trening ustvarjalnega dela. Testi in metode dela. Praktično delo s srednješolci.

Predavali bodo strokovnjaki s področja učenja in poučevanja ter razvoja mišljenja (Filozofska fakulteta, Pedagoški inštitut) v sodelovanju s srednjo šolo in z Izobraževalnim centrom pri Inštitutu Jožef Stefan.

Seminar bo potekal frontalno (predavanja ter v manjših skupinah, praktično delo učencev).

Literatura:

Priporočamo dela, ki so jih napisali: R. Kvaščev, V. Pečjak, N. Jauševac, W. Labinovitz, P. Russell, B. Marentič-Požarnik, M. Makarović, W. Nagel, E. Kobal, Buzant, in drugi.

2. Za učitelje, ki poučujejo v vseh programih

ANGLEŠKI JEZIK

Poglobljanje znanja za pouk angleškega jezika

Program:

Novi vidiki v metodologiji pouka angleškega jezika kot tujega jezika. Uporaba videa pri pouku. Projekti pri pouku.

Seminar bodo izvajali: The British Council, Embassy of the United States of America in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Plenarnemu delu seminarja bo sledilo delo v skupinah – pedagoške delavnice.

Seminar bo organiziran januarja 1991, trajal bo 40 ur; 1 skupina, 5 podskupin.

FRANCOSKI JEZIK

Jezik kot odsev življenja in kulture

Program:

Uporaba sodobnih učnih pripomočkov pri pouku ob predstavitvi programov. Nekatera bolj zapletena poglavja iz francoske slovnice. Novosti v kulturnem, političnem in gospodarskem življenju Francije.

Seminar bodo izvajali strokovnjaki iz Francije in lektorji francoskega jezika v Sloveniji, vodil ga bo pedagoški svetovalec Boris Klemenčič.

Delo bo potekalo v manjših skupinah ob sodelovanju lektorjev.

Seminar bo spomladi 1991, trajal bo 4 dni; 1 skupina, več podskupin.

DRUŽBOSLOVJE

Uvajalni seminar

Namen seminarja je predstaviti učiteljem zasnovanost celotnega družboslovja in jih usposobiti za celostno uresničevanje le-tega.

Program:

Predstavitveni zasnove obvezne vsebine in izbirnih vsebin. Strokovno spopolnjevanje za uresničevanje učnih načrtov. Seminar bodo izvajali strokovnjaki s FSPN ter svetovalci Zavoda RS za šolstvo.

Delo bo potekalo v skupinah.

Enodnevni seminar (8 ur) bo v Mariboru in Ljubljani jeseni 1990; 3 skupine, 12 podskupin.

BIOLOGIJA

Sodoben pouk biologije v svetu in pri nas

Učitelji bodo spoznali katalog znanj, učbenike, gradivo za vaje, teste znanja.

Program:

Znanje preverjanje znanja in ocenjevanje. Mednarodna matura. Naravoslovni program in naravoslovje v Angliji in drugje.

Izpeljali ga bodo strokovnjaki z Biotehniške fakultete, učitelji naravoslovnih šol iz Ljubljane in Maribora ter svetovalci Zavoda RS za šolstvo.

Delo bo potekalo plenarno in v skupinah.

Seminar bo potekal vse leto 1991, organiziran bo v Ljubljani in Mariboru v 4 skupinah po 16 ur.

KEMIJA

Program:

Kemija za varovanje okolja. Učni program kemije v gimnaziji in tehniških šolah. Predstavitveni novih učbenikov v kemijski usmeritvi.

Izvajalci seminarja bodo visokošolski učitelji kemije in svetovalci Zavoda RS za šolstvo.

Delo bo potekalo plenarno.

Seminar bo februarja, marca in aprila 1991; 3 skupine po 8 ur.

ZDRAVSTVENA VZGOJA

Znanje iz diferencialne psihologije

Program:

Razvoj zdrave osebnosti. Nekatere razvojne značilnosti mladostnika. Nevroze in psihosomatične motnje in bolezni.

Seminar bo vodila Fani Čeh (zavod), sodeloval bo prof. dr. Pavle Kogoj.

Poleg predavanj bo delo potekalo tudi v skupinah.

Seminar bo januarja 1991 v Ljubljani in Mariboru; 2 skupini po 8 ur.

Za pedagoške delavce v gimnazijah

Vpeljevanje novega vzgojno-izobraževalnega programa Gimnazije in spremljanje izpeljave (za vodstvene delavce in učitelje predmetov psihologija, sociologija, filozofija, matematika)

Namen seminarja je motivirati pedagoške delavce za kakovostno uresničevanje programa.

Program:

Predstavitveni novega gimnazijskega programa. Pomoč učencem in učiteljem pri izbiri predmetov. Predmet umetnosti – predstavitev priročnika. Predmeti psihologija, sociologija, filozofija, matematika – vsebine in metodične obravnave.

Seminarje bo vodila Terezija Osterman-Cenc, sodelovali bodo profesorji Filozofske fakultete ter umetniških akademij.

Delo bo potekalo frontalno (predstavitve programa) in skupinsko (vsebinske in metodološke posodobitve novih predmetov).

Seminar za vodstvene delavce bo avgusta 1990 in aprila 1991; za svetovne delavce oktobra 1990 in marca 1991 pa po predmetih; 7 skupin po 8 ur.

NEMŠKI JEZIK

Kultura in civilizacija nemško govorečih dežel.

Seminar bo organiziran z namenom, da bi učiteljem predložili pomen medkulturnosti in jih navdušili zanjo.

Program:
Interkulturalna vzgoja. Razumevanje drugačnega. Možnost za uporabo sredstev.

Seminar bo vodila Herta Orešič (zavod), predavali bodo strokovnjaki nemških predstavništev.

Delo bo potekalo plenarno in skupinsko.

Tridnevni seminar (25 ur) bo v zimskih počitnicah 1991 (kraj določen kasneje); 1 skupina, 24 ur.

LIKOVNA VZGOJA

Program:
Oblikovanje prostora. Predstavitve oblikovanja prostora z izdelki učencev osnovnih šol. Gimnazija – prenova likovne in umetniške vzgoje.

Izvajalci bodo dr. Milan Butina, sodelavci s kadrovskih šol, dr. Helena Berce (Zavod).

Delo bo potekalo frontalno in skupinsko ter ob demonstracijah.

Seminar bo izveden spomladi in v jeseni 1991 v Ljubljani in Mariboru; 2 skupini po 16 ur.

FIZIKA

Fizikalna merjenja

Uvajalni seminar za predstavitve novih vaj.

Seminar bodo izvajali visokošolski učitelji in učitelji srednjih šol s sodelovanjem Zavoda. Delo bo potekalo skupinsko, eksperimentalno.

Enodnevni (8 ur) seminar bo organiziran jeseni 1990 v Ljubljani. 1 skupina.

PEDAGOGIKA

a) Predmet pedagogika kot splošnoizobraževalni družboslovni predmet

Program:
Usposabljanje za sodobnejši pouk (metode, oblike dela). Vpeljevanje in uresničevanje programskih sprememb.

Izvajalci bodo strokovnjaki s Filozofske fakultete in Alenka Vitman (Zavod RS za šolstvo).

Delo bo potekalo plenarno (predavanja), sledila bo razprava.

Enodnevni (8 ur) seminar bo februarja 1991 v Ljubljani. 1 skupina.

b) Usposabljanje učiteljev za sodobnejši pouk (za učitelje srednje baletne šole)

Program:
Sodobne metode pri poučevanju. Uveljavljanje programskih sprememb. Mednarodni trendi v izobraževanju prihodnjih baletnih umetnikov.

Seminar bo vodila Alenka Vitman (Zavod RS za šolstvo), sodelovali bodo strokovnjaki s tega področja.

Delo bo potekalo ob predavanjih in razpravah.

Seminar bo novembra 1990 v Ljubljani; 1 skupina po 16 ur.

Za učitelje, ki poučujejo v tehniških šolah

STROJNIŠTVO

a) Standardizacija (za učitelje strokovnotehničnih predmetov)

Program:
Razvoj standardov. Sistem standardizacije. Evropski in svetovni standardi. Trendi tehničnih standardov. Vklapljanje Jugoslavije v procese tehničnih standardizacij.

Izvajalci bodo s Fakultete za strojništvo in z Zavoda za standardizacijo.

Delo bo potekalo frontalno in skupinsko.

Seminar bo v Ljubljani, od septembra do decembra 1990, 7 skupin po 16 ur.

b) Tehnično risanje in strojni elementi (za učitelje tega predmeta)

Program:
Sodobni prijem pri poučevanju. Strokovno usposabljanje – novosti in posebnosti pri predmetu. Razprava.

Seminar bodo izpeljali strokovnjaki Strojne fakultete in svetovalec Zavoda. Delo bo potekalo ob predavanjih, pogovoru in demonstracijah.

Enodnevni (8 ur) seminar bo spomladi 1991, 1 skupina

c) Energetika z energetskimi napravami (za učitelje tega predmeta)

Program:
Novosti pri predmetu doma in v svetu. Sodobni prijem pri poučevanju. Problematika – razpravljanje.

Izvajalci bodo strokovnjaki Strojne fakultete in svetovalec Zavoda.

Delo bo potekalo teoretično (predavanja) in praktično.

Seminar bo v Mariboru ali Ljubljani v prvi polovici 1991; 1 skupina po 8 ur.

ZDRAVSTVO

Zdravstvena nega

Program:
Spremembe pri zdravstveni negi in s tem povezani problemi. Vloga zdravstvene nege v zdravstvenem varstvu.

Seminar bo vodila svetovalka zavoda, sodelovali bodo predavatelji Višje šole za zdravstvene delavce ter učitelji praktiki.

Seminar bo v pedagoških delavnicah (snemanje učne ure, pogovor).

Organiziran bo avgusta 1991 v Ljubljani; 2 skupini po 8 ur.

Za učitelje, ki poučujejo v poklicnih in tehniških šolah

STROJNIŠTVO

a) Varjenje (za učitelje predmeta tehnologija)

Program:

Načini varjenja. Proces spajanja.

Seminar bo vodil svetovalec Franc Najdič, predavali bodo strokovnjaki Inštituta za varilstvo. Delo bo potekalo frontalno, skupinsko in individualno.

Seminar bo oktobra 1990 v Ljubljani; 2 skupini po 16 ur.

b) Specialna didaktika strokovno-teoretičnih predmetov kovinarstva in strojništva (za učitelje teh predmetov).

Program:

Didaktične izkušnje. Izvajanje pouka. Ocenjevanje. Vpliv kakovostnega pouka pri teoretičnih predmetih na učni uspeh pri praktičnem pouku.

Seminar bo potekal frontalno (predavanja), skupinsko in z demonstracijami.

Organiziran bo januarja, februarja in marca 1991; 4 skupine po 8 ur.

ELEKTROTEHNIKA

a) Tehnologija izdelave polprevodnih elementov (za učitelje predmetov elektronski elementi, elektronska vezja, osnove elektrotehnike in praktičnega pouka).

Učitelji bodo spoznali sodobno tehnologijo in postopke pri izdelavi diskretnih in integriranih elektronskih elementov.

Program:

Tehnologija za izdelavo diskretnih elektronskih elementov. Tehnologija za izdelavo integriranih vezij. Predstavitve proizvodnega programa polprevodnih elementov. Prikaz možnosti za uporabo polprevodnih elementov ter integriranih vezij pri vajah v elektroniki in pri praktičnem pouku.

Seminar bo vodil Marjan Polanc, sodelovala bosta Matjaž Livar in Ludvik Dejak. Seminar bo izpeljan s predavanji, z demonstracijami, ogledom proizvodnje in s praktičnimi vajami.

Organiziran bo oktobra 1990 v Trbovljah; 1 skupina, 8 ur.

b) Ultrazvok (za učitelje predmetov industrijska elektronika, elektronska vezja, praktični pouk v elektroniki)

Učitelji bodo spoznali možnosti uporabe ultrazvoka v industriji, izvedbe ultrazvočnih vezij ter teoretične osnove ultrazvoka.

Program:

Ultrazvok – teoretična obravnava. Viri ultrazvočnega valovanja, osnova vezja ultrazvočnih virov. Industrijska uporaba ultrazvoka. Ultrazvočne kople.

Vodja seminarja bo Marjan Polanc. Sodelovali bodo strokovnjaki z Inštituta Jožef Stefan.

Delo bo potekalo frontalno (predavanja) in z demonstracijami.

Seminar bo decembra 1990 v Ljubljani; 1 skupina po 8 ur.

c) Elektroenergetski sistemi (za učitelje predmetov elektroenergetski sistemi in praktični pouk v elektroenergetiki)

Učitelji bodo spoznali novosti v proizvodnji in razdeljevanju električne energije ter njeni gospodarni uporabi.

Program:

Dolgoročne težnje uporabe električne energije v Sloveniji. Energetske možnosti proizvodnje električne energije. Načrtovanje razvoja električne energije. Vključevanje alternativnih virov energije v energetske bilanco Slovenije. Ogled elektrarne Mariborski otok.

Seminar bodo vodili Tine Zorič in strokovnjaki Elektrogospodarstva Slovenije. Predavanja bodo ponazorjena z ogledom diapozitivov in filma.

Seminar bo predvidoma marca 1991 v Mariboru; 1 skupina, 8 ur.

č) Avtomatizacija merjenja (za učitelje predmetov električne meritve, krnila in regulacije, digitalni sistemi)

Učitelji bodo spoznali sodobne sisteme za avtomatizirana merjenja.

Program:

Možnosti uporabe sistemov za avtomatizirana merjenja in preskušanja elektronskih vezij. Pomen avtomatizacije merjenj za 100-odstotno preverjanje kakovosti. Računalniško vodenje merilnih procesov in preverjanje izidov. Programska oprema za avtomatizirana merjenja.

Seminar bodo vodili Marjan Polanc in strokovnjaki iz razvoja v tovarni ISKRA v Novem mestu.

Ob predavanjih bo tudi več demonstracij, sledila bo razprava.

Seminar bo maja 1991 v Novem mestu; 1 skupina, 8 ur.

GRADBENIŠTVO

(za učitelje strokovno-teoretičnih predmetov in praktičnega pouka)

Program:

Programiranje pouka. Podajanje učne snovi učencem (metode, oblike dela). Preverjanje znanja.

Seminar bodo vodili Branka Paulik (Zavod RS za šolstvo) in strokovnjaki Filozofske fakultete.

Potekal bo v pedagoški delavnici.

Organiziran bo v jeseni 1990 v Ljubljani; 2 skupini po 8 ur.

TEKSTILNA IN USNJARSKOPREDELOVALNA USMERITEV

a) Estetsko modeliranje in oblikovanje (za učitelje strokovno-teoretičnih predmetov in praktičnega pouka v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji).

Program:

Novi prijem pri estetskem oblikovanju v tekstilni industriji.

Novi prijem pri estetskem programu v usnjarskopredelovalni industriji (podrobnejši program bo izoblikovan ob dogovarjanju s strokovnjaki).

Seminar bodo vodili svetovalka Zavoda RS za šolstvo, sodelovali bodo strokovnjaki fakultete za naravoslovje in tehnologijo. Delo bo potekalo frontalno in skupinsko.

Seminar je načrtovan v avgustu 1990 v Ljubljani; 2 skupini po 16 ur.

b) Nove vsebine v strokovnoteoretičnih predmetih (za učitelje strokovnoteoretičnih predmetov v programih tekstilne in usnjarske tehnologije).

Program:

Vrste novih tehnologij in materialov. Uporaba novih tehnologij in materialov.

Izvajalci seminarja bodo strokovnjaki Tehniške fakultete v Mariboru ter Fakultete za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani.

Delo bo potekalo frontalno (predavanja, razprave) in skupinsko.

Seminar bo februarja 1991 v Ljubljani; 2 skupini po 16 ur.

GRAFIČNA IN PAPIRNIŠKA USMERITEV

Pedagoško-psihološko spopolnjevanje učiteljev (za učitelje strokovnih predmetov)

Namen seminarja je, da bi učitelji teh predmetov dopolnili znanja o pedagoško-psiholoških temeljih pouka.

Program:

Psihološke značilnosti mladostnika (problemi odrasčanja). Pouk, načrtovanje in prilagajanje učitelja učencem. Odnosi med učiteljem in učenci.

Seminar bo vodila svetovalka zavoda, izvajali ga bodo strokovnjaki Filozofske fakultete. Delo bo potekalo v pedagoških delavnicah.

Seminar je načrtovan za jesen 1990 in pomlad 1991 v Ljubljani; 1 skupina, 8 ur

KMETIJSTVO

a) Kmetijski stroji (za učitelje predmeta kmetijski stroji – strokovnoteoretični predmeti in praktični pouk)

Program:

Razgovor o medpredmetni korelaciji v učnem načrtu predmeta, kmetijski stroji – teoretični in praktični pouk. Predstavitev učbenika Kmetijski stroji.

Izvajalci bodo prof. J. Duhovnik s Strojne fakultete, sodelavca B. Šket in Cveta Žumer, vodja seminarja Vera Veselič-Rožman. Delo na seminarju bo frontalno (predavanje), skupinsko, organizirana bo tudi okrogla miza.

Seminar bo aprila 1991 v Novem mestu; 1 skupina, 8 ur.

b) Poskušništvo in strokovne novosti v rastlinski pridelavi (za učitelje predmetov rastlinska proizvodnja in varstvo rastlin in okolja)

Program: Novosti oz. razvojni dosežki pri tehnologijah pridelave posameznih poljščin, sadnega drevja in vinske trte. Spremembe pri posameznih predmetnih področjih v učnem načrtu. Razprava o ustreznosti sestavi teh predmetov.

Seminar bo vodila Vera Veselič-Rožman, sodelovali bodo strokovnjaki z Biotehniške fakultete v Ljubljani, Višje agronomske šole v Mariboru, ravnateljica Srednje kmetijske šole Rakičan (M. Skledar), Cveta Žumer (Zavod RR za šolstvo).

Delo bo frontalno, skupinsko, okrogla miza.

Seminar bo maja 1991 v Rakičanu; 1 skupina, 16 ur

c) Gospodinjstvo v programih kmetijstva (za učitelje gospodinjstva v teh programih)

Program:

Ciljno usmerjeni učni načrti. Oblikovanje letne priprave za predmete gospodinjstvo s prehrano, rastlinska proizvodnja, živalska proizvodnja, kmetijski stroji. Gospodinjstvo pospeševalno delo (akcijska raziskava).

Seminar bo vodila Marta Hrovatin, sodelovala bo Marija Bezovšek (gospodinjstva pospeševalka kmetijske zadruge Mozirje). Delo bo potekalo frontalno in skupinsko.

Seminar bo med zimskimi in poletnimi počitnicami 1991 v Ljubljani; 1 skupina, 16 ur.

č) Strokovne novosti v tehnologiji mesa in mesnih izdelkov (za učitelje strokovnih predmetov in praktičnega pouka v VIP živilstvu)

Učitelji se bodo seznanili z novostmi in živilske tehnologije ter vzgojno-izobraževalnega programa (učnih načrtov).

Program:

Novosti – razvojni dosežki v postopkih pridelave in prodaje mesa in mesnih izdelkov. Predstavitev učbenika Procesna tehnika (1. in 2. del). Pogovor o učnem načrtu predmeta procesna tehnika in vsebinah tega predmeta pri praktičnem pouku.

Seminar bosta vodili Cveta Žumer in Vera Veselič-Rožman (Zavod), sodelovali bodo prof. dr. Milohnoja (Biotehniška fakulteta), mag. Vesna Kinc Smaka in dr. Božidar Žlender (avtorica in recenzentka učbenika).

Delo bo potekalo frontalno in skupinsko, organizirana bo tudi okrogla miza.

Seminar bo izveden med zimskimi počitnicami 1991 v Ljubljani in Mariboru; 1 skupina, 8 ur.

LESARSTVO

a) Sušenje lesa (za učitelje v VIP lesarstvo)

Učitelji bodo spoznali novosti o sušenju lesa in nove metodice prijeme za izpeljavo vaj.

Program:

Teoretične osnove pri sušenju lesa (novosti). Priprava in izvedba vaj iz sušenja lesa.

Seminarja bodo izvajali strokovnjaki Biotehniške fakultete in učitelji praktiki. Delo bo potekalo frontalno in v skupinah (demonstracije).

Seminar bo januarja 1991 v Ljubljani; 1 skupina, 8 ur.

b) Površinska obdelava lesa (za učitelje v VIP lesarstvo).

Učitelji se bodo seznanili z novostmi pri obdelavi lesa in v metodicih prijemih za izpeljavo vaj.

Program:

Teoretične osnove iz površinske obdelave lesa. Priprava in izpeljava vaj. Seminar bodo izvajali strokovnjaki Biotehniške fakultete in učitelji praktiki.

Izveden bo frontalno (predavanje) in skupinsko, izvedenih bo tudi več demonstracij.

Načrtovan je marca 1991 v Ljubljani; 1 skupina, 8 ur.

EKONOMSKA USMERITEV

Aktualizacija učnih vsebin (za učitelje predmetov poslovna matematika, gospodarsko poslovanje, osnove ekonomije, osnove prava, statistika, knjigovodstvo, trženje)

Program:

Prenavljanje učnih načrtov za ekonomske predmete. Aktualno ekonomsko znanje. Uporaba računalnika pri pouku ekonomskih predmetov.

Seminar bodo izvajali visokošolski učitelji Ekonomske fakultete v Ljubljani, Ekonomske-poslovne fakultete v Mariboru, strokovnjaki iz gospodarstva, vodje aktivov učiteljev. Vodil ga bo svetovalec Elizej Prinčič.

Delo bo potekalo frontalno, skupinsko in z vajami.

Seminar bo organiziran v devetih skupinah po 8 ur in bo potekal po organizacijskih enotah vse šolsko leto.

ADMINISTRATIVNA DEJAVNOST

a) Pravna ureditev SFRJ (za učitelje predmeta uvod v pravno ureditev v SFRJ in SR VIP administrativna dejavnost)

Učitelji se bodo seznanili s spremembami zakonodaje.

Program:

Pregled novih zakonov. Spremembe in dopolnitve novih zakonov. Predlogi za spremembo učnega načrta in učbenikov za predmet uvod v pravno ureditev SFRJ in politično ekonomijo.

Izvajalci bodo strokovnjaki Pravne fakultete ob sodelovanju z Zavodom

Delo na seminarju bo frontalno in skupinsko.

Seminar bo v zimskih počitnicah 1991; 1 skupina, 8 ur.

b) Nova zakonodaja za gospodarsko poslovanje (za učitelje ekonomskih predmetov v VIP administrativna dejavnost)

Učitelji gospodarskega poslovanja, knjigovodstva in politične ekonomije se bodo seznanili s spremembami zakonodaje.

Program:

Novi zakoni s področja ekonomije. Spremembe in dopolnitve zdajšnjih zakonov. Predlogi za spremembo in dopolnitve učnih načrtov. Seminar bodo izvajali profesorji Ekonomske fakultete, sodeloval bo Zavod RS za šolstvo.

Izveden bo frontalno (predavanje, razprava).

Načrtovan je v zimskih počitnicah 1991 v Ljubljani; 1 skupina, 8 ur.

PROMET IN ZVEZE

Učitelji posameznih strokovnih predmetov v VIP s področja prometa in zvez se bodo lahko udeležili ustreznih seminarjev, ki bodo organizirani v sklopu drugih usmeritev (strojništvo, elektrotehnika, ekonomska).

Za učitelje, ki poučujejo v poklicnih šolah

STROJNIŠTVO

a) Metode poklicnega usposabljanja in učna sredstva (za učitelje praktičnega pouka v VIP strojništvo)

Učitelji praktičnega pouka bodo spoznali sodobne metode usposabljanja in pomen učnih sredstev pri praktičnem pouku.

Program:

Metoda demonstracij in uporaba učnih listov. Metoda malih vodenih projektov in uporaba video tehnike.

Seminar bo vodil Anton Grebenšek, sodelovali bodo strokovnjaki s Pedagoške fakultete Maribor.

Dopisna oblika dela, konzultacije, končni del – seminar.

Seminar bo novembra 1990 v Celju, Mariboru in Ljubljani; 3 skupine po 8 ur.

b) Pedagoška analiza dela in operativizacija vzgojno-izobraževalnih ciljev in vsebin (za učitelje praktičnega pouka v strojništvo)

Smoter seminarja je oblikovanje vzgojno-izobraževalne enote za praktični pouk.

Program:

Načrtovanje izdelka. Analiza delovnega postopka (tehnološka in pedagoška). Oblikovanje učnih vaj (algoritem vaj). Izbor učnih metod (algoritem učnih metod).

Seminar bo vodil Anton Grebenšek, sodelovali bodo strokovnjaki s Pedagoške fakultete.

Dopisna oblika dela, konzultacije, končni del – seminar

Seminar bo januarja in februarja 1991 v Celju in Mariboru; 6 skupin po 8 ur.

KOVINARSTVO

Tehniško risanje in strojni elementi (za učitelje kovinarskih šol)

Poenotenje dela pri predmetu

Program:

Novosti pri predmetu. Sodobni prijem pri poučevanju. Merila za ocenjevanje. Problematika.

Predavali bodo strokovnjaki s Strojne fakultete, seminar bo vodil svetovalec Zavoda RS za šolstvo. Delo bo potekalo frontalno (predavanja) in z metodo grafičnih del.

Seminar bo maja 1991 v Mariboru; 1 skupina, 8 ur.

OSEBNE STORITVE

Metodično načrtovanje praktičnega pouka (za učitelje praktičnega pouka za smer frizer v VIP Osebna nega)

Namen seminarja je spopolniti metodično-didaktično znanje učiteljev.

Program:

Oblikovanje učne ure (metode, usmerjenost in strategija poteka). Praktične izkušnje in teoretična podkrepitev problema.

Predavala bosta mag. Armand Papotnik in dr. Martin Kramar s Pedagoške

fakultete v Mariboru. Delo bo potekalo frontalno (predavanje) in v pedagoških delavnicah.

Seminar je načrtovan v septembru 1990 v Celju; 1 skupina, 8 ur.

PEDAGOŠKO-PSIHOLOŠKO SPOPOLNJEVANJE

(za učitelje strokovnih predmetov in praktičnega pouka v tri-letnih smereh srednjega izobraževanja)

Namen seminarja je dopolniti znanje o pedagoško-psiholoških temeljih pouka.

Program:

Psihološke značilnosti mladostnika (problemi odraščanja). Pouk; načrtovanje in prilagajanje pouka učencem. Odnosi med učiteljem in učenci.

Seminar bo vodila Marija Tome, koordinatorji bodo svetovalci za posamezne stroke, sodelavci pa strokovnjaki Filozofske fakultete in Svetovalnega centra za otroke in mladostnike in starše. Delo bo potekalo frontalno in skupinsko in v učni delavnici.

Seminar bo oktobra 1990 in septembra 1991 v Ljubljani; 10 skupin po 8 ur.

11 ZA VZGOJITELJE V DOMOVH ZA UČENCE

Mladinska delavnica (za vzgojitelje in ravnatelje domov)

Na seminarju, naj bi se vzgojitelji v domovih za učence usposobili za praktično uporabo interaktivnih iger pri vzgojnem delu.

Program:

Spoznavanje učencev. Sodelovanje z učenci. Verbalna in neverbalna komunikacija. Vloga staršev. Sistema vrednot in morala.

Seminar, bodo izvajali Alenka Kobolt, dr. Vinko Skalar in skupina mladih strokovnjakov s Pedagoške akademije, vodil pa ga bo Momčilo Janković.

Delo bo potekalo frontalno (uvodna kratka predavanja), praktično delo pa v skupinah.

Seminar bo med zimskimi počitnicami, maja in med poletnimi počitnicami 1991; 3 skupine po 24 ur.

D II INSTITUT JOŽEF STEFAN

LJUBLJANA, Jamova 39

Organizator izobraževanja Marjan Kroflič, prof.
Telefon 061/214-399

SEMINARJI ZA PEDAGOŠKE DELAVCE V VZGOJNO-VARSTVENIH USTANOVAH, OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOLAH

IJS-1 UPORABA RAČUNALNIKOV PRI POUKU IN VZGOJI V ŠOLI

Seminar priporočamo vzgojiteljem, učiteljem v osnovnih in srednjih šolah; računalniške izkušnje niso potrebne.

Cilji:

Udeleženci seminarja:

- spoznajo možnosti uporabe računalnika pri vzgojno-izobraževalnem delu
- spoznajo banko računalniških programov s področja izobraževanja
- spoznajo temeljna področja uporabe računalnikov v šoli
- se usposobijo za temeljno uporabo računalnika kot orodja pri svojem vsakdanjem delu.

Metode:

- demonstracija računalniških programov za učenje in preverjanje znanja in razprava
- vaje na računalnikih v dvojicah
- dojemanje pojmov po korakih
- sprotno preverjanje in praktično preskušanje pridobljenega znanja ob pripravljenih zgledih.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA - 32 UR:

1. sklop: Zgodovina računalništva. Delitev računalnikov. Arhitektura. Programska oprema. Osební računalnik IBM PC. Uporaba računalnika. Osnove operacijskega sistema. Predstavitve urejevalnika besedil, preglednice, poslovne grafike in podatkovne baze.

2. sklop: Demonstracija izobraževalnih programov na osnovni in srednji stopnji na računalniških spectrum, apple in IBM PC.

3. sklop: Osnove operacijskega sistema in urejevalniki besedil. Pisanje učnih priprav z urejevalnikom besedila PCO.

4. sklop: Računalniške tabele. Urejanje podatkov in poslovna grafika. Obdelava podatkov o uspehu učencev s preglednico LOTUS 123.

5. sklop: Kartoteke. Podatkovne baze na osebnih računalnikih. Izdelava obrazca, vnos podatkov, popravljanje podatkov. Urejanje in iskanje podatkov. Uporaba: katalogi in evidenca učencev. Vaje s podatkovno bazo R Base. Koordinator seminarja: Bojan Rovtar, svetovalec.

Kraj: Institut Jožef Stefan ali po dogovoru.

Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Če je seminar zunaj Ljubljane, šola doplača potne stroške predavateljem.

Opomba: Seminar izvajamo v dogovoru s prijavljenimi udeleženci. Razdelitev ur po sklopih prilagajamo zanimanju in potrebam udeležencev.

IJS-2 UPORABA STATISTIČNIH METOD PRI PEDAGOŠKO-RAZISKOVANEM DELU

Seminar priporočamo svetovalnim delavcem v osnovnih in srednjih šolah, učiteljem, ki imajo veselje do raziskovalnega dela; potrebno je poprejšnje znanje o računalništvu.

Cilji:

Udeleženci seminarja:

- spoznajo statistične metode obdelave podatkov po programskem paketu SPSS
- spoznajo načine računalniške obdelave opisne statistike in večdimenzionalnih statističnih metod
- se seznanijo z uporabo računalniškega statističnega paketa pri obdelavi podatkov
- razprava.

Metode:

- praktično delo na računalnikih IBM PC s trdim diskom

- uporaba grafoskopa
- poster z raziskovalnim problemom
- vaje na računalniku.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA - 24 UR:

1. sklop: Priprava podatkov. Opis strukture podatkov. Frekvenčne tabele in histogrami. Računanje opisnih statistik. Grafični prikaz podatkov, Kontingenčne tabele. Test Hi-kvadrat. Urejanje podatkov.

2. sklop: Demonstracija uporabe programa SPSS za večdimenzionalne statistične metode. Linearna regresija. Analiza variance.

3. sklop: Svetovanje pri posameznih problemih satistične obdelave podatkov s programskim paketom SPSS. Razprava. Primer izdelave poročila.

Predavateljica: Barbara Motnikar, dipl. inž. mat., v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo.

Kraj: Institut Jožef Stefan ali po dogovoru z udeleženci.

Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Če je seminar zunaj Ljubljane, šola doplača potne stroške predavateljem.

Opomba: Seminar izvajamo po dogovoru z udeleženci. Število ur po sklopih priredimo zanimanju in potrebam udeležencev.

IJS-3 USTNO SPORAZUMEVANJE IN JAVNO NASTOPANJE

Seminar priporočamo pripravnikom: vzgojiteljem, učiteljem osnovnih in srednjih šol.

Cilji:

Udeleženci seminarja:

- spoznajo načela uspešnega ustnega sporazumevanja
- se usposobijo za uspešno javno nastopanje.

Metode:

- vaje v nastopih pred videokamero
- uporaba grafoskopa
- poster
- analiza videoposnetka nastopov
- razprava
- vaje pomnjenja.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA - 14 UR:

1. sklop: Ustno sporazumevanje. Razlogi za izboljšavo ustnega sporočanja. Način ustnega sporočanja. Uporaba vidno-slušnih pripomočkov.

2. sklop: Priprava nastopa. Potek govora. Razprava.

Predavateljica: Slavica Šmuc, dipl. inž.

Kraj: Institut Jožef Stefan.

Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Opomba: Seminar izvajamo po dogovoru z udeleženci. Število ur po sklopih priredimo zanimanju in potrebam udeležencev.

IJS-4 SEZNANJEVALNI SEMINAR O UPORABNOSTI RAČUNALNIKA

Seminar priporočamo ravnateljem, pomočnikom ravnateljev v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah.

Cilji:

Udeleženci se usposobijo:

- za odločanje ob opremljanju šol z računalniki
- za odločanje o nabavi in uporabi računalniških programov
- s praktičnim delom si razvijejo predstavo o uporabi računalnika v šoli.

Metode:

- Praktično delo na računalnikih IBM PC.
- Razprava ob ilustrativnih zgledih.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA - 16 UR:

1. sklop: Spoznavanje računalnika tipa IBM PC. Strojna in programska oprema. Priprava računalnika za delo. Delo z urejevalnikom besedil (Wordstar).

2. sklop: Delo s preglednicami (Lotus 1-2-3).
 3. sklop: Delo s kartotekami (Paradox).
 4. sklop: Delo s programi za grafiko, namizno založništvo in priročnim programskim orodjem.
 5. Samostojne vaje 32 ur na Institutu Jožef Stefan.
- Koordinacija seminarja: Zoran Gaborovič, dipl. inž.
- Kraj: Institut Jožef Stefan, Ljubljana ali po dogovoru.
- Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Če je seminar zunaj Ljubljane, šola doplača potne stroške predavateljem.
- Opomba: Seminar izvajamo po dogovoru z udeleženci. Število ur po sklopih priredimo zanimanju in potrebam udeležencev.

IJS-5 UPORABA RAČUNALNIKA PRI ADMINISTRATIVNIH DELIH PEDAGOŠKIH DELAVCEV

Seminar priporočamo razrednikom, vodjem aktivov, mentorjem mladinskega raziskovalnega dela, svetovalnim delavcem; poprejšnje znanje iz računalništva ni potrebno.

- Cilji:**
- Udeleženci seminarja:
- dobijo temeljno praktično znanje o računalnikih tipa IBM PC
 - se naučijo delati različne evidence, sezname, kataloge ipd. ob uporabi računalnika
 - si pridobijo znanje, kako urediti sistematično tekstovne ali številke podatke
 - se naučijo iskati, izločati in urediti podatke po določenih zahtevah
 - se usposobijo uporabljati programsko orodje Paradox.

Metode:

- Demonstracija računalniškega programa Paradox.
- Vaje na računalniku IBM PC.
- Študij primerov.
- Razprava.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA – 16 UR:

1. sklop: Vstop in izstop iz programa. Urejevanje kartoteke. Nastajanje kartotek. Vpisovanje podatkov.
 2. sklop: Iskanje podatkov po določenih merilih. Povezovanje kartotek. Popravljanje strukture kartoteke.
 3. sklop: Razvrščanje podatkov. Uporaba matematičnih funkcij.
 4. sklop: Priprava in tisk poročil. Varstvo polj. Oblikovanje zajemnih zaslonov. Delna avtomatizacija dela. Uporaba osnov DOS-a.
 5. sklop: Samostojne vaje 32 ur na Institutu Jožef Stefan.
- Koordinacija seminarja: Zoran Gaborovič, dipl. inž.
- Kraj: Institut Jožef Stefan, Ljubljana ali po dogovoru.
- Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Če je seminar zunaj Ljubljane, šola doplača potne stroške predavateljem.
- Opomba: Seminar izvajamo po dogovoru z udeleženci. Število ur po sklopih priredimo zanimanju in potrebam udeležencev.

IJS-6 SVETOVALNO DELO V KOMUNIKACIJSKEM TRIKOTNIKU UČENEC-STARŠI-UČITELJ

Seminar priporočamo svetovalnim delavcem v osnovnih in srednjih šolah.

- Cilji:**
- Udeleženci seminarja:
- se seznajajo z načini komunikacije za boljše razumevanje
 - se seznajajo z načeli skupinskega dela
 - spoznajo možne konfliktna situacije
 - se seznajajo z načini reševanja konfliktnih situacij.
- Metode:**
- teze za diskusijo
 - študij primerov in igra vlog
 - razprava.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA – 8 UR:

1. Teoretične predpostavke komuniciranja.

2. Vzrok konfliktnih situacij.
3. Poti reševanja konfliktov.
4. Igranje vlog.
5. Spoznavanje neposrednih izkušenj iz prakse.

Koordinacija seminarja: Marjan Kroflič, dipl. psih., v sodelovanju s Fridriko Mičič, dipl. psih., Zavod RS za šolstvo, in Branetom Slivarjem, dipl. psih., vodjo aktiv svetovalnih delavcev. Zunanji sodelavci.

Kraj: Institut Jožef Stefan ali po dogovoru.

Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Če je seminar zunaj Ljubljane, šola doplača potne stroške predavateljem.

Opomba: Seminar izvajamo v dogovoru s prijavljenimi udeleženci.

IJS – 7 UPORABA RAČUNALNIŠKEGA PROGRAMSKEGA ORODJA PRI POSEBNIH PRVINAH SVETOVALNEGA DELA

Seminar priporočamo svetovalnim delavcem v osnovnih in srednjih šolah; učiteljem, ki imajo veselje do raziskovalnega dela.

- Cilji:** usposobiti svetovalce
- za drugačne načine učenja učencev in
 - za pomoč učencem pri razvoju ustvarjalnosti.

Metode:

- uporaba računalniških programov za učenje in preverjanje znanja
- uporaba računalniških programov, ki vsebujejo načela razvrščanja
- akcijsko raziskovanje
- razprava.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA – 8 UR:

1. Teze o učenju.
2. Računalnik kot motivacijsko sredstvo.
3. Ali uporaba računalnika pripomore k razvoju mišljenja?
4. Spoznavanje banke računalniških programov za učenje.
5. Načrtovanje spremljanja izsledkov akcijskega raziskovanja.

Koordinacija seminarja: Marjan Kroflič, dipl. psih., v sodelovanju s Fridriko Mičič, dipl. psih., Zavod RS za šolstvo, in Branetom Slivarjem, dipl. psih., vodjo aktiv svetovalnih delavcev. Zunanji sodelavci.

Kraj: Institut Jožef Stefan ali po dogovoru.

Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Če bo seminar zunaj Ljubljane, šola doplača potne stroške predavateljem.

Opomba: Seminar izvajamo v dogovoru s prijavljenimi udeleženci.

IJS – 8 CIKEL IZBRANIH PREDAVANJ IZ ADOLESCENCE

Seminar priporočajo svetovalnim delavcem na srednjih šolah.

Cilji:

- Udeleženci seminarja:
- poglobljajo znanje iz stroke
 - se seznajajo s sodobnimi dosežki psihologije mladostnikov
 - spoznavajo specifično problematiko nekaterih razvojnih vidikov.

Metode:

- predavanja
- razprava.

IZOBRAŽEVALNA VSEBINA – 8 UR:

1. Ustvarjalnost pri mladostnikih.
2. Nadarjeni mladostniki in vzgojno delo z njimi.
3. Vedenjske motnje pri mladostnikih.

Koordinacija seminarja: Marjan Kroflič, dipl. psih., v sodelovanju s Fridriko Mičič, dipl. psih., zavod RS za šolstvo, in Branetom Slivarjem, dipl. psih., vodjo aktiv svetovalnih delavcev. Zunanji sodelavci.

Kraj: Institut Jožef Stefan ali po dogovoru.

Financiranje: Republiški komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Če bo seminar zunaj Ljubljane, šola doplača potne stroške predavateljem.

Opomba: Seminar izvajamo v dogovoru s prijavljenimi udeleženci.

D III SKUPNOST OSNOVNIH ŠOL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

LJUBLJANA, Splitska 13
Telefon: 061/

DOPOLNILNO USPOSABLJANJE UČITELJEV SLOVENSKEGA JEZIKA – MENTORJEV ŠOLSKIH GLASIL

Tema: Kreativno pisanje kot eno od možnih sredstev stimulantne diferenciacije pouka v osnovni šoli.

Izvajalci: mag. Branko Gradišnik, pisatelj in prevajalec (magistriral na lancasterski univerzi v Angliji iz »creative writinga«); mag. Velemir Gjurić, in gostujoči predavatelj iz vrst jezikoslovcev in ustvarjalcev.

Namen:

Usposabljanje empatično zmožnejših učiteljev slovenščine in mentorsko delo s pisateljsko nadarjenimi in izpovedno pogumnimi otroki.

Program:

1. Pedagoški okvir:

- idiosinkrazija med kreativnostjo in konformnostjo
- slovenski literarni miti kot indokrinacija avtorepresije in analiza slavnih zgledov
- diferenciacija pouka in metoda stimulacije jezikovnih in izraznih ambicij (ustanovitev regionalnega literarnega glasila, oprostitev od pouka slovnice za pisateljsko produktivne učence ipd.)
- bralna značka in obvezno berivo slovenskih pisateljev grob
- kreativno pisanje v predmetniku srednje šole
- diverzifikacija programov v osnovnih šolah
- metoda koncentracije talentov.

2. Praksa v živo: osnove kreatologije

Tečaj, ki se opira na spoznanje o nujni diferencirane obravnave posameznikov v učno-vzgojnem procesu, pač ne more slepomišiti pred dejstvom, da mora načelo diferenciacije po sposobnostih in preferencah veljati tudi za udeležence same. Vprašanja, ki jih bomo obravnavali, so delikatna, intelektualno zahtevna, mentorsko delo, ki naj bi ga pozneje opravljali udeleženci, pa terja nekaj izrazito individualiziranih lastnosti, kot so empatija (sočutenje), vsaj nekoliko ustvarjalno-oblikovalske spretnosti in energije ter nekonformnost in poštvrtovalnost. Visoka strokovna raven seminarja zahteva ustrezno

znanje na seminarju, zato bo za udeležbo treba opraviti preskus sposobnosti kandidatov.

Trajanje obsega dela: 1. del – 5 ur; 2. del – 3 ure; skupaj 8 ur
Število udeležencev: 15.

Predvideni roki: oktober, november 1990 in marec 1991.

Prijave pošljite do 20. septembra 1990 na naslov:
OŠ X. SNOUB Ljubljana, Ljubljana, Karunova 14/a.

Če bo zanimanja več, bomo seminar ponovili.

E I SVETOVALNI CENTER ZA OTROKE, MLADOSTNIKE IN STARŠE

LJUBLJANA, Gotska 18
Telefon: (061) 559-251, 556-164

I SEMINARJI:

1. Utujenost in obremenjenost v šoli

Seminar je namenjen ravnateljem in učiteljem osnovnih in srednjih šol, in svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Stanje in doživljanje utrujenosti v obdobju odrasčanja. Znamenja utrujenosti. Vzroki slabega telesnega počutja in utrujenosti. Medicinski vidiki utrujenosti. Telesna utrujenost. Psihična utrujenost. Življenje učenca in dijaka in vsakodnevne obremenitve. Delovno mesto šolarja in obremenitve. Kako lahko šola zmanjšuje utrujenost otrok in mladostnikov.

Možnosti za zmanjševanje utrujenosti doma in v prostem času. Praktični prikazi nekaterih sprostitvenih metod, ki jih je mogoče uporabljati v šoli. Psihološki vidiki obremenjenosti učiteljev. Učitelj in novosti v šoli.

Izvajalke: dr. Anica Kos (vodja seminarja), Vida Sterle, dr. Marijana Šalehar, Marija Kavkler

Število ur in način izpeljave: 16 ur (dvodnevni seminar).

Kraj: šola.

Čas: po dogovoru.

2. Kako zmanjšati stres v šoli

Seminar je namenjen ravnateljem in učiteljem osnovnih šol, in šolskim svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Značilnosti današnje šole in njena stresogenost. Varovalni in ogrožujoči dejavniki psihosocialnega razvoja v šoli. Sistemski pogledi na delovanje in povezovanje šole, družine in širše družbe. Odnos med učitelji in otroki ter učitelji in starši. Prvo in drugo leto šolanja – kritično in pomembno obdobje za otroka. Psihosocialne motnje v šoli. Psihosomatične motnje učencev. Čustveni vidiki šolskega neuspeha. Strah v šoli in šolska fobija. Možnosti za preprečevanje psihosocialnih motenj v šoli.

Izvajalke: dr. Anica Kos (vodja seminarja za osnovne šole), Vida Sterle, Vera Šlodnjak, Maja Vodopivec (vodja seminarja za srednje šole), dr. Majda Gorišek in dr. Marijana Šalehar.

Število ur in način izpeljave: 16 (dvodnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center ali šola.

Čas: V Svetovalnem centru med semestralnimi počitnicami, na šolah po dogovoru.

3. Motivacija za učenje

Seminar je namenjen učiteljem osnovnih šol in šolskim svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Pomen motivacije za učenje. Zunanja (ekstrinzična) in notranja (intrinzična) motivacija. Pregled teoretičnih pogledov na motivacijo (psioanalitične, humanistične, vedenjske in kognitivne teorije motivacije). Storilnostna motivacija in motivacijske značilnosti učno neuspešnega učenca. Vpliv doživljanja in razlaganja učnega položaja na motivacijo (pričakovanja, cilji, samopodoba, vpliv uspeha in neuspeha). Načini spodbujanja notranje motivacije.

Izvajalke: Marija Stojin, mag. Lidija Magajna.

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center.

Čas: po dogovoru.

4. Individualizacija vzgojno-izobraževalnega dela na šoli

VSEBINA:

(I) Različni vidiki in problemi individualizacije vzgojno-izobraževalnega dela v šoli. Individualne razlike med učenci. Potrebe in možnosti diferenciranja dela v zdajšnjih razmerah ter potrebe po perspektivnih spremembah šolske organizacije. Samostojno učenje in samoizobraževanje ter samostojno učenje učencev.

Različni vidiki in problemi individualizacije vzgojno-izobraževalnega dela v šoli. Individualne razlike med učenci. Prikaz različnih oblik individualiziranja dela, ki so ga razvili posamezni učitelji in ga tudi preskusili v večletni praksi. Za razredno stopnjo prikaz individualiziranih oblik dela pri slovenskem jeziku, matematiki, spoznavanju narave in spoznavanju družbe; za predmetno stopnjo pri slovenskem jeziku, matematiki, fiziki, biologiji, kemiji, zgodovini in zemljepisju.

Izvajalke: Anica Uranjek (vodja seminarja), Marija Kavkler in Tereza Žerdin. Poleg teh sodelujejo še Janez Svetina, Milka Žalik, Ignac Žačik.

Leopold Sever, Jana Dornik in še nekateri učitelji.

Število ur in izpeljava: 16 ur – dvodnevni seminar.

Oblike dela: (I) na šoli, (II) predavanja, pogovor, učne delavnice

Kraj: (I) na šoli, (II) Svetovalni center.

Čas: po dogovoru.

5. Branje za učenje

Seminar je namenjen učiteljem osnovne šole (razredna in predmetna stopnja) in svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Dojemanje vsebine besedila, ne samo razumevanje. Poudarek na predbranih, bralnih in pobralnih dejavnostih, ki se razlikujejo glede na vrste besedil (npr. leposlovno besedilo, matematične tekstne naloge, poljudnoznanstvena besedila itd.). Glavne faze branja za učenje: pregled besedila, postavljanje vprašanj, ustrezno branje in zapiski, ponavljanje in utrjevanje.

Izvajalke: Ana Gradišar (vodja seminarja), Marija Kavkler in mag. Lidija Magajna

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center.

Čas: semestralne počitnice.

6. Specifične učne težave

Seminar je namenjen: učiteljem osnovne šole, šolskim svetovalnim delavcem

VSEBINA:

Značilnosti učencev s posebnimi učnimi težavami (psihopedagoški in medicinski vidik). Motnje branja in pisanja, motnje računanja. Čustvene in socialne težave otrok s specifičnimi učnimi težavami. Psihopedagoški načini pomoči. Odpravljanje motenj branja in pisanja. Prevenција in pomoč pri odpravljanju čustvenih in vedenjskih motenj pri otrocih s specifičnimi učnimi težavami.

Izvajalci: Darja Stojin, Tereza Žerdin, Marija Kavkler in Minka Gradišar

Število ur in izpeljava: 16 ur (dvodnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center.

Čas: semestralne počitnice.

7. Stili učenja in poučevanja

Seminar je namenjen psihologom in pedagogom na osnovnih in srednjih šolah

VSEBINA:

Individualne razlike v stilih učenja in poučevanja. Kognitivna, socialno-emocionalna, fiziološka in psihološka razsežnost stilov učenja. Odkrivanje stila učenja pri učencih. Stili zaznavanja in konceptualiziranja. Simultana in zaporedna predelava informacij. Stili učenja, učna neuspešnost in motnje učenja. Prilagajanje metod poučevanja individualnim stilom učenja. Uporabnost teh spoznanj pri načrtovanju poučevanja in pripravi učnega gradiva.

Izvajalka: mag. Lidija Magajna.

Število ur in način izpeljave: 8 ur (enodnevni seminar – delavnica).

Kraj: Svetovalni center.

Čas: semestralne počitnice.

8. Razvijanje otrokovega mišljenja in poučevanja

Seminar je namenjen razrednim učiteljem, učiteljem matematike in naravoslovnih predmetov v osnovni šoli, psihologom in pedagogom.

VSEBINA:

Razvoj logičnega mišljenja in razumevanja naravnih pojavov po Piagetovi teoriji in glede na druge novejši smeri v razvojni psihologiji. Možnost za razvijanje logično-matematičnih pojmov v VVZ in šoli. Metoda prostega eksperimentiranja pri naravoslovju. Praktične izkušnje pri preskušanju različnih postopkov za spodbujanje logičnega in naravoslovnega mišljenja. Koooperativno učenje pri matematiki. Posebni razvojni zaostanki in motnje v razvoju logično-matematičnih pojmov. Korektivna obravnava.

Izvajalke: mag. Darja Piciga (vodja seminarja), mag. Lidija Magajna, Marija Kavkler, Cirila Peklaj.

Število ur in izpeljava: 24 ur (tridnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center, Ljubljana.

Čas: semestralne počitnice.

9. Specifične učne težave pri matematiki

Seminar je namenjen učiteljem razrednega pouka in predmetnim učiteljem matematike, svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Vzroki težav pri učenju matematike. Sposobnosti, ki so pomembne za učenje matematike. Razvojna diskalkulija. Razmejitve med razvojno diskalkulijo in drugimi nespecifičnimi motnjami računanja. Odrivanje specifičnih in nespecifičnih težav pri računanju. Celostni prijem pri obravnavi učnih težav pri matematiki in načini korekcije specifičnih težav pri računanju.

Izvajalki: Marija Kavkler (vodja seminarja) in mag. Lidija Magajna.

Število ur in način izpeljave: 8 ur (enodnevni seminar).

Kraj: na šoli.

Čas: po dogovoru.

10. Komunikacija med učitelji in učenci

Seminar je namenjen učiteljem in ravnateljem osnovnih in srednjih šol.

VSEBINA:

Pomen ustrezne komunikacije med učiteljem in učencem za uspešnost učno-vzgojnega dela v šoli. Nekatere splošne zakonitosti komuniciranja in kako se kažejo pri šolskem delu. Besedna in nebesedna komunikacija. Spoznavanje konstruktivnih in destruktivnih načinov komuniciranja (besednega in nebesednega). Ozaveščanje lastnih čustvenih odnosov, spoznavanje svojih značilnih oblik komuniciranja in povečanje občutljivosti za nebesedna sporočila.

Izvajalka: Anica Uranjek.

Število ur in izpeljave: 8 ali 16 ur (enodnevni ali dvodnevni seminar, ki zajema predavanja, pogovor, praktične vaje, skupinsko delo in razpravo).

Kraj: na šoli.

Čas: po dogovoru.

11. Komunikacija med učitelji in starši

Seminar je namenjen učiteljem in ravnateljem osnovnih in srednjih šol, šolskim svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Skupinsko delo za ugotavljanje najpogostejših problemov v komunikaciji med učitelji in starši. Pomen komunikacije med učitelji in starši za šolski sistem in otroka. Dinamika učitelj-starši. Oblikovanje ustaljenih oblik komunikacije: govorilne ure, obvestila, roditeljski sestanki. Nove in drugačne možnosti za komuniciranje s poudarkom na enakovrednejšem položaju staršev v šolskem sistemu. Komunikacija šola-starši ob izjemnih težavah otrok.

Izvajalka: Marja Strojina.

Število ur in izpeljave: 8 ur (enodnevni seminar).

Kraj: na šoli.

Čas: po dogovoru.

12. Delo z vedenjsko problematičnimi učenci in šola

Seminar je namenjen učiteljem osnovnih šol in šolskim svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Poglavitne značilnosti psihosocialnega razvoja pri normalnem otroku. Nastanek vedenjske problematičnosti z biološkega, sociološkega in psihološkega vidika, kombinacije. Pomen ožjega in širšega socialnega okolja za nastanek in vzdrževanje motnje. Vedenjska problematičnost v šolskem okolju: vedenjsko problematični otrok na razredni in predmetni stopnji; vedenjsko problematični otrok in vrstniki; vedenjsko problematični otrok in učitelj. Vzroki neuspešnosti pri delu z vedenjsko problematičnimi otroki. Pomen odnosa – komunikacije med učiteljem in učencem. Možnosti za odpravljanje motnje. Preventivne možnosti.

Izvajalca: mag. Janez Bečaj (vodja seminarja), Zora Burnik.

Število ur in izpeljave: 24 ur (tridnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center.

Čas: semestralne počitnice.

13. Trpinčeni otrok in šola

Seminar je namenjen učiteljem osnovnih šol in šolskim svetovalnim službam.

VSEBINA:

Trpinčeni otrok – oris pojava in vzroki. Možnosti za odkrivanje trpinčenih otrok v šoli. Trpinčenje v družini. Trpinčenje v šoli. Pomoč trpinčenemu otroku in njegovi družini. Sodelovanje z različnimi službami in timsko delo. Možnosti za preprečevanje trpinčenja otrok doma in v šoli.

Izvajalca: dr. Anica Kos (vodja seminarja) in Marjan Conč.

Število ur in način izpeljave: 8 ur (enodnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center Ljubljana ali po dogovoru na šoli.

Čas: Semestralne počitnice (v Svetovalnem centru), na šoli po dogovoru.

14. Prostovoljno delo v šolah

Seminar je namenjen šolskim svetovalnim službam.

VSEBINA:

O prostovoljnem delu. Kako lahko prostovoljno delo pripomore k boljšemu delovanju šole in otrok. Kako pridobiti prostovoljce. Kako organizirati prostovoljno delo. Proces prostovoljnega dela in mogoči zapleti, kako jih preprečevati. Sodelovanje s prostovoljci, izobraževanje prostovoljcev, mentorstvo in koordinacija.

Izvajalke: dr. Anica Kos (vodja seminarja), Marta Vodeb, Irena Andolšek.

Število ur in način izpeljave: 8 ur (enodnevni seminar).

Kraj: Svetovalni center Ljubljana.

Čas: semestralne počitnice.

15. Preverjanje znanja

Seminar je namenjen ravnateljem, učiteljem in svetovalnim delavcem osnovnih šol.

VSEBINA:

Preverjanje znanja in ocenjevanje v osnovnih šolah. Izidi ankete o preverja-

nju znanja (anketiranci: učenci osmih razredov osnovne šole). Načini preverjanja znanja; individualizacija prijemov in zahtev glede na specifične razlike med učenci. Medsebojna izmenjava izkušenj.

Izvajalka: Tereza Žerdin.

Število ur in način izpeljave: 8 ur (enodnevni seminar; delo v skupinah, analiza gradiva, predavanja).

Kraj: na šolah.

Čas: po dogovoru.

16. Telesna govorica in navezovanje stikov

Seminar je namenjen učiteljem, vzgojiteljem in svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Načini navezovanja stika po značilnosti govorice telesa. Faze telesne govorice pri navezovanju stika. Odkrivanje pomanjkljivosti in motenj pri navezovanju neverbalnega stika pri otrocih. Možnosti za uporabo teh spoznanj v praksi in pomoč otrokom s tovrstnimi težavami.

Izvajalka: Zora Burnik.

Število ur in način izpeljave: 8 ali 16 ur (enodnevni ali dvodnevni seminar).

Kraj: na šoli, v VVO ali v Svetovalnem centru.

Čas: po dogovoru.

17. Psihomotorične vaje in sprostivne tehnike v šoli

Seminar je namenjen učiteljem in svetovalnim delavcem v osnovni šoli.

VSEBINA:

Učenceva potreba po sprostitvi (zaradi dolgega sedenja, napetosti ob frustracijah in napornem mentalnem delu). Metode sproščanja in možnosti, ki jih imamo za sprostitev v šoli. Težave motorično nespretnih otrok in povezanost motorične nespretnosti s šolsko storilnostjo ter splošno uspešnostjo. Metode in vaje za korekcijo tovrstnih primanjkljajev. Gibanje je mogoče uporabiti tudi kot metodo učenja. Praktični napotki za tovrstno učenje.

Izvajalci: Anica Uranjek (vodja seminarja), mag. Breda Kroflič, Sonja Peterkel, Milena Lipovec, Viljenka Jalovec in še nekateri učitelji.

Število ur in način izpeljave: 16 ur – dvodnevni seminar, predavanje in pogovor, video posnetki (I); poleg teorije v obliki predavanja tudi učne delavnice (II).

Kraj: na šoli (I), v Svetovalnem centru (II).

Čas: po dogovoru.

II DALJŠI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

1. Študijska srečanja za šolske svetovalne delavce.

Namenjena so šolskim svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Program študijskih srečanj bo objavljen kasneje.

Število ur in izpeljave: 13-krat po 2,5 ure (vsakih 14 dni).

Kraj: Svetovalni center.

Čas: po dogovoru.

2. Trening večje učinkovitosti učiteljev

Namenjen je učiteljem osnovnih in srednjih šol, šolskim svetovalnim delavcem.

VSEBINA:

Odnos učitelj-učenec. Problemi komunikacije. Umetnost poslušanja, javnost sporočil. Problemi avtoritete in reševanje konfliktnih situacij. Ureditev šolskega prostora. Problemi odgovornosti in discipline.

Izvajalca: mag. Janez Bečaj (v Svetovalnem centru), Anica Uranjek (na šoli).

Število ur in izpeljave: 10-krat po 2,5 ure (enkrat na teden)

Kraj: Svetovalni center ali šola.

Čas: po dogovoru.

3. Družinski pogovori za starše

Namenjeni so staršem in učiteljem

VSEBINA:

Problem starševstva in starševske odgovornosti. Problemi odnosov med starši in otroci. Umetnost poslušanja in tehnika jasnega sporočanja. Reševanje konfliktnih situacij. Vprašanja vrednot.

Izvajalka: Anica Uranjek.

Število ur in izpeljave: 10-krat po 2 uri (enkrat na teden).

Kraj: na šoli.

Čas: po dogovoru.

4. Sensitivni trening

VSEBINA:

Nastajanje skupine in njeno končno oblikovanje (dogajanje pri nastajanju skupine, lastno doživljanje in vloga v tem procesu, lastno delovanje v skupini). Prispevek vsakega člana skupine v tem procesu. Namen senzitivnega treninga je spoznati dogajanje v skupini in svojo vlogo pri tem ter prenesti te izkušnje v svoje delo z učenci in drugimi skupinami.

Izvajalka: Zora Burnik.

Število ur in izpeljave: 21 ur (tridnevni seminar).

Kraj: na šoli ali v VVO.

Čas: po dogovoru.

5. Avtogeni trening za učitelje

Namenjen je učiteljem osnovnih in srednjih šol in drugim delavcem v vzgoji in izobraževanju

Izvajalka: Vida Sterle.

Število ur in izpeljave: 9-krat po 1,5 ure (enkrat na teden).

Kraj: Svetovalni center.

Čas: po dogovoru.

6. Tečaj za prostovoljne delavce

Namenjen je študentom, ki bodo opravljali prostovoljno pomoč otrokom z učnimi ali s psihosocialnimi težavami.

Izvajalka: Marta Vodeb-Bonač (vodja seminarja) in sodelavci.

Število ur in izpeljave: 8-krat po 2 uri.

Kraj: Svetovalni center

Čas: po dogovoru.

7. Učenje branja in pisanja – alternativni prijemi pri poučevanju in specifični korektivni načini

Seminar je namenjen učiteljem razrednega pouka (predvsem 1. razreda) in vzgojiteljem v mali šoli.

VSEBINA:

Razvojna teorija učenja branja in pisanja. Sposobnosti, ki so pomembne za pridobivanje spretnosti branja in pisanja. Stili učenja in branje. Diagnosticiranje problemov opismenjevanja (prijemi, sredstva). Alternativne metode, prijemi pri poučevanju branja in pisanja. Spodbujanje zanimanja in motivacije

za branje. Posebni korektivni načini pomoči pri branju in pisanju (specifičnih in nespecifičnih težavah)

Izvajalke: Tereza Žerdin (vodja seminarja), mag. Lidija Magajna, Minka Gradišar, Livija Knaflič.

Število ur in izpeljava: 7-krat po 3 ure na teden (21 ur – mogoče tudi tridnevni seminar ali 3-krat po 7 ur – 3-krat na mesec).

Kraj: v različnih regijah.

Čas: po dogovoru.

Za seminarje in daljše izobraževalne programe se prijavite do 31. 10. 1990.

E II CENTER ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE CENE ŠTUPAR LJUBLJANA, Vojkova 1

Telefon: 327-244/314-737

1 PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE RAVNATELJEV

V drugi sklop spadajo teme, ki jih želimo postopoma razviti v solo za direktorje vzgojno-izobraževalnih organizacij. Pri tem smo še na začetku in želimo v letu 1990/91 to uresničevati poskusno. Namen: Oblikovali in prenašali naj bi tisto temeljno znanje, ki je potrebno direktorjem ter znanje postopoma poglobljali in hkrati aktualne teme (npr. ob spremembi Zakona o delovnih razmerjih, ob spremembah delovnih pravnih razmerij v šolstvu).

a) ZASNOVA ŠOLE ZA RAVNATELJE

Utemeljitev potrebe:

V Sloveniji se razvija precej izobraževalnih programov, ki vsaj deloma zadovoljujejo potrebe po usposabljanju vodilnega osebja. Žal med njimi ni programov, ki bi usposabljali vodilne delavce v družbenih dejavnostih. Ker so

na tem področju posebnosti, ki jih ni mogoče preprosto prenašati iz gospodarstva, je nujno sestaviti posebne programe za poslovodne delavce in vodje organizacij. Ker ni mogoče takoj razviti posebne programe za vse družbene dejavnosti, bi v začetku razvili program za vzgojo in izobraževanje, kasneje pa tudi za druga področja (zdravstvo, kultura...).

Zasnova programa:

Del tega izobraževanja že doslej razvija Zavod RS za šolstvo, zato bi tudi vnaprej sodelovali z Zavodom tako, da bi Zavod razvijal predvsem pedagoško usposabljanje ravnateljev, CPI Cene Štupar pa tisti del programa, ki je namenjen ravnatelju-organizatorju dela, poslovnemu organu, kadrovskemu delavcu. Pri sestavljanju programa smo upoštevali potrebe, ki so jih izrazili ravnatelji sami.

Program torej izhaja iz različnih funkcij, ki jih opravlja ravnatelj:

RAVNATELJ

PEDAGOŠKI
VODJA

PLANSKI
FINANČNI

KADROVSKI
VODJA

ORGANIZATOR
DELA

ODGOVORNA PRAVNA
OSEBA

OSEBA ZA STIK
Z JAVNOSTJO

VODJA
MARKETINGA

Našteli smo samo nekaj najznačilnejših funkcij, ki jih mora opravljati ravnatelj. Značilno je, da so v gospodarstvu to funkcije, ki jih poleg direktorja opravljajo strokovne službe, v vzgojno-izobraževalnih organizacijah pa teh služb povečini ni (razen računovodstva); to pomeni, da mora ravnatelj imeti vsaj temeljno znanje s tega področja. Za pripravo programa je treba upoštevati to dejstvo tako, da posamezne teme ne bi bile prenatrpane, temveč je treba z vsakega področja premišljeno odbrati najpomembnejše vsebine, hkrati pa dodajati čimveč praktičnih napotkov, saj ni mogoče pričakovati, da bodo imeli ravnatelji čas, da bi se natančneje poglobljali v posamezna področja.

Ob sestavi programa je treba upoštevati tudi to, da imamo v tem primeru opraviti z različnimi vzgojno-izobraževalnimi organizacijami, vrtci, osnovnimi šolami, glasbenimi šolami, s srednjimi šolami, z višjim in visokim šolstvom, z zavodi za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, delavskimi univerzami, dijaškimi in študentskimi domovi. Na začetku ne bo mogoče pripravljati diferenciranih programov v celoti, ampak bi ob temah, ki so zanimive za vse, teme diferencirali tako, da bi udeleženci delali v skupinah. Če bo razvoj pokazal, da je nujno in tudi mogoče izvajati specializirane programe, bi to naredili kasneje.

b) IZPELJAVA PROGRAMA

Glede na obsežno problematiko je program mogoče izpeljati na dva načina:

- v strnjeni obliki: to bi bilo z vsebinskega vidika učinkovitejše, vendar je vprašanje, koliko ravnateljev bi bilo lahko dalj časa odsotnih (najmanj mesec dni)

- v ciklih (1 × na mesec po 2 do 3 dni); celotni program se lahko izpelje v letu dni.

Gledena to bi bilo primernejše, da bi potekalo izobraževanje enkrat na mesec, trajalo pa naj bi 2 do 3 dni. Pri tem bi veljalo načelo, da se vsak posameznik lahko udeleži celotnega programa ali samo njegovega dela. Ob izdelavi celotnega programa bi zaprosili ustrezne organe za verifikacijo programa, tako da bi udeleženci dobili javno priznano potrdilo, da program obvladajo in to bi se lahko uporabljalo tudi v šolski kadrovski politiki.

Program bodo izvajali profesorji ljubljanske in mariborske univerze, k sodelovanju pa bomo pritegnili tudi uspešne praktike.

Sama metodično-didaktična izpeljava bo zasnovana tako, da bo omogočila posamezniku čim več dejavnostnega dela z razmeroma dovolj sodobnimi didaktičnimi pomagali.

ZASNOVA PROGRAMA ZA LETO 1990:

1. INFORMACIJSKI SISTEM V ŠOLI

- zasnova učinkovitega informacijskega sistema
 - sestavine informacijskega sistema
 - računalnik in informacijski sistem
 - računalniški programi
- Izpeljava: november 1990

2. MOTIVACIJA

- prvine motivacije v šoli
 - ustvarjalno ozračje
 - spodbujevalni dejavniki
 - kako odpravljati negativno motivacijo.
- Izpeljava: december 1990

PEDAGOŠKA DELAVNICA ZA UČITELJE PRIPRAVNIKE IN NJIHOVE MENTORJE

1. IZVAJALEC: Center za izobraževanje učiteljev v sodelovanju s pedagoškimi svetovalci in drugimi zunanjimi sodelavci.

2. STROKOVNE PODLAGE PROGRAMA

Temeljna izhodišča:

- analiza anketnih vprašalnikov na seminarju za učitelje pripravnike,
- analiza mnenj članov izpitnih komisij za strokovne izpite
- analiza mnenj ravnateljev šol
- analiza mnenj pedagoških svetovalcev Zavoda RS za šolstvo.

Temeljne ugotovitve analiz:

- med študijem dobijo prihodnji učitelji premalo praktičnega znanja in napotkov za samostojno delo v šoli
- programi pripravnštva, funkcija mentorjev pripravnikov in izvajanje programov pripravnštva so le formalno rešeni – pripravniki so večinoma prepuščeni sami sebi in le redko so deležni organizirane pomoči
- pripravnikom primanjkuje predvsem znanja za osmišljeno načrtovanje vzgojno-izobraževalnega dela, za vodenje vzgojno-izobraževalnega procesa in za vrednotenje učinkov

– pripravniki premalo slišijo in vedo o organiziranosti šolstva, o družbeno-ekonomskih odnosih na tem področju, predvsem pa nimajo prave predstave, kako to vse smiselno umestiti v celotno delovanje naše družbe.

Oblikovanje in sprejem programa:

Program Pedagoška delavnica za učitelje pripravnikov je sestavil Stane Jeraj, predstojnik Organizacijske enote Ljubljana – Zavod RS za šolstvo, sprejel pa Programski svet Enote za permanentno izobraževanje pedagoških delavcev DU Cene Štupar v Ljubljani

2.1 SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU:

2.1.1 Vrsta programa:

Program za izpopolnjevanje in pripravo za strokovni izpit.

2.1.2 Naziv programa:

Program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev pripravnikov

2.1.3 Naziv usmeritve: pedagoška

2.1.4 Podlaga za program:

Pravilnik o pripravi in strokovnih izpitih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list SRS, 201157/80);

2.1.5 Trajanje izobraževanja

1. etapa – 32 ur
2. etapa – 22 ur
3. etapa – 12 ur.

2.1.6 Pogoji za vpis:

A smer: Končana pedagoška izobrazba, pripravnik pred strokovnim izpitom

B smer: končana pedagoška izobrazba, opravljen strokovni izpit; imenovanje za mentorja.

2.2 PROGRAM

2.2.1 Vsebina programa:

Zap. št.	Teme	Št. ur	Smer
01	Načrtovanje vzgojno-izobraževalnega dela	8	A, B
02	Vodenje vzgojno-izobraževalnega dela	12	A, B
03	Vrednotenje vzgojno-izobraževalnega dela	6	A, B
04	Spremljanje učenčevega razvoja	4	A, B
05	Delo strokovnih organov šole	4	A, B
06	Sodelovanje s starši	3	A, B
07	Nenehno samoizobraževanje	3	A, B
08	Šolska organiziranost	4	A
09	Šolska zakonodaja	12	A
10	Druga zakonodaja	4	A
11	Učni jezik	6	A, B
12	Spremljanje vzgojno-izobraževalnega dela	8	B
13	Temeljno andragoško znanje	4	B
SKUPAJ UR:		Smer A – 66 ur	Smer B – 58 ur

2.2.2 Oblike, metode dela, učna sredstva

– frontalno, v dvojicah, v skupinah, individualno
– delo z besedili, podajanje novih vsebin, pogovor, vloge, delavnica, dopisovanje, odprti telefon, testiranje, vrednotenje znanja, učinkov
– besedila, testi, folije, videokasete, zvočne kasete, izdelki.

2.2.3 Literatura

Seznam in literaturo prejmejo kandidati skupaj z vabilom za izobraževanje.

2.2.4 Cilji:

– Učiteljem pripravnikom teoretično in praktično omogočiti, da razumejo temeljito strokovno načrtovanje in stalno spremljanje učinkov vzgojno-izobraževalnega dela, in jih naučiti tehnik tega dela;
– izmenjati izkušnje iz vodenja vzgojno-izobraževalnega dela ter spoznati učinkovite tehnike komunikacij in interakcij oziroma kakovost vodenega vzgojno-izobraževalnega procesa (video posnetki);

– udeleženci spoznajo ter razumejo pomembnost različnih nalog šole, učitelja;

– spoznajo in razumejo različne organizacijske oblike dela šole;

– spoznajo in razumejo normativno urejenost šole in družbe.

2.2.5 Ciljna skupina:

- učitelji pripravniki osnovnih šol (A),
- učitelji pripravniki srednjih šol (A),
- učitelji pripravniki osnovnih in srednjih glasbenih šol (A),
- učitelji osnovnih šol – mentor pripravnik (B),
- učitelji srednjih šol – mentor pripravnik (B),
- učitelji osnovnih in srednjih glasbenih šol – mentorji pripravnikom (B)

2.2.6 Možnosti za izvajanje seminarja:

DU Center za permanentno izobraževanje Cene Štupar v Ljubljani ima vsa potrebna tehnična in didaktična sredstva, ustrezne prostore in zagotovljene izkušene strokovnjake za kakovostno izpeljavo programa.

2.2.7 Obveznosti udeležencev

– Vsi udeleženci seminarja morajo sodelovati v celotnem programu (B smer brez normativnega dela programa).

– Vsi udeleženci morajo uspešno opraviti testiranje (lahko ponovijo), da bi dobili potrdilo o uspešno opravljenem seminarju.

3 DIDAKTIČNA DELAVNICA ZA UČITELJE PRIPRAVNIKE

3.1 Temeljni programski sklopi

- Načrtovanje vzgojno-izobraževalnega dela
- Vodenje vzgojno-izobraževalnega dela
- Vrednotenje vzgojno-izobraževalnega dela
- Spremljanje učenčevega razvoja
- Sodobni prijemi in interakcija v razredu
- Delo strokovnih organov šole
- Sodelovanje s starši
- Nenehno samoizobraževanje
- Šolska organiziranost
- Šolska zakonodaja
- Druga zakonodaja
- Učni jezik
- Spremljanje vzgojno-izobraževalnega dela

3.2 Čas trajanja:

1. etapa – 32 ur
2. etapa – 22 ur
3. etapa – 12 ur

3.3 Urnik seminarja in predavateljev bodo vsi prijavljeni kandidati dobili pravočasno.

3.4 Literatura za pripravo udeležencev na seminarju. Seznam bodo kandidati prejeli skupaj z vabilom za izobraževanje.

3.5 Pedagoška delavnica bo potekala v prostorih CPI Cene Štupar, Kališnikov trg 12, Ljubljana (predzadnja postaja avtobusa mestnega prometa št. 14: smer Savlje). Seminar se bo začel vsak dan ob 9. uri.

3.6 Termini seminarja:

1. faza: 2., 3., 4. in 5. julij 1990
2. faza: 22., 23. in 24. avgust 1990
3. faza: individualni stiki po želji kandidatov (oktober, november, december 1990).

3.7 Šole ali sami kandidati naj pošljejo prijave na naslov: Center za permanentno izobraževanje, Cene Štupar, Ljubljana, Vojkova 1, najkasneje do julija 1990.

3.8 Cena seminarja A jedin, B padin

4. Udeleženec mora seminar obiskovati in na njem sodelovati. Poleg tega mora uspešno opraviti preskus znanja z normativnega in organizacijskega področja ter pripraviti izdelek v zvezi z načrtovanjem vzgojno-izobraževalnega dela in ga uspešno interpretirati. Kandidat ima možnost za individualno svetovanje in ponovno testiranje. Na podlagi tega dobi potrdilo o uspešno opravljenem seminarju.

E III MESTNA ZVEZA ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO LJUBLJANA

LJUBLJANA, Komenskega 7
Telefon: 311-940

RAZPIS PROGRAMOV IZOBRAŽEVANJA ZA UČITELJE TEHNIČNE VZGOJE IN MENTORJE TEHNIČNIH INTERESNIH DEJAVNOSTI ZA ŠOLSKO LETO 1990/91

Da bo obogatili tehnične interesne dejavnosti v osnovnih šolah, razpisuje Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo Ljubljana v dogovoru z Zavodom RS za šolstvo za šolsko leto 1990/91 tele seminarje za učitelje tehnične vzgoje in mentorje tehničnih interesnih dejavnosti:

1. 10-urne seminarje iz osnov VIDEOTEHNIKE za pedagoške delavce – posamezne kolektive osnovnih šol s poudarkom na praktični uporabi video opreme.

Kraj: posamezna osnovna šola.

Čas določi šola sama po dogovoru z MZOTK.

Predavatelj: Peter Poženel, dipl. inž.

Literatura: članki iz revije Narodna obramba in skripta MZOTK.

2. 90-urni seminar iz MODELARSTVA za učitelje tehnične vzgoje v ljubljanskih osnovnih šolah

Kraj: Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo – Mladinski tehnični center, Kersnikova 4, Ljubljana

Čas: petkrat na teden, vsak torek od 11. do 14. ure (od oktobra do šolskega leta 1990/91).

Izvajalci: delavci Mladinskega tehničnega centra.
Literatura: skripta in načrti MZOTK – strokovne knjige in revije
Število udeležencev: 12 v skupini

3. Tridnevni seminar iz RAKETNEGA MODELARSTVA IN LETALSKEGA MODELARSTVA

Kraj: MZOTK Mladinski tehnični center, Kersnikova 4, Ljubljana
Čas: zimsko počitnice.
Izvajalca: Jože Čuden, Peter Kovačič.
Literatura: skripta in načrti MZOTK; knjiga Jožeta Čudna Raketno modelarstvo.

4. Tridnevni seminar iz osnov ROBOTIKE

Kraj: MZOTK Mladinski tehnični center, Kersnikova 4, Ljubljana.
Čas: zadnji teden poletnih počitnic, avgust 1990.
Predavatelj: mag. Roman Dorn – Fakulteta za elektrotehniko.
Literatura: knjiga o robotih, osnove robotike – skripta.

5. 20-urni seminar za VODENJE FOTOGRAFSKIH KROŽKOV

Kraj: MZOTK Mladinski tehnični center, Kersnikova 4, Ljubljana.
Čas: enkrat na teden v popoldanskem času – september ali oktober 1990.
Izvajalci: člani Foto-kino zveze Slovenije.
Literatura: objavljena sodobna literatura.

6. 20-urni seminar iz osnov KONSTRUKTORSTVA Z UPORABO TEHNIČNE ZBIRKE FISCHER TEHNIK

Kraj: MZOTK Mladinski tehnični center, Kersnikova 4, Ljubljana
Čas: enkrat na teden popoldan – november ali december 1990
Predavateljica: Tončka Zupančič
Literatura: didaktično-metodični priročnik

7. 30-urni seminar iz osnov RADIOAMATERSTVA

Kraj: Radio klub Ljubljana, Drenikova 6
Čas: enkrat na teden popoldan – november ali december 1990
Izvajalci: Ladislav Čater, dipl. inž., s sodelavci – člani Radio kluba Ljubljana

Prispevek bo določen kasneje. Vsi programi so pripravljeni tako, da udeleženci praktično delajo in svoje izkušnje lahko neposredno prenesejo v svoje delovno okolje. Največ 15 udeležencev.

Prijave sprejemamo na naš naslov do 30. julija 1990. Prosimo za popoln naslov udeleženca in šole.

OPOMBA:

Prijavljeni kandidati bodo dobili nadrobne programe kasneje. Informacije vsak delavnik po telefonu 311-940.

NASLOV IN IME DELOVNE ORGANIZACIJE

NASLOVNIK (fakulteta ipd.)

Datum: _____

**PRIJAVNICA
ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE**

DELOVNA ORGANIZACIJA:

ime: _____
ulica: _____
kraj: _____
telefon: _____

PRIJAVLJA ZA IZOBRAŽEVANJE KANDIDATA:

naziv: _____

PRIIMEK IN IME: _____

diplomant fakultete: _____

naslov kandidata: _____

telefon: _____

FAKULTETA: _____

IME IN ŠTEVILKA PROGRAMA: _____

V ČASU: OD _____ DO _____

PISNE INFORMACIJE ŽELIM(O) PREJETI NA NASLOV:

KANDIDAT:

RAVNATELJ ALI VODJA ENOTE

ŽIG: _____

ŽELJE IN POJASNILA DELOVNE ORGANIZACIJE ALI KANDIDATA IZVAJALCU PROGRAMA: